IZVJEŠTAJ O RADU JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U GODINI 1984.

PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 1984. pet redovitih sjednica. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

— Predsjedništvo je primilo na znanje informaciju o donošenju novog Zakona o JAZU i zaključilo da je potrebno što prije pristupiti izradi novog Statuta Akademije. S tim u vezi Predsjedništvo je proširilo dosadašnji sastav Komisije za izradu novog Zakona i Statuta Akademije, uključivanjem u njezin sastav akademika M. Franičevića.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Uprave da se zbog donošenja novog Statuta Akademije koji, uz ostalo, predviđa povećanje broja članova Akademije, Posebno redovno zasjedanje Skupštine Akademije radi izbora novih članova, održi u drugoj polovici 1985. godine.

— Predsjedništvo se suglasilo s održavanjem i predloženim programom svečane sjednice Akademije 9. studenoga 1984. godine, koja će biti posvećena obilježavanju 100. obljetnice rada Strossmayerove galerije starih majstora, kao i s prijedlozima Strossmayerove galerije u smislu popratnih manifestacija vezanih uz ovu značajnu obljetnicu. Predsjedništvo je nadalje zaključilo da je Strossmayerova galerija dužna u 1985. godini pripremiti i ostvariti već prije najavljenu izložbu slikara i kipara članova Akademije.

— Predsjedništvo je podržalo prijedloge Skupštine općine Zadar o problematici trajne i sustavne zaštite Nina, te za svog predstavnika u odboru koji će usmjeravati, obavljati i pratiti poslove vezane uz taj pothvat imenovalo akademika A. Mohorovičića.

— Predsjedništvo je u dva navrata razmatralo problematiku Majstorskih radionica. Prvi put na sjednici održanoj 12. ožujka na kojoj je Uprava Akademije predložila da se tri majstorske radionice prenesu na korištenje Likovnoj akademiji u Zagrebu radi organiziranja postdiplomskog studija, dok bi se za potrebe Akademije zadržala Majstorska radionica u Ulici Gorana Kovačića.

Na toj sjednici izložen je i prijedlog Odbora koji je Predsjedništvo osnovalo na jednoj od prethodnih sjednica, prema kojem bi Akademija, uz Majstorsku radionicu u Ulici Gorana Kovačića, zadržala i radionicu

na Jabukovcu, dok bi se preostale dvije prenijele na Likovnu akademiju. Nakon vrlo iscrpne rasprave Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Odbora koji će se iznijeti pred Skupštinu Akademije.

Zaključeno je također da se prije Skupštine održi sjednica Razreda za likovne umjetnosti na kojoj bi se još jednom razmotrila problematika majstorskih radionica, kako bi članovi Akademije imali što više elemenata za odlučivanje. Prilikom ponovnog razmatranja te problematike na sjednici održanoj 22. listopada Predsjedništvo je donijelo ove zaključke:

Konstatira se da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti već treću godinu ne prima sredstva potrebna za redovno djelovanje majstorskih radionica likovnih umjetnosti Jugoslavenske akademije, štoviše niti za nužno održavanje zgrada i drugih pratećih troškova vezanih uz korištenje nekretnina.

U skladu s iznesenim i prijedlogom Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, Predsjedništvo Jugoslavenske akademije smatra da bi status majstorskih radionica valjalo riješiti na ovaj način:

Majstorske radionice smještene u zgradama na Jabukovcu i u Zamenhoffovoj ulici i dio prostora radionice na Zmajevcu, valjalo bi prenijeti na korištenje i upravljanje Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, a u skladu s već prije donesenom odlukom Skupštine Akademije o tim dvjema potonjim majstorskim radionicama. Navedeni prijenos prava korištenja i upravljanja i predaja u posjed Likovnoj akademiji, koja će u tim prostorima organizirati postdiplomski studij, neophodno je obaviti zbog neriješenog pitanja financiranja tih radionica, imajući pri tom u vidu da Jugoslavenska akademija kao sadašnji držalac tih zgrada mora podmirivati nužne i ostale troškove koje iziskuju mjere usmjerene na sprečavanje propadanja i otuđivanja društvene imovine.

Odnosne radionice prenijet će se na Akademiju likovnih umjetnosti s time da postojeći radnici čiji rad je vezan uz te radionice prijeđu na rad u Akademiju likovnih umjetnosti, o čemu će se zaključiti poseban sporazum.

Majstorska radionica u Ulici Gorana Kovačića s domarom i čistačicom ostala bi djelovati u okviru Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti nakon što se prethodno riješi dugoročno financiranje te radionice.

Dio troškova majstorskih radionica ostvarenih u posljednje tri godine u iznosu od tri milijuna dinara regresirat će se od novog korisnika tih radionica, jer su oni teretili sredstva Akademije.

Prilikom zaključenja sporazuma o prijenosu predložit će se da se u dijelu prostora radionice na Jabukovcu realizira trajna spomen-izložba djela majstora kipara Antuna Augustinčića i Frana Kršinića.

Ti zaključci predložit će se Skupštini Akademije na potvrdu.

— Predsjedništvo je na vlastitu inicijativu razmotrilo Nacrt prijedloga zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti i zasad smatra da bi u Prijedlog zakona trebalo unijeti u članu 119. još dva stava i to:

»(2) Jugoslavenska akademija djeluje prema odredbama Zakona o Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti i odredbama ovog Zakona

koje se odnose na znanstvenoistraživačke organizacije udruženog rada, posebno u vezi s izborom u znanstvena i istraživačka zvanja radnika Akademijinih jedinica.

(3) Razredi Akademije u postupku izbora u znanstvenoistraživačka zvanja obavljaju funkciju znanstvenih vijeća«.

Navedenim prijedlogom dopune Zakona osiguralo bi se pravo Jugoslavenske akademije da provodi postupak i izbor radnika radnih zajednica Jugoslavenske akademije u znanstvena i istraživačka zvanja, kako je to bilo ustanovljeno u prethodnom zakonu.

— Predsjedništvo je — uz jednu promjenu — prihvatilo Radni protokol o suradnji između JAZU i Akademije umjetnosti NJDR za godine 1984. do 1986. potpisan u Berlinu 7. 12. 1983. godine.

Promjena se odnosi na nemogućnost naše Akademije da u planiranom terminu osigura postavu Izložbe slikara članova Razreda za likovne umjetnosti JAZU, pa će to pitanje u dogovoru s Akademijom umjetnosti NJDR biti potrebno naknadno riješiti.

U okviru te točke dnevnog reda akademik D. Rendić-Miočević informirao je Predsjedništvo o potpisivanju Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije znanosti NJDR za razdoblje od 1983. do 1985. godine.

— Predsjedništvo je podržalo prijedlog Uprave da se 1986. i 1991. godine obilježi na odgovarajući način 120. i 125. obljetnica osnivanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Predsjedništvo je, nadalje, osnovalo odbor sa zadatkom da pripremi prijedlog sadržaja za obilježavanje te značajne obljetnice. Odbor čine svi razredni tajnici i glavni tajnik Akademije.

— Predsjedništvo se suglasilo da Akademija bude pokrovitelj znanstvenog skupa u povodu 800. obljetnice Povaljske listine.

Za svoje predstavnike u organizacijskom odboru skupa, koji je potrebno osnovati, Predsjedništvo je imenovalo akademike D. Rendić-Miočevića i R. Filipovića, te člana suradnika P. Šimunovića.

— Predsjedništvo se suglasilo s pokroviteljstvom Akademije nad Savjetovanjem o srednjoročnom planu gospodarenja cestama u SR Hrvatskoj, te simpozija o tehnici i sigurnosti prometa.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Akademija bude pokrovitelj znanstvenog skupa »Tri stoljeća Belja«. Isto tako Predsjedništvo se suglasilo s predloženim članovima organizacijskog odbora tog skupa.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom izv. člana E. Kovačevića da se Akademijin odbor za obilježavanje 40. obljetnice Trećeg zasjedanja ZAVNOH-a i Prvog kongresa kulturnih radnika u Topuskom proširi sa slijedećim članovima: akademici M. Franičević, J. Kaštelan, E. Pusić, te izv. članovi V. Popović i N. Devčić.

— Predsjedništvo je predložilo da zainteresirani razredi izaberu jednog do dva člana u odbor koji će organizirati znanstveni skup u povodu 1100. obljetnice Metodove smrti, te da se u taj odbor od strane Staroslavenskog zavoda izaberu dr. Ivanka Petrović, dr. Biserka Grabar i mr. Antonija Zaradija.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Odjela za hrvatsku povijest Centra za povijesne znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu da se i Akademija uključi u obilježavanje 150. obljetnice početka Hrvatskog narodnog preporoda. S tim u vezi Predsjedništvo je imenovalo radnu grupu koja će zajedno s predstavnicima drugih institucija zainteresiranih za obilježavanje te obljetnice raspraviti o organizacijskoj djelatnosti i o tome obavijestiti Predsjedništvo. U grupi su akademik A. Mohorovičić, izv. članovi R. Bogišić i M. Moguš, te članovi suradnici I. Erceg i Ž. Dadić.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za prirodne znanosti da taj Razred bude pokrovitelj Drugog kongresa biologa Hrvatske.

— Predsjedništvo se suglasilo da se u okviru obilježavanja 50. obljetnice smrti Frane Bulića u jesen ove godine održi javni sastanak u organizaciji Akademije i Sveučilišta, da bi se što potpunije osvijetlio stručni i politički rad toga istaknutog znanstvenika. Isto tako Predsjedništvo je podržalo prijedlog da se na obljetnicu smrti Frane Bulića polože vijenci na njegov grob u Solinu i na spomenik u Zagrebu.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Skupštine općine Rab da Akademija preuzme pokroviteljstvo nad Znanstvenim skupom o otoku Rabu.

Prijedlog za pokroviteljstvo Akademije u ovom konkretnom slučaju bio je samo povod, dok se pravi razlozi vrlo temeljite i sadržajne rasprave o ovom pitanju nalaze u činjenici da institut pokroviteljstva Akademije nad različitim skupovima i savjetovanjima nije do kraja razrađen i određen, što može imati, a ponekad i ima, nepovoljne posljedice po Akademiju. Zbog toga je ukazano na potrebu vrlo preciznog određivanja uvjeta pod kojima će Akademija davati svoje pokroviteljstvo, što bi trebalo riješiti ili posebnim pravilnikom ili vrlo određenim zaključcima.

— Predsjedništvo je u načelu prihvatilo prijedlog Skupštine općine Slavonska Požega o pokroviteljstvu obilježavanja 100. obljetnice rođenja slikara Miroslava Kraljevića s tim da pokrovitelj bude Razred za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije.

Predsjedništvo Jugoslavenske akademije također je u načelu prihvatilo suorganizaciju znanstvenog skupa o Miroslavu Kraljeviću, koji bi se održao u Zagrebu, a koji bi bio posvećen i obilježavanju 100. obljetnice rođenja Josipa Račića.

Predsjedništvo, nadalje, smatra da bi prije konačne suglasnosti valjalo riješiti pitanje financiranja zamišljenih manifestacija, imenovati organizacijski odbor koji bi garantirao znanstvenu razinu toga skupa.

— Predsjedništvo je u organizacijski odbor povodom proslave 100. obljetnice Hrvatskog prirodoslovnog društva imenovalo akademika N. Škreba.

— Predsjedništvo je usvojilo prijedlog Razreda za društvene znanosti da se osnuje znanstvenoistraživačka jedinica za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«. Predsjedništvo će taj prijedlog podnijeti Skupštini na usvajanje, ali da do iduće sjednice Predsjedništva treba razriješiti dilemu u vezi s nazivom te znanstvenoistraživačke jedinice, jer

je u raspravi ocijenjeno da predloženi naziv »Centar« nije najprikladniji s obzirom na sadašnju strukturu Istraživačkog centra, u sastavu kojeg bi djelovala i ta jedinica.

— Predsjedništvo je u smislu člana 20. stav 2. Statuta Akademije, osnovalo Centar za teorijsku fiziku koji će djelovati u sastavu Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti.

Razred za matematičke, fizičke i tehničke znanosti pripremit će za jednu od idućih sjednica Predsjedništva razrađeni program rada i predračun troškova centra.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Razreda za filologiju da se osnuje znanstvena jedinica pod nazivom Zavod za lingvistička istraživanja. Taj prijedlog uputit će se na usvajanje Skupštini Akademije.

— Predsjedništvo je usvojilo prijedlog Razreda za filologiju da se osnuje Međuakademijski odbor za leksikografiju sa sjedištem pri našoj Akademiji. Taj prijedlog uputit će se na dalji postupak Savjetu akademija znanosti i umjetnosti SFRJ.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za medicinske znanosti da se Savjetu akademija znanosti i umjetnosti SFRJ predloži osnivanje Međuakademijskog odbora za stanje i probleme medicinskih znanosti u Jugoslaviji.

U povodu te inicijative Predsjedništvo je upozorilo na to da u okviru Savjeta akademija djeluje veliki broj međuakademijskih odbora od kojih manji dio aktivno radi, te da bi trebalo izraditi analizu o radu svih međuakademijskih odbora, koja bi bila podloga za jednu racionalniju organizaciju.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za društvene znanosti da se dosadašnji Studijski kabinet za arheologiju preimenuje u Zavod za arheologiju JAZU.

— U povodu prijedloga za promjenu naziva Zavoda za znanstveni rad Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Splitu, Predsjedništvo smatra da bi više odgovarao naziv Zavod za znanstveni i umjetnički rad Radne zajednice Istraživačkog centra.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za muzičku umjetnost da voditelj u zamjenu Zavoda za muzikološka istraživanja bude izv. član L. Šaban, i to do kraja ovog mandata.

— Predsjedništvo je za voditelja Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva imenovalo akademika K. Balenovića.

— Predsjedništvo je, uz određene izmjene i dopune, donijelo Pravilnik o radu i organizaciji Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva.

— Predsjedništvo je primilo informaciju o predavanju koje će u Akademiji održati ambasador W. Maccota, predsjednik Društva talijansko-jugoslavenskog prijateljstva u Rimu.

— Predsjedništvo je usvojilo odluku o odobravanju završnog računa Akademije za godinu 1983. u predloženom tekstu, te izvještaj o financijskom poslovanju za 1983. uz napomenu da se za Skupštinu Akademije pripremi zbirni pregled sredstava za znanstvenoistraživački rad po svim izvorima.

— Predsjedništvo je usvojilo financijski plan Akademije za godinu 1984. u iznosu od dinara 214.638.366 uz napomenu da se u predloženom tekstu za Skupštinu Akademije razradi pozicija »Za osnovnu djelatnost Predsjedništva i razredâ Akademije«.

— Predsjedništvo je prihvatilo izvještaj o stanju i potrebnim zahvatima na objektima Akademije, te predloženu raspodjelu sredstava za investicijsko održavanje u godini 1984.

— Predsjedništvo je uz manje promjene usvojilo prijedlog raspodjele sredstava za godinu 1984, tako da razredi Akademije mogu predložiti Predsjedništvu i drugačiji način raspodjele u okviru ukupne sume osigurane za pojedine namjene.

— Predsjedništvo je odlučilo da se od siječnja 1984. godine poveća osnovica za obračun autorskih honorara sa 6.000 na 9.000 dinara. Nova osnovica primjenjivat će se za obračun autorskih honorara za sva autorska djela koja će biti objavljena nakon 18. siječnja 1984. godine.

U raspravi je izraženo i mišljenje da bi bez obzira na trenutačnu nemogućnost primjene već prije dogovorenog kriterija za obračun autorskih honorara — prosječni osobni dohodak u privredi Republike u prethodnoj godini — taj kriterij trebalo usvojiti kao osnovicu za obračun autorskih honorara.

— Predsjedništvo je podržalo prijedlog Savjeta Istraživačkog centra Akademije upućenog nadležnim organima u kojem se traži odobrenje za povećanje mase sredstava za osobne dohotke Radne zajednice Istraživačkog centra, kako bi se mogli zaposliti novi radnici.

MEĐUNARODNA SURADNJA

U 1984. godini međunarodna se suradnja ostvarivala na temelju sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i akademija znanosti odnosno umjetnosti u inozemstvu te na temelju bilateralnih sporazuma između Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i odgovarajućih inozemnih akademija.

Ta suradnja obuhvaća izmjenu znanstvenih radnika i umjetnika, rad na zajedničkim temama i projektima, organiziranje međunarodnih znanstvenih skupova te priređivanje izložbi u zemlji i inozemstvu.

Austrija

Suradnja se odvijala na osnovi Sporazuma, koji je 1981. godine potpisan od strane Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Austrijske akademije znanosti. Dana 23. ožujka 1984. godine Sporazum je produžen za iduće dvije godine.

U okviru razmjene znanstvenih radnika od osam tjedana u SR Hrvatskoj su boravili ovi austrijski stručnjaci:

— *dr. Mira Csarmann*, Austrijski institut za međunarodnu politiku, od 26. III. do 5. IV. 1984.

— *dr. Zoja Benkovsky*, Arheološki institut, Beč, od 17. do 28. IV. 1984.

— *dr. Peter Jordan*, Austrijski institut za istočnu i južnu Evropu, Beč, od 11. do 24. XI. 1984.

U Austriji su boravili:

— *mr. Snježana Paušek-Baždar,* Institut za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti JAZU, od 25. VI. do 1. VII. 1984.

— *mr. Dunja Glogović,* Zavod za arheologiju JAZU, od 25. VI. do 1. VII. 1984.

— *prof. dr. Mirko Marković,* Etnološki zavod JAZU, od 25. VI. do 1. VII. 1984.

— *mr. Darinko Munić,* Zavod za povijesne i društvene znanosti JAZU, Rijeka, od 30. IX. do 6. X. 1984.

— *prof. dr. Dragan Dekaris,* Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, od 4. do 11. XI. 1984.

Bugarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Bugarske akademije znanosti, koji je potpisan 1979. godine. Tekući zadaci utvrđeni su Problemsko-tematskim planom rada za razdoblje 1982—1984. godine.

ČSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma, potpisanim 1974. godine od strane Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Čehoslovačke akademije znanosti i Problemsko-tematskog plana za radno razdoblje 1983—1985. godina.

U okviru razmjene sa Čehoslovačkom akademijom znanosti u SR Hrvatskoj su boravile:

— *dr. Milada Černa,* Institut za češku i svjetsku književnost, Prag, od 5. do 9. IX. 1984.

— *dr. Kvetoslava Kučerová,* Institut za povijest Slovačke akademije znanosti, Bratislava, od 17. IX. do 10. X. 1984.

U ČSSR su boravili:

— *dr. Biserka Kulušić, dr. Ljiljana Krstulović, mr. Dubravko Sambrailo,* Zavod za zaštitu materijala od korozije i desalinaciju JAZU, Dubrovnik, od 3. do 7. IX. 1984, na Međunarodnom kongresu CHISA '84 u Pragu.

— *prof. dr. Ljubo Boban,* Filozofski fakultet, Zagreb, od 8. do 18. XI. 1984.

NR Kina

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ, Kineske akademije društvenih znanosti i Kineske akademije prirodnih znanosti.

U okviru razmjene s Kineskom akademijom znanosti u SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Cha Huan Xsing,* direktor Odjela za kemiju sa Sveučilišta u WUHAN-u, 2. i 3. VII. 1984.

— *prof. Xu Ruren,* Institut za geologiju pri Kineskoj akademiji znanosti, 3. i 4. IX. 1984.

— *Fanj Jinj Hanj,* Pekinški botanički vrt, od 8. do 15. XI. 1984.

— *Lu Hang,* Institut za šumarstvo i pedologiju pri Kineskoj akademiji znanosti, od 11. do 18. XI. 1984.

— *Xu Zhen-Bang,* Institut za šumarstvo i pedologiju pri Kineskoj akademiji znanosti, od 11. do 18. XI. 1984.

— *Chen Chu-Ying,* Institut za šumarstvo i pedologiju pri Kineskoj akademiji znanosti, od 11. do 18. XI. 1984.

— *Je Šui Fu,* direktor Instituta za strane književnosti pri Akademiji društvenih znanosti NR Kine.

— *Čeng En Bo,* Institut za strane književnosti, pri Akademiji društvenih znanosti NR Kine.

U NR Kini je u okviru razmjene s Kineskom akademijom znanosti boravio:

— *prof. dr. Stanko Turk,* Elektrotehnički fakultet, od 18. VI. do 20. VII. 1984.

Mađarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Mađarske akademije znanosti a prema Programu rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije znanosti za razdoblje 1981—1985. godina.

U okviru razmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Julianna Puskas,* Institut za povijest, Budimpešta, od 29. I. do 5. II. 1984.

— *dr. Tibor Fenyes,* Institut za nuklearna istraživanja, Budimpešta, od 20. do 25. III. 1984.

— *dr. Tibor Klaniezay, dr. Eva Koczinsky, dr. Istvan Monok,* Institut za znanost o književnosti, Budimpešta, od 12. do 22. III. 1984.

— *dr. Ilona Belady* i *dr. Rozali Pusztai,* Mikrobiološki institut Medicinske škole Sveučilišta u Szegedu, od 25. VI. do 1. VII. 1984.

— *dr. György Spira,* Institut za povijest, Budimpešta, od 17. do 30. VI. 1984.

— *dr. Dorottya Pinter-Gaspar,* Arheološki institut, Budimpešta, od 18. VI. do 1. VII. 1984.

— *dr. Kornell Bardos,* Muzikološki institut, Budimpešta, od 18. VI. do 1. VII. 1984.

— *dr. Andras Janossy, dr. Gyula Hutiray,* Centralni institut za fizička istraživanja, Budimpešta, od 23. do 28. VI. 1984.

— *dr. Elemer Papp,* Institut za atomsku fiziku, Budimpešta, od 16. do 30. IX. 1984.

— *dr. György Uchrin, dr. Thomas Biro,* Institut za izotope, Budimpešta, od 9. do 12. IX. 1984.

— *Judit Gara Szabay,* Ekonomski institut, Budimpešta, od 25. IX. do 1. X. 1984.

— *dr. Jozeph Bessenyei,* Institut za povijest, Budimpešta, od 15. do 29. X. 1984.

— *dr. Sandor Deme, dr. Peter Pal Szabo,* Centralni institut za fizička istraživanja, Budimpešta, od 4. do 18. IX. 1984.

— *dr. Eva Pocs,* Odjel za etnografska istraživanja, Budimpešta, od 24. X. do 1. XI. 1984.

— *dr. Sandor Bökönyi,* Arheološki institut, Budimpešta, od 8. do 22. XI. 1984.

— *dr. Tibor Klaniczay,* Institut za znanost o književnosti, Budimpešta, *Gabor Hausner,* Izdavačko poduzeće Zrinyi, Budimpešta, *Istvan Monok,* Sveučilište Jozsef Attila, Szeged, od 11. do 18. XI. 1984.

— *Farkas Jozsef,* Institut za znanost o književnosti, Budimpešta, od 19. do 25. XI. 1984.

U Mađarskoj su boravili:

— *dr. Veljko Zlatić,* Institut za fiziku Sveučilišta, Zagreb, od 1. do 8. II. 1984.

— *dr. Olga Supek-Zupan,* Zavod za istraživanje folklora, Zagreb, od 20. do 26. II. 1984.

— *dr. Zlatko Meić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 22. do 29. III. 1984.

— *dr. Ivan Erceg,* Zavod za povijesne znanosti JAZU, od 2. do 16. V. 1984.

— *dr. Marija Ranogajec, mr. Branko Vekić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 15. do 26. VIII. 1984.

— *akademik Zlatko Janković,* od 26. VIII. do 1. IX. 1984.

— *dr. Laszlo Forro, mr. Silvija Tomić,* Institut za fiziku Sveučilišta, Zagreb, od 2. do 9. IX. 1984.

— *dr. Žarko Dadić,* Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti JAZU, od 18. XI. do 2. XII. 1984.

— *prof. dr. Dalibor Brozović,* Filozofski fakultet, Zadar, od 13. do 17. X. 1984.

— *mr. Rajka Modrić,* Zavod za povijesne znanosti JAZU, od 16. XI. do 7. XII. 1984.

Njemačka Demokratska Republika

Akademija umjetnosti NjDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije umjetnosti NjDR, a prema Programu rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije umjetnosti NjDR za razdoblje 1984—1986. godina.

U okviru razmjene s Akademijom umjetnosti NjDR u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Volker Weidhaas,* Odjel za filmsku umjetnost, od 11. do 16. VI. 1984.

— *prof. Robert Weimann,* potpredsjednik Akademije umjetnosti, od 28. VII. do 4. VIII. 1984.

Akademija znanosti NjDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije znanosti NjDR, dok su konkretni zadaci utvrđeni Problemsko-tematskim planom do 1985. godine.

U okviru razmjene s Akademijom znanosti Njemačke Demokratske Republike u NjDR su boravili:

— *dr. Jelka Vesenjak-Hirjan,* red. prof. mikrobiologije u m., od 7. do 13. V. 1984.

— *prof. dr. Milan Moguš,* predsjednik Međuakademijskog odbora za onomastiku, *dr. Petar Šimunović,* tajnik Međuakademijskog odbora za onomastiku, od 13. do 17. VIII. 1984.

— *Ljerka Filaković,* upraviteljica Knjižnice JAZU, od 22. do 27. X. 1984.

Poljska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Poljske akademije znanosti, a prema Problemsko-tematskom planu za razdoblje 1983—1985. godina.

U okviru razmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Edward Wojciech Madany,* Slavistički institut, Varšava, od 28. III. do 8. IV. 1984.

— *dr. Wieslav Borys,* Institut za slavistiku, Varšava, od 20. IX. do 11. X. 1984.

— *dr. Kazimierz Adamczyk, dr. Andrzej Kurek,* Institut za fundamentalna istraživanja, Varšava, od 15. do 21. X. 1984.

SSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija SFRJ i Akademije znanosti SSSR, prema Problemsko-tematskom planu za razdoblje 1981—1985. godina.

U okviru razmjene znanstvenih radnika u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Ali-Zade Akif Aga-Mehti,* Oglji, Institut za geologiju Akademije znanosti Azerbejdžanske SSR, od 10. do 12. I. 1984.

— *Valerij Sergejevič Milovanov,* Institut za privredu svjetskog socijalističkog sistema, od 1. do 3. IV. 1984.

Sjedinjene Američke Države

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu.

U okviru razmjene znanstvenih radnika od 14 tjedana u SR Hrvatskoj je boravio:

— *dr. Benjamin Gimarc,* Sveučilište South Carolina, od 1. do 30. VI. 1984.

U Sjedinjenim Državama su boravili:

— *dr. Dragutin Fleš,* INA-Naftaplin, Zagreb, od 22. II. do 6. III. 1984.

— *dr. Ivo Jelčić,* Dom zdravlja radnika organa unutrašnjih poslova, Zagreb, od 7. do 21. III. 1984.

— *prof. dr. Davor Miličić,* Botanički vrt, Zagreb, od 17. do 31. V. 1984.

— *akademik Drago Ikić,* tajnik Razreda za medicinske znanosti JAZU, od 12. do 26. VI. 1984.

— *prof. dr. Smiljko Ašperger,* Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Zagreb, od 29. VII. do 16. VIII. 1984.

— *prof. dr. Ivo Šlaus,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 14. do 28. X. 1984.

— *akademik Zoran Bujas,* tajnik Razreda za prirodne znanosti JAZU, od 18. XI. do 4. XII. 1984.

— *prof. dr. Dubravko Tadić,* Zavod za teorijsku fiziku, Zagreb, od 17. XI. do 1. XII. 1984.

— *dr. Biserka Belicza,* Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti JAZU, od 2. do 16. XII. 1984.

Velika Britanija

Britanska akademija, London

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Britanske akademije u Londonu, a u okviru kvote razmjene znanstvenih radnika od 9 tjedana.

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Ian Robert Bowler,* Geografski odjel Sveučilišta u Leicesteru, od 5. do 8. IV. 1984.

— *dr. Catherine MacRobert,* Sveučilište Oxford, Engleska, od 17. do 21. IX. 1984.

— *prof. dr. Anthony Topham,* Sveučilište Hull, Engleska, od 15. IX. do 4. XII. 1984.

U Velikoj Britaniji su boravili:

— *mr. Nenad Moačanin,* Zavod za povijesne znanosti JAZU, od 17. VI. do 8. VII. 1984.

— *akademik Rudolf Filipović,* tajnik Razreda za filologiju JAZU, od 16. do 30. IX. 1984.

Kraljevsko društvo, London

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Kraljevskog društva u Londonu, a u okviru kvote razmjene znanstvenih radnika od 12 tjedana.

U okviru razmjene s Kraljevskim društvom u Londonu u SR Hrvatskoj je boravio:

— *prof. dr. Gwyne James Morgan,* Sveučilište Leeds, Engleska, od 8. do 30. IX. 1984.

U Velikoj Britaniji su boravili:

— *prof. dr. Olga Šarc-Lahodny,* Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Zagreb, od 11. VI. do 2. VII. 1984.

— *prof. dr. Jelena Aurer-Koželj,* Stomatološki fakultet, Zagreb, od 10. do 24. IX. 1984.

— *prof. dr. Teodor Wickerhauser,* Veterinarski fakultet, Zagreb, od 1. do 14. XI. 1984.

— *prof. dr. Živko Kulčar,* Zavod za zaštitu zdravlja SRH, Zagreb, od 25. V. do 9. VI. 1984.

— *mr. Vesna Malez,* Zavod za arheologiju JAZU, od 15. do 28. XI. 1984.

Radna godina suradnje s Britanskom akademijom i Kraljevskim društvom počinje 1. IV. tekuće godine a završava 31. III. iduće godine. Prema tome studijski boravci na teret godišnje kvote nastavljaju se do 31. III. 1985. godine.

TERMINOLOŠKI ODBOR

U godini 1984. Terminološki odbor JAZU djelovao je u ovom sastavu: akademik K. Balenović, akademik S. Forenbacher, akademik H. Iveković, akademik A. Mohorovičić, akademik V. Niče, akademik J. Roglić, izv. član T. Beritić, izv. član S. Bilinski, izv. član R. Bogišić, izv. član D. Brozović, izv. član A. Flaker, izv. član K. Ilakovac, izv. član J. Krmpotić-Nemanić, izv. član V. Matković (predsjednik), izv. član E. Pusić (potpredsjednik), član suradnik S. Babić (tajnik), član suradnik E. Pallua, prof. M. Lukenda, prof. I. Pranjković, prof. M. Peti, prof. A. Stamać.

Dana 14. ožujka održana je sjednica Terminološkog odbora na kojoj se govorilo o uvjetima za izdavanje terminoloških rječnika. Autori zainteresirani za tiskanje

terminološkog rječnika u ediciji JAZU trebaju poslati ponudu Terminološkom odboru. U ponudi treba navesti naziv rječnika, područje, opseg, karakter rječnika, autore, suradnike, lingvista suradnika. Uz takvu ponudu autor treba priložiti jedno obrađeno slovo (A). To bi slovo recenzirao po jedan recenzent iz Razreda za filologiju i iz razreda odgovarajuće struke. Recenzenti bi odobrili dalji rad ili naveli eventualne primjedbe koje bi u daljem radu bile ispravljene.

Održana je također i proširena sjednica Terminološkog odbora posvećena terminološkim bazama podataka. Razgovaralo se o mogućnostima pomoći računala u terminološkom radu te su navedena iskustva Leksikografskog zavoda i SRCA.

Do 1. lipnja pri Terminološkom odboru bila je zaposlena asistentica pripravnica Milica Mihaljević. Asistentica je proučavala terminološku problematiku, izrađivala terminološku bibliografiju, radila na terminološkom priručniku i vodila adminstrativne poslove Terminološkog odbora.

Asistentica je posjetila terminološku bazu podataka Službe za poslove prevođenja SIV-a u Beogradu i Savezni zavod za standardizaciju i upoznala se s njihovim radom na terminološkim problemima. Asistentica je održala predavanje u Zagrebačkom lingvističkom krugu pod naslovom »Opća terminološka teorija E. Wüstera«. Govorila je o Wüsterovoj teoriji i o radu Bečke terminološke škole. Također je napisala nekoliko članaka s područja terminologije: Konzalting — što je to i zašto?, *Jezik*, XXXI, Zagreb, 1984, 153—154; Upotreba prijedloga u tehničkom nazivlju, *Elektrotehničar*, 3, Zagreb 1984, 96; Novi tehnički rječnik (Klimatizacijska i rashladna tehnika) primljen za tisak u časopisu »Strojarstvo«; O terminološkom nizu: leksem — riječ — termin — naziv — ime — znak — izraz, primljen za tisak u časopisu »Jezik« 20. ožujka 1984. M. Mihaljević obranila je magistarski rad pod naslovom »Engleski glagol walk u odnosu prema ostalim glagolima kretanja i njegovi ekvivalenti u hrvatskom ili srpskom jeziku« i stekla akademski naslov magistar lingvistike.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBORI

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA REPERTORIJ SREDNJOVJEKOVNIH HISTORIJSKIH IZVORA

Međuakademijski odbor za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora, sa sjedištem pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, odnosno Zavodu za povijesne znanosti Istraživačkog centra JAZU, gdje se nalazi tajništvo Odbora, nastavio je ostvarivanje zadataka predviđenih planom rada na pripremanju međunarodnog i nacionalnog izdanja tog priručnika.

1. Međunarodni repertorij

Dovršen je i objavljen V. svezak Međunarodnog repertorija: *Repertorium fontium historiae Medii Aevi (primum ab A. Potthast digestum, nunc cura colegii historicorum e pluribus nationibus emendatum et auctum)*, vol. V, Fontes Gi—H, Romae 1983 (izd. 1984), pp. I—XIX, 1—621 (Ed. Istituto Storico Italiano per il Medio Evo e dell'Unione degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma.)

Dovršen je dio obrade izvora za VI. svezak Međunarodnog repertorija (izvori s početnim slovima »I—J—K—L«). Prikupljeni su podaci o rukopisima, izdanjima, sta-

rim prijevodima i literaturi za spomenute izvore. Započet je rad na izvorima s početnim slovom »M«. Pri obradi su uzeti u obzir izvori međunarodnog repertorija ako se odnose na naše krajeve ili o tim izvorima postoji u nas znanstvena literatura. Posebni radovi odnosili su se na srednjovjekovne i suvremene prijevode izvora.

Ove godine (20. XI. 1984) komemorirana je smrt bivšeg predsjednika znanstvenog komiteta Repertorija prof. Raffaella Morghena. Za novog predsjednika izabran je prof. Girolamo Arnaldi.

Redovita godišnja skupština znanstvenog komiteta Repertorija ove godine nije održana te se predviđa za 1985. godinu.

2. Nacionalni repertorij

Nastavljeno je prikupljanje podataka o srednjovjekovnim narativnim izvorima (podaci o rukopisima, izdanjima, prijevodima i literaturi) i njihova obrada abecednim redom. Prikupljani su podaci o domaćim i stranim arhivima za III. dio Nacionalnog repertorija te o fondovima biblioteka u kojima se čuvaju izvori za povijest srednjega vijeka.

Obavljena su istraživanja u vezi s gornjim u arhivima i bibliotekama u zemlji dok su radovi u inozemstvu zbog pomanjkanja deviznih sredstava odgođeni.

Obavljana je koordinacija rada suradnika, unifikacija tekstova, veza s nadležnim forumima i institucijama u zemlji i inozemstvu, te redoviti poslovi tajništva Odbora. Održavana je veza s Centralnom redakcijom Repertorija u Rimu. Funkciju predsjednika Odbora obnašao je akademik Veljko Gortan, a funkciju tajnika prof. Miroslav Kurelac.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ONOMASTIKU

U godini 1984. održano je savjetovanje Saveza geografskih društava Jugoslavije u Sarajevu u vezi sa standardizacijom zemljopisnih imena i XV. međunarodni onomastički kongres u Leipzigu, te nekoliko drugih znanstvenih skupova i tribina na kojima su članovi našega odbora aktivno sudjelovali referatima i diskusijskim prilozima.

Održana su dva sastanka Odbora na kojima je pretresana tekuća onomastička problematika.

Tiskana je IV. knjiga »Onomatoloških priloga« (u izdanju SANU) i pred izlaskom je XI. knjiga »Onomastica jugoslavica« (u izdanju JAZU).

Izašlo je nekoliko knjiga i znanstvenih priloga iz onomastičke problematike.

Ostali rad obavljen je u organizaciji republičkih onomastičkih odbora pri akademijama znanosti, i to:

a) *Odbor pri CANU.* Nastavljen je terenski rad i ekscerpcija onima iz Ljetopisa popa Dukljanina.

b) *Odbor pri JAZU.* Nastavljen je rad na Leksiku prezimena; izrađena je kurentna onomastička bibliografija i započeta ekscerpcija građe za Povijesni toponomastički rječnik Hrvatske.

c) *Odbor pri SANU.* Nastavljeno je skupljanje terenske onomastičke građe sa 25 suradnika i sređivanje te građe. Redigirani su prilozi za V. knjigu »Onomatoloških priloga«, započela je organizacija VI. jugoslavenske onomastičke konferencije, koja je u organizaciji toga odbora.

d) *Odbor pri ANU BiH.* Nastavljen je rad na Leksiku prezimena BiH; pred izlaskom je Zbornik radova V. jugoslavenske onomastičke konferencije.

e) *Odbor pri MANU.* Priređen je za tisak Imenik naseljenih mjesta SR Makedonije i nastavljen rad na leksiku imena i prezimena.

f) *Odbor pri SAZU.* Nastavljen je rad na III. knjizi Etimološkog rječnika. Objavljeno je nekoliko onomastičkih priloga.

Iz pokrajinskih onomastičkih odbora nismo dobili izvještaje, a rad u pokrajinama na organiziranim zadacima nije dovoljno dobro organiziran.

Međuakademijski odbor za onomastiku najavio je za siječanj 1985. svoju redovitu godišnju sjednicu na kojoj će podrobno razmotriti izvještaje o radu pojedinih odbora i planove rada za god. 1985.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA IZDAVANJE ANTIČKIH NATPISA U JUGOSLAVIJI

Međuakademijski odbor za izdavanje antičkih natpisa u Jugoslaviji ni ove godine, zbog krnjeg sastava (još nisu dostavljena imena članova Odbora predstavnika nekih akademija — SR Slovenija, SR Crna Gora — ni na opetovano traženje Akademije koja ovim Odborom rukovodi) nije održao niti jedan plenarni sastanak, iako su kontakti s nekim punktovima i suradnicima — posebno u Sarajevu i u Skopju — povremeno održavani i tražene forme za oživljavanje rada Odbora.

Dio građe iz dokumentacijskog centra Odbora, koji se odnosi na antičke natpise iz današnje SR Bosne i Hercegovine, privremeno je ustupljen na korištenje Centru za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine radi znanstvene obrade. Dio tih natpisa bit će uključen u monografski rad toga Centra posvećen pitanju antičkog razdoblja u Bosni i Hercegovini. Studija spomenute epigrafske građe mogla bi poslužiti za pripremu izdavanja prvih svezaka nacionalne edicije antičkih natpisa naše zemlje, jer je područje Bosne i Hercegovine, kao dio teritorija rimske provincije Dalmacije, i predviđeno za prioritetno ediranje.

U okviru zadataka Odbora u završnoj su fazi radovi na objavljivanju grčkih natpisa starije epohe s naše jadranske obale (doba grčke kolonizacije i helenističko doba), a sa zadovoljstvom su primljene informacije o sređivanju kasnoantičke epigrafske građe s područja Salone (rad stručnjaka Arheološkog muzeja u Splitu i njihovih inozemnih partnera), bez čega u ovom trenutku nije ni moguće zamisliti rad na korpusu natpisa tog najvećeg grada provincije Dalmacije, a time i primorskog dijela spomenute provincije općenito.

I dalje ostaje zadatak Odbora da realizira već izraženu namjeru objavljivanja drugog sveska serije »Antike Inschriften aus Jugoslavien«.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA IZDAVANJE LATINSKIH SREDNJOVJEKOVNIH NATPISA

U radu Međuakademijskog odbora za izdavanje latinskih srednjovjekovnih natpisa sudjeluju osim JAZU, ANU BiH, CANU, MANU i SANU.

Rad ovog Međuakademijskog odbora je bio dobro krenuo, bili su izvršeni pripremni radovi i objavljen naputak za obradu natpisa, bila su angažirana 3 suradnika za pojedina područja (Istre, dubrovačko područje, Crnogorsko primorje i srednja Dalmacija).

Zbog financijskih i organizacijskih problema rad je zamro. Nije definirano pitanje kontinuiranog financiranja, nisu nađena adekvatna rješenja za konačni rezultat rada odbora — tj. izdavanje (ne skupljanje) latinskih natpisa.

Jedina mogućnost izvršavanja zadataka jest da se konstituira kao znanstveni projekt, kojega bi nosilac bila JAZU, s time da se osiguraju sredstva za realizaciju tog projekta. Za to bi bilo dovoljno angažirati 4—5 suradnika za čitavu Jugoslaviju.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE RIMSKOG LIMESA

U radu Međuakademijskog odbora za proučavanje Rimskog limesa sudjeluju JAZU, SANU i MANU. Odbor je sufinancirao istraživanje limesa u SR Srbiji, SR Sloveniji i SR Hrvatskoj iz sredstava koja su dobivena od Saveznog fonda za znanstveni rad. Nakon decentralizacije svaka republika je financirala svoju aktivnost.

Terenska istraživanja Alpskog limesa su završena i većim dijelom objavljena. Istraživanja Podunavskog limesa obustavljena su zbog pomanjkanja sredstava i kadrovskih problema, dok su istraživanja u SR Srbiji dobila širok zamah izgradnjom hidroenergetskog sustava Đerdap, a financira ih isključivo SR Srbija, R. O. Đerdap i odgovarajući SIZ-ovi SR Srbije. Odbor nema sudjelovanja ni uvida u taj rad.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ZAŠTITU PRIRODE I ŽIVOTNE SREDINE

U godini 1984. odvijala se suradnja s Akademijom nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine radi organizacije savjetovanja »Problemi zaštite endema u živom svijetu«.

Na posebnom sastanku, zajedno s Međuakademijskim odborom za energetiku i energetske izvore, razmatran je problem potapanja kanjona Tare. Taj problem je svestrano razmotren te su doneseni zaključci i proslijeđeni Savjetu akademija znanosti i umjetnosti SFRJ.

MEĐUAKADEMIJSKI KOORDINACIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE TUMORA GLAVE I VRATA I CENTRALNOG ŽIVČANOG SUSTAVA

Međuakademijski koordinacijski odbor za proučavanje tumora glave i vrata i centralnog živčanog sustava je najveći dio svojih snaga u godini 1984. usmjerio u pripremama i organizaciji znanstvenog skupa pod naslovom »Simpozij o kompleksnim problemima kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji«. Nakon preliminarnih priprema za taj skup u godini 1983. odbor je u prvih šest mjeseci godine 1984. sustavno prikupljao informacije od pozvanih predavača i inzistirao na sažecima svakog predavanja, pojedinih autora ili skupine autora. Definitivni program simpozija bio je tiskan prema planu koncem lipnja i razaslan svim akademijama, svim predavačima u SFRJ i u inozemstvo. Kako je mjesto održavanja simpozija bilo unaprijed dogovoreno da to bude Dubrovnik, izvršene su sve pripreme za održavanje simpozija u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku od 27. do 29. IX. 1984. godine. Razred za medicinske znanosti složio se da predsjednik simpozija bude akademik Ivo Padovan, a potpredsjednik akademik Nenad Grčević. Također je prihva-

ćen prijedlog da pored Razreda za medicinske znanosti, koji je glavni organizator simpozija, suorganizator bude Središnji institut za tumore i slične bolesti.

Za simpozij je bilo prijavljeno 63 teme, i to 60 iz svih republika i pokrajina SFRJ i tri iz inozemstva, tj. 2 predavača s dvije teme iz SAD-a i 1 predavač iz Istočne Njemačke (Berlin).

Teme su bile svrstane u deset poglavlja i to:

I. Topografska anatomija kranijalnih živaca, II. Funkcionalno testiranje i poremetnje pojedinih kranijalnih živaca, III. Orbita, IV. Baza lubanje, V. Frontobazalno područje i nazofarinks, VI. Cervikalno područje, VII. Centralni nervni sustav, VIII. Terapija bola kranijskih živaca pri intrakranijskim i ekstrakranijskim tumorima, IX. Selarno i paraselarno područje, X. Pontocerebelarno i temporalno područje.

Sažeci predavanja bili su tiskani na engleskom jeziku prije održavanja simpozija da bi domaći i strani predavači mogli imati pregled svakog predavanja i na taj način potaknuti unaprijed predavače na diskusiju.

Simpozij je bio održan točno prema programu. Otvaranje simpozija bilo je svečano, popraćeno s glazbenom točkom u kojoj su sudjelovali glazbeni umjetnici iz Dubrovnika.

U ime Srpske akademije nauka i umetnosti simpozij je pozdravio akademik Ristić. Održavanje simpozija proteklo je u izvanredno kolegijalnoj atmosferi s visokim stupnjem discipline u toku predavanja i diskusija, držeći se vremena predviđenog programom, tako da je svaka sekcija programa bila u potpunosti izvršena na vrijeme s izrazito vrijednim diskusijama i prijedlozima za dalja znanstvena istraživanja u ovom interdisciplinarnom znanstvenom području.

Vrijedno je spomenuti da su svi sudionici simpozija, predavači i slušači, doživjeli ne samo vrijednu pažnje znanstvenu manifestaciju već i kulturne doživljaje u prostorima Povjesnog instituta JAZU u palači Sorkočević.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA KEMIJSKE I PRIMIJENJENE KEMIJSKE ZNANOSTI

Međuakademijski koordinacijski odbor za kemijske i primijenjene kemijske znanosti organizirao je u 1984. znanstveni skup: »III. Savjetovanje o koroziji i zaštiti materijala«, in memoriam akademiku Miroslavu Karšulinu (Dubrovnik, 25—27. travnja 1984).

Na savjetovanju je sudjelovalo 80 sudionika s 40 znanstvenih i stručnih radova. Izneseni su originalni rezultati rada niza suradnika nekoliko istraživačkih laboratorija na području Jugoslavije, sa sveučilišta i iz industrijske prakse. Tematika je obuhvatila široko područje istraživanja korozije metala, poglavito čelika i aluminijskih legura, te metode zaštite.

Za savjetovanje je priređena i objavljena knjiga proširenih sažetaka od 133 strane. U organizacijskom radu savjetovanja sudjelovao je uz Međuakademijski koordinacijski odbor Zavod za zaštitu materijala i desalinaciju JAZU u Dubrovniku. Savjetovanje je održano u prostorijama Zavoda u Dubrovniku.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA BIOLOŠKE PREPARATE

Međuakademijski odbor za biološke preparate, kojega je predsjednik akademik Drago Ikić, a tajnik dipl. pravnik Zdenka Taušan, održao je u 1984. godini jedan sastanak, i to u Peći 29. i 30. kolovoza.

Sastanku je prisustvovalo 20 stručnjaka. Prisutne je pozdravio u ime Akademije nauka i umetnosti Kosova akademik Minir Duchi, koji se u pozdravnoj riječi kraće osvrnuo na razvoj znanosti i znanstvenoistraživačkog rada na području Kosova.

U ime Izvršnog vijeća Skupštine općine Peć uspješan rad Odboru poželio je predsjednik Janko Janković, te je ujedno upoznao članove s razvojem općine Peć na području kulture, obrazovanja i posebno zdravstva.

Dnevni red sastanka bio je:

1. Redukcija morbila cijepljenjem
2. Ujednačavanje programa imunizacije
3. Kontrola seruma i cjepiva.

Kao uvod u 1. točku dnevnog reda, predsjednik Odbora je pročitao zaključke usvojene na 3. sastanku u vezi s redukcijom morbila cijepljenjem. Zatim je podnio uvodno izlaganje o postupku atenuiranja i karakteriziranja soja morbila Edmonston Zagreb, te epidemiološkom ispitivanju cjepiva protiv morbila soj Edmonston Zagreb.

Akademik J. Gaon iznio je nacrt međuakademijskog projekta redukcije morbila i predložio da akademik D. Ikić bude rukovodilac projekta »Proučavanje i redukcija morbila«.

Nakon tih izlaganja zaključeno je da članovi Odbora dostave primjedbe na predloženi nacrt međuakademijskog projekta do 10. listopada 1984. godine.

Poslije 10. listopada, a do kraja godine, zamoljeni su članovi Odbora da razrade svoj dio projekta po republikama i pokrajinama i zatraže financiranje svojega projekta od republičkih SIZ-ova.

Zatražit će se financiranje ovog projekta i od Zajednice republičkih SIZ-ova za znanost u Beogradu.

Nakon razmatranja referata prof. dr. O. Imamija i dr. I. Dedušaja pod nazivom »Problemi ujednačavanja programa imunizacije«, Zapisnika sa sastanka radne grupe Komisije za epidemiologiju Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu, te Pravilnika o uslovima i načinu vršenja obvezne imunizacije, seroprofilakse i hemioprofilakse protiv zaraznih bolesti i o licima koja podliježu toj obvezi, Međuakademijski odbor je podržao prijedloge radne grupe Komisije za epidemiologiju Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu i suglasio se da postoji stručna opravdanost, potreba i mogućnost za provođenje obvezne imunizacije protiv rubeole i parotitisa.

Prema odredbama Zakona o stavljanju lijekova u promet (Sl. l. 58/76) Savezni organ nadležan za poslove zdravstva odgovoran je za kontrolu imunobioloških preparata (čl. 3. i čl. 34. Zakona).

Prema zahtjevima Svjetske zdravstvene organizacije nacionalni organ, odgovoran za kontrolu imunobioloških preparata, donosi propise i mjere koji osiguravaju da imunološki preparati primijenjeni u zemlji budu neškodljivi i efikasni i ujedno kontrolira primjenu propisa i naprijed spomenutih mjera.

Prema čl. 34. st. 2. Zakona o stavljanju lijekova u promet, imunobiološki preparati (serumi i cjepiva) podliježu posebnoj kontroli svake serije prije stavljanja u promet. Tu kontrolu obavljaju ovlaštene organizacije udruženog rada (čl. 36) primjenjujući metode jugoslavenske farmakopeje, te posebne metode propisane na temelju Zakona, a ako ne postoje primjenjuju se metode koje na prijedlog proizvođača prihvate organizacije udruženog rada ovlaštene za ispitivanje i kontrolu lijekova.

Kontrola cjepiva je složena. Metode i zahtjevi u farmakopejama nisu dovoljni. Zbog toga se za svako cjepivo donose (SZO) posebni zahtjevi koje mora ispuniti prije puštanja u promet, a koji uključuju:

a) davanje ovlaštenja proizvođaču za proizvodnju svakog pojedinog cjepiva;

b) odobravanje proizvodne metode i pismene procedure za svaki produkt, protokole i dokumentaciju;

c) registriranje imena i kvalifikacije rukovodilaca u proizvodnim institutima odgovornih za potpisivanje protokola i dokumentacije;

d) obavljanje pregleda i inspekciju proizvodnih instituta jedanput godišnje;

e) određivanje opsega kontrolnih ispitivanja pojedinih cjepiva i odlučivanje je li potrebno uzeti uzorke preparata i u toku proizvodnje;

f) rukovođenje i organiziranje kliničkih ispitivanja u svrhu određivanja antigenosti, imunogenosti i kliničkih reakcija cjepiva;

g) predlaganje propisa, mjera i zahtjeva koje imunološki produkti moraju ispuniti prije puštanja u promet;

h) poduzimanje i organiziranje istraživanja, koja su u vezi s ispitivanjem jačine i neškodljivosti postojećih cjepiva i ispitivanjem novih cjepiva.

Nacionalni kontrolni organ može u potpunosti ili djelomično prenijeti svoja ovlaštenja na odgovarajuću zdravstvenu ustanovu (to predviđa i Svjetska zdravstvena organizacija, jer rukovodeći organ zemlje teško može sam ispunjavati sve ove zadatke) koja tada služi i kao savjetodavno tijelo nacionalnog kontrolnog organa.

Iz naprijed iznesenih razloga Odbor preporučuje da nacionalni kontrolni organ prenese naprijed spomenuta ovlaštenja na Savezni zavod, koji bi mu ujedno služio i kao savjetodavno tijelo za kontrolu cjepiva.

Na kraju sastanka je dogovoreno da će se idući sastanak Međuakademijskog odbora održati polovicom svibnja 1985. na Cetinju, sa dnevnim redom:

1. Program redukcije morbila;
2. Neki novi momenti u proizvodnji virusnih cjepiva;
3. Kontrola virusnih cjepiva.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA LEKSIKOGRAFIJU

Na svojoj sjednici održanoj dana 17. I. 84. Predsjedništvo JAZU prihvatilo je prijedlog Razreda za filologiju da se osnuje Međuakademijski odbor za leksikografiju i da mu sjedište bude pri JAZU. Na upućeni poziv radi uključivanja u Odbor odgovorilo je šest akademija, pa je prema tomu u Odboru zastupljeno sedam akademija, osim Crnogorske akademije, i to: SANU koju predstavlja akademik Pavle Ivić i Irena Grickat-Radulović, dopisni član, SAZU — akademik France Bezlaj, ANU BiH — član Akademije Asim Peco, ANUK — akademik Idriz Ajeti, VANU prof. dr. Jovan Jerković, MANU — prof. dr. Olivera Jašar-Nasteva, JAZU — akademik Rudolf Filipović, Božidar Finka, izv. član i Milan Moguš, izv. član. Za predsjednika Međuakademijskog odbora za leksikografiju izabran je akademik Rudolf Filipović, a za tajnika Milica Mihaljević.

Na osnivačkom sastanku utvrđeni su zadaci Odbora i plan rada za godinu 1985.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE ZNANOSTI I PROBLEMA ZNANOSTI

Međuakademijski odbor je održao dva sastanka.

Prvi sastanak je održan u palači JAZU dne 12. 7. 1984, a prisustvovali su mu predstavnici Makedonske, Srpske, Slovenske, Bosanskohercegovačke i Jugoslavenske akademije.

Prodiskutiran je prijedlog Savjeta akademija znanosti i umjetnosti Jugoslavije u vezi s prijedlogom Savezne privredne komore »Mjere stimulacije razvoja nauke i njezine primjene u tehnologiji u svjetlu društvenog dogovora o strategiji i tehnološkog razvoja u SFRJ«.

Članovi Međuakademijskog odbora jednoglasno su zaključili da Odbor svakako ima interesa da sudjeluje u radovima na takvom projektu, ali više kao savjetodavno tijelo, a ne kao izvršitelj projekta, jer za to akademije nemaju potrebne tehničke uvjete. Na sastanku je odlučeno da se sazove u jesen sastanak Odbora na kojemu bi predstavnici drugih akademija mogli iznijeti mišljenja svojih akademija, odnosno razreda u vezi s tim projektom.

Drugi sastanak Odbora održan je u palači JAZU 23. 10. 1984.

Na tom sastanku je ponovo prodiskutiran gore navednei prijedlog i doneseni su zaključci da se pristupi kontinuiranom radu na praćenju stanja i kretanja znanosti u SFRJ sa svih aspekata bazičnih i primijenjenih znanosti. U tome smislu, zatraženo je od svih akademija da u svojim razredima prodiskutiraju problematiku i da Odboru predlože svoje konkretne prijedloge o pristupu tim radovima. Također je odlučeno da se organizira znanstveni sastanak Interakademijskog odbora o toj temi. Predviđeno je da se sastanak održi u JAZU u jesen 1985. g.

SLUŽBA ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

Tijekom godine 1984. na investicijskom održavanju zgrada Jugoslavenske akademije obavljeni su ovi radovi:

1. Zrinski trg 11

S obzirom na 100. obljetnicu postojanja Strossmayerove galerije starih majstora uz financijsku pomoć RSIZ-a u oblasti kulture učinjeni su opsežni zahvati na povećanju sigurnosti izložaka te na estetskom izgledu i funkcionalnosti izložbenih dvorana. U dvoranama i depoima u podrumu, u što je uključen i depo Knjižnice, obnovljen je i dopunjen protuprovalni alarmni sustav. Uz to je osposobljena prirodna ventilacija dvorana, a pred cijevima centralnog grijanja izvedeno je drveno podnožje. Izmijenjena je tekstilna obloga zidova i proširena u dvorane gdje je nije bilo. U svim dvoranama su učinjene nove zavjese. Obojene su sve dvorane i prostorije u zgradi kroz koje je vođen žicovod alarmnog sustava.

— Ispitana je postojeća čelična krovna konstrukcija nadsvjetla nad atrijem te je utvrđeno da nije korodirala i da nosivost zadovoljava.

— Izvršena je i zamjena napuklih stakala nadsvjetla.

2. *Braće Kavurića 1*

Završeni su radovi na obnovi uličnog i dvorišnog pročelja koji su započeti 1983. godine i cijelog pokrova s limarijom. U financiranju zahvata uz Akademiju su sudjelovali Republički sekretarijat za financije, Skupština grada Zagreba, Skupština općine Centar, RSIZ i USIZ kulture i RZZR.

— U prostorijama i depou Kabineta grafike izveden je protupožarni i protuprovalni dojavni sustav izveden žicovodom u 1977. godini uz sufinanciranje RSIZ-a kulture.

Nakon uređenja pročelja u dvorištu je proširen asfaltni put i hortikulturno su obrađene ostale površine.

U podrumu su (građevinsko-obrtnički) osposobljene dvije prostorije za ekspedit knjiga.

3. Opatička 18

Osnovni zadatak u protekloj godini bio je početak sanacije objekta u Opatičkoj 18, koja će se provoditi etapno nekoliko godina. Godine 1984. u zgradu je uvedena instalacija centralnog loženja s kotlovnicom na plin. Ujedno je izvedena vanjska vertikalna ulična hidroizolacija podrumskog zida u Dvoranskom prečacu. U financiranju tih zamašnih radova sudjeluju Skupština grada Zagreba, Skupština općine Centar, RSIZ i USIZ kulture, Republička zajednica za znanstveni rad i Jugoslavenska akademija.

Dio podruma u kojem je bila smještena arhivska građa napala je gljiva pokućarka. Zbog toga je građa preseljena, a prostorije su temeljito obnovljene što je uz uvedeno centralno loženje bio uvjet da se zaustavi širenje te opasne gljive.

Sastavljen je program sanacije objekta i rekonstrukcije Ilirske dvorane na temelju kojeg će se izraditi projektna dokumentacija.

4. Demetrova 18

U I. katu su uređene prostorije Zavoda za medicinske znanosti i Farmaceutske zbirke u koju će se ona preseliti iz prizemlja u Opatičkoj 18.

5. Medvedgradska 2

Obnovljena je zidana ograda prema ulici, a u toku je najnužniji popravak djelomično urušene drvene barake.

6. Uređene su prostorije Financijsko-ekonomskog odjeljenja u Boškovićevoj 2.

7. Nakon olujnog vjetra početkom godine izvršeni su znatni limarski, krovopokrivački i staklarski popravci na zgradama Zrinski trg 11, Jabukovac 10, Medvedgradska 2 i Opatička 18.

8. U Dubrovniku na Sv. Jakovu obnovljen je pokrov a djelomično i krovna konstrukcija uz sufinanciranje Zavoda za obnovu Dubrovnika.

9. Split. Kamene balustrade klize i predstavljaju opasnost za prolaznike. Poduzete su mjere za sanaciju i unutrašnje uređenje nekih prostora da bi se osposobili za njihovu novu — konačnu funkciju (Marulić — i dvorana).

Uz navedene veće zahvate, na 10 objekata u Zagrebu i 11 objekata izvan Zagreba kojima je vlasnik upravljanja i korištenja Akademija te daljih 9 objekata u Zagrebu i 3 izvan Zagreba, kojima se Akademijine jedinice koriste djelomično, izvršeni su mnogi popravci tekućeg održavanja. Znatna sredstva utrošena su i na opremanje prostorija, najvećim dijelom spremišta za potrebe Knjižnice i izdavačke djelatnosti, te radnih prostorija Istraživačkog centra.

I. RAZRED

ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem 1984. godine 8 redovnih, 7 izvanrednih, 25 dopisnih i 12 članova suradnika.

Redovni članovi: Vladislav Brajković, Dušan Čalić, Duje Rendić-Miočević, Eugen Pusić, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić i Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Vladimir Bayer, Ljubo Boban, Aleksandar Goldštajn, Ivo Perišin, Hodimir Sirotković, Dragovan Šepić i Ivo Vinski.

Dopisni članovi: Mihajlo Apostolski, Suzanne Bastid, Alojz Benac, Borislav Blagojević, Luigi Bernabò-Brea, Đurđe Bošković, Vaso Čubrilović, Branislav Đurđev, Zlatko Herkov, Dragoslav Janković, Leonid Vasiljevič Kantorovič, Miladin Korać, Radomir Lukić, Gunnar Myrdal, Massimo Pallottino, Richard Pittioni, Herbert A. Simon, Friedrich Schachermeyr, Tomislav Janko Šagi-Bunić, Angelo Tamborra, Ian Tinbergen, Haroldo Vallâdao, Herman Vetters i Fran Zwitter.

Članovi suradnici: Josip Adamček, Dušan Bilandžić, Ivan Erceg, Vladimir Ibler, Danilo Klen, Emilio Pallua, Berislav Perić, Bernard Stulli, Branko Štancl, Siniša Triva, Dragomir Vojnić i Josip Županov.

Tajnik Razreda je akademik *Duje Rendić-Miočević,* a zamjenik tajnika izv. član *Ivo Vinski.*

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je tijekom 1984. održao devet redovitih i jednu izvanrednu sjednicu.

S obzirom na svoj raznolik sastav Razred za društvene znanosti je, kao i dosad, i u 1984. razmatrao i rješavao probleme iz slijedećih znanstvenih područja: arheologije, ekonomije, filozofije, povijesti, prava i sociologije.

Na izvanrednoj sjednici Razreda, kojoj su prisustvovali i članovi suradnici, razmatrano je pitanje edicija koje su od neposredne važnosti za Razred. Za stalne edicije utvrđene su: »Rad« Razreda za društvene znanosti; »Starine«, »Građa za gospodarsku povijest Hrvatske«, »Arheološki radovi i rasprave« i »Suvremeni ekonomski problemi«. Povremene edicije Razreda jesu: »Djela«, »Predavanja održana u JAZU« i »Spomenice umrlih članova«. Edicije odborâ i radnih grupa Ra-

zreda jesu: »Radovi Odbora za znanstvenu problematiku samoupravljanja« i »Godišnjak« Radne grupe »Pravo i društvo«. Stalne edicije Zavoda koji djeluju u okviru Razreda jesu: »Zbornik Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu«, »Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru«, »Zbornik« Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci »Problemi sjevernog Jadrana«, »Anali Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku«, »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« — časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva u Zagrebu.

Na istoj sjednici proširena su uredništva »Suvremenih ekonomskih problema« (za novog člana uredništva izabran je Ivo Vinski) i »Starina« (za novog člana uredništva izabran je Josip Adamček). Usvojena je molba Zlatka Herkova da ga se razriješi dužnosti glavnog urednika »Starina«. Za novog urednika izabran je Vladimir Bayer. Razmatrajući karakter »Starina«, zaključeno je da bi po svojem nazivu »Starine« trebale obrađivati stariju građu, dapače vratiti se svojim izvorima (objavljivanju stare građe). U vezi s time uredništvo je dobilo u zadatak da se informira o stanju u našim arhivima i razradi buduću koncepciju edicije.

Pokrenuto je pitanje kontinuiteta zbirki »Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium«, »Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium« i »Monumenta historica Ragusina«. Zaključeno je da sve te zbirke barem nominalno ostanu (prve dvije kao edicije Razreda, a treću bi ubuduće trebalo vezati uz djelovanje Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku). Nakon rasprave o edicijama Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva zaključeno je da se kao redovita edicija Zavoda vodi časopis »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, a kao povremene edicije: serija »Pomorsko pravo«, zbornik »Prinosi proučavnju ekonomike ribarstva i ribarskog prava« i »Anali Zavoda«. Razmotren je problem izlaženja edicije »Adriatica Maritima«. S obzirom na sadašnju financijsku situaciju izdavačke djelatnosti Zavod u Zadru nije u mogućnosti izdavati dvije redovite edicije povijesnog karaktera — »Radove« i »Adriatica Maritima«. Usvojen je prijedlog da se tematika kojom se »Adriatica Maritima« bavi proširi na ekonomska i tehnološka pitanja vezana uz pomorstvo, te na ribarstvo (i s povijesnog aspekta). Na taj način edicija bi postala zanimljiva za privredu, lakše našla suizdavača i tako riješila problem svojega izlaženja.

Razmatrano je pitanje eventualne izmjene dosadašnjeg naziva Razreda. U raspravi koja se pritom povela došla su do izražaja dva gledišta: 1) proširenje dosadašnjeg naziva Razreda u »Razred za povijesne i društvene znanosti« i 2) zadržavanje sadašnjeg naziva u neizmijenjenom obliku. Bilo je i mišljenja da bi se eventualno mogla naznačiti i druga znanstvena područja (pravo i sl.). Glasovanjem je odlučeno da se Razred, s obzirom na više raznorodnih znanstvenih disciplina koje pokriva, i dalje zove »Razred za društvene znanosti« jer taj naziv najbolje odgovara sadašnjoj njegovoj organizacijskoj strukturi.

Razmatrana je mogućnost podjele Razreda prema grupacijama srodnih znanstvenih područja. Zaključak je da se ta rasprava nastavi u pogodno vrijeme, kad se bude mogla ocijeniti prednost jedne i druge solucije u korist razvitka svih znanstvenih područja.

Raspravljajući o podjeli novih mjesta redovnih i izvanrednih članova pojedinim razredima, Razred jednodušno zastupa mišljenje da kao jedan od najvećih Akademijinih razreda ne bi smio u globalu (tj. redovnih i izvanrednih članova zajedno) imati manji broj članova od bilo kojeg drugog Akademijina razreda.

Razred je podržao inicijativu Pravnog fakulteta u Zagrebu u vezi s pisanjem i izdavanjem Pravne enciklopedije i obećao svoju stručnu pomoć.

Održan je preliminarni sastanak s delegatima iz SRH u Odboru za izdavanje Enciklopedije za ranu povijest Evrope (dr. Ž. Rapanić i dr. D. Jelovina) u Splitu, kojom prilikom je dogovoren zajednički sastanak u JAZU s delegatima iz SIZ-a VII. Na održanom sastanku razmotrena su slijedeća pitanja: određivanje znanstvene ustanove koja bi za SR Hrvatsku bila nosilac zadatka; financiranje projekta (za SRH); predstavnici iz SRH u Odboru. Članovi Razreda podržali su prijedlog tajnika da Akademija (odnosno Razred za društvene znanosti) bude nosilac zadatka. Za delegata Razreda u Odboru izabran je Duje Rendić-Miočević. Ostali predstavnici iz SRH su dr. Željko Rapanić i dr. Dušan Jelovina. Sredstva za financiranje projekta osigurat će SIZ-VII.

Razmatrano je pitanje recenziranja — i uopće uzimanja u postupak — rukopisa koji prethodno nisu prošli urednički postupak. Članovi Razreda suglasili su se da će Razred ubuduće uzimati na recenziranje samo one rukopise koje mu dostave pojedina uredništva.

Razred predlaže da se u 1985. objelodani marka u povodu 140. obljetnice rođenja don Frane Bulića.

Razred je predložio Vladislava Brajkovića za kandidata Akademije za dodjelu međunarodne nagrade »Antonio Feltrinelli«, koju dodjeljuje Accademia Nazionale dei Lincei iz Rima.

Razmatrano je obilježavanje jubilarnih obljetnica smrti članova Razreda. Razred se načelno suglasio da se 50. obljetnica smrti svakog člana Razreda obilježi kratkom usmenom evokacijom o radu i ličnosti preminulog člana u okviru sjednice Razreda.

Započelo je razmatranje Nacrta novog Statuta JAZU. Kraća rasprava obuhvatala je samo neka načelna pitanja. Tajnik razreda upozorio je na važnija pitanja iz Nacrta statuta kojima bi trebalo posvetiti naročitu pozornost. Dogovoreno je da se već u prvim danima 1985. sazove izvanredna sjednica na kojoj će Razred podrobno razmotriti Nacrt prijedloga novog Statuta. Na sjednicu će biti pozvani i članovi suradnici.

Održan je sastanak urednika razrednih izdanja na kojemu su sredstva za izdavačku djelatnost Razreda u 1984. raspodijeljena na slijedeći način: »Rad«, knj. XXIII (1.000,000 din); »Suvremeni ekonomski problemi«, knj. 7 (400.000 din); »Arheološki radovi i rasprave«, knj. XI (250.000); »Građa za gospodarsku povijest Hrvatske«, knj. 20 (350.000). Zavodima koji djeluju u okviru Razreda (a to su: Zavod za povijesne znanosti u Zagrebu, Zavod za povijesne znanosti u Zadru, Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci i Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva u Zagrebu) dodijeljeno je ravnomjerno po 200.000 din.

Razred je na svojim sjednicama razmatrao razne oblike međunarodne suradnje (Akad. znanosti u Berlinu, Instituto de Espagna, koji zastupa španjolske akademije itd.) Prema problemsko-tematskom planu za razdoblje 1981—85. Razred je uključen u suradnju s Akademijom znanosti SSSR s temom »Antifašistička borba 1941—45. i suvremena antifašistička književnost«.

Članovi Razreda sudjelovali su u međuakademijskoj i međurazrednoj suradnji preko svojih delegata u raznim međuakademijskim odborima, savjetima, komisijama i sl.

— Dušan Bilandžić izabran je da kao predstavnik Razreda prisustvuje sjednici Odbora Republičke konferencije SSRNH za međunacionalne odnose u vezi s programiranjem rada u ostvarivanju ravnopravnih međunacionalnih odnosa iz područja društvenih znanosti.

— Mate Suić izabran je za predstavnika Razreda u koordinacijsko tijelo Potkomisije za arheologiju Evropske znanstvene fondacije.

— Predrag Vranicki izabran je za predstavnika Razreda u Međuakademijski odbor za filozofiju i društvenu teoriju (SANU).

— Hodimir Sirotković izabran je za predstavnika Razreda u Međuakademijski koordinacijski odbor za proučavanje znanosti, kulture, prosvjete i školstva u NOR-u naroda i narodnosti Jugoslavije (MANU i Vojvođanska akademija).

— Duje Rendić-Miočević i Hodimir Sirotković izabrani su za predstavnike Razreda u Odbor za istorijske nauke CANU koji radi na temi »Prošlost Crne Gore kao predmet naučnog istraživanja i obrade«.

— Eugen Pusić uključen je u Odbor za obilježavanje 40. god. III. zasjedanja ZAVNOH-a i I. kongresa kulturnih radnika u Topuskom.

— Duje Rendić-Miočević i Mate Suić izabrani su za predstavnike Razreda u Organizacijski odbor znanstvenog skupa u povodu 1100. obljetnice Metodove smrti.

— Hodimir Sirotković i Dragovan Šepić izabrani su za predstavnike Razreda u Odbor za obilježavanje 175. obljetnice rođenja Ljudevita Gaja.

— Ivan Erceg izabran je za predstavnika Razreda u Organizacijski odbor za obilježavnje 150. god. početka Hrvatskog narodnog preporoda.

— Mate Suić izabran je za predstavnika Razreda u Odbor za rješavanje problema Nina i čuvanje njegovih spomenika.

— Vladimir Stipetić, Dragovan Šepić i Predrag Vranicki izabrani su za predstavnike Razreda u Programski odbor XIII. znanstvenog skupa »Susreti na dragom kamenu« sa središnjom tematikom: Matija Vlačić Ilirik (Flacius) i njegovo značenje u kulturnoj povijesti Evrope 16. st. (u povodu 25. god. Mirkovićeve monografije o Vlačiću) i dopunskom tematikom: Istra Vlačićeva doba.

— Ivan Erceg izabran je za predstavnika Razreda u Međuakademijski odbor »Balkanski trgovci u Ugarskoj u 18. veku«.

— Duje Rendić-Miočević izabran je za predstavnika Razreda u Organizacijski odbor znanstvenog skupa u povodu 800. obljetnice Povaljske listine i Povaljskog praga. Na održanom skupu (na Braču) govorio je predstavnik Razreda Vladimir Bayer, dok su u raspravama sudjelovali i drugi članovi Razreda.

— U povodu 150. obljetnice rođenja Baltazara Bogišića predviđeno je održavanje svečane sjednice Predsjedništva JAZU u Cavtatu uz 2—3 predavanja o ulozi i djelu B. Bogišića.

— Razred je preko svojih članova izabranih za pročelnike i voditelje Zavoda u okviru Odjela za društvene znanosti IC (a koji su po stručnom i znanstvenom radu vezani s Razredom) tijekom 1984. koordinirao znanstvenoistraživački rad, recenzirao rukopise i tražio imprimatur za tisak njihovih edicija, provodio izborni postupak za nova radna mjesta ili prijelaz u znanstvena i viša znanstvena zvanja radnika zaposlenih u tim Zavodima:

— dr. Vesna Čulinović-Konstantinović izabrana je u zvanje znanstvenog savjetnika (Etnološki Zavod JAZU),

— dr. Marko Legović izabran je u zvanje višeg znanstvenog suradnika (Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci),

— dr. Šime Peričić izabran je u zvanje znanstvenog savjetnika (Zavod za povijesne znanosti u Zadru),

— mr. Đuro Berber izabran je u zvanje znanstvenog suradnika (Zavod za znanstveni rad u Osijeku),

— Vladimir Đuro Degan izabran je za znanstvenog savjetnika (Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva u Zagrebu).

Na prijedlog Razreda Studijski kabinet za arheologiju preimenovan je odlukom Predsjedništva JAZU u Zavod za arheologiju, a Zavod za znanstveni rad u Splitu u Zavod za znanstveni i umjetnički rad. Osnovan je novi Zavod za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«. Za voditelja Zavoda izabran je Eugen Pusić.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 11. siječnja 1984.

— *I. Erceg,* Kretanje stanovništva u bivšoj mletačkoj Istri za vrijeme austrijskog i francuskog vladanja (1803—1811) za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu, recenzent Vladimir Stipetić.

— *Stana Vukovac,* Oblici kulturno-prosvjetne djelatnosti u prvim poslijeratnim godinama u Slavoniji i Baranji (1945—1950) za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Hodimir Sirotković.

— *D. Pavlica,* Kulturno-prosvjetne i druge aktivnosti u zbjegovima Slavonije i Vojvodine za vrijeme NOB-a za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Hodimir Sirotković.

— *F. Potrebica,* Doprinos Požeške gimnazije narodnom pokretu u Požegi 1848. za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Hodimir Sirotković.

— *Vesna Gamulin,* Regesta dokumenata iz arhiva Public Record Office u Londonu vezanih uz boravak Marka Antonija de Dominisa u Engleskoj za »»Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent Hodimir Sirotković.

— *B. N. Florja,* Juraj Križanić o vanjskoj politici ruske vlade za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Dragovan Šepić.

— *N. Pribić,* Juraj Križanić: Ein Barocker Humanist za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Predrag Vranicki.

— *L. Margetić,* O natpisu o gradnji krčkih gradskih bedema sredinom I. st. pr. n. e. za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Mate Suić.

— *A. Benac,* Kulturni odnosi sjeverozapadnog Balkana i talijanske oblasti Tavoliere u neolitskom dobu za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Mate Suić.

— *M. Kozličić,* Ubikacija otoka Taurisa za »Adriatica Maritima«, recenzent Mate Suić.

— *M. Suić,* Civitates Liburniae za »Arheološke radove i rasprave«, autoreferat.

— Časopis »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, br. 99, recenzent Vladislav Brajković.

— *A. Gulin,* Srednjovjekovni Požeški kaptol i njegovi pečati za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent Zlatko Herkov.

— *Z. Herkov,* Šest stoljeća uprave slobodnog kraljevskog grada Varaždina (iz prošlosti naših gradova) za jedno od izdanja Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, autoreferat.

2. sjednica 15. veljače 1984.

— *M. Kaczanowska* i *J. Kozlowski,* Barbotino (Starčevo — Körös) and Linear Complex za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Alojz Benac.

— *V. Stipetić,* Korijeni društveno-ekonomskih pogleda Jurja Križanića za »Rad« Razreda, autoreferat.

3. sjednica 21. ožujka 1984.

— *M. Vego,* Pleme Kosača Hranića-Vukčića u svjetlu dubrovačkih i ostalih izvora za »Starine«, recenzent Vladimir Bayer.

— *N. Moačanin,* Granice i upravna podjela Požeškog sandžaka za »Radove« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent Josip Adamček.

— *Z. Bojčić* i *M. Radić,* Srednjovjekovni grad Ružica u svjetlu novih istraživanja za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Josip Adamček.

— *V. Šimšić,* Otvoreno pitanje dinamike gradnje ravničarske pruge za »Zbornik« Značenje riječkog pravca kao veze Jadrana s unutrašnjošću Jugoslavije i Evrope, recenzent Ivo Vinski.

— *I. Golub,* Radovi Aleksandra Ljoviča Goljdberga o Jurju Križaniću za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Dragovan Šepić.

— *M. Kvapil,* Recenzija J. Križanića u Češkoj za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Dragovan Šepić.

— *A. Tamborra,* La scoperta di Juraj Križanić nella seconda metà del. sec. XIX e il suo significato za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Dragovan Šepić.

— *G. Crnković,* Borba narodnjačkih općina Volosko-Opatija za hrvatsko školstvo za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Dragovan Šepić.

— *M. Bertoša,* Između gospodarske kategorije i socijalne napetosti (sukobi na mletačko-austrijskoj granici u Istri od XVI. do XVIII. st.) za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Dragovan Šepić.

— *I. Borsa,* Diplomatička zbirka fotokopija Mađarskog zemaljskog arhiva za »Zbornik« radova Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent Hodimir Sirotković.

— *I. Golub,* Križanićeva koncepcija povijesti za »Zbornik" radova o Križaniću, recenzent Hodimir Sirotković.

— *I. Golub,* Službeni zapis o smrti Jurja Augustina Križanića za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Hodimir Sirotković.

— *Dunja Glogović,* Nalaz iz Šila na Krku i problem lučnih fibula s dva dugmeta na luku iz Liburnije za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *G. Brajković,* Grčki vojni natpis na otoku Gospe od Škrpjela za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *Duje Rendić-Miočević,* Helenistički natpis iz bivše Zmajevićeve zbirke u Perastu za »Arheološke radove i rasprave«, autoreferat.

— *Z. Virc,* Doprinos stanovništva južne Panonije razvoju antičkih naselja s osobitim obzirom na Slavoniju za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Mate Suić.

— *M. Gorenc, Valerija Damevski,* Rimska ladanjska vila u Benkovcu kod Okučana za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Mate Suić.

— *Z. Marković,* O početku i razvoju eneolita u sjevernoj Hrvatskoj za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Mate Suić.

— *M. Batorović,* Prikupljanje znanstvene dokumentacije sadašnjosti kao muzeološka tema za budućnost za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, recenzent Mate Suić.

— *J. Krajcar,* Some formative Influence on Križanić's Ideals za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Vladimir Stipetić.

— *S. Baron,* Was Križanić a Mercantilist? za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent Vladimir Stipetić.

— *O. Blagojević,* Križanićeva ekonomska misao u djelu Mihaila Vujića« za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent Vladimir Stipetić.

— Časopis Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja, br. 100, recenzent Vladislav Brajković.

— Godišnjak 3. sv. Pravo i društvo, recenzent Vladislav Brajković.

4. sjednica 18. travnja 1984.

— *N. Moačanin,* Prilog diskusiji o vjerskoj toleranciji u islamu i kršćanstvu za »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, recenzent Hodimir Sirotković.

— *A. Giron,* Neki problemi razvoja NOP-a na području sjeverozapadne Istre za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Hodimir Sirotković.

— *Ružica Drechsler-Bižić,* Istraživanje »Jozgine pećine« u Trnovcu Ličkom (Problematika veza Like s istočnom i zapadnom obalom Jadrana) za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *D. Rendić-Miočević,* Riditina anecdota (Dva kasnoantička groba sa spolijama iz Danila Gornjeg u Dalmaciji) za »Arheološke radove i rasprave«, autoreferat.

5. sjednica 16. svibnja 1984.

— *L. Pejić,* Križanićev odnos prema problemima ruskog društva u XVII. veku, reforme Petra Velikog i rad Ivana Tihonovića Posoškova za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent Vladimir Stipetić.

— *Mirella Colarieti,* Due Cose su Križanić za »Zbornik« radova o Križaniću kao saopćenje iznijeto na znanstvenom skupu, recenzent Vladimir Stipetić.

— *J. Stefan,* Komparativne prednosti riječkog prometnog pravca i njegovo društveno-ekonomsko značenje za »Zbornik« Značenje riječkog pravca kao veze Jadrana s unutrašnjošću Jugoslavije i Evrope, recenzent Ivo Vinski.

— *Tihomira Stepinac-Fabijanić,* Način i kultura stanovanja u Istri, na Krasu i sjeverojadranskim otocima: pregled povijesno-arhitektonskog razvoja za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Mirko Marković.

— *Monica Partridge,* Križanić and England za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Eugen Pusić.

— *B. Perić,* Revolucija i kontraktualnost za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent Eugen Pusić.

— *M. Marković,* Doprinos Jurja Križanića i njegovih suvremenika geografskom poznavanju ilirskih zemalja za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Duje Rendić-Miočević.

6. sjednica 27. lipnja 1984.

— *N. Šetić,* Prilog proučavanju veza Dubrovnika sa sjeverojadranskim primorjem i Istrom u XV. i XVI. stoljeću za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Bernard Stulli.

— *M. I. Avtokratova,* Sočinjenja J. Križaniča v fondah Central'nogo gosudarstvenogo arhiva drevnih aktov (Moskva) za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Bernard Stulli.

— *D. Čalić,* Refleksije o našoj društvenoj stvarnosti za »Suvremeni ekonomski problemi«, recenzent Vladimir Stipetić.

— *A. Mohorovičić,* Pojava Jurja Križanića u kontekstu evropskih kulturnih zbivanja za »Zbornik« radova o Križaniću, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *A. Giron,* Neki problemi razvoja NOP-a na području sjeverozapadne Istre za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Hodimir Sirotković.

Slijedeći rukopisi prihvaćeni su za »Zbornik« radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje:

— *P. Vodanović,* Informatika u udruženom radu, recenzent Eugen Pusić.

— *M. Ivanović, Tatjana Flanjak* i *Z. Gucunski,* Ekonomska osnova funkcioniranja samoupravnih zajednica u djelatnostima kulture (na podr. op. Osijek), recenzent Eugen Pusić.

— *Božena Hadžić,* Društveno neprihvatljivo ponašanje djece i omladine na području Zajednice općina Osijek, recenzent Eugen Pusić.

— *T. Prvulović,* Mogućnosti osnovne škole u prevenciji društveno neprihvatljivog ponašanja učenika, recenzent Eugen Pusić.

Slijedeći rukopisi prihvaćeni su za »Zbornik« radova XI. okruglog stola zemalja u razvoju:

— *L. Mates,* Nezavisnost kao preduvjet ekonomske ravnopravnosti, recenzent Dušan Čalić.

— *Bojana Tadić,* Nesvrstanost i novi međunarodni poredak, recenzent Dušan Čalić.

— *I. Bukvić,* Neka pitanja svjetske ekonomske nestabilnosti i jugoslavenske koncepcije privredne stabilizacije, recenzent Dušan Čalić.

— *A. A. Owosekun,* Economic Interdependence in Africa — Some Lessons of Experience, recenzent Eugen Pusić.

— *Vida Tomšić,* Non-alignment and the Status of Women, recenzent Eugen Pusić.

— *H. Hadžiomerović,* Suverenitet i razvoj, recenzent Eugen Pusić.

— Grupa autora iz Instituta za zemlje u razvoju »Razvoj, ekonomska ravnopravnost i politička nezavisnost«, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *M. Minić,* Razvoj, ravnopravnost i nezavisnost te sadašnja međunarodna situacija, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *B. Frangeš,* Ekonomska sigurnost kao element Jugoslavenske politike, recenzent Vladimir Stipetić.

— *Lj. Adamović,* Ekonomska međuzavisnost i relativizacija ravnopravnosti, recenzent Vladimir Stipetić.

— *M. Komatina,* Nesvrstanost kao nosilac novih međunarodnih odnosa, recenzent Aleksandar Goldštajn.

— *T. Szentes,* Jednakost i nezavisnost: ključni zadaci novog demokratskog svjetskog poretka, recenzent Aleksandar Goldštajn.

— *K. Bogoev,* Vanjski dug zemalja u razvoju, recenzent Ivo Vinski.

— *S. Kerim,* Ekonomska samostalnost kao faktor ubrzanog privrednog rasta i ravnopravnih međunarodnih odnosa u suvremenom svijetu, recenzent Vladimir Ibler.

— *M. Vuhunec,* Uvjetovanost i nerazdvojnost ekonomske ravnopravnosti i političke nezavisnosti za postizanje ciljeva razvoja, recenzent Vladimir Ibler.

— *D. Pirec* Refleksije o krizi u svijetu, novom međunarodnom ekonomskom poretku i nesvrstanosti, recenzent Branko Štancl.

— *Ž. Mrkušić,* Razvoj teorije i politike novog međunarodnog ekonomskog poretka kao teorije i politike ekonomske ravnopravnosti, recenzent Branko Štancl.

— *R. Vukadinović,* Nesvrstanost u Evropi, recenzent Siniša Triva.

— *R. Petković,* Pokušaji ideologizacije pokreta nesvrstanosti, recenzent Siniša Triva.

— *G. Cerović,* Putovi borbe za ekonomsku ravnopravnost, recenzent Dragomir Vojnić.

— *B. Cizelj* i *Metka Starc,* Veće kolektivno oslanjanje na vlastite snage — iskustva i pretpostavke ekonomske suradnje među zemljama u razvoju sa posebnim osvrtom na trgovinu, recenzent Dragomir Vojnić.

7. sjednica 17. listopada 1984.

— Časopis »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, br. 101—102, recenzent Vladislav Brajković.

— *Marija Malbaša,* Osječka bibliografija. Tiskarsko-izdavačka djelatnost o Osijeku od 1742. do 1978. godine. II. dio, za knj. 6. u nizu C Hrvatske bibliografije, recenzent Aleksandar Stipčević.

— *I. Vinski,* Osnovna sredstva i srodne skupine u privredi zajednica općina u Hrvatskoj od 1976. do 1981. godine, autoreferat. Rukopis je dio istraživanja koje je autor priredio u okviru projekta Procjena osnovnih sredstava i srodnih skupina Hrvatske i Jugoslavije od 1961. do 1981. god.

— *Branka Migotti,* Otok Lastovo u dodiru sa vanjskim svijetom za »Arheološke radove i rasprave«, recenzent Duje Rendić-Miočević.

8. sjednica 14. studeni 1984.

— *Dušanka Dinić-Knežević,* Građani Briža u srednjovjekovnom Dubrovniku za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Vladimir Stipetić.

— *B. Hrabak,* Učešće Katalonaca u dubrovačkom prometu zrnastom hranom, soli, metalima, koraljima i kreditima (do 1520) za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Vladimir Stipetić.

— *J. Luetić,* Iz nautičko-komercijalnih odnosa između Lanciana (Abruzzo) i Dubrovačke Republike 1565—1618. za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Vladislav Brajković.

— *P. Živković,* Pariteti dubrovačkog novca u srednjem vijeku za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Duje Rendić-Miočević.

— *Jasna Šimić,* Nalaz južnopanonske inkrustirane keramike iz Kopačeva za »Anale« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent Duje Rendić-Miočević.

9. sjednica 19. prosinca 1984.

— *M. Pavlović* i *M. Korać*, Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u stjecanju dohotka (primarna raspodjela) u društvenom sektoru jugoslavenske privrede u periodu od 1971. do 1982. godine za jednu od edicija Zavoda za ekonomska istraživanja JAZU, recenzent Jakov Sirotković.

— *M. Korać*, »Analiza ekonomskog položaja društvenog sektora privrede republika i pokrajina u stjecanju i raspodjeli dohotka u periodu od 1971. do 1982. godine« za jednu od edicija Zavoda za ekonomska istraživanja JAZU, recenzent Jakov Sirotković.

— *I. Vinski*, Zaposlenost, osnovna sredstva i društveni proizvod privrede Jugoslavije od 1961. do 1981. za »Rad« Razreda za društvene znanosti, autoreferat.

— *A. Marinović*, O postanku i prvim spisima kancelarijâ srednjovjekovnih dalmatinskih gradova, posebno Dubrovnika i Kotora za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Vladimir Bayer.

L. Margetić, Isprava o zemaljskom miru između istarskog stanovništva i markgrofa W za »Zbornik« radova Problemi sjevernog Jadrana, recenzent Dragovan Šepić.

— *I. Perić*, Dubrovčanin Niko Nardelli kao austrijski namjesnik u Dalmaciji za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Dragovan Šepić.

— *I. Mitić*, Prilog upoznavanju načina kažnjavanja u Dubrovačkoj Republici za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Hodimir Sirotković.

— *S. Krasić*, Gradićeve veze s velikim učenjacima svoga doba i dopisivanje s francuskim astronomom Ismaelom Boulliauom za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent Duje Rendić-Miočević.

Odbori Razreda

1. Odbor za istraživanje demografske povijesti stanovništva na teritoriju SR Hrvatske (predsjednik V. Stipetić),

2. Odbor za izdavanje sabranih djela Nikole Vita Gučetića i Frana Petrića (predsjednik P. Vranicki),

3. Odbor za znanstvenu problematiku samoupravljanja (predsjednik E. Pusić),

4. Odbor za izradu Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka XIX. stoljeća do danas (E. Pusić, E. Pallua),

5. Radna grupa »Pravo i društvo« — temeljna istraživanja (koordinatori: E. Pusić — V. Bayer).

Tijekom 1984. godine Odbor za proučavanje demografske povijesti stanovništva na teritoriju SR Hrvatske inicirao je čitav niz radova, na kojima rade ovi istraživači: dr Ante Gabričević (u »Starinama« br. 59 objavio: Prirodno kretanje stanovništva na području župe sv. Vida u Brdovcu između 1672. i 1981. godine, a u 1985. dovršit će obradu demografske povijesti grada Varaždina od 1950. godine); dr. Stjepan Krivošić (obradio gubitke Dubrovnika u ljudskim životima za potresa 1867 — izlazi u »Analima«; dovršio knjigu o demografskim promjenama u tri župe sjeverozapadne Hrvatske, koja je primljena za tisak u izdanjima JAZU; u 1985.

dovršit će knjigu o demografskoj povijesti Dubrovnika); Nenad Vekarić istražuje demografsku prošlost Pelješca; dr. Miroslav Bertoša istražuje demografsku prošlost Labina; dr. Roman Jelić dogotovio je rukopis o demografskoj prošlosti zadarskih otoka koji čeka na tisak; dr. Ive Mažuran završava obradu u 1985. popisa koje su austrijske vlasti provodile u Slavoniji tijekom 18. stoljeća.

Ostvarena je suradnja s Američkom akademijom znanosti (A. Hammel, koja se bavi demografskom poviješću južne Evrope), s Mađarskom i Austrijskom akademijom. Očekujemo da ćemo u 1985. godini održati konferenciju sa zainteresiranima na proučavanju demografske povijesti srednje Evrope i Balkana.

Odbor za znanstvenu problematiku samoupravljanja održao je do sada četiri međuakademijska savjetovanja:

— Samoupravljanje — opća problematika,
— Samoupravljanje i pravo,
— Samoupravljanje i pravna infrastruktura u vanjskoj trgovini,
— Kadrovi u samoupravljanju društvenim poslovima.

Rezultati prva tri savjetovanja — referati i autorizirana diskusija — objavljeni su u svesku I. i II. serije publikacija Odbora. U toku 1984. godine priređen je za tisak svezak III. s rezultatima četvrtog savjetovanja.

Sastanci Radne grupe »Pravo i društvo — temeljna istraživanja« održavaju se jednom na mjesec. Dosadašnji rezultati rada objavljeni su u seriji godišnjaka Radne grupe. Dosad je objavljen br. I, II. i III. Godišnjaka. U pripremi je br. IV.

Radna grupa za pripremu rječnika »Hrvatske pravne i upravne terminologije« proširena je novim suradnicima i nastavila je rad.

Uređivački odbor »Rada« JAZU za I. razred objavljuje slijedeći po redu broj za 1984. godinu, koji se nalazi u tisku.

Odbor za izdavanje sabranih djela N. V. Gučetića i F. Petrića dostavio je dovršene radove na stručnu redakturu: prof. dr. Branko Bošnjak zadužen je za stručnu redakturu djela *Commentaria in sermonem Averrois Cordubensis De Orbis* (prijevod prof. J. Miholjević), te *Commentaria in propositionis authoris De Causis; Quaestio de immortalitate intellectus possibilis contra Alexandrum Aphrodisaeum* (prijevod dr. Ivan Macan). Prof. dr. Mate Zorić zadužen je za stručnu redakturu djela Governo della famiglia (prijevod Jakov Stipišić).

Edicije objavljene tijekom 1984. godine

1. »Građa za gospodarsku povijest Hrvatske«, knj. 20, (Ivo Perić, Dubrovačko pomorstvo u 19. i 20. stoljeću), 336 str. Glavni i odgovorni urednik: Vladimir Stipetić.

2. »Pravo i Društvo«, Bulletin br. 3 (1982—1983), 70 str. Urednici: V. Bayer, E. Pusić i I. Padjen.

3. »Monumenta historica ragusina«, knj. 2, (Josip Lučić, Spisi dubrovačke kancelarije), 431 str. Urednik Mate Suić.

4. »Starine«, knj. 59, 327 str. Glavni i odgovorni urednik: Zlatko Herkov.

Edicije zavodâ u okviru Razreda objavljene tijekom 1984.

1. »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, Časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 100, 290 str. Glavni i odgovorni urednik: Vladislav Brajković.
2. »Radovi« Zavoda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zadru, sv. 29—30, 294 str. Urednici: Vjekoslav Maštrović, Mate Suić i Ivo Vinski.

Edicije u tisku

1. »Rad« Razreda za društvene znanosti, br. 410, knj. 23.
2. »Suvremeni ekonomski problemi«, knj. 7.
3. »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, Časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 101—102/1984.
4. »Anali« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, sv. 21.

Komemoracije

Razred za društvene znanosti održao je u godini 1984. dva komemorativna sastanka:

— Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Vladimira Bakarića održan je 13. siječnja 1984. godine. O životu, liku i djelu preminulog člana govorili su akademici Eugen Pusić, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić i izv. član Hodimir Sirotković.

— Komemoratvni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Natka Katičića održan je 5. studenoga 1984. godine. O životu i radu preminulog člana govorio je prof. dr. Vladimir Ibler, član suradnik JAZU.

Svečani skupovi

Razred je sudjelovao u organizaciji ovih svečanih skupova Akademije:

— Svečani skup u povodu 50. obljetnice smrti don Frane Bulića, počasnog člana JAZU, koji je održan 10. prosinca 1984. O Buliću kao arheologu i njegovoj ulozi u razvoju arheologije u Hrvatskoj govorio je akademik Duje Rendić-Miočević, a o Bulićevu političkom profilu govorio je izv. član Ljubo Boban. Uz ta predavanja članova Razreda govorio je još, u ime Sveučilišta, prof. dr. Marin Zaninović.

Sudionike skupa pozdravili su u ime Akademije akademik Jakov Sirotković, predsjednik Akademije i u ime Sveučilišta prof. dr. Zvonimir Krajina, rektor Sveučilišta u Zagrebu.

— Svečani skup u povodu 300. obljetnice smrti Stjepana Gradića, istaknutog dubrovačkog diplomata, književnika i polihistora, koji je održan 20. prosinca 1984. O životu i djelu Stjepana Gradića govorio je za Razred prof. dr. Stjepan Krasić. Ostali predavači bili su izv. član Rafo Bogišić i dr. Žarko Dadić, član suradnik JAZU.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Vladislav Brajković kao glavni urednik »Pomorske enciklopedije« obavljao je uredničke poslove, a i sam obrađivao određene pojmove za tu stručnu ediciju Leksikografskog zavoda.

Eugen Pusić objavio je: Democracy and Organizations (10th Anniversary Aalborg University, 1984, 12 str.).

Duje Rendić-Miočević objavio je: Le città greche dell'Adriatico orientale e le genti illiriche, *Il crinale d'Europa: L'area illirico-danubiana nei suoi rapporti con il mondo classico*, Roma 1984 (izd. Istituto della Enciclopedia Italiana — Biblioteca internazionale di cultura, 13), 33—42; I territori della provincia Dalmatia nel tardo antico, *ibid.*, 105—111.

Sudjelovao na znanstvenom skupu »800. obljetnica Povaljske listine i Povaljskog praga« (Bol na Braču, listopad 1984) kao predstavnik Jugoslavenske akademije, pokrovitelja Skupa, i na znanstvenom skupu »Studi sulla Magna Grecia: Magna Grecia, Epiro e Macedonia« (Taranto, listopad 1984).

Istraživački rad: U okviru projekta »Naselja i kulture prethistorijskog i ranoantičkog razdoblja na srednjem i sjevernom Jadranu« (osnovni program JAZU) obavljao je arheološka istraživanja u Danilu Gornjem kraj Šibenika (ant. *Municipium Riditarum).*

Obavljao poslove koordinatora projekta (br. 78 — SIZ VII) »Istraživanje naselja i kultura prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe ... SR Hrvatske«.

Vladimir Stipetić objavio je knjigu: Poljoprivreda Jugoslavije, Peking 1984 (86 strana). U knjizi »Ekonomika Jugoslavije« (u koautorstvu s J. Sirotkovićem i dr.), Zagreb 1984, autor je teksta — Opći dio — 181—286 i 300—382. U »Ekonomskoj enciklopediji«, sv. I. i II, Beograd 1984 (član Redakcije) objavio je tri eseja i oko 80 natuknica (ukupno oko 5 autorskih araka). Objavio i rad: Miljokazi na putu razmatranja seljačkog pitanja u Jugoslaviji, *Socijalizam*, XXVII, Beograd 1984, br. 4, 506—535.

Istraživački rad: Istraživanje mogućnosti Belja i Baranje u povećanju proizvodnje hrane i doprinos razvoju agroindustrijskog kompleksa u SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji (koordinator projekta). Glavni urednik Redakcije (za SR Hrvatsku) Enciklopedije Jugoslavije.

Mate Suić. Istraživački rad: Nastavak arheoloških istraživanja antičkog Bribira *(Varvaria).* Kao predsjednik Muzejskog savjeta Hrvatske obavljao odgovarajuće poslove i zadatke na spomenutom sektoru; koordinator za I. i II. knjigu publikacije UNESCO-a »Kulturna povijest čovječanstva«; redaktor I. knjige »Povijest Hrvatske« (izd. Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu — Odjel za hrvatsku povijest).

Vladimir Bayer objavio je: Relativno bitne povrede krivičnog procesnog prava kao žalbene osnove, *Naša zakonitost*, 1984, 3.

Istraživački rad: U toku je rad o povijesnom razvoju procesa dokazivanja u krivičnom postupku u Hrvatskoj.

Ljubo Boban objavio je: Seljaštvo u Hrvatskoj u programima političkih stranaka (1929—1941), Međunarodni kulturnopovijesni simpozij Mogersdorf 1983, Osijek 1983 (objavljeno 1984), 73—82; Izvod iz strogo povjerljive kombinatorike Velimira Terzića. A ponešto i o drugim kombinatorikama, *Časopis za suvremenu povijest*, 3, 1983, 79—117, i 1, 1984, 55—80.

Istraživački rad: Hrvatska u britanskoj politici 1939—1943 (dio te teme već je obrađen i nalazi se u tisku).

Aleksandar Goldštajn objavio je knjigu: Međunarodna trgovačka arbitraža i lex mercatoria, Pravna biblioteka »Informator«, Zagreb 1984, (pet autorskih araka), i rad: Yugoslavia — National Report, International Handbook on

Commercial Arbitration (izd. International Council for Commercial Arbitration), Deventer 1984 (dva autorska arka).

Istraživački rad: Odnos države i autonomnog prava — interakcija (pravni i sociološki pristup) — granice zakonodavstva.

Ivo Perišin objavio je: Naša nova inflatorna erupcija i stabilizaciona politika, *Socijalizam*, 1984, 3, 309—351; O nekim pretpostavkama efikasnijeg ostvarivanja stabilizacije, *Komunist*, 1984 (srpanj; 1 i 1/2 autorska arka) te još nekoliko priloga u tjednom i dnevnom tisku.

Istraživački rad: Privođenje kraju završne sinteze o problemima monetarnog sistema (Konzorcij ekonomskih instituta Jugoslavije) i pripremni radovi na prikupljanju građe (literatura i dokumentacija) za projekt »Suvremeni bankarski sistem«.

Primio: Nagradu za životno djelo grada Splita.

Hodimir Sirotković objavio je: Teoretski stavovi Kongresa pravnika antifašista Hrvatske u Glini 1944. god. o izgradnji jugoslavenske federacije i pravnog sistema nove Jugoslavije, *Kultura i nauka u NOR-u i Revoluciji* (izd. Savet akademija nauka i umetnosti SFRJ), Skopje 1984, 67—80; Tričetvrt stoljeća djelovanja katedre za nacionalnu pravnu povijest na Pravnom fakultetu u Zagrebu, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 3—4, 1984, 395—411.

Sudjelovao na interkatedarskom savjetovanju pravnih povjesničara SFRJ na Pravnom fakultetu u Kragujevcu (listopad 1984) s referatom »Dogradnja jugoslavenske federacije 1944—1945«, a kao stručni konzultant u radu Komisije za Muzejski izložbeni prostor u Spomen-domu trećeg zasjedanja ZAVNOH-a u Topuskom.

Istraživački rad: Radi na istraživanjima organizacije i djelovanja narodne vlasti u jugoslavenskim zemljama za vrijeme NOR-a, a posebno u Hrvatskoj.

Dragovan Šepić posebno se bavio jadranskim pitanjem i jugoslavensko-talijanskim odnosima.

Ivo Vinski objavio je: Investicije u osnovna sredstva proizvodnih djelatnosti društvenog sektora u Hrvatskoj u petogodištu 1976—1980, *Ekonomski pregled*, 4—6, Zagreb 1983 (izišlo u 1984), 169—179; Osnovna sredstva i srodne skupine privrede zajednica općina u Hrvatskoj, *ibid.*, 11—12, 1983 (izišlo 1984), 439—459; Osnovna sredstva saobraćaja Jugoslavije u razdoblju od godine 1961. do 1981, *ibid.*, 1—2, 1984, 31—46; Podjela svijeta po ekonomskoj razvijenosti, *Zbornik radova II. okruglog stola zemalja u razvoju* (Brioni 1983), Zagreb 1984, 99—104; Osnovna sredstva, društveni proizvod i zaposlenost na području Zajednice općina Zagreb, raščlanjeni po općinama od 1976. do 1980. godine, *Osnove dugoročnog razvoja Zajednice općina Zagreb* (Ekonomski institut), Zagreb 1984, 1—54.

Istraživački rad: Istraživanje dugoročnog kretanja osnovnih sredstava i srodnih skupina privrede Hrvatske i Jugoslavije (priredio rukopis o osnovnim sredstvima i srodnim skupinama u privredi zajednica općina u Hrvatskoj od 1976. do 1981. godine).

Dušan Bilandžić nastavio je kao rukovoditelj znanstvenog tima rad na pisanju historije SKH. Rukovoditelj je znanstvenog tima za pisanje historije SKJ za period 1945—1984. god. Od 1. I. do 1. VI. 1984. bio je profesor po pozivu na University of Michigan.

Ivan Erceg objavio je: Kupoprodaja soli u Hrvatskom primorju XVII—XVIII. stoljeća, *Istorijski časopis*, knj. XXIX—XXX, Beograd 1983. (tiskano 1984),

159—169; Brojno i financijsko stanje bratovština u Istri, *Vjesnik His. arhiva u Rijeci i Pazinu*, sv. XXVI/1983. (tiskano 1984), 103—123; Šume kao objekt ekonomske politike i izvor za održavanje gospodarskog života, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae*, vol. 10, Zagreb 1983 (tiskano 1984), 1—22; Ekonomisti 18. stoljeća u feudalnoj Hrvatskoj, Prilozi za povijest ekonomske misli na tlu Jugoslavije od 15. do 20. stoljeća, Informator, Zagreb 1984, 53—64.

Znanstvenoistraživački rad proveo na istraživanju i prikupljanju arhivske i druge građe u arhivima, bibliotekama i muzejima Mađarske (Budimpešta i Pečuh), te u Rijeci, Poreču, Zadru i Splitu.

Vladimir Ibler objavio je: Novo međunarodno pravo mora, *Pravo i društvo*, III, Zagreb 1984, 1—13; Isključiva ekonomska zona (EEZ), Jadransko more i Jugoslavija, *Morsko ribarstvo*, br. 1, Zagreb 1984, 7—9.

Nastavak istraživačkog rada: Novo pravo mora i naši pravni, gospodarski i politički interesi na Jadranu s posebnim obzirom na isključivu ekonomsku zonu i njezinu delimitaciju prema Italiji i Albaniji.

Član je Savjeta za međunarodnopravna pitanja Sekretarijata za vanjske poslove; Komisije za pravo mora Sekretarijata za vanjske poslove; Uredničkog vijeća Pravne enciklopedije. Urednik je struke Međunarodno pravo Pravne enciklopedije.

Danilo Klen objavio je: »3. MAJ«, Složena organizacija udruženog rada brodogradevne industrije, (Izdavački centar Rijeka) (koautor teksta), Rijeka 1984; Glagoljicom pisani izvori Lošinja i Cresa, Izvori za povijest otoka Cresa i Lošinja, *Otočki ljetopis Cres—Lošinj*, knj. 5. Mali Lošinj 1984, 89—96.

Istraživački rad u toku: Dovršena izrada rukopisa knjige »Galije i galijoti s naših obala« za seriju »Istra kroz stoljeća« (Čakavski sabor). U završnoj fazi je istraživanje podataka kartografskog i topografskog značenja za Povijest Rijeke do godine 1848.

Emilio Pallua objavio je recenziju: T. C. M. Asser Institute, Essays on International & Comparative Law in Honour of Judge Erades, 1983, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1984, 447—454.

Istraživački rad u toku na temu: »Specifični instituti prava zemalja Common Law-a«.

Berislav Perić bavi se istraživačkim radom na temu »Teorija spoznaje, posebno na području prava«.

Bernard Stulli objavio je: Istarsko okružje 1825—1860. god. (izd. Historijski arhiv Pazin i Rijeka, posebna izdanja knjiga 8) Pazin—Rijeka 1984, 1—179.

Istraživački rad u toku: Povijest Dubrovačke Republike od 16. do početka 19. st.; Društvene i političke prilike i odnosi u istarskom okružju 1825—1960. god.

Branko Štancl objavio je: Gospodarska osnova agroindustrijskog kompleksa sisačko-banijske regije (Institut za ekonomiku i organizaciju poljoprivrede, knjiga 2 i 2a), Zagreb 1984, 237 str. (u koautorstvu s Z. Vincekom, T. Žimbrekom i sur.); Operativni program razvoja poljoprivrede općine Velika Gorica (Institut za ekonomiku i org. poljoprivrede) šapirografirano, Zagreb 1984, 121 str. (u koautorstvu s T. Žimbrekom, K. Kerom i S. Tanićem); Mjesto i uloga tržnica na malo u prometu voća i povrća (Institut za ekonomiku i org. poljoprivrede), šapirografirano, Zagreb 1984, 54 str. (u koautorstvu s K. Kerom i A. Kolegom).

Objavio je nadalje radove: Stogodišnjica udžbenika A. G. Vichodila »Gospodarska uprava ili nauka o umnom gospodarenju«, *Ekonomika poljoprivrede*, br. 3/1984,

183—189; Neki aktualni problemi razvoja naše poljoprivrede, *Poljoprivredne aktualnosti*, 1—2/1984, 50—62; Dileme oko razvoja poljoprivrede, *Zbornik »Problemi socijalističkog razvoja poljoprivrede i sela*, sv. 13 (izd. Jug. centra za teoriju i praksu samoupravljanja), Ljubljana 1984, 220—225.

Istraživački rad u toku: Društveno-ekonomske promjene u selima SR Hrvatske (4 sela monografsko agrarno-ekonomsko i sociološko istraživanje); Marketing vina Hrvatske (agrarno-ekonomska studija); Stanje i razvoj agrokompleksa zagrebačke regije (ekonomska i tehnološka istraživanja).

Siniša Triva objavio je: Građansko parnično procesno pravo (peto izmijenjeno i dopunjeno izdanje), Zagreb 1983, XXIII—689 str. (objavljeno 1984); Sudsko izvršno pravo (Opći dio) (drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje), koautori: S. Triva (opća redakcija), V. Belajec i M. Dika, Zagreb 1984, XVI—449 str.; Osnovne teze o metodama prikupljanja i obrade sudske prakse u primjeni građanskog parničkog procesnog prava, projekt »Pravosudni informacioni sistem« Instituta za uporedno pravo u Beogradu, 1984, dakt. str. 15.

Istraživački rad u toku: Znanstvenoistraživački projekt »Mirovno sudovanje u Hrvatskoj u razdoblju od 1960. do 1980.« (rukovodilac projekta započetog 1980); Znanstvenoistraživački podprojekt »Arbitraža u Hrvatskoj« u okviru projekta »Perspektive i razvoj pravnog sistema SFRJ« (rukovodilac projekta započetog 1982); »Pravna enciklopedija Pravnog fakulteta u Zagrebu« (glavni i odgovorni urednik).

Dragomir Vojnić objavio je: Idejno-teoretske osnove Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije, *Socijalizam*, br. 5/1984, 645—673; Sistem i politika proširene društvene reprodukcije, Zbornik radova »Susreti na dragom kamenu« (Viša ekonomska škola »Dr Mijo Mirković«, Pula i Ekonomski fakultet Zagreb), 1984, 121—150; Some Issues of the Long Term Program of Economic Stabilization, Proceedings and Reports, Center for Yugoslav-American Studies, Research and Exchanges, Florida State University, Vol. 17, Tallahassee 1983, 12—23; Einige Grundprobleme der sozialwirtschaftlichen Entwicklung Jugoslaviens, Europäische Rundschau, Nr. 4, Wien 1984, 103—124.

Josip Županov objavio je u suautorstvu knjigu: Integracije v gospodarstvu, Ljubljana, Delavska enotnost, 1984, 227 str. (napisao poglavlje »Netehnološki in neekonomski dejavniki integracije«, 193—222).

Objavio je radove: »Motivacija za rad — teorije, modeli i problemi«, Beograd, Okrugli stol Ekonomike 1/84, 20—33, 38—42, 56—67; Otvaranje prema ekonomiji — hoće li ovaj put uspjeti?, *Sociološki pregled*, vol. XVIII, br. 1—2, Beograd 1984, 3—17; Razvoj inventivnog rada — mobilizacija ili deblokada?, *Inventivni radnik*, god. 3, br. 17, Zagreb 1984, 24—27.

Završio rad na projektu istraživanja položaja, kulture i stavova radničke omladine. Obradio i prikazao političke i društvene stavove mladih radnika. U suradnji na projektu o istraživanju bolovanja na području Slavonije i Baranje izradio nacrt sociološkog upitnika.

Zlatko Herkov objavio je: Još nešto o starim mjerama Hrvatskog primorja i Istre, *Jadranski zbornik*, XII, 1979—1981, Pula—Rijeka 1983; O morskoj trgovini i trgovačkoj mornarici na Jadranu u doba Marije Terezije s posebnim obzirom na Hrvatsko primorje, Spomenica znanstvenog skupa »Marija Terezija kao kraljica Madžarske« — Željezno 1984, 319—337.

Nastavio rad na rječniku novovjekovnog latiniteta, na povijesnoj metrologiji Hrvatske i na povijesti financijskog prava i financijske znanosti u Hrvatskoj.

II. RAZRED

ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 9 redovnih, 12 izvanrednih, 26 dopisnih članova i 15 članova suradnika.

Redovni članovi: Krešimir Balenović, Danilo Blanuša, Drago Grdenić, Hrvoje Iveković, Zlatko Janković, Vilko Niče, Mladen Paić, Hrvoje Požar i Ivan Supek.

Izvanredni članovi: Gaja Alaga, Smiljko Ašperger, Stanko Bilinski, Tomo Bosanac, Vladimir Devidé, Dragutin Fleš, Ksenofont Ilakovac, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Mihovil Proštenik, Ivo Šlaus i Dubravko Tadić.

Dopisni članovi: Hannes Olof Gösta Alfvén, Tatomir Anđelić, Aage Bohr, Jean Paul Brenet, Anton A. Delyannis, Aleksandar Despić, Dušan Hadži, Dorothy Hodgkin Crowfoot, Fritz Hohenberg, Jakov Mihajlovič Kolotirkin, Otto Kratky, Đuro Kurepa, Mihailo Lj. Mihailović, Ben R. Mottelson, Linus Carl Pauling, Rudolf Ernst Peierls, Vladimir Prelog, Abdus Salam, Pavle Savić, Kurt Schwabe, Karl Strubecker, Zoltan G. Szabo, Robert J. Tertian, Miha Tišler, Paul Urban i Walter Wunderlich.

Članovi suradnici: Vojislav Bego, Franjo Braum, Nikola Čubranić, Žarko Dadić, Boris Kamenar, Boran Leontić, Pavle Papić, Elsa Reiner, Zlatko Smrkić, Branko Souček, Olga Šarc-Lahodny, Vinko Škarić, Vladimir Volenec, Zlatko Winkler i Radenko Wolf.

Zaslužni dugogodišnji redovni član Miroslav Karšulin, dugogodišnji glavni tajnik Jugoslavenske akademije, preminuo je 12. II. 1984.

Tajnik Razreda je akademik *Vilko Niče,* a zamjenik tajnika akademik *Krešimir Balenović.*

Razred je održao 6 redovnih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, Fonda za znanstvenoistraživački rad (članova Akademije koji nisu u radnom odnosu) i sredstava

za znanstvenoistraživački rad prema projektima Akademije, te u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije. U okviru osnovnog programa Jugoslavenske akademije u godini 1984. odobrena su sredstva za rad na projektima »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva« (voditelj akademik Krešimir Balenović), »J. F. Domin — Dissertatio physica...« (voditelj akademik Drago Grdenić), »Mineralne vode i toplice u Hrvatskoj« (voditelj akademik Hrvoje Iveković), »Teorija znanosti« i »Znanost i etika, društvene, osobito etičke i mirotvorne implikacije moderne znanosti« (voditelj akademik Ivan Supek), »V. Dvořak — kritičko izdanje sabranih djela« (voditelj izvanredni član Ksenofont Ilakovac), »Prijevod djela D'essentis, Hermana Dalmatinca« (voditelj član suradnik Žarko Dadić), te »Mehanizmi i kinetika sinteze nekih alumino-silikata« i »Mehanizam djelovanja inhibitora za zaštitu čelika protiv korozije« (voditelj član suradnik Olga Šarc-Lahodny). Iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad Akademije odobrena su sredstva akademiku Hrvoju Ivekoviću za rad na temama »Priprema membrana«, »Desalinacija morske vode i dobivanje soli« i »Ekstrakcija aluminija iz boksita«, akademiku Mladenu Paiću za rad na temi »Istraživanje spektra difuzne refleksije«, te izvanrednom članu Stanku Bilinskom za rad na temi »Geometrijske strukture i modeli s primjenama«. Također su iz sredstava za znanstvenoistraživački rad prema projektima Akademije odobrena sredstva akademiku Vilku Ničeu za projekt »Terminološki rječnici«.

Članovi Razreda, akademik Hrvoje Požar, glavni tajnik Jugoslavenske akademije i izvanredni član Vladimir Matković aktivno su sudjelovali u radu Komisije za izradu prijedloga novog Statuta Jugoslavenske akademije. Na molbu te Komisije, članovi Razreda sudjelovali su u diskusijama u vezi s izrađivanjem prijedloga, a Razred je proveo i raspravu o završenom nacrtu prijedloga novog Statuta i svoje primjedbe, prijedloge i dopune uputio Komisiji za izradu prijedloga novog Statuta Akademije.

Tijekom godine, Razred je puno pažnje posvetio analizi potreba da se u Razredu za matematičke, fizičke i tehničke znanosti otvore nova mjesta za članove, te je svoj obrazloženi prijedlog u tom smislu uputio navedenoj Komisiji.

Nastavljena je suradnja sa razredima i odjelima jugoslavenskih akademija iz područja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti. Razred je prihvatio zaključke koji su doneseni na sastanku tajnika (sekretara), zamjenika tajnika i predstavnika razreda (odjela) jugoslavenskih akademija iz područja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti održanog 16. studenog 1983. godine u organizaciji II. i III. razreda, a u okviru kojeg je održano i savjetovanje na temu »Stanje i uloga matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti u našem društvu i suradnja među našim akademijama«. Zaključci tog savjetovanja glasili su: 1. Materijali savjetovanja — izlaganja i ovi zaključci — uputit će se predsjedništvima svih akademija, razredima (odjeljenjima) jugoslavenskih akademija iz područja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti, te svim sudionicima savjetovanja. Materijal predstavlja doprinos kritičkoj analizi stanja i razvoja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti u nas; 2. Istraživanja iz područja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti u našoj zemlji dala su vrlo vrijedne i međunarodno priznate rezultate. Međutim, sadašnje stanje znanstveno-tehnološkog potencijala je zabrinjavajuće. Posebno treba istaći nepovoljnu starosnu strukturu osoblja, otpisanost opreme, a činjenica da se strani znanstveni časopisi ne primaju redovito pokazuje neadekvatnost naše znanstveno-tehnološke politike. Društveno-ekonomski odnosi u znanstvenoistraživačkom

radu ne stimuliraju kvalitetan znanstveni rad, niti osiguravaju stvaranje i održavanje znanstveno-tehnološkog potencijala; 3. Akademije bi se trebale aktivno uključiti u formuliranje novog petogodišnjeg plana znanstvenoistraživačke djelatnosti, a posebno bi trebale inicirati nove smjerove istraživanja, te osigurati koordinaciju istraživačkog rada, nabavku opreme i posebno nabavku znanstvene literature; 4. Ovakvi sastanci održavat će se jedanput na godinu. Idući sastanak održat će se u Beogradu 1984. godine; 5. U razdoblju između dva godišnja sastanka suradnju u području matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti koordinira uži odbor u sastavu predsjednik i dva tajnika. Predsjednik je tajnik razreda (ili odjeljenja) koji bi bio domaćin sastanka, a tajnici su akademik D. Hadži i izvanredni član I. Šlaus. II. i III. razred Jugoslavenske akademije izvršili su zaduženja iz točke 1. iznesenih zaključaka. Odeljenje prirodno-matematičkih nauka i Odeljenje tehničkih nauka Srpske akademije nauka i umetnosti organizirali su u Beogradu dana 4. prosinca 1984. godine sastanak tajnika, zamjenika tajnika i predstavnika odgovarajućih razreda i odjeljenja jugoslavenskih akademija s dnevnim redom: 1) Analiza perspektiva razvoja prirodno-matematičkih nauka; Planiranje za period 1985—90, problemi i naša iskustva (D. Hadži); 2) Projekti naučnoistraživačkog rada; Planiranje naučnoistraživačkog rada za sledeći petogodišnji period (V. Pantić, koreferenti: N. Škreb, M. Lutovac, D. Ivanović, I. Tadžer) i 3) Kadrovska politika; Problemi kadrovske politike (A. Despić). Predstavnici Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti i Razreda za prirodne znanosti održali su pripremni sastanak za sudjelovanje na međuakademijskom skupu. Kao predstavnici II. razreda na sastanku u Beogradu sudjelovali su akademik Krešimir Balenović, zamjenik tajnika Razreda, i akademik Hrvoje Iveković.

Razredu je dostavljen nacrt Rezolucije o razvijanju i unapređivanju znanstvenoistraživačke djelatnosti u SFRJ radi informacije i davanja primjedaba. O svojem je mišljenju Razred izvijestio Upravu Jugoslavenske akademije.

Razred je pokrenuo inicijativu da se nastavi i obnovi djelatnost Međuakademijskog koordinacijskog odbora za kemijske i primijenjene kemijske znanosti sa sjedištem pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Na mjesto preminulog akademika Miroslava Karšulina, ujedno bivšeg predsjednika tog Međuakademijskog odbora, predložen je član suradnik Vinko Škarić, a Predsjedništvo Jugoslavenske akademije ga je, uz akademike Krešimira Balenovića, Hrvoja Ivekovića, te člana suradnika Olgu Šarc-Lahodny, imenovalo predstavnikom II. razreda i Jugoslavenske akademije u tom Međuakademijskom odboru.

Predloženo je da predstavnik Jugoslavenske akademije iz Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti u Međuakademijskom odboru za biotehnologiju sa sjedištem pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti bude član suradnik Vinko Škarić.

Razred je podržao prijedlog da se osnuje Međurazredni odbor za biotehnologiju II, III. i IV. razreda. Inicijativu je dao Razred za medicinske znanosti, a predstavnici Razreda u tom Odboru bit će izvanredni član Mihovil Proštenik i član suradnik Vinko Škarić.

Članovi Razreda, akademici Krešimir Balenović, Hrvoje Iveković, Vilko Niče, izvanredni članovi Stanko Bilinski, Ksenofont Ilakovac i Vladimir Matković sudjelovali su u radu međurazrednog Terminološkog odbora Jugoslavenske akademije.

Mnogo je vremena i pažnje posvećeno diskusiji o mogućnosti razdvajanja Razreda i članovi su raspravljali o raznim činjenicama, mogućnostima, problemima i pri-

jedlozima vezanima uz tu temu. Iskristalizirao se stav Razreda da je važnije nastojati proširiti broj članova II. razreda, a od prijedloga o razdvajanju Razreda zasad se odustalo. Predloženo je da Razred promijeni naziv, te da se ubuduće zove »Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti«.

Podrobno su razmotreni dokumenti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, Zavoda za filozofiju znanosti i mir, Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku, Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti i Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva. Razred je podržao i preporučio molbu Zavoda za filozofiju znanosti i mir da se u tom Zavodu otvori novo radno mjesto za asistenta pripravnika koji je u Zavodu završio pripravnički staž, a do čega je Zavodu, zbog njegovih kvaliteta kao mladog znanstvenog radnika, bilo osobito stalo. Na prijedlog Razreda, Predsjedništvo Jugoslavenske akademije imenovalo je člana suradnika Olgu Šarc-Lahodny voditeljem Zavoda za istraživanje korozije i desalinaciju Jugoslavenske akademije u Dubrovniku. Okončan je također postupak popunjavanja radnog mjesta asistenta pripravnika u tom Zavodu. Predsjedništvo Jugoslavenske akademije je na prijedlog Razreda akademika Krešimira Balenovića imenovalo voditeljem Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva. Razred je također prihvatio, a Predsjedništvo usvojilo prijedlog Pravilnika o radu i organizaciji Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva i prijedlog sistematizacije poslova i radnih zadataka Laboratorija.

Također su razmotreni dokumenti Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva koji djeluje u okviru Razreda, a o kojima je Razred trebao dati svoje mišljenje.

Na prijedlog Razreda Predsjedništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti donijelo je, na svojoj 1. redovnoj sjednici od 17. siječnja 1984. godine, odluku o osnivanju Centra za teorijsku fiziku u okviru Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti.

Razred je predložio da se suradnja s Akademijom znanosti SSSR-a nastavi, i to na temama: »Fizika elementarnih čestica«, s Institutom za nuklearna istraživanja iz Moskve; »Elektronska svojstva teškofermionskih sistema«, s Landau Institutom iz Moskve, a na prijedlog Instituta za fiziku Sveučilišta; i »Teorija oblika i geometrijska topologija«, s Institutom za matematiku V. A. Steklova iz Moskve.

U okviru planirane suradnje s akademijama znanosti Španjolske predložena je suradnja sa Departamento de Fisica Atomica y Nuclear sa Universidad de Zaragosa.

Upućeni su također prijedlozi za nastavak i proširenje suradnje sa Mađarskom akademijom znanosti, i to na temama »Istraživanje elektronskih struktura metalnih amorfnih sistema« i »Studij procesa korozije metodom Mössbauer«.

Razred je podržao inicijativu da se pokuša ponovno uspostaviti suradnja Zagrebačkog i Praškog sveučilišta stara već 120 godina. Praški profesori koji su prije više od stotinu godina predavali na Zagrebačkom sveučilištu: Dvořak, Janeček i Záhradnik bili su pravi članovi Jugoslavenske akademije.

U okviru Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Mađarske akademije znanosti, a prema Programu rada za razdoblje godine 1981—1985. utvrđenog između Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije znanosti, u Mađarskoj su na studijskom boravku bili akademik Zlatko Janković i član suradnik Žarko Dadić. Akademik Zlatko Janković boravio je u Mađarskoj od 26. VIII. do 2. IX. 1984. godine i za to vrijeme sudjelovao na Col-

loquium on Differential Geometry u Hajduszoboszlo i na tom skupu iznio svoje posebno značajne rezultate o utjecaju elektromagnetskog polja na vektorsku strukturu spinornog prostora, pod naslovom »Electromagnetic Field and the 4-spinor Space Vector Structure«.

Član suradnik Žarko Dadić boravio je od 18. do 30. 11. 1984. u Budimpešti i istraživao rad i djelovanje hrvatskih učenjaka koji su radili u Mađarskoj krajem 18. i početkom 19. stoljeća. Istraživao je rukopise u knjižnici Astronomskog opservatorija Mađarske akademije, u knjižnici Mađarske akademije, u Sveučilišnoj knjižnici, u Nacionalnoj knjižnici, u Mađarskom državnom arhivu i u knjižnici benediktinskog samostana u Pannonhalmi. Ta su istraživanja samo početak opsežnih budućih istraživanja u Mađarskoj jer je pronađena vrlo opsežna i značajna literatura i građa, a prof. dr. Ž. Dadić objavit će o tome posebnu monografiju.

Na temelju Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, izvanredni član Dragutin Fleš boravio je u SAD od 22. II. do 14. III. 1984. godine i posjetio Nacionalnu akademiju SAD, University of Massachusetts u Amherstu, Mass, University of Michigan u Ann Arbor, te University of Arizona u Tuscon, Arizona. Na sva tri sveučilišta održao je predavanja »The mechanism of alternating copolymerization« i »Optically active poly-propiothiolactones«, a uz to je još na University of Massachusetts održao dva seminara sa studentima postdiplomskog studija o razvoju poliolefina i o stereregularnim polimerizacijama. Na istom je sveučilištu sudjelovao u eksperimentalnom radu na sintezi elektrovodljivog poliacetilena i izotaktičkog polipropilena uz katalizatore na nosaču.

Izvanredni član Smiljko Ašperger boravio je u SAD od 29. VII. do 16. VIII. 1984. godine i za to vrijeme sudjelovao na XXIII. internacionalnoj konferenciji koordinacijske kemije s referatom, te je na sveučilištima u Minneapolisu, Minn. i Rochesteru, N. Y. održao predavanja iz područja kemije metalo-porfirina.

Izvanredni član Dubravko Tadić boravio je u SAD od 17. X. do 10. XI. 1984. godine i posjetio Purdue University u West Lafayette, Northwestern University u Evanstonu i University of Cincinnati. Održao je predavanja »Baryon Nonleptonic Weak Interactions« i »Subconstiments and Composites ϱ and W Vector Bosons«. Završena je suradnja na temi »Lorentz Non-invariance and the Eötvös Experiment«. Surađivao je s uglednim znanstvenicima na problemima neleptonskih slabih interakcija, o supkonstituentnim modelima i o utjecaju gravitacijskog polja na kvantne pojave.

Izvanredni član Ivo Šlaus boravio je u SAD od 10. XI. 1984. do 19. XII. 1984. godine, a od toga 14 dana na temelju Sporazuma između Savjeta akademija SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu. Posjetio je sveučilišta u Washingtonu, DC, Durhamu, N. C., Tallahasseeu, Florida, Williamsburgu, Virg. i Bloomingtonu, Ind. U Durhamu je održao predavanje »University and the Link between Two Cultures, Scientific-Technological and Humanistic«, u Tallahasseeu i Williamsburgu predavanje »Charge Asymmetry and the Three Nucleon Force«, u Tallahasseeu još i predavanje »A Need for International Science — Technology Centers«. U Bloomingtonu je održao predavanje »Comments on Science Policy in General and on Science in Yugoslavia«, a na tom je sveučilištu također sudjelovao u dva eksperimenta. Vodio je i službene razgovore o suradnji između Zagrebačkog sveučilišta, s jedne, i Florida State University u Tallahasseeu i Indiana University u Bloomingtonu, s druge strane.

Na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Kraljevskog društva iz Londona, član suradnik Olga Šarc-Lahodny boravila je u Velikoj Britaniji od 11. VI. do 2. VII. 1984. godine, za koje je vrijeme posjetila univerzitete u Cambridgeu, Birminghamu, Natinghamu, te istraživačke laboratorije u St. Austellu i Teddingtonu i sudjelovala u seminaru i u brojnim diskusijama o istraživačkom radu od zajedničkog interesa, i to s područja korozije i zaštite materijala i kemije silikata.

U Velikoj Britaniji je također, od 9. do 30. siječnja 1984. godine boravio prof. dr. Srđan Lelas, i to u Oxfordu i u Bradfordu, gdje je radio na temi »Prema jednoj interakcionističkoj epistemologiji i teoriji znanosti«. Vodio je razgovore s istaknutim znanstvenicima i održao dva predavanja.

Na teret sredstava Fonda Jugoslavenske akademije za sudjelovanje članova i znanstvenih suradnika na međunarodnim znanstvenim skupovima u inozemstvu i u zemlji, akademik Mladen Paić sudjelovao je na Konferenciji o fizici kondenzirane materije Evropskog fizičkog društva od 19. do 22. III. 1984. godine u Hagu, Nizozemska, i održao predavanje M. Paić i V. Paić, »Phases and phase transitions of silver iodide from 600K to 4.2K detected by diffuse reflection spectrometry«.

Akademik Zlatko Janković sudjelovao je na znanstvenom skupu GAMM-a u Regensburgu od 16. do 19. IV. 1984. godine i iznio znanstveno priopćenje »Maxwell equations and the 4-spinor space vector structure«.

Izvanredni član Stanko Bilinski sudjelovao je na Simpoziju kombinatoričke geometrije u Oberwolfachu, od 23. do 29. IX. 1984. godine i održao predavanje »Quasireguläre Polyeder zweiten Geschlechtes der Stufe grösser als zwei«. Iz istih sredstava podmireni su dijelom troškovi sudjelovanja člana suradnika Borisa Kamenara na XIII. kongresu i Generalnoj skupštini Internacionalne unije za kristalografiju te zasjedanju Evropskog kristalografskog komiteta, od 9. do 18. VIII. 1984. u Hamburgu, te putni troškovi izvanrednog člana Sibe Mardešića, koji je od 18. V. do 29. VI. 1984. godine sudjelovao na semestru »Semester in Topology« u Banachovom međunarodnom matematičkom centru u Varšavi i održao dvosatno predavanje pod nazivom »Strong shape and Steenrod homology«.

Akademik Krešimir Balenović je u okviru djelatnosti na svojim znanstvenim projektima »Izolacija i sinteza biološki aktivnih organskih prirodnih spojeva« i »Niskomolekularni fiziološko-aktivni organski spojevi« sudjelovao na EUCHEM konferenciji o stereokemiji u Bürgenstocku, Švicarska početkom svibnja 1984, na 3. jugoslavenskom simpoziju za organsku kemiju koncem svibnja i početkom lipnja 1984. u Ljubljani i na znanstvenom sastanku Švicarskog kemijskog društva u Bernu 18. i 19. X. 1984. godine. Akademik Balenović je također posjetio Saveznu višu tehničku školu u Zürichu u listopadu 1984. godine radi redovitih konzultacija na projektu »Izolacija i sinteza organskih prirodnih spojeva« i studija novih znanstvenih publikacija na području organske kemije.

Prihvaćena su i odobrena, kao plan djelatnosti članova Razreda, sva pojedinačno planirana sudjelovanja na znanstvenim skupovima i putovanja na studijske boravke, o kojima su članovi izvijestili Razred.

Uz odobrenje Uprave Akademije, Razred je postao stalni pokrovitelj međunarodnih simpozija »Projektiranje i praćenje proizvodnje računalom«. Godine 1984. održan je VI. simpozij, i to u Zagrebu, 10. i 11. listopada. Predstavnici su Razreda u počasnom odboru skupa akademik Hrvoje Požar i član suradnik Branko Souček. Organizatori ovogodišnjeg sastanka bili su Samoupravne interesne zajednice za

znanstveni rad (SIZ I-VI) SRH, Elektrotehnički fakultet u Zagrebu, OOUR Elektrotehnički institut »Rade Končar«, Društvo za mehaniku SR Hrvatske i Građevinski institut Zagreb.

Na molbu Uprave Akademije Razred je razmatrao različite dokumente i prijedloge dostavljene Akademiji na mišljenje. Na traženje komisije koju je osnovala Skupština grada Zagreba, Razred je pripremio prijedlog da se nadopuni postojeća evidencija grobnica, grobova ili drugih objekata na grobljima na području grada što su zbog svog značenja ili zbog osoba koje su u njima pokopane pod posebnom zaštitom, i to tako da se u evidenciju uključe grobovi i grobnice svih umrlih članova Jugoslavenske akademije koji su pokopani na području grada Zagreba, a Razred je posebno istakao ove znanstvenike: Vladimir Varićak, Spiro Brusina, Stanko Hondl, Vladimir Vrkljan, Vinko Dvořak i Željko Marković.

Radnoj organizaciji »Jugomarka« Razred je predložio da se za poštanske marke odaberu neki od izložaka s izložbe »Ivan Meštrović (1883—1983)« ili »Izložbe dijela zbirke donacije Ante Topića Mimare«.

Izdavačka djelatnost

Recenzirani rukopisi

Ivan Vinković, Ima li ili nema Vogelova aproksimativna metoda svoj »pandan«?
V. Serdarušić, Realne funkcije realne varijable — elementarne funkcije

Prihvaćeni rukopisi

Za »Rad — matematičke znanosti«

Jörg M. Wills, Platonische Mannigfaltigkeiten (na 2. sjednici 6. 3. 1984, recenzent izv. član Stanko Bilinski),

Ante Vuković, O nelinearnim funkcijama iz osnovnog tipa ⟨012⟩ (na 2. sjednici 6. 3. 1984, recenzent prof. dr. Luka Krnić),

Ksenija Horvatić-Baldasar, A Contribution to the Classification of Semi-Biplanes with 10 Points on a Line (na 3. sjednici 24. 4. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Nikolaus Stephanidis, Strahlensysteme mit $\Delta h + 2h = 0$ (na 4. sjednici 26. 6. 1984, recenzent izv. član Stanko Bilinski),

Vladimir Volenec, Admissible Identities in Complex IM-Quasigroups I (na 4. sjednici 26. 6. 1984, recenzent izv. član Stanko Bilinski),

Erika Kramer, A new result about projective planes of order 20 (na 4. sjednici 26. 6. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Ida Matulić-Bedenić, Projective planes of order 11 with a collineation group of order 5 (na 4. sjednici 26. VI. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Ksenija Horvatić-Baldasar, The elation semi-biplane with 26 points on a line (na 4. sjednici 26. VI. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Ivan Kamenarović, On Natural Geometry of Ruled Surfaces in the Isotropic Space $I_3^{(1)}$ (na 4. sjednici 26. VI. 1984, recenzent prof. dr. Dominik Palman),

Boško Tomić, The Asymptotic Relations for the Indefinitely Increasing Zeros of Polynomials with Alternate Coefficients (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent prof. dr. Dimitrije Ugrin-Šparac),

Boško Tomić, The Distribution of the Indefinitely Increasing Zeros of Polynomials with Alternate Coefficients (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent prof. dr. Dimitrije Ugrin-Šparac),

H. Zeitler, Berührzykelketten in endlichen miquelschen Minkowski-Ebenen (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Ksenija Horvatić-Baldasar, Erika Kramer, Ida Matulić-Bedenić, Biplanes with k = 16 points on a line (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent član suradnik Vladimir Volenec),

Fritz Hohenberg, Über die Isogonalkurven zweier Kegelschnitte (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent akademik Vilko Niče),

B. Pavković, On a property of cubic parabola in isotropic plane (na 6. sjednici 27. XI. 1984, recenzent prof. dr. Hans Sachs).

Za »Rad — kemijske znanosti«

M. Popović, A. Lutkić, Lj. Toman, M. Mesarić, M. Ismaili and M. Xhaferi, The Effect of Exogenous Paraffins on the Metabolism of Total Cholesterol and Sphingolipids (na 1. sjednici 10. I. 1984, recenzent akademik Krešimir Balenović),

M. Proštenik, Č. Ćosović, Z. Jandrić, V. Ondrušek and *Lj. Gospočić*, Lipids of Higher Fungi. IX. Long-Chain Bases of Basiomycetous Sphingolipids (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent akademik Krešimir Balenović),

S. Dërmaku and *M. Popović*, Lipids of peony (Paeonia decora Anders.) seeds from the territory of Kosovo (na 6. sjednici 27. XI. 1984, recenzent izv. član Mihovil Proštenik),

J. Tanevski, O. Lahodny-Šarc, H. Lechert and *Xu Ruren*, Synthesis of zeolites x and y from silicate raw materials and influence of different seed materials on their crystallization (na 6. sjednici 27. XI. 1984, recenzent akademik Hrvoje Iveković).

Za »Rad — tehničke znanosti«

Dobrivoje Prokić, A Method for Increasing Accuracy of Measurement of Volume of Solid Bodies of Irregular Shape (na 2. sjednici 6. III. 1984, recenzent akademik Tatomir Anđelić),

Riko Rosman, Arch-cable-grid methods in the analysis of shallow straight hypar shells (na 4. sjednici 26. VI. 1984, recenzent prof. dr. Vlatko Brčić),

Riko Rosman, Tragverhalten und Anwendungen von Flachdecken (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent prof. dr. Vlatko Brčić).

Za ediciju »Predavanja u JAZU«:

Ivan Supek, Znanost i etika (predavanje održano 8. V. 1984, na 3. sjednici 24. IV. 1984, recenzent izv. član Ivo Šlaus),

Mladen Paić, Značenje fundamentalnih istraživanja (predavanje održano 13. XI. 1984, na 6. sjednici 27. XI. 1984).

Za »Zbornik radova o Jurju Križaniću«

Žarko Dadić, Križanićeva klasifikacija znanosti i prirodoznanstvena terminologija (na 4. sjednici 26. VI. 1984, recenzent akademik Ivan Supek).

Za »Zbornik radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje«

N. Slavik, P. Novaković, N. Ledenčan, Tehnološki aspekti supstitucije uvoznih ambalažnih materijala sa raspoloživim domaćim sirovinama za konzerviranje hrane (na 5. sjednici 16. X. 1984, recenzent prof. dr. Nada Cikotić).

U pripremi za tisak nalaze se ova izdanja:

»Rad — matematičke znanosti«, koji će obuhvaćati rukopise navedene pod »Prihvaćeni rukopisi« osim prvog navedenog rukopisa koji je već objavljen.

»Rad — kemijske znanosti«, koji će obuhvaćati rukopise navedene pod »Prihvaćeni rukopisi« osim prvog navedenog rukopisa koji je već objavljen.

»Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju«, vol. 19 (1984).

»Predavanja u JAZU«, Mladen Paić, Značenje fundamentalnih istraživanja.

Spomenica preminulim akademicima posvećena izvanrednom članu Maksimilijanu Konradu.

U tisku:

»Rad — tehničke znanosti«, knj. 412, XXV. knjiga Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti, sv. 2, koji obuhvaća rukopise navedene pod »Prihvaćeni rukopisi«.

Objavljeno je:

»Rad — kemijske znanosti«, knj. 407, XXIII. knjiga Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti, sv. 3. Urednik: izvanredni član Mihovil Proštenik (40 strana);

»Rad — matematičke znanosti«, knj. 408, XXIV. knjiga Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti, sv. 3. Urednik: član suradnik Vladimir Volenec (89 strana);

»Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju«, vol. 18, I—IV, Zagreb 1983. Urednik: akademik Drago Grdenić (89 strana).

Predavanja

Javno predavanje u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održali su izvanredni član *Smiljko Ašperger,* 31. I. 1984. pod nazivom »Metaloporfirini — prenosioci kisika. Mehanizam oksigenacije i oksidacije«; akademik *Mladen Paić,* 13. VI. pod nazivom »Značenje fundamentalnih istraživanja«; prof. dr. *Karl Strubecker* iz Karlsruhe, dopisni član Austrijske akademije znanosti i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 19. XI. 1984. pod nazivom »Zwei Anwendungen der Isotropen Dreiecksgeometrie auf ebene Ausgleichsprobleme«.

U organizaciji Razreda i Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva predavanja su održali: član suradnik *Vinko Škarić,* 28. II. 1984. pod naslovom »Retrospektiva '2' (1953—1983) — značenje i sinteze, za život važnih, organskih spojeva« i akademik *Krešimir Balenović,* 22. V. 1984. pod naslovom »Zašto istraživati organske prirodne spojeve«.

U organizaciji Razreda i Zavoda za filozofiju znanosti i mir Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u suradnji sa Hrvatskim pagvaškim društvom priređen je javni sastanak na kojemu je predavanje održao akademik *Ivan Supek,* 8. V. 1984. pod naslovom »Znanost i etika«.

Krešimir Balenović je objavio plenarno predavanje pod naslovom: »Chemistry of Organic Natural Compounds at the Zagreb University — A Retrospective 1945—1970« održano na 3. jugoslavenskom simpoziju o organskoj kemiji u Ljubljani u svibnju 1984. godine *(Vestnik Slov. Kem. Druš., 31* (Suppl.), 1984, 1—22).

U toku je njegov istraživački rad na projektu »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva«.

Danilo Blanuša. U toku je njegov istraživački rad na izometričkim smještavanjima euklidskih prostornih oblika u višedimenzionalne euklidske prostore.

Drago Grdenić je objavio ove značajnije znanstvene radove: *D. Grdenić, M. Sikirica* and *B. Korpar-Čolig,* Crystal and molecular structure of tris(chloromercuri)acetic acid, God. Jugosl. cent. kristalogr., 18 (1983), 65; *D. Grdenić, M. Sikirica* and *D. Matković-Čalogović,* The crystal structure of /$HOHg_2(NO_3Hg)CCHO/NO_3$, God. Jugosl. cent. kristalogr., 18 (1983), 65. Godišnjak je izišao iz tiska u 1984. godini.

U toku je njegov istraživački rad na merkuriranju alifatskih spojeva i određivanje molekulske i kristalne strukture produkata merkuriranja.

Hrvoje Iveković je istraživao desalinaciju morske vode sa svrhom dobivanja pitke vode i soli i ekstrakciju svih sastojaka boksita organskim otapalom helatnih svojstava. U suradnji s redakcijama koje su osnovane u svim našim republikama i pokrajinama, obavlja funkciju glavnog redaktora »Rječnika kemije i kemijske tehnologije u 10 jezika« (4 strana i 6 naših jezika).

Zlatko Janković je objavio rad: Jedan novi pristup teoriji Riemannova prostora, *Recueil des travaux de l'Institut Mathématique,* Beograd, N. S. 4 (12), 1984, 103—111. Za objavljivanje mu je prihvaćen rukopis: Maxwell equations and the 4-spinor space vector structure ZAMM. Sudjelovao je na GAMM-Tagung 1984, Regensburg, 16—19. IV. 1984. sa priopćenjem »Maxwell equations and the 4-spinor space vector structure« i na Colloquium on Differential Geometry u Hajduszoboszlo (Debrecen), 26. VIII. — 1. IX. 1984. i održao predavanje »Electromagnetic field and the 4-spinor space vector structure«. U toku je njegov istraživački rad na daljoj razradi i primjeni autorove poopćene sheme vektorskog i tenzorskog računa na osnovne probleme teorijske fizike, naročito na istraživanje osobina čestica i antičestica.

Vilko Niče je nastavio istraživanja ništičnih prostora viših stupnjeva kao i nekih posve specijalnih pravčastih ploha.

Mladen Paić je objavio rad *M. Paić* i *V. Paić,* Phases and Phase transitions of the superionic conductor Ag_2HgI_4 from 4.2K to 370K detected by diffuse reflection spectra, *Solid State Ionics, 14,* 1984, 187—197.

U toku je njegovo istraživanje spektara difuzne refleksije srebro-jodida.

Hrvoje Požar je objavio IV. izdanje knjige »Visokonaponska rasklopna postrojenja«, Tehnička knjiga, Zagreb, 1984, 676 str. U tisku je drugi svezak njegove knjige »Snaga i energija u elektroenergetskim sistemima«, Informator, Zagreb, oko 500 stranica.

U toku je prerada i aktualizacija knjige »Visokonaponska rasklopna postrojenja«, a primio je nagradu »The IEEE Centennial Medal« za naročita dostignuća kao posebno priznanje u povodu stogodišnjice osnivanja The Institute of Electrical and Electronics Engineers (USA).

Ivan Supek je sudjelovao na konferenciji »Znanost i religija« održanoj u Slovenskoj akademiji znanosti in umetnosti u Ljubljani od 9. do 12. svibnja 1984, gdje je referirao: »Truth, Freedom and Moral Responsibility« što će biti objavljeno u Zborniku radova s te konferencije.

U toku je njegov istraživački rad na filozofiji kvantne teorije, te na odnosu znanosti i etike s obzirom na mirotvorno nastojanje.

Gaja Alaga nastavlja istraživanje neparno neparnih jezgri.

Smiljko Ašperger je objavio znanstvene radove: *Z. Dokuzović, D. Pavlović, S. Ašperger,* and *I. Murati,* Evidence for a D-Mechanism in the Substitution of Methanol by Pyridyl Ligands in Cobalt(III) (protoporphyrin IX dimethyl ester)(methanollo)(methoxo) Complex in Methanol, *J. Chem. Soc.,* Chem. Commun., (1984), 1060—1063; *D. Pavlović, B. Domi, Z. Dokuzović, M. Sertić, B. Jurišić,* and *S. Ašperger,* Reactions of Cobalt(II)Protoporphyrin(IX) Dimethyl Ester (Co(II)P) in Coordinating Aprotic Solvents, Proceedings, Twenty-Third International Conference on Coordination Chemistry, Boulder, Colorado, (1984), 264; *D. Pavlović, S. Ašperger, Z. Dokuzović, B. Jurišić, Xh. Ahmeti, M. Sertić,* and *I. Murati,* Reactions of Cobalt(II) Protoporphyrin IX Dimethyl Ester (Co(II)P), and (Chloro)Co(III)P in Coordinating Aliphatic Alcohols, *J. Chem. Soc.,* Dalton Trans., u tisku.

U toku je njegov studij mehanizma reakcija metalo-porfirina, s osobitim obzirom na mehanizam prijenosa kisika u biološkim sistemima.

Stanko Bilinski završava svoj rad o kvaziregularnim poliedrima drugog reda.

Vladimir Devidé je objavio slovenski prijevod knjige »Matematika skozi kulture in epohe«, Društvo matematikov, fizikov in astronomov SR Slovenije, Ljubljana 1984, 184 str. Objavio je također eseje »Susreti s kineskom umjetnošću i poviješću kulture« u katalogu izložbe »Drevna kineska kultura«, str. 61—67, Muzej MTM, Zagreb 1984. i »A Letter to Matsuo Bashô« u časopisu *Studia Mystica,* VIII/2, pp. 25—35, Summer 1984 (California State University, Sacramento, USA).

U toku je njegovo istraživanje nekih problema elementarne višedimenzionalne geometrije.

Dragutin Fleš je objavio radove: *F. Ranogajec, R. Vuković,* and *D. Fleš,* Radiation Induced Copolymerization of Phenylvinyl Alkyl Ethers and Maleic Anhydride, *J. Polym. Sci., 22,* 41 (1984); *T. Marinović, Z. Veksli, M. Andreis,* and *D. Fleš,* Polyisoprene Matrix Inhomogeneity Studied by Nitroxide Spin Probe Method, *Polym. Bull.,* (1984) (u tisku); *D. Fleš,* Development of New Polymers, Rad JAZU (407) *3,* 29 (1984); *M. Andreis, Z. Veksli, R. Vuković,* and *D. Fleš,* Electron Spin Resonance Studies of Spin Labeled Alternating Functional Copolymers, *J. Polym. Sci.,* (1984) (u tisku); *D. Fleš,* Pedeset godina poliolefina, VII. jugoslavenski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula, Bled, 18—20. IV 1984. (plenarno predavanje); *D. Fleš,* Dodaci polimerima, Plastex '84, 18—20. III. 1984. (plenarno predavanje); *D. Fleš,* Globalna distribucija energije i njezin utjecaj na razvoj petrokemije, XIII. međunarodni simpozij plastike i gume, Sarajevo, 5—7. XI. 1984 (plenarno predavanje); »Mechanism of Alternating Copolymerization with Participation of CT-Complexes« i »Optically Active Poly-propiothiolactones«, predavanja na Univ. of Massachusetts, Amherst, University of Michigan, Ann Arbor i University of Arizona, Tuscon.

Sibe Mardešić je objavio znanstvene radove: *Ju. T. Lisica* and *S. Mardešić,* Coherent prohomotopy and a strong shape category of topological spaces, in

Proc. Topology Conference (Leningrad 1982), Lecture Notes in Math. 1060, Springer-Verlag, Berlin 1984, 164—173; *S. Mardešić,* On resolutions for pairs of spaces, *Tsukuba J. Math.*, 8 (1984), 81—93.

U toku je njegovo istraživanje konstrukcije i aksiomatika Steenrodove homologije u kategoriji topoloških prostora.

Vladimir Matković je objavio knjigu: *V. Matković, V. Sinković,* Teorija informacije, Školska knjiga, Zagreb 1984, 222 str. (udžbenik Zagrebačkog sveučilišta). Također je objavio radove *V. Matković,* Telekomunikacije u odnosu na ostale grane prometa, Zbornik XVIII. jugoslavenskog simpozija o telekomunikacijama, 1984; *V. Matković,* Komunikacije za prijenos informacije u riječkom prometnom koridoru, Zbornik JAZU — Znanstveni savjet za pomorstvo 1984, 122—130. Kao član Znanstveno-stručnog savjeta sudjelovao je na 4. međunarodnom savjetovanju o sjeverojadranskom prometnom pravcu, održanom pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije — »Transadria '84«, a potpredsjednik je Organizacijskog odbora savjetovanja »Potreba i interes Slavonije i Baranje za bolje prometno povezivanje s Jadranom«, koje će se održati 1985. godine u organizaciji Znanstvenog savjeta za pomorstvo Jugoslavenske akademije.

U toku je njegov rad na izradi idejnog rješenja 4. i 5. zone automatskog upravljanja prometa u centralnom dijelu grada Zagreba (V. Matković, M. Šaško i A. Divić).

Surađivao je s Društvom za primijenjenu lingvistiku SRH i sudjelovao na Savjetovanju o znanstveno-stručnim jezicima u funkciji komunikacije, Zagreb, 23. III. 1984, sa referatom »Uvod u teoriju informacije i komunikacije«. Vodio je stručnu ekskurziju za tunele: Arlberg Strassentunnel i St. Gotthard Strassentunnel u vezi s gradnjom cestovnog tunela »Karavanke«, od 24. do 26. V. 1984, a u okviru suradnje s Elektrotehniškom zvezom Slovenije. U okviru te suradnje također je predsjedao VI. jugoslavenskom simpoziju o elektronici u prometu održanom 1984. godine.

Mihovil Proštenik. U toku je njegov istraživački rad o izolaciji, strukturnoj analizi i kemijskoj sintezi lipida, napose iz mikroorganizama i viših gljiva *(Bisdiomycetes),* te o metabolizmu sfingolipida.

Ivo Šlaus je objavio: The University and the Link between Two Cultures, *Scientific-Technological and Humanistic, Intersciencia,* 9, 1984, 69—74; *B. Antolković, I. Šlaus, D. Plenković,* Experimental Determination of the Kerma Factors for the Reaction $^{12}C(n, 3\alpha n)$ at $E_n = 10 - 35$ MeV, *Radiation Research,* 97, 1984, 253—261; *I. Šlaus,* Some Aspects of the Uncertainties of Science and the Limited Domain of Science, Int. Meeting — Political Science and Science Policy in an Age of Uncertainty, Bad Homburg, Oct. 8—10, 1984; *I. Šlaus,* Is Science too Important to be Left to Scientists?, International Conference on New Trends in the Sociology of Science and Knowledge, Varna, Sept. 3—5, 1984. i *Š. Spaventi, I. Padovan, K. Knešaurek* i *I. Šlaus,* Detekcija tumora emisijskom kompjuteriziranom tomografijom, Simpozij o kompleksnim problemima krajinskih živaca u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik, rujan 27—29, 1984.

U toku je njegovo istraživanje nuklearnih sila i mehanizama nuklearnih reakcija, istraživanja na području medicinske fizike i na područjima znanosti i politike znanosti.

Dubravko Tadić je objavio: *S. Meljanac, D. Palle* and *D. Tadić,* Upper Limit on Proton Decay Lifetime in SU (5), *Theory, Nucl. Phys.* B, 228, 1983, 56—64;

D. Tadić and *G. Tadić*, Center-mass correction and magnetic moment of a fermion consisting of confined quarks, *Phys. Rev., D 29*, 1984, 981—984, *D. Palle* and *D. Tadić*, Nonleptonic Hyperon Decay S-Wave Amplitudes and Negative-Parity Excited Baryons, *Z. Physik, C23*, 1984, 301—306 i *D. Palle* and *D. Tadić*, NNϱ Coupling and the Quark Models, *Fizika 16*, 1984, 301—307.

U toku su njegova istraživanja konstituentnih i supkonstituentnih modela elementarnih čestica i neleptonskih raspada hadrona.

Vojislav Bego je objavio: *Bego, V.*, et al., Voltage Balance with an Uncertainty below 0,5 ppm, CPEM 84 (Conference on Precision Electromagnetic Measurements) Delft, 1984, 37.

Franjo Braum je objavio: Srednja pogreška proizašla iz izjednačenja elemenata Helmertove transformacije i primjena te pogreške u aerofotogrametriji, *Geodetski list*, 61/4—6, Zagreb 1984, 75—90.

U toku je njegovo istraživanje utjecaja instrumentalnih pogrešaka na modelne koordinate kod projekcijskih stereoinstrumenata i istraživanje priključivanja u nizu aerosnimki s pomoću vanjske orijentacije svake druge snimke. Postao je stalni član Comité International de Photogrammétrie Architecturale (CIPA), Paris.

Žarko Dadić je objavio: Some methodological aspects of Getaldić's mathematical works, *Historia mathematica*, 2, New York 1984, 207—214; Izvori za prirodoznanstvenu i prirodnofilozofsku povijest Cresa i Lošinja, *Otočki ljetopis Cres-Lošinj*, 5, Mali Lošinj 1984, 189—194; Nastojanja za objavljivanje prirodoznanstvenih radova na hrvatskom jeziku u drugoj polovici 19. stoljeća u Splitu, U: Hrvatski narodni preporod, Split 1984, 319—329.

U toku je njegovo istraživanje rada Hermana Dalmatinca i hrvatskih znanstvenika u Mađarskoj. Dovršena je monografija o Ruđeru Boškoviću.

Boris Kamenar je objavio: *B. Kamenar, M. Penavić* and *A. Hergold-Brundić*, The Crystal Structure of Phenylmercury (II) Trifluoroacetate and the Refinement of the Crystal Structure of Phenylmercury(II) Acetate, *Croat. Chem. Acta*, 57, 1984, 145 i *B. Kamenar, R. A. Pauptit* and *J. M. Waters*, Structure of 3α, 4α: 5β, 6β-Diepoxyandrostan-17-one, Aust. *J. Chem., 36*, 1983, 2333, te rukopis *B. Kamenar*, Obrazovanje — osnovica razvitka znanosti i privrede, *Naše teme, 27*, 1983, 1137.

U toku je njegovo istraživanje molekulske i kristalne strukture kompleksnih spojeva prijelaznih metala koji mogu poslužiti kao modeli za biološke sustave, te farmakološki interesantnih organskih spojeva.

Boran Leontić je objavio: *E. Girt, P. Tomić, B. Leontić, J. Lukatela* and *K. Novalija*, Influence of hydrogen doping on flow and crystallisation of $Zr_{66.5}Ni_{33.5}$ metalic glass, 5th int. Conf. on Rapid Solid, Würtzburg (sept 1984) i *I. Kojnok, L. Kertesz, A. Szasz, B. Leontić, J. Lukatela* and *D. Pavuna*, Investigation of electronic structure of hydrogen-doped Zr-Ni glasses by sxes in very soft X-ray region, 5th Int. Conf. on rapid solid, Würtzburg, Sept (1984). Istraživački rad se odvija na području elektronskih, magnetskih i supervodljivih te mehaničkih svojstava metalnih amorfnih sustava s atomskim pokusima i bez njih. Osobito upotreba vodika kao atomskog pokusa uspješno se primjenjuje za proučavanje topologije amorfnih i jako neuređenih sustava.

Pavle Papić iz područja opće topologije istražuje razna svojstva preslikavanja koja su specijalnija od neprekidnih.

Elsa Reiner je objavila: *K. Cain, E. Reiner, D. G. Williams*, The identification and characterization of two separate carboxylesterases in guinea-pig serum, *Bio-*

chem. J., 215, 1983, 91—99; *Z. Radić, E. Reiner, V. Simeon,* Binding sites on acetylcholinesterase for reversible ligands and phosphorylating agents. A theoretical model tested on haloxon and phosphostigmine, *Biochem. Pharmacol.,* 33, 1984, 671—677 i *E. Reiner,* Sites for reversible binding of acylating inhibitors to acetylcholinesterase evaluated from kinetic studies. Rad u »Cholinesterases; Fundamental and applied aspects«, Proceedings of the Second international meeting on cholinesterases, Bled 1983, Walter de Gruyter, Berlin-New York 1984, 37—44.

U toku je njezino istraživanje u području biokemija — enzimologija — toksikologija: komparacija specifičnosti arilesteraza plazme čovjeka i drugih sisavaca u odnosu na hidrolizu organofosfornih spojeva; kinetika fosforiliranja kolinesteraza organofosfornim spojevima i utjecaj reverzibilnih inhibitora na reakciju; komparacija reakcija in vitro i in vivo.

Zlatko Smrkić je objavio: Korelativni sistemi s konačnom memorijom i spektralna efikasnost, ETAN u pomorstvu, Zadar 25—27 lipanj 1984, Zbornik radova, 163—168; Mjera spektralne efikasnosti korelativnih digitalnih mikrovalnih sistema, JUREMA, Dubrovnik, 16—18. listopada 1984, Zbornik radova, 1—4 i Analiza modulacijskih postupaka pojasno ograničenih digitalnih mikrovalnih radiokomunikacija, SIZ I za znanost SRH, Projekt 54 »Razvoj radiokomunikacija« zad. 54. 1. ETF knjižnica, str. 1—40 (1984).

U toku je njegovo istraživanje razvoja radiokomunikacija.

Branko Souček boravi školske godine 1984/85. na studijskom boravku u Tusconu, Arizona, SAD.

Olga Šarc-Lahodny objavila je: *Krishna Rao, G., Lahodny-Šarc, O., Dragčević, Z., Keller W. D.* Bauxitization at the Shevaroy Hills, India, Illustrated with Scanning Electron Micrographs, Travaux de l'ICSOBA, 13, No. 18, 5—9, tabl. I—V (1983) (izlazi iz tiska u listopadu 1984), *Lahodny-Šarc, O., Došen-Šver, D., Keller, W. D.,* Hydrothermal Synthesis of Kaolinite Illustrated by X-Ray Diffractograms and Scanning Electron Micrographs. Part II. TMPM Tschermaks Min. Petr. Mitt. 32, 235—246 (1984).

Na znanstvenim skupovima je sudjelovala s referatima: *Lahodny-Šarc, O. Popov, S.,* Prilog poznavanju sinergetskog djelovanja inhibitora. III. Savjetovanje o koroziji i zaštiti materijala, Međuakademijski koordinacijski odbor za kemijske i primjenjene kemijske znanosti, Dubrovnik, knjiga radova, 36—37, (1984); *Tanevski, J., Lahodny-Šarc, O., Lechert, H.,* XU Ruren, Synthesis of Zeolites X and Y from Silicate Raw Materials and Influence of the Seeds on Their Crystallization. International Sympozium on Zeolites, Portorož, 3—8. Sept. 1984.

U toku je njezino istraživanje mehanizama djelovanja inhibitora korozije željeza i čelika. Utjecaj kelatnih liganada na proces stvaranja i razaranja oksidnih slojeva na željezu, te istraživanje kinetike stvaranja aluminosilikata uz prisutnost stvaralaca kompleksa s aluminijem. Određivanje parametara koji su mjerodavni za stvaranje specifičnih faza tokom sinteze molekulskih sita.

Vinko Škarić objavio je: *V. Škarić* and *J. Matulić-Adamić,* Synthesis of β-D--Arabinofurano [1',2':4,5]oxa-(thia-)zolidines, *J. Chem.* Soc. Perkin, I, *1984,* (u tisku); *V. Škarić, M. Pavela-Vrančič,* and *J. Matulić-Adamić,* Stereoselective Transformations in the Thymidine Series, *Croat. Chem. Acta,* 57, 1984, 415; *J. Matulić-Adamić, M. Pavela-Vrančič* i *V. Škarić,* Dijastereoizomerne diferencijacije 5,6-dihidrotmin nukleozida, Sinopsisi radova, III. Jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 186; *V. Škarić* and *D. Škarić,* Novel Syntheses of Thiazolo[3,2-a]-pirimi-

din-7-ones«, *Croat. Chem. Acta*, 57 1984, 183; *V. Škarić, D. Škarić,* and *A. Čižmek,* Synthetic Routes to Thiazolo [3,2-a] pirimidin-7-ones *via* 1-Allyl-2-thiouracil, *J. Chem. Soc. Perkin,* I, 1984 (u tisku); *D. Škarić, A. Nura-Lama, A. Čižmek* i *V. Škarić,* N-aliliranje i C(5)-funkcionizacija alifatskih analogona pirimidinskih deoksinukleozida, Sinopsisi radova, III. jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 312; *B. Kašnar i V. Škarić,* Sinteze iz reda tetrahidro-oksazolo[3,2-c]- i furano [2,3--d]pirimidinona, Sinopsisi radova, III. jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 116; *M. Jokić* i *V. Škarić,* Alifatski analogoni 8-aza-ksantozina iz odgovarajućih deoksiuridina, Sinopsisi radova, III. Jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 106; *V. Škarić,* Regio- i stereo-selektivne intramolekularne transformacije u seriji alifatskih analogona nukleozida, *Westn. Slov. Kem. Druš., 31* (Suppl.), 1984, 103, III. jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984 (plenarno predavanje); *J. Makarević* i *V. Škarić,* Sinteze 7-azabiciklo [3.3.1]-nonanona, Sinopsisi radova, III. jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 172; *V. Turjak-Zebić* i *V. Škarić,* Intramolekularne transformacije 4-cijanocikloheks-3-en-1, 1-dikarboksilne kiseline, Sinopsisi radova, III. jugoslavenski simpozij za organsku kemiju, Ljubljana 1984, 336; *Ž. Ružić-Toroš, B. Kojić-Prodić, V. Turjak-Zebić* and *V. Škarić,* The Crystal and Molecular Structures of Methyl c--4-bromo-t-4-cyano-6-oxabicyclo [3.2.1] octan-7-one-1-carboxylate (I) and Dimethyl t-4--bromo-c-4-cyano-c-3-benzoxycyclohexane-n-le, l-dicarboxylate (II), Sinopsisi radova, XIX. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Ljubljana 1984, 4; *M. Boranić, M. Bjegović, A. Ferle-Vidović, J. Gabrilovac, Đ. Novak, J. Pavelić, M. Radačić, Đ. Škarić* i *V. Škarić,* Some Biological Effects of Tetrapeptide H-Tyr-His-Lys--Lys-OH«, *Acta Pharm. Jugosl., 34,* 1984, 99 i *D. Škarić, V. Škarić, S. Đokić,* Verfahren zur Herstellung von alfa-6-Desoxytetracyclin, Švicarski patent CH 644 583 (1984).

U toku je njegovo istraživanje na području kemije i stereokemije pregradnja, diastereoizomerne diferencijacije i intramolekularne transformacije 2,2'-anhidro-5,6--dihidrouridina, njegovih tio- i 5-medil analoga, kao i alifatskih pirimidinski deoksinukleozida. Farmakološka značenja polifunkcionalnih tetrapeptida, azabilikloalkanona i tetrahidroindazolonkarboksilnih kiselina.

Vladimir Volenec. U toku je njegovo ispitivanje nekih posebnih klasa idempotentnih medijalnih kvazigrupa.

Zlatko Winkler. Objavljeno je 2. izdanje knjige *E. Wiebeck, M. Beyrodt, Z. Winkler,* Technologie des Schiffskörperbaus, VEB Verlag Technik Berlin/DDR, 1984, 348 str.

U toku je njegov istraživački rad na tehnološkom prognoziranju u brodogradnji.

Radenko Wolf. U tisku je njegova knjiga »Osnove električnih strojeva«. Objavio je: *R. Wolf, Z. Kovačević,* Ein Beitrag zur Messung an unsymmetrisch belasteten Synchronmaschinen (10. Wissenschaftliche Konferenz der Sektion Elektrotechnik der TU Dresden 1984., Referat M3—04; materijali konferencije, str. 73—76).

U toku je njegovo istraživanje mjerenja na mikromotorima.

III. RAZRED

ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Na kraju 1984. godine Razred je imao 9 redovnih, 12 izvanrednih, 19 dopisnih i 17 članova suradnika.

Redovni članovi: Zoran Bujas, Milan Herak, Ivan Jurković, Vanda Kochansky-Devidé, Zdravko Lorković, Mirko Malez, Josip Roglić, Nikola Škreb i Mirko Vidaković.

Izvanredni članovi: Zvonimir Devidé, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Slavko Krvavica, Vladimir Majer, Berislav Makjanić, Milan Meštrov, Davor Miličić, Stevan Milković, Ante Polšak i Stjepan Šćavničar.

Dopisni članovi: Wolfgang Bargman, Srećko Brodar, Simonne Caillère, Nikolaj P. Dubinin, Heinz Ellenberg, Tomo Gamulin, Asen I. Hadžioloff, Dušan Kanazir, Vit Karnik, Mieczyslaw Klimaszewski, Anton Kurir, Kosta Petković, Ivan Rakovec, Paul Ramdohr, Rupert Riedl, Petar Stevanović, Erich Thenius, Imre Törö i Helmuth Zapfe.

Članovi suradnici: Stjepan Bahun, Velimir Kranjec, Zvonimir Krulc, Željko Kućan, Antun Magdalenić, Vladimir Mihalić, Boris Petz, Josip Potočanac, Zoltan Racz, Vlatko Silobrčić, Dragutin Skoko, Tomislav Šegota, Yvette Škreb, Anton Švajger, Josip Tišljar, Dubravko Timet i Vjera Zgaga.

Dne 26. siječnja 1984. umro je akademik Petar Martinović, dopisni član Razreda i redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti.

Tajnik Razreda je akademik *Zoran Bujas,* a zamjenik tajnika akademik *Milan Herak.*

Razred je tijekom 1984. godine održao osam redovnih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Fonda za znanstvenoistraživački rad, kojim se koriste umirovljeni članovi, te u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra

Jugoslavenske akademije. U okviru osnovnog programa Akademije u 1984. odobrena su sredstva za rad na projektima: »Fosilni ljudi na tlu Hrvatske te njihova geološka, paleontološka i paleolitska osnova« (voditelj akademik M. Malez); »Korelacija geotektonskih istraživanja Hrvatske« (voditelj akademik M. Herak); »Ispitivanje osjetne perzistencije« i »Psihofizička ispitivanja funkcije osjetnih organa« (voditelj akademik Z. Bujas); i »Očuvanje genofonda važnog poljoprivrednog bilja i šumskog drveća« (voditelj akademik M. Vidaković).

Također su iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad odobrena sredstva akademiku Z. Lorkoviću za temu »Istraživanje teritorijalne intolerantnosti između lepidoptera na granici specijesa i supspecijesa«, akademiku J. Rogliću za teme »Geografija rogozničkog primorja i obrada dokumentacije za priručnik geomorfologije«, »Prikupljanje i obrada dokumentacije za monografiju Istre«, »Istraživanje reljefa Istre« i »Primorje između Marinskog i Grebaštičkog zaljeva«, dopisnom članu T. Gamulinu za temu »Biološka istraživanja Jadrana«, te akademiku Z. Bujasu za temu »Simultano kemijsko i električko podražavanje okusnih receptora«.

Tijekom godine Razred je pratio rad u pojedinim jedinicama IC-a JAZU, koje izvršavaju zadatke u okviru programa iz područja znanstvene djelatnosti Razreda za prirodne znanosti. Prihvaćao je njihove programe znanstvenoistraživačkog rada, donosio programe rada za asistente pripravnike, imenovao im mentore i provodio postupak za izbor u viša zvanja.

Razred je prihvatio da se u Problemsko-tematski plan suradnje s Akademijom znanosti SSSR uvrsti i znanstvena tema »Korelacija neogena i kvartara na osnovi zajednica sisavaca« u okviru koje će se uspostaviti suradnja Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara IC-a JAZU, sa srodnim institucijama u SSSR-u.

Razred je prihvatio izvještaj o radu Arboreta Trsteno za 1984. g. na temama koje financira SIZ-IV u okviru projekta br. 44 »Čovjek i biosfera«.

Po provedenom postupku u Razredu izabrana je mr. Maja Paunović za znanstvenog asistenta u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara, a za asistenta Damira Rakarića prihvaćen je jednogodišnji program rada i izabrana je komisija za praćenje rada.

Na sjednicama Razreda raspravljalo se o izdavačkoj djelatnosti, o recenzijama rukopisa koji su predloženi za tisak u znanstvenim časopisima Razreda, čije je objavljivanje i u ovoj godini sufinancirao SIZ-III i SIZ-IV.

U ovoj godini na sjednicama Razreda, osim rješavanja tekućih poslova i pripremanja radova u vezi s izdavačkom djelatnošću, započeta je diskusija o vrednovanju rezultata znanstvenog rada. Raspravi o vrednovanju rezultata znanstvenog rada prisustvovali su i članovi suradnici. Ta diskusija u vezi je s projektom o stanju znanosti u Hrvatskoj, koji vodi akademik M. Herak. Osnove za razgovor o vrednovanju rezultata znanstvenog rada pripremili su izvanredni član S. Milković i član suradnik V. Silobrčić. Jugoslavenska akademija kao najviša znanstvena ustanova u u našoj Republici dužna je sudjelovati pri razradi sustava procjena vrijednosti znanstvenih istraživanja i znanstvenih radnika i time pridonijeti objektivnosti i valjanosti procjena koje obavljaju različite komisije. Razred se složio da problematika vrednovanja znanstvenog rada bude predmet diskusije na sjednicama i iduće godine, kako bi se na osnovi daljih referata i razgovora mogao izraditi elaborat, koji će biti prilog III. razreda projektu Akademije o stanju znanosti u Hrvatskoj.

Preko svojeg predstavnika, akademika Z. Bujasa, Razred je sudjelovao u radu Komisije za izradu prijedloga novog Statuta Jugoslavenske akademije. Provedena je i opsežna diskusija o završnom nacrtu prijedloga novog Statuta, a svoje primjedbe, prijedloge i dopune Razred je uputio Komisiji.

Nastavljena je suradnja s razredima i odjeljenjima jugoslavenskih akademija iz područja matematičkih, prirodnih i tehničkih znanosti. Razred je prihvatio zaključke koji su doneseni na savjetovanju na temu »Stanje i uloga matematičkih prirodnih i tehničkih znanosti u našem društvu i suradnja među akademijama«, koje je održano 16. studenoga 1983. u Zagrebu u organizaciji II. i III. razreda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

U organizaciji Odeljenja prirodno-matematičkih nauka i Odeljenja tehničkih nauka Srpske akademije nauka i umetnosti održan je 4. prosinca 1984. u Beogradu sastanak sa sličnom temom »Analiza i perspektive razvoja prirodno-matematičkih i tehničkih nauka«. Na sastanku su kao predstavnici III. razreda sudjelovali akademik M. Herak i izvanredni član S. Milković.

Odeljenje prirodno-matematičkih nauka Srpske akademije nauka i umetnosti organiziralo je 8. i 9. lipnja o. g. u Beogradu sastanak i diskusiju pod naslovom »Biologija ćelije i regulacioni mehanizmi«, kojemu su kao predstavnici III. razreda i Jugoslavenske akademije prisustvovali akademik N. Škreb i član suradnik Ž. Kućan, te izvanredni član S. Milković kao predstavnik naše Akademije u Međuakademijskom odboru za biomedicinska istraživanja. Tom prilikom akademik N. Škreb održao je predavanje »Djelovanje retinske kiseline u razvoju«. Razred je dao podršku inicijativi Srpske akademije da se obnovi suradnja iz biologijske problematike.

Razred za prirodne znanosti bio je pokrovitelj II. kongresa biologa Hrvatske, koji je održan u Zadru od 1. do 6. listopada 1984. U ime Razreda akademik V. Kochansky-Devidé otvorila je i pozdravila II. kongres biologa. Plenarna predavanja održali su akademik N. Škreb pod naslovom »Razvoj razvojne biologije unutar suvremene biologije«, izvanredni član Z. Devidé pod naslovom »Quo vadis scientia amabilis?«, akademik V. Kochansky-Devidé i izvanredni član Z. Devidé pod naslovom »Makroevolucijske teorije i Darlingtonova 'revolucija stanične jezgre'«, izvanredni član M. Meštrov pod naslovom »Ekološka istraživanja u Hrvatskoj« i akademik M. Vidaković pod naslovom »Genetika u poljoprivredi i šumarstvu«.

U ime Razreda za prirodne znanosti sudionike 9. kongresa speleologa Jugoslavije, koji je održan od 17. do 20. listopada 1984. u Karlovcu, pozdravio je akademik M. Herak. U radu 9. kongresa speleologa sudjelovali su akademik M. Malez, akademik M. Herak i izvanredni član M. Meštrov.

Uz pomoć sredstava dodijeljenih III. razredu iz Fonda za istraživački rad sudjelovao je izvanredni član D. Klepac u radu Simpozija radne grupe »Uređivanje šuma i gospodarenje«, koji je održan u Nancyju od 7. do 12. svibnja 1984, a organizirala ga je Međunarodna organizacija šumarskih instituta (IUFRO). Na simpoziju je izvanredni član D. Klepac održao predavanje pod naslovom »Problème de la création de série d'exploatation«.

Na temelju sporazuma o suradnji sklopljenog između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu odobren je u 1984. godini studijski boravak u SAD izvanrednom članu D. Miličiću i akademiku Z. Bujasu. Izvanredni član D. Miličić boravio je u SAD od 15. do 20. svibnja 1984. i posjetio Waksman Institute of Microbiology, Piscatway i New Jersey-u, University of Montana, Missoula u Montani, te aktivno sudjelovao u radu VI. internacionalnog

simpozija o virusima ukrasnih biljaka u Ithaci (New York) referatom »Occurence of a rhabdovirus in Hibiscus rosa-sinensis L.«. Akademik Z. Bujas boravio je u SAD od 18. studenoga do 4. prosinca 1984. Posjetio je Florida State University u Tallahassllu, Yale University u New Havenu i Rockefeller University u New Yorku. U Tallahassllu u Department of Biological science i u New Havenu u Pierce Foundation održao je predavanje »Some recent psychophysical investigations in Zagreb«.

Iz sredstava Fonda za istraživački rad i u ovoj godini uplaćena je članarina u Schweizerische geologische Geselschaft za akademika V. Kochansky-Devidé, u Evropskoj organizaciji za proučavanje kemorecepcije za akademika Z. Bujasa i u Geologische Vereiningung za akademika M. Heraka.

Razred je izabrao akademika N. Škreba za predstavnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Organizacijskom odboru za proslavu 100. obljetnice postojanja Hrvatskog prirodoslovnog društva, a predložio je izvanrednog člana M. Meštrova da bude delegat Jugoslavenske akademije u proširenom savjetu Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu.

Na prijedlog Razreda izabran je izvanredni član A. Polšak za predsjednika Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Jugoslavenske akademije.

Skupština grada Zagreba prihvatila je prijedlog Razreda, pa su dvije ulice na Pantovčaku dobile imena zaslužnih prirodoslovaca: Vale Vouka i Milisava Demerca.

Izvanredni članovi S. Milković i K. Kostial-Šimonović odlikovani su ordenima zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Izdavačka djelatnost

Prihvaćeni rukopisi:

Za »Zbornik« IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku:

P. Novković, V. Puvača, N. Ledenčan, M. Vuković, Komparativno vođenje klasičnog i industrijskog procesa proizvodnje »Slavonskog kulena« u prirodnim i programiranim uvjetima (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član S. Milković);

M. Vraneša, Učestalost malih sisavaca na različitim poplavnim biotopima Slavonije i Baranje (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

Z. Mikuška, Stara Drava — glavni zagađivač specijalnog zoološkog rezervata Kopački rit (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

Za »Anale« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku:

J. Mikuška, M. Mamić, Prehrana vranca velikoga *Phalocrocorax carbo* (L. 1758) u Kopačkom ritu (na 7. sjednici Razreda od 14. studenoga 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

Za »Larus«, Zavoda za ornitologiju JAZU:

R. Obradović, Rezultati posmatranja ptica grabljivica sa šire okoline Apatina u periodu 1976—1983 (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

Ornitološka sekcija biološke grupe mladih istraživača, Prilog poznavanju ornitofaune srednjodalmatinskih otoka. Kratki osvrt na ornitofaunu otoka Iža (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

S. and A. Dijksen, Some observation of birds in the Ohrid-lake area (Yugoslavia) in may 1980 (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

Z. Hubalek, Avifauna of the island Brač (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

B. Grubač, Beleške o gnežđenju i ponašanju supa starešine *(Aegipius monachus)* u zoološkom vrtu u Skopju (na 4. sjednici Razreda od 29. svibnja 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

J. Mužinić, Ptice močvarnice umjetnih jezera u Bedekovčini (Hrvatsko zagorje) (na 5. sjednici Razreda od 27. lipnja 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

R. Obradović, Podaci sa prolećne seobe ptica kroz trsku (na 6. sjednici Razreda od 15. listopada 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

R. Obradović, Podaci s jesenje seobe ptica kroz trsku (na 6. sjednici Razreda od 15. listopada 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

O. Piškorić, Ponašanje vrane gačca *(Corvus frugilegus* L.) nakon skidanja gnijezda sa stabala u parku Zrinjevac (na 6. sjednici Razreda od 15. listopada 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

Hill, A. David, Kosovo bird records (na 7. sjednici Razreda od 14. studenoga 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

R. B. Grubač, Beleške o gnežđenju i ponašanju sivog sokola *(Falco peregrinus Tunstall,* 1771) u južnoistočnoj Jugoslaviji (na 7. sjednici Razreda od 14. studenoga 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

D. Rašajski, Prilog poznavanju gnezdarica u Vojvodini (na 7. sjednici od 14. studenoga 1984, recenzent akademik Z. Lorković);

I. Ham, Naselje ptica ulcinjske solane u drugoj dekadi jula (na 7. sjednici Razreda od 14. studenoga 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov).

Za »Rad«, Razreda za prirodne znanosti (za 1985. g.):

R. Mužinić, O nekim ribama iz demerzalnog lova u širem području Palagruže (na 6. sjednici Razreda od 15. listopada 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov).

Za »Krš Jugoslavije«:

J. Tišljar, Strukturni tipovi i okoliši taloženja jurskih onkoidnih i ooidnih vapnenaca južnog Jadrana (na 7. sjednici Razreda od 14. studenoga 1984, recenzent izvanredni član V. Majer).

Za »Prirodoslovna istraživanja — Acta geologica«:

A. Polšak, Granica između krede i tercijara u svjetlu stratigrafije i sedimentologije biolititnog kompleksa u Medvednici, sjeverna Hrvatska (na 8. sjednici Razreda od 27. prosinca 1984, recenzent akademik M. Herak).

Za »Palaeontologia jugoslavica«:

Z. Sučić-Protić, Mesozoic Brachiopoda of Yugoslavia. Middle Liassic Brachiopoda of the Yugoslav Carpatho-Balkanida. (III. dio) (na 8. sjednici Razreda od 27. prosinca 1984, recenzent akademik V. Kochansky-Devidé).

Rukopisi u tisku:

Za »Rad«, Razreda za prirodne znanosti:

M. Paunović, Ostatak slatkovodne kornjače iz eocenskih prominskih naslaga kod Varoši — Siverić (Hrvatska) (na 8. sjednici Razreda od 1. prosinca 1983, recenzent akademik M. Malez);

V. Majer, Metamorfne stijene u ofiolitskoj zoni Banije, Jugoslavija. I. Metapeliti (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član S. Šćavničar);

V. Majer, V. Ivanova, Volastonitni skarn od Pobregova u Vardarskoj zoni (Jugoslavija) (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član S. Šćavničar);

J. Pamić, D. Jamičić, J. Crnko, Petrološki prikaz ultramafita iz metamorfnog kompleksa središnjeg dijela Psunja (na 1. sjednici Razreda od 7. veljače 1984, recenzent izvanredni član V. Majer);

B. Bečejac, J. Brna, J. Mikuška, J. Valter, Veličina rogovlja jelena običnog *(Cervus elaphus* L., 1758) na području Baranje i sjeverozapadne Bačke s obzirom na starosnu dob (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzenti izvanredni član M. Meštrov i akademik M. Malez);

R. Mužinić, Oslić *(Merluccius merluccius* [L.]), ugotica dubinka *(Micromesistius poutassou* [Risso]) i ugotica mala *(Trisopterus minutus capelanus* [Loc.]) u širem području Palagruže (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

Z. Bujas, A. Rohaček, D. Majer, M. Vodanović, Neke metrijske karakteristike metode skaliranja osjeta na osnovi percepcije porasta podražaja (na 9. sjednici Razreda od 26. prosinca 1983, recenzent član suradnik B. Petz);

V. Kochansky-Devidé, Geolog Franz Kossmat i njegovo porijeklo (na 4. sjednici Razreda od 29. svibnja 1984, recenzent akademik M. Malez);

A. Žagar-Sakač, K. Sakač, Nalazišta unionacejske faune neogenskih (miocenskih) naslaga Dalmacije (južna Hrvatska) (na 4. sjednici Razreda od 29. svibnja 1984, recenzent akademik V. Kochansky-Devidé);

M. Malez, H. Percač, Paleostomatološka proučavanja eneolitičke populacije iz Velike pećine na Ravnoj gori (Hrvatska, Jugoslavija) (na 4. sjednici Razreda od 29. svibnja 1984, recenzent akademik V. Kochansky-Devidé);

Z. Jurišić-Polšak, Novi fosarulusi u slatkovodnom neogenu Dalmacije (južna Hrvatska) (na 4. sjednici Razreda od 29. svibnja 1984, recenzent akademik V. Kochansky-Devidé);

V. Malez, Ornitofauna starijeg holocena iz Velike pećine na Ravnoj gori (Hrvatska, Jugoslavija) (na 5. sjednici Razreda od 27. lipnja 1984, recenzent izvanredni član M. Meštrov);

M. Malez, Antun i Alka Šimunić, Geološki, sedimentološki i paleoklimatski odnosi spilje Vindije i bliže okolice (na 5. sjednici Razreda od 27. lipnja 1984, recenzenti izvanredni članovi A. Polšak i S. Šćavničar);

I. Galović, R. Mutić, Gornjopleistocenski sedimenti istočne Slavonije (Hrvatska) (na 5. sjednici Razreda od 27. lipnja 1984, recenzenti akademik M. Malez i izvanredni član V. Majer).

Za »Prirodoslovna istraživanja — Acta biologica«

Z. Bujas, D. Ajduković and M. Vodanović, Successive taste contrast and water taste in man (na 6. sjednici Razreda od 15. listopada 1984, recenzent izvanredni član K. Kostial-Šimonović).

Za »Anale za šumarstvo«

L. Paule, M. Križo, J. Pagan, Genetics and improvement of Common Beech *(Fagus sylvatica* L.) (na 6. sjednici Razreda od 30. lipnja 1983, recenzent akademik Mirko Vidaković);

D. Klepac, Recherches dans la forêt d'enseignement 'Sungerski Lug' sur le materiel l'accroissement et le passage à la futaie (na 3. sjednici Razreda od 23. travnja 1984, recenzent akademik M. Vidaković).

Spomenica preminulim akademicima posvećena je akademiku Miroslavu Tajderu, a prikaz njegovog života i rada napisali su izvanredni članovi S. Šćavničar i V. Majer.

Objavljeno:

»Prirodoslovna istraživanja 50 — Acta biologica«

vol. 10/1: *Z. Bujas, D. Ajduković, D. Majer,* Psychophysical investigation of taste effects provoked by simultaneous application of taste solutions and electric current, Zagreb 1984, 1—21.

vol. 10/2: *B. Kargačin, K. Kostial,* Rat diet ingredients reducing strontium, cadmium and mercury absorption, Zagreb 1984, 23—28.

»Anali za šumarstvo«

sv. 9/6: *G. Kataln, J. A. Pardos,* Genetics of the Pinsapo, Zagreb 1984, 1—24.

sv. 10/4: *M. Vidaković,* Viability of seeds, obtained from back cross, as an indicator of the intensity of incompatibility between Pinus sylvestris, Zagreb 1984, 1—13.

sv. 10/5: *D. Klepac,* Some results from the increment measurement in the pedunculate oak *(Quercus robur* L.) forest in Slavonia during the last 30 years (1950—1981), Zagreb 1984, 1—14.

»Krš Jugoslavije«

vol. 10/6: *A. Magdalenić,* Hidrogeologija otoka Paga, Zagreb 1984, 1—19.

vol. 11/1: *S. Bahun,* The tectonic and hydrogeologic significance of the areas composed of the jelar formation, Zagreb 1984, 1—11.

vol. 11/2: *S. Božičević,* Hydrogeology of the lost river Gacka in the Dinaric karst after completion of hydroelectric power plant Senj, Zagreb 1984, 13—70.

»Prirodoslovna istraživanja — Acta geologica«

vol. 14/1: *Z. Barjaktarević,* The application of microforaminiferal association and nannofossils for biostratigraphic classification of the middle miocene of north Croatia, Zagreb 1984, 1—34.

vol. 14/2: *Biserka Šćavničar, S. Šćavničar, A. Šušnjara,* Vulkanogeno-sedimentni srednji trijas u području potoka Suvaje (Svilaja Pl., Vanjski Dinaridi), Zagreb 1984, 35—82.

»Palaeontologia jugoslavica«

sv. 30: *Z. Barjaktarević,* Middle miocene (badenian and lower sarmatian) nannofossils of northern Croatia, Zagreb 1984, 5—23.

sv. 31: *M. Paunović,* Fische, Amphibien und Reptilien aus oberpleistozänen Ablagerungen von Šandalja bei Pula (Istrien, Kroatien), Zagreb 1984, 5—44.

U ediciji: Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti:

M. Herak, O nekim nedorečenostima u raspravama o znanosti u nas, Zagreb 1984, 5—38.

Komemoracije

Komemorativni sastanak u spomen akademika Miroslava Tajdera održan je 19. lipnja 1984. Sastanak je otvorio zamjenik tajnika akademik M. Herak, a o životu i radu preminulog člana govorili su izvanredni članovi S. Šćavničar i V. Majer. Spomenica posvećena akademiku M. Tajderu nalazi se u tisku.

Predavanja

Izvanredni član Z. Devidé održao je 23. listopada 1984. javno predavanje u palači Jugoslavenske akademije pod naslovom »Biljnofiziološki pogledi na odumiranje šuma«.

Odbor za geotektoniku

Izvršena je analiza dijagnostičkih karakteristika makrospojeva u Dinaridima s. l. i praćena je alohtonija visokokrškog pojasa.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Milan Herak je objavio knjigu: Geologija (III. izdanje); Školska knjiga, Zagreb 1984, XV + 429 str. i znanstvene radove: Effects of karst types on carbonate rocks regimes (in: Guide to the hydrology of carbonate rocks), *Studies and reports in hydrology,* 41, Unesco, Paris 1984, 152—156; *Herak Milan i Burdon David,* Outlets (in: Guide to the hydrology of carbonate rocks), *Studies and reports in hydrology,* 41, Unesco, Paris 1984, 138—141.

Istraživački rad u toku: Korelacija geotektonike Dinarida.

Vanda Kochansky-Devidé objavila je u suradnji: *Flügel, E., Kochansky-Devidé, V. & Ramovš, A.,* A Middle Permian Calcisponge/Algal/Cement Reef: Straža near Bled, Slovenia, *Facies, 10,* 179—256, Erlangen 1984.

Istraživački rad u toku: Gornjopaleozojski mikrofosili Jugoslavije. Povijest geoznanosti u Hrvatskoj i Sloveniji.

Josip Roglić objavio je: Sociogeografske implikacije cestovnog tunela kroz Učku, *Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena,* knj. 49, Zagreb 1983, 547—560; Analiza prometno-geografskih prednosti riječkog pravca. Simpozij »Značenje riječkog pravca kao veze Jadrana s unutrašnjošću Jugoslavije i Evrope«, Zagreb 1984, 11—26.

Mirko Vidaković nastavit će proučavanje faktora inkompatibilnosti pri križanju dvoigličavih borova.

Zvonimir Devidé istražuje plastide *in vivo* s pomoću interferencijskog mikroskopa.

Andrija Kaštelan objavio je: *Labar, B., Bogdanić, V., Kaštelan, A., Grgičević, D., Vrtar, M., Krajina, Z., Kamauf-Balabanić, B., Kerhin-Brkljačić, V., Francetić, I.* i *Zimonja-Krišković, J.,* Transplantacija koštane srži u liječenju teške aplastične anemije, *Lij. vjes.,* 106:6, 219—223, 1984; *Kaštelan, A., Kaštelan, M., Labar, B.,*

Izbor davaoca za transplantaciju koštane srži, *Lij. vjes.*, 106:6, 241—245, 1984; *Đurinović-Belló, I., Gerenčer, M., Tomašković, M., Kuvačić, I., Kasum, Z., Dražančić, A., Rubinjoni, N., Kaštelan, A.*, Is the occurence of gestational diabetes in women influenced by increased HLA-D/DR compatibility with their husbands? Immunology in diabetes 84, International Symposium, Campidoglio, Rome, Italy, March 15—17, 1984. Abstracts p. 37; *Kaštelan, A., Brkljačić, Lj., Dumić, M.*, The HLA associations in congenital adrenal hyperplasia (CAH) due to 21-hydroxylase deficiency in Yugoslav population, U: Advances in congenital adrenal hyperplasia, New York 1984; *Vuk-Pavlović, Z., Grgić, M., Kaštelan, A., Grgić, Z.*, Suppresion of murine lymphocyte reactivity by sera of Hodgkin's lymphoma patients Iugoslav, *Physiol. Pharmacol. Acta*, 19:245, 1983; *Jajić, I., Kerhin, V., Kaštelan, A.*, Ankylosing spondylitis syndrome in patients without HLA-B27, *Brit. J. Rheumatol.*, 22:136, 1983.

Istraživački rad u toku: Uloga antigena HLA u kliničkoj transplantaciji koštane srži i bubrega.

Dušan Klepac obavlja istraživanja prirodne regeneracije obične jele *(Abies Alba*, Mil.) u biljnoj zajednici *Fagetum Abietetosum* Horvat s naročitim osvrtom na gospodarsku jedinicu »Kupjački vrh« u Gorskom kotaru.

Krista Kostial-Šimonović objavila je: Specific features of metal absorption in suckling animals, u: Reproductive and Developmental Toxicity of Metals (Eds. T. W. Clarkson, G. F. Nordberg, P. R. Sager) 1983, 727—744; *Rabar, I., Kostial, K. i Blanuša, M.*, Three-generation study in rats exposed to ash from coal gasification process, *Adv. Biosci.*, 2 (1983), 17—27; *Kargačin, B., Kostial, K.* i *Landeka, M.*, The influence of age on the effectiveness of DTPA in reducing ^{141}Ce retention in rats, *Int. J. Radiat. Biol.*, 44 (1983), 363—366; *Kostial, K.*, Effect of age and diet on renal cadmium retention in rats, *Environ. Health Perspect.*, 54 (1983), 679—686; *Kostial, K., Kargačin, B., Šimonović, I.*, Efficiency of a composite treatment for mixed fission products in rats, *J. Appl. Toxicol.*, 3 (1983), 291—296; *Kargačin, B., Kostial, K., Landeka, M.*, The effect of Na_3(CaDTPA) on radiocerium retention in rats in relation to age, u: International Conference »Heavy Metals in the Environment«, Heidelberg, SR Njemačka 1983, CEP Consultants Ltd., Edinburgh, Velika Britanija, Vol. 1, 541—544.

Istraživački rad u toku: Utjecaj dobi, spola i prehrane na metabolizam i učinak nekih metala.

Slavko Krvavica objavio je: *S. Krvavica, Alenka Hadžiosmanović, Đurđica Francetić* i *Č. Bogdanić*, O djelovanju ohratoksina A+B na aktivnost NADP+-izocitrat-dehidrogenaze, α-ketoglutarat-dehidrogenaze i sukcinat dehidrogenaze u bubregu i jetri pilića, *Veterinarski arhiv*, 54 (3), 125—131, 1984; *S. Krvavica, Đurđica Francetić* i *Alenka Hadžiosmanović*, Katalitička svojstva piruvat-kinaze u trematodu Paramphistomum microbothrium, *Veterinarski arhiv*, 54 (3), 143—152, 1984; *Đurđica Francetić, Alenka Hadžiosmanović, S. Krvavica*, Katalitička svojstva piruvat-kinaze u Metastrongylus apri (Nematoda), *Veterinarski arhiv*, 54 (4), 201—209, 1984.

Nastavit će istraživanja metabolizama glukoze u parazitskih helminata.

Vladimir Majer objavio je: Rebekit eginin granatski kvarut iz Pilevačkog potoka u Brezovici, *Glas SANU*, 135(49), Beograd 1983, 55—64; *V. Majer, S. Karamata*, Mogućnost novog tumačenja geneze K-bogatih lamprofira i bazalta u Jugoslaviji, *Geol. vjesnik*, Zagreb 1983, 183—188; *Želaskova-Panajatova, Kolčeva, S. Karamata, V. Majer, Skarpelis*, Ultrabasites of the Balkan peninsula and their one potential, 27. Int. geol. congr., Moskva 1984, 85—93.

Radi na kompleksnim istraživanjima ofiolita u SRH i u drugim dijelovima Jugoslavije, te istražuje magnetske stijene i metabazite u SRH.

Berislav Makjanić nastavit će proučavanje dinamičkih i termodinamičkih svojstava bure. O nekim rezultatima referirao je na 18. međunarodnoj konferenciji za Alpsku meteorologiju u Opatiji, 25—29. IX. 1984.

Milan Meštrov objavio je: *M. Meštrov, M. Kerovec, L. Čičin-Šain, S. Popović,* Dinamika i struktura populacija rakušaca *(Amphipoda, Crustacea)* u nekim rijekama savskog porječja, *Zbornik radova III. kongresa ekologa Jugoslavije,* Sarajevo 1984, knj. I, 95—100; *N. Đukić, M. Meštrov,* Dinamika brojnosti Oligochaeta i njihovo učešće u bioprodukciji nekih vodenih ekosistema u Vojvodini, *Zbornik prirodne nauke,* Matica srpska, 65, 101—130; *M. Meštrov, D. Justić,* Promjene ekoloških karakteristika akumulacije Jezero na Krku, *Ekologija,* 18/1, 65—74.

Istraživački rad u toku: Ekologija površinskih i podzemnih voda (biocenoze i kvalitet voda).

Davor Miličić objavio je: *N. Bezić, M. Krajačić, Z. Štefanac, D. Miličić* and *M. Wrischer,* Occurrence of carnation necrotic fleck virus in Yugoslavia, *Acta Bot. Croat.,* 43, 1984, 7—12; *B. Plavšić, D. Miličić* and *Z. Erić,* Occurrence of a rhabdovirus in Hibiscus rosa-sinensis L., Sixth Internat. Symp. Virus Dis. Ornam. Plants, Cornell University, Ithaca New York, June 17—23, 1984, 35; *D. Miličić* i *B. Plavšić,* Nalaz rabdovirusa na bršljanu *(Hedera helix* L.) u Jugoslaviji. Drugi kongres biologa Hrvatske. Zbornik sažetaka, 1984, 21; *M. Krajačić* i *D. Miličić,* Virusni izolat iz vrste *Clematis vitalba* L. i njegova usporedba s virusom crtičavosti duhana. Drugi kongres biologa Hrvatske, *Zbornik sažetaka,* 1984, 23.

U toku je istraživanje biljnih virusa i njihova djelovanja na rastenje i razvoj biljaka.

Stevan Milković objavio je: *D. Dobrović-Jenik, B. Ožegović, S. Milković,* Postnatal development of rat kidney plasma membrane Na-K-ATPase, *Biol. neonate,* 46, 115—121, 1984; *E. Schön, J. Lukač, S. Milković,* A new protein fraction in human serum and reproductive tissues possibly related to the ejaculate coagulation process — identification, isolation and characterization, *Period. biol.,* 1984 (u tisku).

Nastavak rada na istraživanju: 1) transporta aldosterona u bubrežne stanice na modelu izoliranih vezikula plazmatskih membrana štakorskog bubrega i 2) mjesta sinteze nedavno otkrivene proteinske frakcije u serumu štakora i ljudi koja sudjeluje u procesu koagulacije ejakulata.

Ante Polšak sudjelovao je na znanstvenim skupovima: Simpozij održan u Mostaru »Problemi gornjeg eocena i oligocena u Jugoslaviji« u okviru IGCP-projekta (UNESCO). Na poziv Sveučilišta u Trstu održao predavanje: »Les Malacofaunes du Crétacé de l'Istrie« i sudjelovao u radu okruglog stola o problemima karbonatne platforme održanog u Monfalcone.

Istraživački rad u toku: Istraživanje biostratigrafskih i biostratonomskih odnosa u bioklitnim naslagama jure i krede Dinarida i analiza facijesa u rubnom dijelu Jadranske ploče.

Stjepan Ščavničar objavio je: *T. Balić-Žunić, S. Ščavničar, P. Engel, W. Nowacki,* Prilog kristalokemiji talijskih sulfosoli, Referati I. jug. simp. Jug. asocijacije za mineralogiju, 1984, 184—190.

Istraživački rad u toku: Kristalokemijski i minerogenetski problemi u okviru programa detaljnog izučavanja zeolita, glina, feldspata i sulfosoli.

Stjepan Bahun objavio je: *Fritz, F., Pavičić, A. & Bahun, S.*, Hidrogeološke funkcije terena Štikadsko-gračačkog polja, Zborn. ref. 8. jugosl. simp. hidrogeol. inž. geol., 101—107, Budva 1984.

Istraživački rad u toku: Tektonska istraživanja u području Korduna i odnosi Jelar-formacije Promina-naslagama u području Obrovca.

Velimir Kranjec objavio je: *E. Prelogović, V. Kranjec*, Geološki razvitak područja Jadranskog mora, *Pomorski zbornik*, 21, Rijeka 1984, 387—405.

Neotektonska, dubinskogeološka i naftnogeološka proučavanja podmorja Jadrana i područja Panonskog bazena.

Zvonimir Krulc objavio je: Algunas palabras sobre el karst yugoslavo y sobre la aplicación de los métodos geofísicos, Reunion monografica sobre el karst — Larra 82, 353—364, Pamplona 1983; Opasna munja. Nepoznato i poznato o munji — veličanstvenoj, ali i opasnoj prirodnoj pojavi. *Priroda*, LXXII, 1983/84, veljača 1984, 170—172; Primjena geofizike u kršu, *Zbornik radova 9. kongresa speleologa Jugoslavije*, Karlovac 1984 (u tisku); Specifični otpor tla. Geološko-geoelektrični presjeci tla. *Energija*, 33, 1984, Zagreb (u tisku).

Istraživački rad u toku: Geoelektrična istraživanja tla: utvrđivanje specifičnog otpora tla (za potrebe optimalizacije uzemljenja i u ispitivanju glina). Geofizičko istraživanje ugroženosti od udara munje. Kompleksna primjena i interpretacija podataka geofizičkih istraživanja. Geoelektrična ispitivanja u procjenjivanju korozivnosti tla.

Željko Kućan objavio je: *I. Weygand-Đurašević, V. Nöthig-Laslo* and *Ž. Kućan*, Involvement of the 3'-side of the anticodon loop of yeast $tRNA^{Tyr}$ in messenger-free binding to ribosomes, *Eur. J. Biochem., 139* (1984), 541—545; *I. Weygand-Đurašević, V. Nöthig-Laslo, M. Plohl* and *Ž. Kućan*, The 3'-side of the anticodon loop of yeast $tRNA^{Tyr}$: Stabilization of its conformation by spermine and involvement in the messenger-free binding to ribosomes. Federation of European Biochemical Societies 16th Meeting, Moscow 1984, 274; *I. Weygand-Đurašević, V. Nöthig-Laslo* and *Ž. Kućan*, Interaction of the anticodon loop of yeast $tRNA^{Tyr}$ with ribosomes. An ESR study. 8th International Biophösics Congress, Bristol 1984, Abstract 088; *Ž. Kućan*, O problemu obrazovanja kadrova za biotehnologiju i genetičko inženjerstvo. Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Posebna izdanja — LXXV, knj. 12, Sarajevo 1984, 99—105; *V. Nöthig-Laslo, I. Weygand-Đurašević* and *Ž. Kućan*, Structural changes of yeast $tRNA^{Tyr}$ caused by the binding of divalent ions in the presence of spermine, *J. Biomol. Struct. Dynamics* (u tisku).

Istraživački rad u toku: I dalje radi na istraživanju odnosa strukture i funkcije nukleinskih kiselina u procesima prijenosa genetičkih informacija.

Antun Magdalenić objavio je: Hidrogeološka studija za potrebe melioracije Blata Rogoza na otoku Pagu, *Radovi* — LXXV, Odjeljenje tehničkih nauka, knj. 8, ANUBiH, Sarajevo 1984, 133—138.

Istraživački rad u toku: Znanstvena valorizacija krša u u SR Hrvatskoj, i istraživanje fliša Kvarnera u cilju racionalnog i ekonomičnog građenja.

Vladimir Mihalić radi na knjizi »Opća proizvodnja bilja« (2. izdanje) i istražuje kondicioner svojstava (strukture) tla (područje agroekologije).

Boris Petz obavlja provjeravanje nekih kritika testa znanja tipa »točno — netočno«.

Josip Potočanec objavio je: Oplemenjivačko-genetski rad na stvaranju sorti pšenice. Rezultati i osobine stvorenih Zg-sorti i linija, *Agron. glasnik*, 6, Za-

greb 1984; Ispitivanje i iskorištavanje variabilnosti rodnosti kod sortimenata pšenice na Belju, predviđen za objavljivanje u Zborniku Simpozija tri stoljeća Belja Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku.

Prisustvovao je i sudjelovao u radu znanstveno-stručnih sastanaka: Republičko savjetovanje o pšenici na PPK Kutjevo, u Kutjevu u lipnju 1984; u vezi s demonstriranjem i analizom najnovijih kreacija pšenice u 1983/84; Republičko savjetovanje o istraživanjima i ratarskoj proizvodnji u SRH za 1982/83, u Opatiji u veljači 1984. i Republičko savjetovanje o proizvodnji, rezultatima i dostignućima proizvodnje pšenice 1983/84, u Osijeku u rujnu 1984.

Obavljat će oplemenjivačko-genetski rad na stvaranju novih sorti pšenica započet još 1981; obavljat će sortno-agrotehnička istraživanja i istraživanja sortimenta pšenica koji su podesni za intenzivnu proizvodnju pšenice u gornjoj Posavini.

Zoltan Racz objavio je: *Z. Racz, A. Butorac,* Utjecaj zbijenosti tla na rast, razvoj i prinos nekih kultura. Rad je prezentiran na znanstvenom skupu »Čovjek i biljka«, održanom 1983. god. u Novom Sadu. Naknadno objavljen u *Poljoprivredna znanstvena smotra,* 62, Zagreb 1983, 491—500; *Z. Racz,* Suvremeni razvoj fizike tla u svijetu i Jugoslaviji. Referat je podnijet na Simpoziju »Suvremeni razvoj fizike zemljišta u svetu i kod nas«, održanom 1984. god. u Čačku. Objavljen u: *Poljoprivredna znanstvena smotra,* 64, Zagreb 1984, 117—135; *Z. Racz, T. Novosel,* Some experiences in investigations of mechanical properties of agricultural soils in Croatia (SFRJ). Referat podnijet na Međunarodnom znanstvenom skupu 1984. god. u Dijonu, Francuska; *Z. Racz,* Specifični uvjeti poljoprivredne proizvodnje i vodoopskrbe na kraškim terenima Korduna i Like i u flišnom području Istre. Diskusija održana na Savjetovanju o problemima biološke sanacije i erozije na kršu, Zagreb 1984 (u tisku).

U toku je nastavak istraživanja iz područja pedofizike i mehanike tla.

Vlatko Silobrčić objavio je: *Silić J., Dekaris D., Silobrčić V.,* Razmišljanja u povodu standardizacije imunologijskog nazivlja. U: Standardizacija dijagnostičkih postupaka u alergologiji i kliničkoj imunologiji, Čvorišćec B., Dekaris D., Paleček I. (urednici), Zbor liječnika Hrvatske, Zagreb 1983, 1—14; *Silobrčić V.,* Mehanizam nastanka autoimunosnih bolesti. U: Autoimunosne bolesti, Oberiter V. (urednik), Medicinska akademija Zbora liječnika Hrvatske, Zagreb 1983, 9—15; *Knippel E., Mažuran R., Preussner S., Schutt W., Silobrčić V.,* Relation between reduced electrophoretic mobility of human lymphocytes and the inhibition of spreading of human monocytes caused by the same anti-human lymphocyte globulin, *Fol. Haematol.,* 110 (1983), 413—416; *Ikić M., Mažuran R., Šooš E., Silobrčić V.,* Effect of human leukocyte interferons on in vitro cytotoxicity of natural killer cells, *Period. biol.,* 85 (Suppl. 3), (1983), 171—172; *Gregurek-Novak T., Rabatić S., Silobrčić V.,* Defective phagocytosis by leukocytes of patients with chronic trichophytosis, *Period. biol.,* 85 (Suppl. 3), (1983), 177—179; *Martinić R., Svoboda-Beusan I., Silobrčić V.,* Cryopreserved human monocytes for the in vitro test of monocytes spreading inhibition, *Period. biol.,* 85 (Suppl. 3), (1983), 249—250; *Sabioncello A., Mažuran R., Jajić I., Rabatić S., Silobrčić V., Dekaris D.,* T and B lymphocytes and cell-mediated immunity in patients with rheumatoid arthritis (RA), psoriatic arthritis (PA) and ankylosing spondylitis (AS), *Period. biol.,* 85 (Suppl. 3), (1983), 279—281; *Silobrčić V., Fredrickson G., Sedlacek R., Suit H. D., Wolberg G.,* Immune reaction to Propionibacterium acnes does not correlate to the anti-tumor effect of the bacteria, *Period. biol.,* 85

(Suppl. 3), (1983), 315—317; *Bunjevac S., Jurin M., Silobrčić V.*, Further study of the anti-tumor effect of a streptococcal preparation (OK-432) in mice with an implanted fibrosarcoma, *Period. biol.*, 85 (Suppl. 3), (1983), 327—328.

U toku je njegov istraživački rad na području transplantacijske i tumorske imunologije, te istraživanje mogućnosti moduliranja imunoreakcija (celularnih) i sredstava kojima se to postiže.

Tomislav Šegota objavio je: Paleogeografske promjene u Jadranskom moru od virmskog maksimuma do danas, *Radovi Geografskog odjela PMF-a*, 17—18, Zagreb 1984, 11—15.

Istraživački rad u toku: Recentne fluktuacije vodostaja Save u Zagrebu.

Yvette Škreb-Guilcher objavila je: *Škreb, Y., Fischer, A. B.*, Toxicity of nickel for mammalian cells in culture, *Zbl. Bakt. Hyg. I*, Abt. Orig. B. 178 (1984), 432—445; *Škreb, Y., Šarić, M.*, The Effects of Ultraviolet Radiation on Occupationally Exposed Worked, *Arh. hig. rada*, vol. 34, 1983, no 4, 275—286; *Škreb, N., Hofman, Lj., Škreb, Y., Suchanek, E., Šerman, D.*, Cyclic Nucleotides Affect Growth and Differentiation of Cultured Rat Embryonic Shields, *Dev. Biol.*, 101 (1984), 367—372; *Škreb, Y., Nagy, B.*, Cell survival after the combined action of X-rays and manganese chloride in synchronized chinese hamster cells, *Arch. Toxicol.* (1984).

Ispitivat će i dalje interakciju dvaju metala na stanicama u kulturi i međusobno djelovanje metala i rendgenskog zračenja na stanice u kulturi.

Anton Švajger objavio je: Uloga *chordae dorsalis* u embrionalnom razvitku, XV. ortopedsko-traumatološki dani Jugoslavije (Vertebrološki dani u Lovranu), Lovran—Opatija 1984, 19—22; *Saraga-Babić, M., Švajger, A.*, Nucleus pulposus kao ostatak *chordae dorsalis*, XV. ortopedsko-traumatološki dani Jugoslavije (Vertebrološki dani u Lovranu), Lovran—Opatija 1984, 23—27.

Istraživački rad u toku: Eksperimentalno istraživanje razvojnih mogućnosti embrionalnog ektoderma u miša i štakora (Razvojna biologija). Eksperimentalno istraživanje histogeneze elastične hrskavice u vanjskom uhu štakora (Razvojna biologija).

Dubravko Timet objavio je: *D. Timet, D. Emanović, Melita Herak, V. Mitin, P. Kraljević* i *Bojana Gradinski-Vrbanac*, Enzimski profili krava hranjenih silažom kukuruzovine i krmnog kelja, *Poljoprivredna znanstvena smotra* 65, 1984, 159—175.

Kao predsjednik Organizacijskog odbora X. znanstvene konferencije »Veterinarska medicina i biotehnika«, koju zajednički organiziraju Veterinarski fakultet u Zagrebu, Veterinarski institut u Zagrebu i SOUR »Pliva«, Zagreb, neposredno rukovodio organizacijom tog znanstvenog skupa (2 glavna referata i 56 znanstvenih priopćenja), koji je održan u Zagrebu na dane 15. i 16. studenog 1984.

Nastavljena su istraživanja uloge interakcije iona u resorpciji kalcija iz probavila goveda i kokoši. Istraživan je: 1. utjecaj prisutne koncentracije natrija u sadržaju na resorpciju kalcija iz probavila goveda u prisutnosti iona magnezija, i 2. utjecaj prisutne koncentracije natrija u sadržaju na resorpciju kalcija iz probavila pilića s posebnim obzirom na ranije zabilježene rezultate u probavilu goveda (Fiziologija — Fiziologija resorpcije). Započeta su sustavna istraživanja dinamike razvoja aktivnosti nekih enzima u krvnoj plazmi pilića i kokošiju nesilica u fazi pripreme za nesenje i poslije proneska (Fiziologija — Enzimologija).

IV. RAZRED

ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 7 redovnih članova, 9 izvanrednih, 14 dopisnih članova i 9 članova suradnika.

Redovni članovi: Sergije Forenbacher, Nenad Grčević, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Branko Kesić, Ivo Padovan i Eugen Topolnik.

Izvanredni članovi: Tihomil Beritić, Ljubomir Čečuk, Franjo Hajnšek, Jelena Krmpotić-Nemanić, Sead Midžić, Zvonimir Pavišić, Ivo Ruszkowski, Marko Šarić i Teodor Wikerhauser.

Dopisni članovi: Vojislav Arnovljević, Khayël Michele Arslan, Nikolaj Nikolajevič Blohin, Bogdan Brecelj, Edhem Čamo, Jean Dausset, Mirko Dražen Grmek, Hilary Koprowski, Janez Milčinski, Gojko Nikoliš, Isidor Papo, Nikola Peršić, Valentin Dimitrijevič Solovjev i Fedor Valić.

Članovi suradnici: Biserka Belicza, Slavko Cvetnić, Filip Čulo, Dragan Dekaris, Mladen Hajsig, Ivo Jelčić, Živko Kulčar, Željko Maričić i Radovan Medved.

Zaslužni dopisni član Razreda Vinko Frančišković preminuo je 7. V. 1984.

Tajnik Razreda je akademik *Drago Ikić,* a zamjenik tajnika akademik *Sergije Forenbacher.*

Održano je 10 redovnih sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, Fonda za znanstvenoistraživački rad (članova Akademije koji nisu u radnom odnosu) i sredstva za znanstvenoistraživački rad prema projektima Akademije, te u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

U okviru osnovnog programa Jugoslavenske akademije u godini 1984. odobrena su sredstva za rad na projektima »Istraživanje imunološke terapije raka« i »Istraživanje eradikacije nekih zaraznih bolesti«, kojih je voditelj akademik Drago Ikić;

na projektima »Istraživanje zdravstva u NOB-u na području Hrvatske«, »Cestovna trauma u Hrvatskoj« i »Terenski istraživački program Mljet«, kojih je voditelj akademik Branko Kesić, te na projektima »Istraživanje razvitka zdravstva i zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj 1850—1918«, »F. Grisogono — kritičko izdanje izabranih djela« i »Đ. Baglivi — kritičko izdanje izabranih djela«, kojih je voditelj član suradnik Biserka Belicza.

Iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad Akademije odobrena su sredstva akademiku Sergiju Forenbacheru za temu »Sustavne miopatije domaćih životinja«, akademiku Dragi Ikiću za teme »Interferon« i »Morbili«, akademiku Branku Kesiću za teme »Istraživanje na Mljetu«, »Fizički razvoj djece i omladine« i »Život i zdravlje«, akademiku Eugenu Topolniku za teme »Istraživanje uloge mikoplazme i nekih vrsta bakterija u patologiji domaćih životinja«, izv. članu Zvonimiru Pavišiću za teme »Istraživanje opsega traumatizacije oka u cestovnom prometu« i »Ozljede oka i njihovo operativno liječenje«, a članu suradniku Mladenu Hajsigu za teme »Pitirosporumi u životinja i ljudi« i »Kandide u etiologiji patoloških stanja u životinja i ljudi«.

Također su iz sredstava za znanstvenoistraživački rad prema projektima Akademije odobrena sredstva akademiku Branku Kesiću za rad na temama »Istraživanje zdravstva u NOB-u na području Hrvatske« i »Terenski istraživački projekt na otoku Mljetu«, a članu suradniku Biserki Beliczi za temu »Istraživanje razvitka zdravstva i zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj 1850—1918. g.«. Razred se suglasio sa stavom Predsjedništva Akademije da bi ubuduće svakom umirovljenom članu Akademije bila na raspolaganju sredstva za po jednu temu iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad, te da bi u slučajevima kad su umirovljenici bili nosioci nekoliko tema, Razred predložio da se financiranje svake nove teme uvrsti u osnovni program ili financira iz sredstava za znanstvenoistraživački rad prema projektima Akademije, te je stoga Razred predložio da se na taj način uvrste ove teme: »Morbili« (voditelj akademik D. Ikić), »Fizički razvoj djece i omladine«, »Život i zdravlje« (voditelj akademik B. Kesić), »Ozljede oka i njihovo operativno liječenje« (voditelj izv. član Z. Pavišić) i »Kandide u etiologiji patoloških stanja u životinja i ljudi« (voditelj član suradnik M. Hajsig).

I dalje je nastavljena dugogodišnja suradnja sa Središnjim institutom za tumore i slične bolesti, Istraživačkim centrom za medicinu i psihologiju prometa, Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, te suradnja s Kliničkom bolnicom »Dr. Mladen Stojanović« koje su suradne ustanove Razreda.

Razred je pratio rad Komisije za odnose Jugoslavenske akademije i radnih zajednica Jugoslavenske akademije pri Predsjedništvu Jugoslavenske akademije, te razmotrio izvještaj te Komisije nakon čega je jednoglasno i u cijelosti podržao njezino mišljenje i prijedloge, a posebno stav da treba ostvariti uže povezivanje razredâ i odgovarajućih jedinica Istraživačkog centra i da postojeće jedinice Istraživačkog centra treba razvrstati prema razredima. Razred je zaključio da će razmotriti mogućnost osnivanja Zavoda za medicinske znanosti radi dalje znanstvene djelatnosti članova Razreda koji su u mirovini.

Akademik Branko Kesić, potpredsjednik Jugoslavenske akademije, kao član Razreda aktivno je sudjelovao u radu i bio predsjednik Komisije za izradu prijedloga novog Statuta Jugoslavenske akademije, te je o radu te Komisije redovito izvješćivao na sjednicama Razreda. Članovi Razreda sudjelovali su u diskusijama u vezi s izrađivanjem prijedloga Statuta, te davali svoja mišljenja i sugestije. Posebno se

raspravljalo o potrebi povećanja broja članskih mjesta u Razredu. Po dovršenju nacrta prijedloga Statuta Jugoslavenske akademije, Razred je proveo iscrpnu raspravu o tom tekstu i svoje primjedbe, prijedloge i dopune uputio Komisiji za izradu prijedloga Statuta Akademije. Povodom rasprave o Statutu Akademije, Razred je predložio Predsjedništvu Jugoslavenske akademije da se ustanovi stalna iskaznica članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Razredu je dostavljen nacrt Rezolucije o razvijanju i unapređivanju znanstvenoistraživačke djelatnosti u SFRJ radi informacije i davanja primjedaba. O svojem je mišljenju Razred izvijestio Upravu Jugoslavenske akademije.

Nastavljena je intenzivna i vrlo uspješna suradnja medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija. Akademik Drago Ikić, tajnik Razreda, sudjelovao je na sastancima tajnika razreda i odjela za medicinske znanosti koji su održani u Beogradu, Sarajevu i Opatiji. Dogovoren je i usvojen konačan tekst preporuka V. znanstvenog međuakademijskog sastanka medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija, na temu »Stanje i problemi medicinskih znanosti u Jugoslaviji« (Zagreb, 26. i 27. X. 1983) koji je bio održan u organizaciji Razreda za medicinske znanosti. Preporuke sastanka dostavljene su vodećim društveno-političkim tijelima na razini federacije i SR Hrvatske, kao i akademijama i nekim ustanovama kojima su navedene preporuke od interesa. U preporukama je istaknuto da se u Jugoslaviji troši vrlo malo vremena i sredstava na medicinska znanstvena istraživanja, unatoč tome što postoji prividno velik broj institucija koje su registrirane kao znanstvene ustanove i relativno velik broj osoblja sa znanstvenim i nastavnim titulama. Jugoslavija se sa svojom znanstvenom medicinskom produkcijom nalazi na začelju evropske ljestvice. U preporukama je također upozoreno na štetne posljedice nerazvijenosti i zapostavljenosti medicinskih istraživanja, uzroke zaostajanja medicinskih znanosti za potrebama udruženog rada u zdravstvu i potrebu uspostavljanja zajedništva u medicinskim istraživanjima na saveznoj razini. Sudionici znanstvenog sastanka stoga, između ostalog, preporučuju da se na razini republika i pokrajina pokloni puna pažnja koordinaciji znanstvenih istraživanja u područjima humane i veterinarske medicine, te stomatologije, da se ustanove međuakademijski projekti, te da se izrade i usvoje zajedničke koncepcije svih razreda i odjela za medicinske znanosti jugoslavenskih akademija o znanstvenom radu u medicini, veterini i stomatologiji. Predloženi su također konkretni koraci u vezi s financiranjem medicinskih istraživanja i s kadrovima i evaluacijom znanstvenog rada na području medicinskih znanosti. Razred za medicinske znanosti prihvatio je zadatak da za idući međuakademijski znanstveni sastanak pripremi materijale o evaluaciji znanstvenog rada u medicini. S tim u vezi započete su pripreme za raspravu i znanstveni sastanak o evaluaciji znanstvenoistraživačkog rada u medicini, koji će se održati u organizaciji Razreda u Zagrebu u 1985. godini kao pripremni sastanak za istupanje na međuakademijskom sastanku u Beogradu na jesen 1985. godine.

Predstavnici Razreda redovito su sudjelovali u radu brojnih međuakademijskih odbora iz područja medicinskih znanosti i o njihovoj aktivnosti obavješćivali Razred. Razred je predložio da predstavnik Jugoslavenske akademije u Međuakademijskom odboru za lijekove u osnivanju, sa sjedištem u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine bude akademik Drago Ikić.

Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija postao je sjedište ovih odbora: Odbora za tumore, Međuakademijskog koordinacijskog odbora za proučavanje malignih tumora glave i vrata i centralnog živčanog sustava, te Među-

akademijskog odbora za stanje i probleme medicinskih znanosti u osnivanju. Tajništvo toga Zavoda već je otprije ujedno i tajništvo Međuakademijskog odbora za biološke preparate.

Konstituirane su Radna grupa za biološke preparate i Radna grupa za standardizaciju alergena koje djeluju u okviru Međuakademijskog odbora za biološke preparate sa zadatkom da razmatraju neka pitanja iz područja aktivnosti Međuakademijskog odbora prije nego se iznesu na sjednicu tog Odbora, odnosno prate primjenu preporuka i izvršenje zaključaka Odbora.

U okviru Odbora za kronične bolesti konstituirana je Radna grupa za endemsku nefropatiju. Ta će radna grupa po potrebi surađivati s Međuakademijskim odborom za endemsku nefropatiju sa sjedištem pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

Pokrenuta je inicijativa i pribavljene su suglasnosti II. i III. razreda da se osnuje Međurazredni odbor za biotehnologiju, čija bi djelatnost bila povezana sa djelatnošću Međuakademijskog odbora za biotehnologiju koji je upravo konstituiran pri Srpskoj akademiji nauka i umetnosti.

Članovi Razreda akademik Drago Ikić, akademik Eugen Topolnik i član suradnik Dragan Dekaris bili su članovi i aktivno su sudjelovali u radu Odbora za osnivanje Međunarodnog zavoda za molekulsku genetiku.

Razmatrani su dokumenti Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije o kojima je Razred trebao dati mišljenje. Također su razmatrani dokumenti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Istraživačkog centra Akademije, a posebno Odsjeka za povijest medicinskih znanosti. Razred je izabrao člana suradnika Biserku Beliczu u zvanje znanstvenog savjetnika.

U toku su pripreme za uspostavljanje suradnje s Akademijom medicinskih znanosti SSSR-a, za što je Razred dao inicijativu i obrazloženi prijedlog 1983. godine.

Razmatrane su mogućnosti suradnje sa Madžarskom akademijom znanosti, te je Razred predložio ove teme za nastavak suradnje: »Interferon«, »Tumori glave i vrata s osobitim osvrtom na karcinome larinksa«, »Istraživanje učestalosti raka želuca na tromeđi Jugoslavije, Madžarske i Austrije«, »Imunologija«, »Dijagnostika Morbus Aujeszkyi radi upoznavanja epizootiologije bolesti«, te istraživanje »Hrvatsko-madžarske medicinske veze u prošlosti i sadašnjosti« u okviru kojeg bi se surađivalo na temama: »Uloga žena u povijesti medicine, hrvatsko-madžarske interakcije«, »Etnomedicina — komparativna studija«, »Zdravstvene prilike i protuepidemijske mjere u prošlosti« i »Suvremeno stanje i problemi medicinskih znanosti«. Razmatrane su također mogućnosti suradnje s akademijama znanosti Španjolske.

Na osnovi Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Austrijske akademije znanosti, član suradnik Dragan Dekaris boravio je od 4. do 11. XI. 1984. godine na studijskom boravku u Austriji. Posjetio je Institut für Allgemeine und Experimentelle Pathologie der Universität Innsbruck, gdje je održao predavanje »Macrophage Spreading Assay — Experimental and Clinical Aspects«, potom je bio gost Instituta za imunologiju Sveučilišta u Beču i razmijenio iskustva s vodećim znanstvenicima tih ustanova.

Na temelju Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, akademik Drago Ikić boravio je od 12. do 25. VI. 1984. godine na studijskom boravku u SAD. Posjetio je Wistar Institute, te druge ugledne zavode za virusološka istraživanja i vodio razgovore o bu-

dućoj suradnji između tih ustanova i Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija. Suradnja će se, ovisno o sredstvima i kadrovskim mogućnostima, realizirati najviše na projektu o monoklonalnim antitijelima, o interferonu, tumorima i novim virusnim cjepivima. Na studijskim boravcima u SAD boravili su i članovi suradnici Ivo Jelčić od 7. do 21. III. 1984. godine i Biserka Belicza od 2. do 16. XII. 1984. godine, koja je boravila u SAD u svrhu istraživanja i razvijanja suradnje s odgovarajućim ustanovama u Washingtonu, Bethesdi, Baltimoru, Cambridgu i Bostonu (Library of Congress, Science and Technology Division, National Museum of American History, Washington, Washington Medical Science Division; History of Medicine Division, National Library of Medicine, Bethesda; The Johns Hopkins University, Institute of the History of Medicine, Baltimore; Department of the History of Science Harvard University, Cambridge; Department of Social Medical School, Boston).

Na temelju Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Kraljevskog društva iz Londona, izvanredni član Teodor Wikerhauser boravio je od 31. X. do 14. XI. 1984. godine na studijskom boravku u Velikoj Britaniji i posjetio Wellcome Museum of Medical Sciences i The Zoological Society u Londonu, Commonwealth Institute of Parasitology u mjestu St. Albans kod Londona, Odjel veterinarskih kliničkih znanosti na Field Station Learhurst u Liverpoolu gdje je sudjelovao na stručnom sastanku, Helmintološki odjel Centra za tropsku veterinarsku medicinu Sveučilišta u Edinburghu, Parazitološki odjel Veterinarskog fakulteta u Glasgowu, te The Wellcome Foundation u mjestu Berkhamstead i razmijenio iskustva s mnogim uglednim znanstvenicima. Član suradnik Živko Kulčar također je boravio na studijskom boravku u Velikoj Britaniji, i to od 28. V. do 10. VI. 1984. godine.

Na teret sredstava Fonda Jugoslavenske akademije za sudjelovanje članova i znanstvenih suradnika na međunarodnim znanstvenim skupovima u inozemstvu i u zemlji akademici Nenad Grčević i Ivo Padovan, te izvanredni članovi Jelena Krmpotić-Nemanić i Zvonimir Pavišić sudjelovali su na znanstvenom skupu »Kompleksni problemi kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji«, koji je u organizaciji Međuakademijskog koordinacijskog odbora za proučavnje malignih tumora glave i vrata, Odbora za tumore i Razreda za medicinske znanosti održan u Dubrovniku od 27. do 29. rujna 1984. godine. Na teret tih sredstava podmiren je također dio troškova sudjelovanja akademika Nenada Grčevića na 17. podunavskom simpoziju neuroloških znanosti od 1. do 5. listopada 1984. godine u Moskvi. Na tom je simpoziju akademik Grčević sudjelovao s referatom »Lezije moždanog debla kod kraniocerebralne traume«, a stalni je član Organizacijskog kuratorija podunavskih simpozija neuroloških znanosti.

Članovi Razreda akademici Radovan Ivančić, Ivo Padovan, izvanredni članovi Tihomil Beritić, Sead Midžić, Marko Šarić i član suradnik Dragan Dekaris sudjelovali su na teret sredstava Fonda Jugoslavenske akademije za sudjelovanje članova i znanstvenih suradnika na međunarodnim znanstvenim skupovima u inozemstvu i u zemlji na IX. jugoslavensko-talijanskim medicinskim danima koji su održani na Cetinju, 7. i 8. lipnja 1984. godine, u organizaciji Crnogorske akademije nauka i umjetnosti. Odbor za alergologiju pružio je organizatoru svu potrebnu pomoć. Članovi Razreda bili su autori ili koautori ovih referata iznesenih na tom znanstvenom skupu: D. Dekaris, Clinical Immunology — a New Medical Speciality; I. Padovan, Researching Significance of Communications Disorders and Diseases; M. Šarić, Bron-

chial Hyperactivity in Occupational Exposure to Respiratory Irritants; S. Kovač, T. Beritić, Prevalence and Incidence of Pleural Changes among Asbestos Shipyard Workers; S. Midžić, A. Bunarević, The Lung Surfactant System and its Importance in the Pulmonary Function and Pathology; R. Ivančić, I. Čikeš, B. Breyer, New Method of Cardiac Catheterisation Guided by Ultra Sound. Već su započele pripreme za sudjelovanje na X. jubilarnim jugoslavensko-talijanskim medicinskim danima, koji će se održati od 16. do 20. svibnja 1985. godine u mjestu Lugnano in Teverina u Umbriji, Italija, te pripreme za održavanje XI. jugoslavensko-talijanskih medicinskih dana što će se održati u Dubrovniku, u organizaciji Odbora za alergologiju Razreda.

Razred se suglasio s inicijativom da se pokrene suradnja jugoslavenskih stručnjaka koji se bave problemima etnomedicine, te da se početkom 1986. godine u Zagrebu organizira I. znanstveni skup o problemima istraživanja etnomedicine u Jugoslaviji. Razred je pokrovitelj toga znanstvenog skupa, koji će organizirati zainteresirane jedinice unutar Jugoslavenske akademije. Predstavnik Razreda u organizacijskom odboru tog sastanka je član suradnik Biserka Belicza.

Član suradnik Živko Kulčar izabran je, uz člana suradnika Mladena Hajsiga, za predstavnika članova suradnika Razreda u Skupštini Akademije. Novi predstavnik je biran zato što je dosadašnji predstavnik članova suradnika u Skupštini, prof. dr. Sead Midžić, postao izvanredni član.

Razred je davao svoja mišljenja i prijedloge u vezi s reguliranjem imovinsko-pravnih odnosa Jugoslavenske akademije i Medicinskog fakulteta s obzirom na zgradu u Demetrovoj ulici br. 18.

Akademik Sergije Forenbacher, zamjenik tajnika Razreda, prebivao je kao predstavnik Razreda svečanoj sjednici Zbora radnika OOUR Veterinarski institut na kojem je proslavljena 50. obljetnica rada tog instituta, te je u ime članova Razreda za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije pozdravio taj skup.

Na traženje Savezne konferencije SSRN Jugoslavije, Razred je priredio popis značajnih događaja i ličnosti iz područja medicine čije bi se obljetnice trebale obilježiti. Ako prijedlog Razreda i ne bude prihvaćen, pa te nadopune ne uđu u savezni kalendar za razdoblje od 1986. do 2000. godine, o njima će Razred voditi brigu i prikladno ih obilježiti.

Na traženje komisije koju je osnovala Skupština grada Zagreba, Razred je pripremio prijedlog da se nadopuni postojeća evidencija grobnica, grobova ili drugih objekata na grobljima na području grada što su zbog svojega značenja ili zbog osoba koje su u njima pokopane pod posebnom zaštitom, i to tako da se u evidenciju uključe grobovi i grobnice svih umrlih članova Jugoslavenske akademije koji su pokopani na području grada Zagreba.

Odlučeno je da svaku knjigu članova Razreda treba popratiti recenzija u »Liječničkom vjesniku«, odnosno »Veterinarskom arhivu«.

Za biblioteku Razreda nabavljene su publikacije Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu iz Beograda »Statistički godišnjak o narodnom zdravlju i zdravstvenoj zaštiti u SFRJ« i »Katalog inostrane biomedicinske periodike u bibliotekama univerzitetskih gradova Jugoslavije«.

Za dugogodišnji istaknuti znanstveni rad akademicima Sergiju Forenbacheru i Branku Kesiću dodijeljene su republičke nagrade za životno djelo.

Recenziran rukopis:

V. Utvić, S. Čeović, Koliko je sanitarni kordon u slavonskoj Vojnoj krajini bio uspješan u suzbijanju kuge.

Prihvaćeni rukopisi:

Za »Rad« Razreda za medicinske znanosti

Olga Carević, Comparative Studies on the Inhibitory Effects of Dichlofenac Sodium and D-penicillamine upon the Extracellular Release of Lysosomal Enzymes in Rats with Adjuvant-Induced Arthritis (recenzenti akad. Eugen Topolnik i izvanredni član Slavko Krvavica, na 5. sjednici Razreda od 5. VI. 1984).

Dionýz Blašković, Comparative Studies on Alphaherpesvirus Murium and some Members of the Family Herpesviridae (predavanje održano u Jugoslavenskoj akademiji, na 10. sjednici Razreda od 12. XII. 1984).

Josip Balabanić, Mirko Dražen Grmek, Medicinski i prirodoslovni podaci u kronologiji hrvatsko-madžarskog kolegija u Bologni (1553—1782) (recenzent akad. Branko Kesić, na 10. sjednici Razreda od 12. XII. 1984).

Za »Rasprave i građa za povijest znanosti« Razreda za medicinske znanosti

Danica Božić-Bužančić, Izvještaj izvanrednog providura za zdravstvo Anđela Dieda o prilikama u Dalmaciji za vrijeme kuge 1784. godine (recenzent član suradnik Biserka Belicza, na 7. sjednici Razreda od 25. IX. 1984).

Josip Barbarić, Vesna Šojat, Zdravstveni izvještaji županijskih fizika za 1785. godinu (recenzent član suradnik Biserka Belicza, na 7. sjednici Razreda od 25. IX. 1984).

Za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti JAZU u Dubrovniku

I. Perić, Organizacija i djelovanje zdravstvene službe u Dubrovniku od gradnje nove bolnice do početka prvog svjetskog rata (recenzent akademik Branko Kesić, na 7. sjednici Razreda od 25. IX. 1984).

Za »Anale« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku

I. Čandrlić, D. Perić, Istraživanje promjena u strukturi patologije internog odjela opće bolnice Osijek, 1960—1981. godine (recenzent akad. Radovan Ivančić, na 1. sjednici Razreda od 29. II. 1984).

Z. Šoštarić-Kručaj, V. Utvić, Socijalne reforme i »osječki varoški špital« početkom 19. stoljeća (recenzent član suradnik Biserka Belicza, na 7. sjednici Razreda od 25. IX. 1984).

Za »Zbornik« radova sa IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje

T. Sablek, Š. Sablek, R. Pus, Oštećenje sluha šumskih radnika sjekača (recenzent prof. dr. Boris Salaj, na 8. sjednici Razreda od 30. X. 1984).

U pripremi za tisak:

»Rad« Razreda za medicinske znanosti koji će sadržavati rukopise navedene pod »Prihvaćeni rukopisi«;

Tematski broj edicije »Rad«: »Razvoj djece i omladine«;

»Rasprave i građa za povijest znanosti« Razreda za medicinske znanosti, koji će svezak sadržavati rukopise navedene pod »Prihvaćeni rukopisi«;

Spomenica preminulim akademicima, posvećena akademiku Franji Kogoju, Spomenica preminulim akademicima, posvećena akademiku Božidaru Oklješi; Spomenica preminulim akademicima, posvećena dopisnom članu Vinku Frančiškoviću.

»Zbornik« radova sa simpozija »Kompleksni problemi kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji«, Dubrovnik, 27—29. IX. 1984.

U tisku:

»Zbornik« radova sa simpozija »Cestovna trauma u SR Hrvatskoj«, svibanj 1981. godine.

»Zbornik« radova sa V. znanstvenog međuakademijskog sastanka »Stanje i problemi medicinskih znanosti u Jugoslaviji«, listopad 1983. godine.

Objavljeno je:

Mirko Dražen Grmek i *Vladimir Dugački,* Hrvatska medicinska bibliografija, dio I, sv. III (1919—1940), 425 str. Urednik je akademik Branko Kesić.

Slavko Cvetnić, Virusne bolesti životinja, 439 str. (u suradnji s izdavačkim poduzećem »Stvarnost« iz Zagreba).

Complex Problems of Cranial Nerves in Clinical Oncology, Abstracts, Dubrovnik, 1984, 49 str. Urednici su akademici Ivo Padovan i Nenad Grčević.

Spomenica preminulim akademicima, sv. 21. posvećena akademiku Nikši Allegrettiju, 39 str. Urednik je akademik Drago Ikić.

Simpozij

Razred je, zajedno s Međuakademijskim koordinacijskim odborom za proučavanje malignih tumora glave i vrata i centralnog živčanog sustava i s Odborom za tumore organizirao Simpozij o kompleksnim problemima kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji (Symposium on Complex Problems of Cranial Nerves in Clinical Oncology) u Dubrovniku, od 27. do 29. IX. 1984. godine.

Referati izneseni na simpoziju bili su svrstani u deset cjelina: I. Topografska anatomija kranijskih živaca (5 referata), II. Funkcionalno testiranje i poremetnje pojedinih kranijskih živaca (9 referata), III. Orbita (6 referata), IV. Baza lubanje (2 referata), V. Frontobazalno područje i nazofarinks (8 referata), VI. Cervikofacijalno područje (10 referata), VII. CNS (5 referata), VIII. Terapija bola kranijskih živaca pri intrakranijskim i ekstrakranijskim tumorima (4 referata), IX. Selarno i paraselarno područje (5 referata) i X. Pontocereberalno i temporalno područje (10 referata). Na simpoziju je sudjelovalo više od 60 znanstvenika iz čitave Jugoslavije, te tri istaknuta znanstvenika iz inozemstva. Sažeci iznesenih referata tiskani su na engleskom jeziku prije održavanja simpozija, uz financijsku pomoć suradne ustanove Razreda, Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti, a tiskanje zbornika radova planira se u 1985. godini. Simpozij je ocijenjen kao izuzetno zanimljiv i uspješan.

Predavanje

Javno predavnje u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održao je: akademik Dionýz Blašković, profesor Medicinskog fakulteta u Bratislavi, član Čehoslovačke akademije znanosti i Slovačke akademije znanosti, te dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti, dana 25. X. 1984. pod nazivom »Comparative Studies on Alphaherpesvirus Murium and some Members of the Family Herpesviridae«.

Komemoracije

Komemorativni sastanak u spomen akademika Franje Kogoja održan je 1. listopada 1984. godine. Sastanak je otvorio tajnik Razreda akademik Drago Ikić, a o životu i radu preminulog člana govorio je izvanredni član Sead Midžić. Objelodanit će se spomenica posvećena akademiku F. Kogoju.

Komemorativni sastanak u spomen akademika Božidara Oklješe održan je 31. listopada 1984. godine. Sastanak je otvorio zamjenik tajnika Razreda akademik Sergije Forenbacher, a o životu i radu preminulog člana govorio je prof. dr. Srđan Rižnar.

Odbori Razreda za medicinske znanosti

Odbor za tumore

Odbor za tumore Razreda za medicinske znanosti svoj je rad u 1984. godini usmjerio u tri pravca:

1. Prema predviđenom planu Odbor je naročitu brigu posvetio pripremama za Simpozij o kompleksnim problemima kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji koji je bio održan u Dubrovniku od 27. do 29. 9. 1984. U pripremi simpozija, čiji je predsjednik bio akademik I. Padovan, a potpredsjednik akademik N. Grčević, značajnu pomoć, naročito financijsku, dao je i Središnji institut za tumore i slične bolesti. Na simpoziju su sa svojim predavanjima sudjelovali istaknuti stručnjaci iz SAD-a, i to prof. H. G. Glaser, prof. M. M. Cohen, te prof. H. A. F. Schulze iz Berlina.

Pokazalo se da su odabrane teme simpozija bile upravo one koje su od najsuvremenijeg kliničkog i istraživalačkog znanstvenog rada.

2. Odbor se aktivirao u istraživačkom projektu čiji je nosilac Središnji institut za tumore i slične bolesti u suradnji s odgovarajućim klinikama i zavodima u Zagrebu i u SRH, a naslov projekta je »Strategija liječenja malignih tumora glave i vrata«. Idejni projekt za ovaj istraživalački zadatak je nikao u Razredu za medicinske znanosti JAZU, a financira ga SIZ V.

3. Odbor se zauzimao za suvremeno rješavanje kompjuterske obrade podataka u obradi velikih statističkih podataka registra za rak SRH i preko Lige za borbu protiv raka SRH pokrenuo obradu tih podataka, koji su nekoliko godina stajali kao mrtvi znanstveni kapital u Republičkom zavodu za zaštitu zdravlja SRH.

Odbor za kronične bolesti

Odbor je radio na istraživanju duševnih bolesti u suradnji s Johns Hopkins School, te su provedena mnogobrojna terenska istraživanja na osnovi registra za duševne bolesti. Na tome je radila oveća skupina stručnjaka, glavni istraživač je

bila dr. Vera Folnegović, a mnogi su priznati znanstvenici bili konzultanti. U vezi s time Odbor priprema predavanje na kojem će biti izneseni rezultati istraživanja.

Odbor je također obavio istraživanja na otoku Mljetu. Ta su istraživanja završena, a priprema se rukopis koji bi se predložio za tisak u 1985. godini.

Odbor je surađivao s Psihijatrijskom bolnicom Vrapče i s dvadesetak drugih ustanova. Suradnja se pokazala korisna i plodna, pa je namjerava nastaviti.

U toku su i istraživanja na području kardiovaskularnih bolesti.

U okviru Odbora za kronične bolesti konstituirala se Radna grupa za endemsku nefropatiju koja broji osam članova. Voditelj te radne grupe je izvanredni član Ljubomir Čečuk. Radna grupa je započela pripreme za organizaciju znanstvenog skupa (workshop) o značenju mikotoksina u etiologiji endemske nefropatije, u suradnji s Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, koji je suradna ustanova Razreda. Jedna od novijih hipoteza o etiologiji balkanske endemske nefropatije uključuje nefrotoksične mikotoksine, posebice okratoksin A. Na ovom području se već duže vrijeme radi u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada, a surađuje se s nekoliko institucija u Švedskoj, Danskoj, Velikoj Britaniji i SAD. Svrha je skupa da se evaluiraju dosadašnji rezultati i usmjere dalja istraživanja.

Odbor za traumu

1. Svi poslovi vezani za projekt cestovne traume u Hrvatskoj odvijaju se regularno. S tog naslova izneseno je ili objavljeno 15 referata na domaćim i internacionalnim skupovima i stručnim časopisima. Izvještaj SIZ-u V u vezi s spomenutim projektom podnesen je u traženom roku. Održavali su se kontakti s institucijama suradnicama (kirurški i patološki odjeli bolnica).

2. Rad na Registru — cestovna trauma odvija se u etapama. USIZ zdravstva grada Zagreba prihvatio je prvu etapu rada na zagrebačkom području. Obveza je zdravstvenih institucija u gradu Zagrebu da redovito vode evidenciju o traumatizaciji u cestovnom prometu.

3. Članovi Odbora objavili su ili iznijeli na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima 35 radova iz područja cestovne traume. Najveći broj referata iznesen je na II. internacionalnom kongresu medicine prometa Jugoslavije održanom u Dubrovniku od 25. do 29. rujna 1984. godine.

Odbor za transplantacijsku imunologiju

Odbor se sastao i konstituirao. Pokrenuta je inicijativa da se organizira znanstveni sastanak o transplantaciji. Članovi Odbora sudjelovali su u istraživanjima iz područja histokompatibilnosti te kliničke transplantacije bubrega i koštane moždine kao dijelova međunarodnog projekta International collaborative transplant study (G. Opelz, Heidelberg) i International registry for bone marrow transplantation (Seatle, USA). U sklopu toga projekta prijavljeno je: 21 transplantacija bubrega i 12 transplantacija koštane moždine. Članovi Odbora također su aktivno sudjelovali u radu 9th International Histocompatibility Workshop (München od 6. do 11. V, Beč od 13. do 15. V. 1984) na temelju sudjelovanja u tim međunarodnim projektima: 1) HLA-A,B,C and DR typing, 2) Cell-mediated lympholysis: a method for cellular typing, 3) MLC determinant typing, 4) Juvenile chronic arthritis, pauci-

articular type i, 5) HLA-B27 negative ankylosing spondylitis. Nastavljen je rad na programu International exchange of tissues for standardization of typing (P. Terasaki, Los Angeles, USA).

Odbor za alergologiju

Nakon konstituiranja, Odbor se nekoliko puta sastajao u toku proljeća 1984. godine radi pružanja pomoći u organizaciji IX. jugoslavensko-talijanskih medicinskih dana održanih na Cetinju 7. i 8. lipnja 1984. godine. Članovi Odbora i članovi Razreda bili su autori ili suautori sedam referata održanih na tom skupu. Osim toga Odbor za alergologiju održao je i stručni sastanak na kojem je raspravljena mogućnost terapije nekih otrovanja primjenom antitijela na te otrove (digitalis, parakvat itd).

Odbor za infektologiju

Odbor za infektologiju radio je na ovim znanstvenim programima: a) O imunoprofilaksi influencije konja, b) O mikoplazmozi domaćih životinja, c) O proširenosti kvasca *Pityrosporum* i dermatofita *Microsporum canis* u pasa, mačaka i ljudi i d) serodijagnostika cerebralne cisticerkoze. Nastavljena je suradnja s Međuakademijskim odborom na istraživanje uloge *Streptococcus agalactiae* kao uzročnika zoonoze. U tu suradnju uključen je i Veterinarski institut SRH u Zagrebu. Odbor je organizirao stručni seminar o nekim aktuelnim problemima epizootiologije za veterinare na području Dalmacije, u Splitu 20. i 21. lipnja 1984. godine.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Sergije Forenbacher nastavio je svoja istraživanja sustavnih miopatija domaćih životinja u okviru projekta »Biomehanika mišića« (Veterinarski fakultet). Na II. memorijalnom sastanku »Teodor Varićak«, Zagreb, 12. X. 1984, održao je referat »Sustavne miopatije i miokardiopatije na metaboličkoj osnovi«, a na Prvom jugoslavenskom naučnom skupu o tehnologiji mesa, Subotica 22. i 23. XI. 1984. referat »Stres i stresori«. Dodijeljena mu je, za dugogodišnji istaknuti rad, nagrada za životno djelo Sabora SR Hrvatske.

Nenad Grčević je objavio knjigu: *F. Gerstenbrand, N. Grčević, F. Aichner,* Neuroimaging, Gustav Fischer Verlag, Stuttgart-New York 1984, 340 str. Objavio je također ove radove: *Markulin-Grgić, Lj., Grčević, N., Jadro-Šantel, D.,* Efekti iradijacijske i citostantske terapije kod malignih i semimalignih tumora, *Libri Oncologici* (u tisku); *Bešenski, N., Jadro-Šantel, D., Kalousek, M., Grčević, N.* i *Nutritio V.,* Hemangioretikulom maloga mozga: korelativna patologija s kompjutoriziranom tomografijom, *Libri Oncologici* (u tisku); *Grčević, N.,* Traumatic tears of the tela chorioidea: A hitherto unrecognized cause of post-traumatic hydrocephalus, *Acta Neurochirurgica* (Berlin), Suppl., 32, 1983, 79—85.

Nosilac je teme projekta SIZ V »Klinička neuropatologija tumora CNS-a«, koja predstavlja multidisciplinaran i opsežan pristup istraživanju toga područja. U suradnji s Neurološkom klinikom u Innsbrucku (Austrija) istražuje korelativnu neuropatologiju »oslikavanje mozga« (neuroimaging), napose s pomoću magnetske rezonancije, u čemu je to istraživanje i suradni projekt u ovom času u prvoj ev-

ropskoj grupi i ima karakter pionirskog rada. U vezi s time, Svjetska federacija neurologije izabrala ga je za jednog od glavnih organizatora teme »neuroimaging«, što je glavna tema Svjetskog kongresa neurologije iduće godine u Hamburgu.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: Godišnji sastanak Austrijskog društva neurologa i psihijatara, Pichlarn, svibanj 1984. gdje je održao uvodni referat: »Pathology of Parkinsons Disease«; Međunarodni znanstveni skup o regionalnoj cerebralnoj cirkulaciji, Supetar, lipanj 1984, na kojem je održao predavanje: »Pathology of Posttraumatic Cerebral Disease«; Simpozij o kompleksnim problemima kranijalnih živaca u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik, rujan 1984. Referati: *Grčević, N., Lovrenčić, M.* i *Bešenski, N.*, »Korelativna patologija malignih tumora gornjeg viscerokranijuma«; *Jadro-Šantel, D., Grčević, N., Lambaša, S.* i *Bešenski, N.*, »Patologija tumorskih afekcija infundibulohijazmatskog područja«; *Barac, B., Novak, Z., Dupelj, M., Grčević, N., Jeličić, I., Stojanović, I., Bešenski, N.*, i *Benc. H.*, »Dijagnoza i diferencijska dijagnoza tumorskih procesa kraniocervikalnog prijelaza«; *Lupret, V., Grčević, N., Šantel, D. i Negovetić, L.*, »Neurinom gangliona gasseri kao rijedak uzrok neuralgije trigeminusa«. Podunavski simpozij neuroloških znanosti, Moskva, listopad 1984, gdje je održao predavanje »Lesions of the Brain Stem in Closed Head Injury«; Druga evropska konferencija neuropatologije, Warszawa, rujan 1984, s referatom *Jadro-Šantel, D., Grčević, N.*, i *Bešenski, N.*, »The Inner Cerebral Trauma: Correlative Pathology with Ct-Scans.

Stalni je član Kuratorija podunavskih simpozija neuroloških znanosti, i Kuratorija jugo-istočne evropske konferencije neurologije i psihijatrije (Solun), te generalni sekretar Znanstvene grupe za neuropatologiju Svjetske federacije neurologije, stalni je član savjetnik Kuratorija pulskih internacionalnih simpozija neurologije i psihijatrije, a nosilac je i član vodstva IV. glavne teme Svjetskog kongresa neurologa, Hamburg 1985. Postao je počasni član Austrijskog društva Parkinson.

D r a g o I k i ć je objavio: *L. Marković, S. Ivanović, I. Konstantinović, D. Ikić, J. Mičić* and *B. Stakić*, Influence of Interferon on C_{19}-steroids in urine of malignant skin melanoma and malignant breast neoplasm patients, *International Journal of Clinical pharmacology therapy and toxicology*, vol. 22, br. 8, 416—419.

U toku je istraživački rad na projektima: »Imunološka terapija i profilaksa tumora«, »Eliminacija nekih zaraznih oboljenja cijepljenjem«, te »Ispitivanje cjepiva protiv morbila«. Laboratorijska i klinička istraživanja interferona.

I v o P a d o v a n je objavio knjigu: Otorinolaringologija, 2, Kirurgija nosa, paranazalnih šupljina i lica, Školska knjiga, Zagreb 1984, 400 str. Objavio je također ove radove: *Padovan I., D. Cerenko i S. Štajner*, Current concepts in the management of oral cavity tumors, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 18, br. 1—2: 67—71, Zagreb 1983; *Padovan I., B. Pegan, K. Ribarić*, Uloga medicinske publicistike u razvitku znanstvene misli, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 18, br. 1—2:165—167, Zagreb 1983; *Padovan I., V. Kambić, M. Balogh, D. Cerenko, M. Nikšić-Ivančić*, Novi vidici endoskopskih metoda u otorinolaringologiji, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 19, br. 1—2:7—31, Zagreb 1984; *Nikšić-Ivančić, M., D. Cerenko, I. Padovan*, Otorinolaringološko liječenje i prevencija strukture jednjaka, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 19, br. 1—2:37—41, Zagreb 1984; *Nikšić-Ivančić, M., M. Balogh, D. Cerenko, I. Padovan*, Uloga bronhoskopičara u dijagnozi i terapiji karcinoma bronha, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 19, br. 1—2:41—47, Zagreb 1984; *Nikšić-Ivančić M., M. Balogh, I. Padovan*, Dijagnostičke i terapijske poteškoće sa stranim tijeli-

ma u donjim dišnim putovima, *Symposia ORL Iugoslavica*, vol. 19, br. 1—2:71—75, Zagreb 1984; *Padovan I.*, Researching significance of communication disordes and diseases, Dies italico-jugoslavici medicinae destinati, Relationes, 123—124, Cetinje 1984; *Radetić M., Z. Kralj, I. Padovan*, Reliability of aspiration biopsy in thyroid nodes: Study of 2190 operated patients, *Tumori*, 70:271—276, 1984; *Ribarić K., I. Padovan, T. S. Prevec*, Frequency following response in deaf subjects, *Acta Otorhinolaryngologica*, Stockholm 1984; *Padovan I, Pegan B.*, Lezije kranijskih živaca pri tumorima frontobazalnog područja, Simpozij o kranijskim živcima u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik 27—29. IX. 1984; *Pegan B., Padovan I., Petric V., Štern-Padovan R.*, Kirurška anatomija kranijskih živaca u odnosu na tumore vrata, Simpozij o kranijskim živcima u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik 27—29. IX. 1984; *Padovan I., Pegan B., Petrić K.*, Benigni i maligni tumori nazofarinksa i njihov utjecaj na kranijske živce, Simpozij o kranijskim živcima u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik 27—29. IX. 1984.

U toku su njegova istraživanja kroničnih degenerativnih bolesti s osobitim obzirom na maligne tumore (Klinička i fundamentalna istraživanja) i organizacije službe za biomedicinsku tehnologiju i mogućnost kreiranja novih biomedicinskih aparata i pomagala u velikim zdravstvenim centrima.

Aktivno je sudjelovao na ovim znanstvenim skupovima, Godišnji sastanak ORL sekcije, Ljubljana 2. XII. 1983. *I. Padovan M. Pansini*, Uloga otorinolaringologije u znanstvenim istraživanjima komunikacijskih bolesti i poremetnji; Internacionalni demonstracioni kolokvij o kirurškoj rehabilitaciji govora u bolesnika sa uznapredovalim malignomom larinksa, Zagreb 21—22. V. 1984: *I. Padovan*, Povijesna svjedočanstva o razvitku otorinolaringologije u Kliničkoj bolnici »Dr. Mladen Stojanović« — Proslava 90. godina otorinolaringologije u kliničkoj bolnici »Dr. M. Stojanović«, XII. kongres otorinolaringologa Jugoslavije, Zagreb, 23—25. V. 1984: *I. Padovan, V. Kambič, M. Balogh*, Novi vidici endoskopskih metoda u otorinolaringologiji; XII. kongres otorinolaringologa Jugoslavije, Zagreb, 23—25. V. 1984: *I. Padovan, K. Ribarić*, Stapedektomija s čuvanjem tetive stapedius; Onkološki dani Zagreb-Bologna-Budimpešta, Zagreb, 14—15. XI. 1983: *I. Padovan*, Uvodna riječ; Dies italico-jugoslavici medicinae destinati, Relationes, Cetinje 7—8. VI. 1984: *I. Padovan*, Researching significance of communication disordes and diseases; Collegium Otorhinolaryngologicum amititiae sacrum, Corfu, 9—12. IX. 1984: *I. Padovan, K. Ribarić*, Auditory evoked potentials in profoundly deaf subjects; Kompleksni problemi kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji, Dubrovnik, 27—29. IX. 1984: *I. Padovan, B. Pegan*, Lezije kranijskih živaca pri tumorima frontobazalnog područja; *B. Pegan, I. Padovan, V. Petric, R. Štern-Padovan*, Kirurška anatomija kranijskih živaca u odnosu na tumore vrata i *I. Padovan, B. Pegan, K. Petrić*, Benigni i maligni tumori nazofarinksa i njihov utjecaj na kranijske živce; IX. simpozij intenzivna medicina. Sekcija za anesteziologiju i intenzivno liječenje ZLH, Zagreb, 12—13. X. 1984: *I. Padovan*, Dugotrajna intubacija ili traheotomija.

Eugen Topolnik je istraživao mikoplazmozu u peradi i bijelih miševa. U laboratorijskih bijelih miševa nađene su infekcije s *Mycoplasma pulmonis*. Mortalitet u miševa bio je od 5 do 15%. Nastavljena su istraživanja osjetljivosti *Mycoplasma gallisepricum* na antibiotike. Područje istraživanja: mikrobiologija i epizootiologija.

Tihomil Beritić objavio je: Lead Neuropathy, CRC, *Crit. Rev, Toxicol.*, 12 (1984), 149—213; *S. Kovač, T. Beritić, Z. Poljaković* i *J. Silovski*, Polineuropatija

uzrokovana etilenoksidom, *Arh. hig. rada toksikol.*, 35 (1984), 3—10; *S. Kovač, T. Beritić,* Dijagnostička vrijednost i dinamika promjena jetrenih funkcija u toku i nakon prekida ekspozicije vinilklorida, Zbornik II. simpozija o toks. vinilklorida, Svetozarevo, 1984; *S. Kovač, T. Beritić,* Prevalencija i incidencija pleuralnih promjena kod radnika izloženih azbestu u brodogradilištima. Relationes IX. dies italo-jugoslavici, Cetinje 1984.

U okviru teme »Značenje promjena jetre u profesionalnoj ekspoziciji otapalima« i dalje ispituje funkciju jetre radnika izloženih vinilkloridu i organskim otapalima. Ispituje i dalje »Kasne učinke olova na funkciju i strukturu bubrega« proučavajući kliničke funkcije bubrega ljudi koji su bili otrovani olovom prije 5—20 godina. U okviru teme »Rana dijagnostika azbestoze pluća i pleure« i dalje istražuje prevalenciju radioloških i uporedno spirografskih promjena na plućima kod radnika različito eksponiranih azbestu, sa zahvaćanjem porebrice ili bez nje. Započeo je rad na biološkom ponašanju azbestnih tjelešaca kod bolesnika s operativno verificiranim karcinomom bronha. Isto tako je započet rad o incidenciji azbestoze u kohortama prethodno zdravih ali eksponiranih radnika. U toku je i proučavanje benignih pleuralnih izljeva kod azbestoze.

U okviru teme »Profesionalna alergija izazvana djelovanjem niskomolekularnih tvari« ispituju se i dalje alergijske manifestacije u radnika izloženih kromu, niklu itd.

Aktivno je sudjelovao na ovim znanstvenim skupovima: II. simpozijum o toksikologiji vinilhlorida, Svetozarevo, 18—19. V. 1984: *S. Kovač, T. Beritić,* Dijagnostička vrijednost i dinamika promjena jetrenih funkcija u toku i nakon prekida ekspozicije vinilhloridu; IX dies italico-jugoslavici, Cetinje, 7—8. V. 1984: *S. Kovač, T. Beritić,* Prevalencija i incidencija pleuralnih promjena kod radnika izloženih azbestu u brodogradilištima; V. radni sastanak Udruženja toksikologa Jugoslavije, Sombor, 20—21. IX. 1984: *S. Kovač, T. Beritić,* Parametri toksičkog djelovanja olova nakon primjene kelata; *T. Beritić, S. Kovač,* Antidotno djelovanje fulerske zemlje kod jednog slučaja otrovanja parakvatom; Tečaj »Suvremena dijagnostika akutnih otrovanja«, Zagreb, 11—12. X. 1984: *T. Beritić,* Mogućnosti dijagnostike otrovanja.

Ljubomir Čečuk je objavio poglavlja: *Lj. Čečuk i D. Derežić,* Tumori testisa i adneksa (str. 809—819) i *Lj. Čečuk* i *D. Derežić,* Bolesti sjemenovoda i sjemenih vrećica (str. 829—834) u knjizi Sava Petković, Urologija, Medicinska knjiga, Beograd-Zagreb 1984. Objavio je radove: *Rudolf, M., Gabrić V., Hršak, M., Čečuk, Lj., Kaštelan, M.,* Immunologic reactivity in renal cancer patients, *Periodicum Biologorum,* vol. 85, suppl. 3, (1983), 341—343; *Glavaš-Boras, S., Žagar, M., Smetiško, A., Thune, S., Grgas, J., Čvoriščec, D., Čečuk, Lj., Jušić, A.,* A combined application of chemotherapy and plasmapheresis in treating the myastenic crisis, Proceedings of the 3rd Mediterranean Congress of Chemotherapy, vol. 2, suppl. 5, 1983, 445—446; *Čečuk, Lj., Derežić, D., Čičin-Šain, D.,* Terapijski postupci kod tumora mjehura primjenjivani posljednjih 10 godina na Klinici za urologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Zbornik Simpozija o karcinomu mokraćne bešike 1984, 157—164; *Čečuk, Lj., Vidović, M., Derežić, D., Kulčar, Ž., Drožđek, D.,* Cost effectiveness of diagnostic workup of nephrolithiasis patients in a community covered by comprehensive national health system plan, Proceedings, XIXe Congrès de la Société Internationale Urologie (str. 16. održano 1982, objavljeno 1984); *Marekoviđ, Z., Čečuk, Lj., Ka-*

lauz, N., Revascularization of the kidney with chronic renal artery occlusion. 6th Congress of the European Association of Urology, Abstracts (1984) 190.

U toku je njegov istraživački rad u okviru znanstvenih projekata SIZ-a V »Histokompatibilnost i transplantacija bubrega s leša« i Program istraživanja nefrolitijaze u SR Hrvatskoj pod nazivom »Normalna i patološka mineralizacija tkiva u organizmu«.

Aktivno je sudjelovao na ovim znanstvenim skupovima: XXIII. intersekcijski sestanek kirurgov Hrvatske in Slovenije (12—15. listopada 1983, Radenci): *Derežić, D., Čečuk, Lj.*, Akutna retencija kod žene; XII. simpozij »Stremljenja i novine u medicini« (12—14. prosinca 1983, Beograd): a) *Lacković, Z., Čečuk, Lj.*, Sadašnje stanje medicinske znanosti u Jugoslaviji, XV. jubilarni stručni sastanak internista Slavonije (30—31. ožujka 1984, Osijek): a) *Čečuk, Lj., Derežić, D., Mrazovac, D.*, Neke kliničko-epidemiološke značajke bolesnika s urolitijazom liječenih na Klinici za urologiju KBC-a — Rebro tijekom posljednjih 5 godina; b) *Derežić, D., Čečuk, Lj., Zebec, M., Kulčar, Ž.*, Multimodalni pristup liječenju urolitijaze; XVI. kongres kirurga Jugoslavije (23—26. travnja 1984, Zagreb): *Čečuk, Lj.*, Stenoze u urologiji.

F r a n j o H a j n š e k je objavio *M. Trbojević, A. Stavljenić, V. Barbarić, F. Hajnšek*, Nove mogućnosti u određivanju antiepileptika — usporedba emit i fia metode, *Neurologija*, 31 (1—2), 1983, 37—64, *F. Hajnšek*, O teratogenom djelovanju antikonvulziva, *Lij. vjes.*, 105 (9), 1983, 376—378; *B. Barac, V. Brinar, F. Hajnšek*, Symptomatische Epilepsien und Epilepsien ungeklarter Aethyologie, Refer. 24. Internat. Neuropsychiat. Symposium, Pula 1984, 114—116; *M. Trbojević-Čepe, F. Hajnšek, A. Stavljenić*, Ispitivanje odnosa adenozin cikličkog 3, 5 monofosfata i koncentracije AEL u skupini rezistentnih epileptičara, *Neurologija*, 32 (1—2), 1984, 33—44; *A. Stavljenić, F. Hajnšek, A. Gubaren*, Značenje cikličnih nukleotida u neurokemiji, *Neurologija*, 32 (1—2), 1984, 45—52; *F. Hajnšek*, Kriteriji za ocjenu normalnog i patološkog EEG-a, Knjiga predavanja I. seminara o elektrofiziološkim tehnikama, Zagreb 1984, 29—35, tisak Privredni vjesnik; *F. Hajnšek, S. Hajnšek*, Prva iskustva s novim 1,5 benzodiazepinom (clobazam) u terapiji epilepsija, *Lij. vjes.*, 106, 1984 (u tisku).

U toku je njegovo istraživanje iz područja Epilepsija — graviditet — teratogeneza (Prospektivna studija). Bio je organizator III. kongresa iz EEG i kliničke neurofiziologije SFRJ s međunarodnim sudjelovanjem, Zadar, V. 1984. i X. simpozija o epilepsijama SFRJ s međunarodnim udjelom, Zadar V. 1984. Sudjelovao je i na simpoziju Complex Problems of Cranial Nerves in Clinical Oncology održanom u organizaciji Jugoslavenske akademije u Dubrovniku, IX. 1984. Na svim je skupovima sudjelovao s referatima. Izabran je za počasnog člana udruženja za EEG i kliničku neurofiziologiju te Lige za borbu protiv epilepsije Jugoslavije.

J e l e n a K r m p o t i ć - N e m a n i ć objavila je knjigu: *Krmpotić-Nemanić, J., J. Helms, W. Draf*, Chirurgische Anatomie des Kopf-Hals Bereiches, Springer Verlag, Heidelberg 1984, 360 str. te radove: *Krmpotić-Nemanić J, G. Nemanić*, Endoskopisch interessante Variationen der Nasenhöhle, *Verh. Anat. Ges.*, 78, 609—612, 1984; *Krmpotić-Nemanić, J., I. Kostović, G. Nemanić*, Prenatal and perinatal development of radial cell columns in the human auditory cortex, *Acta Otolaryngol.* (Stockh) 97, 489—495, 1984.

U toku su njezina istraživanja mikroelemenata u kostima viscerokranija u suradnji s Institutom »Ruđer Bošković« i istraživanje auditornog sustava čovjeka.

Njezino sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća: Anatomische Gesellschaft, Bochum, 26—29/III; Superelemente in der Nasenhöhle; HNO Gesellschaft, Bad Reichenhall 4—7/VI; diskusija na glavni referat, Zn-Gehalt und Presbyacusis; Siebenter Europäischer Anatomen Congress, Innsbruck 3—7/IX: Ist es möglich die Funktion des Sphincters bei der Rectumresektion zu schonen; Collegium Otorhinolaryngologicum amicitiae sacrum, Krf, 9—12/IX; Analysis of trace elements in the human labyrinth by using proton microprobe; Jugoslavenski ORL kongres, Zagreb, 23—25/V; Koncentracija cinka u ljuski labirinta i staračka nagluhost; Simpozij o kompleksnim problemima kranijskih živaca u kliničkoj onkologiji Dubrovnik, 27—29/IX: *Krmpotić-Nemanić, J, I. Kostović, G. Nemanić,* Intrakranijska i ekstrakranijska topografija moždanih živaca i *Kostović, I, Krmpotić-Nemanić J.,* Funkcionalnoanatomske komponente n. trigeminusa.

Sead Midžić objavio je: *Midžić S., Bunarević A.,* The Lung Surfactant System and its Importance in pulmonary Function and Pathology, Relationes, 18—22, Dies italico-iugoslavici medicinae destinati, Cetinje, 7—8. lipnja 1984.

U toku je njegovo istraživanje kliničke respiratorne patofiziologije kao znanstvene discipline i istraživanje na temu »Suvremena medicina i farmacija na tlu Hrvatske«. S referatom »Struktura i funkcija respiratornog sistema« sudjelovao je na XV. jubilarnom sastanku internista Slavonije, Osijek, 30—31. III. 1984. U povodu 65. obljetnice Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održao je referat: »Razvitak kliničke bolnice za plućne bolesti Jordanovac i nastava« (u tisku).

Zvonimir Pavišić objavio je: Važnost vida i zdravstvenog stanja oka za sport i fizički odgoj, *Liječnički vjesnik,* Zagreb, 106/84, 6, 264—266.

U toku je njegovo istraživanje ozljeda oka u prometu, profilaksa i operativna terapija.

Ivo Ruszkowski objavio je: *Ruszkowski, I. i Ruszkowski, T.,* Biomehanika kralješnice, Zbornik radova XV. ortopedsko-traumatoloških dana Jugoslavije, Opatija 1984, 9—18; *Ruszkowski, I.* u. *Antičević, D.,* Frakturen des proximalen Femurteiles, *Z. Orthop.,* 122 (1984), 526 i *Ruszkowski, I., Orlić, D., Muftić, O.,* i *Horvat, Z.,* Biomehanička rješenja u konstrukciji vlastite endoproteze zgloba kuka (VK 14) *Invent. rad.,* 3 (1984) 11—14.

U toku je njegov rad na projektu SIZ-a V kojeg je voditelj, na temu »Biomehanička istraživanja u konstrukciji vlastite endoproteze zgloba kuka — acetabularna komponenta endoproteze«. Aktivno je sudjelovao na znanstvenim skupovima: I. jug. sastanak iz kirurgije kuka, Ljubljana, 5—7. IV. 1984: »Biomehanička analiza prostornog opterećenja zgloba kuka« i Sastanak o problemima prehrane, Zagreb, 14. VI. 1984: »Uloga gojaznosti u bolestima lokomotornog sustava«.

Marko Šarić je objavio knjigu: *Šarić, M., Ribić, Z., Čengić-Buranji, Z. Sertić, Z.,* Radna sposobnost — Poslovi s posebnim uvjetima rada; Opća i posebna zdravstvena sposobnost, Priručnik, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada i Viša tehnička škola za sigurnost pri radu, Zagreb 1984, 256 str. i poglavlja: *Šarić, M.,* Health effects, their measurements and interpretation, Respiratory and cardiovascular effects, in: Guidelines on Studies in Environmental Epidemiology, World Health Organization, Geneva 1983, 10 str. i *Šarić, M.,* Present situation and development of occupational health and health care of workers, in: Experiences in primary health care, Selected case studies from Yugoslavia (Ed.: Ž. Jakšić), Andrija Štampar School of Public Health, Medical School, University of Zagreb, WHO Collaborating centre for Primary Health Care, Zagreb 1984, 8 str.

Objavljeni su mu ovi radovi: *Škreb, Y., Šarić, M.,* The Effect of Ultraviolet Radiation on Occupationally Exposed Workers, *Arh. hig. rada toksikol., 34* (1983), 275—286; *Šarić, M.,* Reproduction and Exposure to Lead, Annals Academy of Medicine, *13* (suppl.) (1984), 383—388 i *Krstić-Burić, M., Šarić, M.,* Važnost ranog otkrivanja i liječenja oboljelih od opstruktivne plućne bolesti za sprečavanje respiratorne invalidnosti, *Medica Jadertina, 12* (1983), 17—22.

U toku je njegov rad u okviru projekta broj 58 »Utjecaj dugotrajne izloženosti različitim kemijskim i fizikalnim agensima na biološke procese« Republičke zajednice za znanstveni rad SIZ — V. Njegovo aktivno sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća iznesene referate: *Šarić, M.,* Bronchial Hyperreactivity in Occupational Exposure to Respiratory Irritants, IX. dies italico-jugoslavici medicinae destinati, Cetinje, 7—8. VI. 1984, Zbornik saopćenja, 34—37; *Šarić, M., Godnić-Cvar, J., Gomzi, M.* and *Štilinović, L.,* Asthma in Workers from the Electrolytic Extraction of Aluminium, XXI. International Congress on Occupational Health, 9—14. IX. 1984, Dublin, Ireland, Abstracts, 716; *Šarić, M.,* Manganese, Working Group on Air Quality Guidelines for Non-Carcinogenic Metals, WHO, Düsseldorf, 24—28. IX. 1984. 1—20.

Teodor Wikerhauser. U toku je istraživanje specifičnosti trakavice *Echinococcus granulosus,* seradijagnostike cerebralne cisticerkoze čovjeka, te učestalosti tokoplazmi u živežnim namirnicama animalnog porijekla. Aktivno je sudjelovao na ovim znanstvenim skupovima: I. simpozij o laboratorijskim životinjama, Zagreb, 24. i 25. IX. 1984; »Značajniji paraziti laboratorijskih miševa i štakora« *(T. Wikerhauser);* VII. jugoslavensko-talijanski znanstveni sastanak o zaraznim bolestima, Plitvice, 4—7. X. 1984: »Indirektna imunofluorescencija u serodijagnostici humane cisticerkoze« *(T. Vikerhauser, Dagny Stojčević* i *N. Džakula);* IV. evropski multikolokvij iz parazitologije, Izmir (Turska), 14—19. X. 1984: »An attempt to infect calves with Echinococcus granulosus of porcine origin« *(T. Wikerhauser* i *J. Brglez).*

Biserka Belicza. U toku je njezin rad na istraživačkim zadacima u sklopu djelatnosti RZ IC JAZU i u okviru osnovnog programa JAZU. Bila je član uredništva publikacije Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i stručni recenzent monografije Razvoj studija medicine u Dalmaciji. Stalni je član Commission on the History of Women in Science, Technology and Medicine, International Union of the History and Phylosophy of Science, Division of History of Science.

Slavko Cvetnić je objavio knjigu: Virusne bolesti životinja, Stvarnost — Jugoslavenska akademija, Zagreb 1984, 439 str.

Objavio je: *Cvetnić S., S. Blagović, K. Žiger, S. Brezovec,* Clinical experiences in the treatment of enzootic bronchopneumonia in cattle and pneumonia in pigs, *Praxis vet.,* 31 (1983), 81—84; *Cvetnić S.,* Mikroorganizmi kao uzročnici reproduktivnih poremetnji u svinja, *Praxis vet.,* 32 (1984), 89—96; *Lojkić M., S. Cvetnić, S. Čajavec, Ljiljana Markuš-Cizelj,* Istraživanje imunogene vrijednosti AY-VAK vakcine bolesti Aujeszkoga, *Praxis vet.,* 32 (1984), 115—118; *Čajavec S., S. Cvetnić, Ljiljana Markuš-Cizelj, B. Lugović,* Priprava antigena virusa bolesti Aujeszkoga za test imunodifuzije u gelu, *Praxis vet.,* 32 (1984), 119—120; *Lugović B., S. Cvetnić,* Virusne respiratorne bolesti ovaca i koza, *Vet. stanica,* 15 (1984), 25—29; *Župančić Ž., S. Cvetnić, Vlatka Mayer,* Precipitini za goveđi adenovirus (serotipova 1, 2 i 4) u goveda u Hrvatskoj, Vet. arhiv, 54 (1984), 67—76.

U toku su njegova istraživanja na projektu epizootiologije i imunoprofilakse virusnih infekcija u intenzivnom uzgoju stoke, a posebice dalja provjera imunogenosti subjedinična cjepiva njukastlske bolesti, pripremanje antigena virusa bolesti Aujeszkoga i terenska provjera cjepiva enzootske bronhopneumonije goveda.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: Stručni sastanak Društva veterinara Varaždin — Čakovec, Čakovec 10. II. 1984: »Akutne respiratorne bolesti goveda — novija saznanja«; Stručni sastanak Društva mikrobiologa Hrvatske — Veterinarska sekcija, Zagreb 14. III. 1984: »Leukoza u goveda: prikaz bolesti, metoda dijagnostike i proširenosti u nas«; Skupština Društva veterinara Rijeka, Opatija 11. V. 1984: »Aktuelnosti o virusnim bolestima mesojeda«; Savjetovanje Pliva i stočarska proizvodnja, Supetar 29. i 30. V. 1984: »Mikroorganizmi kao uzročnici reproduktivnih poremetnji u svinja«; Znanstveno-stručni sastanak Društva veterinara Dalmacije, Split 20. VI. 1984: »Aktuelnosti o virusnim bolestima mesojeda«; IX. savjetovanje o dijagnostici, profilaksi i terapiji u suvremenoj stočarskoj proizvodnji, Primošten 9—12. X. 1984: »Enzootska bronhopneumonija goveda«.

Filip Čulo je objavio knjigu: *N. Allegretti, I. Andreis, F. Čulo, M. Marušić* i *M. Taradi,* Immunologija, Školska knjiga, Zagreb 1982, 311 str. i radove: *M. Marić, F. Čulo, A. Juretić* and *N. Allegretti,* Transplantability of tumour cells pretreated with cyclophosphamide, *Period. biol.* 85: (Supp. 3): 325—326, 1983; *F. Čulo, S. Popović-Suić* and *M. Marušić,* Influence of irradiation of recipient on antitumor reactivity of transferred immune cells, *Period. biol.,* 85 (Supp. 3): 333—335, 1983.

U toku je njegovo istraživanje interakcije ciklofosfamida, cis-platine i adriamicina u terapiji mamarnih tumora (kemoterapija tumora). Sudjelovao je na Sixth European Immunology Meeting, Interlaken, Švicarska, 3—8. sept. 1984: *Čulo F., Klapan I.,* and *Beljan, I.,* Influence of cyclpohosphamide (CY) on anti-tumor immunity in mice bearing advanced tumors.

Dragan Dekaris je objavio poglavlje *D. Dekaris* i *D. Mardešić,* Imunost i imunodeficijencija u knjizi Mardešić i sur. »Pedijatrija«, Školska knjiga, Zagreb 1984., 325—342, te radove: *Sabioncello, A., Rabatić, S., Jušić, D., Zrnić, B., Jajić, I., Dekaris, D.,* Detection of aggregated IgG and soluble immune complexes by decreased macrophage phagocytosis and migration inhibition test, *Period. Biol.* 85, 1983, 147—148; *Rabatić, S., Sabioncello, A., Dekaris, D.,* Comparison of guineapig peritoneal and lung macrophages: in vitro migration, spreading and phagocytosis before and after induction of cell-mediated immunity, *Period. Biol.* 85, 1983, 167—168; *Kadrnka-Lovrenčić, M., Rabatić, S., Sabioncello, A., Oberiter, V., Durinović-Bello, I., Dekaris, D.,* Phagocytic activity in children with type-1 and type-2 diabetes, *Period. Biol.,* 85, 1983, 175—176; *Sabioncello, A., Mažuran, R. Jajić, I., Rabatić, S., Silobrčić, V., Dekaris, D.,* T and B lymphocytes and cell-mediated immunity in patients with rheumatoid arthritis, psoriatic arthritis and ankylosing apondilitis, *Period. Biol.,* 85, 1983, 279—281; *Sabioncello, A., Rabatić, S., Jajić, I. Dekaris, D.,* Leucocyte random mobility, phagocytosis and antibody-dependent cellular cytotoxicity (ADCC) in patients with rheumatoid arthritis, psorietic arthritis and ankylosing spondilitis, *Period. Biol.,* 85, 1983, 277—278.

U toku je njegovo istraživanje mehanizama celularne imunosti te istraživanja imunoreakcija u bolesnika s imunološkim bolestima, malignim tumorima i u zdravih trudnica.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća: Prvi jugoslavensko-francuski reumatološki dani, Igalo, 24.—27. V. 1984: »Funkcija fagocita u upalnim reu-

matskim bolestima«; Dies italico-iugoslavici medicinae destinati, Cetinje, 7—8. VI. 1984: »Clinical immunology — a new medical speciality«; IX. kongres reumatologa Jugoslavije, Zagreb, 19—23. IX. 1984: »Aktivnost fagocita u upalnim reumatskim bolestima« i »T- i B-limfociti i stanična imunost u upalnim reumatskim bolestima«; 7. jugoslavensko-sovjetski medicinski dani, Ljubljana, 11—13. X. 1984: »Sposobnost širenja makrofaga in vitro: primjene pri celularnim imunološkim reakcijama i odnos prema adherenciji, pokretljivosti i fagocitozi«.

Mladen Hajsig je objavio: *Kadić, Š., M. Hajsig, S. Rižnar,* Kvasci u vimenu krave u različitim fazama laktacije, *Veterinarski arhiv,* 53 (5), 225—231, 1983; *Hajsig, M., T. Naglić, D. Hajsig, V. Horvat, P. Lukman, A. Čović,* Dermatofitoze u glodavaca. IV. Prijenos dermatofita Trichophyton mentagrophytes od zaraženih kunića na svinje, *Veterinarski arhiv,* 53 (6), 251—257, 1983.

U toku su njegova istraživanja pitirosporuma u mesoždera i čovjeka, te gljivičnog gastroenteritisa u preživača (kandidoza, aspergiloza, fikomikoza). Sudjelovao je na znanstvenom skupu IV. jugoslovanski simpozij »Male životinje v urbanem okolju«, Ljubljana, 21. do 23. XI. 1984: »Pityrosporum canis (P. pachydermatis) u pasa: Osvrt na nalaze u analnim vrećicama«, autora *P. Lukmana, M. Hajsiga* i *Ruže Sobočanec.*

Ivo Jelčić je objavio ove radove: *I. Jelčić, D. Rotim,* Sudsko-medicinski primjeri vještačenja nezgoda, *Suvremeni promet,* 6, 5/1984, 315—324; *I. Jelčić,* Faktori zdravstvene opservacije vozača, *Čovjek i promet,* vol. 10, br. 3, 1984, 97—124; *I. Jelčić,* Zdravstvene kontraindikacije za učenike usmjerenja vozač i organizator cestovnog prometa, *Čovjek i promet,* vol 10, br. 1—2, 1984, 47—52.

U toku su njegova istraživanja u okviru tema »Cestovna trauma u Hrvatskoj«, »Cjelokupna trauma u USIZ-u zdravstva grada Zagreba«, »Opservacija cestovnog traumatizma poslije obligacije upotrebe sigurnosnog pojasa«.

Aktivno je sudjelovao na 6es Journées Mediterranéennes de Medicine Legale, Halkidiki 24—27. V. 1984: »Causes of Pedestrian deaths in Road Accidents in the Socialist Republic of Croatia« te na II. internacionalnom kongresu medicine prometa Jugoslavije, Dubrovnik, 25—29. rujna 1984. kao predsjednik organizacijskog odbora, glavni urednik Zbornika radova I. i II. U Zborniku radova bit će publicirana četiri njegova referata, i to: *Ivo Jelčić,* Zaštita zdravlja građana u cestovnom prometu, Zbornik radova I; *Ivo Jelčić, Branka Radović Ljubanović,* Valorizacija ocjene zdravstvene sposobnosti vozača u drugom stupnju u Hrvatskoj, Zbornik radova I; *Ivo Jelčić,* Odmarališta i sanitarni uređaji uz ceste u Hrvatskoj, Zbornik radova II, te *Ivo Jelčić,* Uzroci poginulih u cestovnom prometu, Zbornik radova II.

Živko Kulčar objavio je: *Hrabak-Žerjavić, V., Kulčar, Ž., Čapeta R., Folnegović, Z.,* Invalidnost i radna sposobnost shizofrenih bolesnika u SR Hrvatskoj, Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara, Jugoslavije, Budva 1984, 910—912. i *Folnegović, Z., Folnegović-Šmalc, V., Kulčar, Ž.,* Registar psihotika kao instrument evaluacije dijagnosticiranja shizofrenije, Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara Jugoslavije, Budva 1984, 550—554.

Nastavio je istraživanje na području: a) epidemiologije funkcionalnih psihoza. U vezi s time sudjelovao sa dva rada pojedinih etapa istraživanja na Jugoslavenskom kongresu psihijatara (Budva), listopad 1984. godine. Dovršio istraživanje (projekt tzv. kontrapart fondova PL-480-280 Vlade SAD u Jugoslaviji uvođenje kompjuteriziranih registara, travanj 1984); b) raka glave i vrata. U vezi s razvo-

jem nove istraživačke tehnologije prikazao je mogućnosti novih pristupa na sastanku JAZU u Dubrovniku (rujan 1984). Referat pripremao s Petricem, Beliczom i Plasajem. Sudjelovao u radu komisije za unapređivanje rada registra za rak i u okviru Međuakademijske radne grupe za epidemiologiju raka; c) epidemiologije hipertonije i korištenje klubova hipertoničara. Publikacija u suradnji s DZ Rijeka u izradi.

Ponovno izabran za znanstvenog suradnika Škole zdravlja Johns Hopkins Univerziteta u Baltimoru.

Sudjelovao je na savjetovanju o hipertoniji u Zagrebu, 26. IV. 1984. godine.

Željko Maričić objavio je: *Nola, P., Rudan, N., Maričić, Ž.,* Treatment of advanced breast cancer *Libri oncol.,* 12/4:155—160, 1983; *Malenica, B., Allegretti, N., Grgić, M., Jakaša, V., Kolarić, K., Malaček, J., Maričić, Ž., Milas, L., Montani, Dj., Nola, P., Popović, Š., Radetić, M., Rogan-Grgas, J.,* Adjuvant immunochemotherapy in patients with primary malignant melanoma: updated results of a prospective randomized trial, *Chemotherapia suppl.,* 5, vol. 2:487—489, 1983; *Krušić, J., Maričić, Ž., Chylak, V., Rode, B., Jušić, D., Šooš, E.,* Influence of human leucocyte interferon on squamous-cell carcinoma of uterine cervix: clinical, histological and histochemical observations, *Fortschritter der Onkologie,* Band 10:253—255, 1983. i *Tiška-Rudman, Lj., Maričić, Ž., Milić, N.,* Fibrinogen and fibrinolysis values in patients with breast malignant tumor in the course of radiotherapy, *Radovi Med. Fak. Zagreb,* 25/1:63—70, 1984.

U toku je njegovo istraživanje zajedničkog učinka zračenja i kemijskih sredstava u liječenju malignih neoplazmi. Rad se odvija eksperimentalno u staničnoj kulturi *in vitro* i u kliničkoj studiji s bolesnicima (znanstveni zadatak na projektu br. 56 koji finanicra SIZ-V).

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća: XV. kongres onkologa Mađarske, Budimpešta 11—14. travnja, 1984: »Preoperative irradiation in the treatment of breast cancer«; XII. kongres radiologa Jugoslavije, Beograd 21—23. lipnja 1984: *Maričić, Ž., Dujmović, I., Nola, P.,* Kombinirana terapija raka dojke s posebnim osvrtom na preoperativno zračenje; i Simpozij o kompleksnim problemima kranijskih živaca, Dubrovnik, 27—29. rujna 1984; *Maričić, Ž., Deponte, V., Šamija, M.,* Problemi zračenja tumora u području kranijskih živaca.

Dodijeljena mu je zahvalnica za suradnju i izuzetan doprinos u radu Kancerološke sekcije Srpskog lekarskog društva, Beograd. Izabran je za izvanrednog člana Medicinske akademije Hrvatske. Izabran je za počasnog člana Udruženja onkologa Mađarske. Kao konzultant Svjetske zdravstvene organizacije boravio je od 30. XII. 1983. do 31. 1. 1984. u Bangladeshu sa zadatkom davanja mišljenja o stanju i razvoju Onkološkog instituta i radioterapije u toj zemlji.

Radovan Medved objavio je: *Medved, R., Heimer S.,* Neke novije mogućnosti procjene opće aerobne izdržljivosti, *Liječnički vjesnik,* 105, 6, 255—259, 1983; *Medved, R., Pavišić-Medved V.* Riziko sa internističkog aspekta u toku rekreativne aktivnosti starijih osoba, *Športnomedicinske objave,* 20, 10—12, 359—363, 1983; *Medved, R., Pavišić-Medved, V.* i *Heimer, S.,* Relacije dijametara i volumena srca i nekih antropometrijskih dimenzija, *Športnomedicinske objave,* 20, 7—9, 239—244, 1983; *Medved, R.,* i *V. Medved,* Biomehanički i klinički aspekti teniskog lakta, *Kineziologija,* 17, 1, 46—60, 1984; *Medved, R. Heimer, S.* i *V. Pavišić-Medved,* Relacije dijametara i volumena srca i nekih funkcionalnih karakteristika respiratornog i kardiovaskularnog sistema, *Kineziologija,* 17, 2, 101—114, 1984; *Medved, R.* i *V. Medved,*

Prevention of ski injuries, *Športnomedicinske objave*, 21, 5—8, 106—138, 1984; *Medved, R.*, Sportsko-medicinski aspekti jedrenja na dasci, *Liječnički vjesnik*, 106, 6, 254—256, 1984; *Medved, R.*, Utjecaj moderne skijaške opreme i pomagala na strukturu ozljeda i na rizičnost ozljeđivanja, *Liječnički vjesnik*, 105, 7—8, 1983, 307—310.

U okviru studije o faktorima koronarnog rizika i incidenciji koronarne bolesti, nastavljeno je s anketiranjem pacijenata iz 1974. godine. U okviru studije rasta i razvoja školske omladine nastavljeno je longitudinalno praćenje antropometrijskih i funkcionalnih pokazatelja. Započeta je studija »Značenje ehokardiografije u zdravstvenoj zaštiti sportaša«.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća: Medical Aspects of Winter Sports, Dubrovnik, veljača 1984: »The relationships of ski accessories and outfits to the occurrence of injuries«; IV Congress of the European Anthropological Association, Florence Septembar, 1984: »Relation among heart diameters and volume and some characteristics of respiratory and cardiovaskular system«, te II. kongres sportske medicine Jugoslavije, Cetinje, svibanj 1984: »Preliminarno priopćenje rezultata longitudinalne studije rasta i razvoja školske djece i omladine«, »Biomehanički i klinički aspekti teniskog lakta«, »Prikaz rijetkog slučaja paroksizmalne tahikardije u vrhunskog sportaša nakon testa opterećenja«, »Volumen srca u mladih sportašica« i »Mogućnosti opterećenja i rizici u starih osoba«.

Nikola Peršić je objavio: Agression, 24. Neuropsychiatrisches Symposium, Graz, 1984, 290—313; Aspekti rukovođenja psihijatrijskim ustanovama sa stanovišta znanstvenoga rada, *Socijalna psihijat.*, 12, 1984, 221—236; Dvojbe i budućnost institucionalne psihijatrije, *Socijalna psihijat.*, 12, 1984, 3—30; Stanje i pravci i perspektive razvoja psihijatrijske zaštite u Jugoslaviji, Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara Jugoslavije, Budva 1984, 7—17; *N. Peršić, Brataljenović, T., Biočina, B.*, Depistaža pijenja alkoholnih pića u radnika u specijalnoj saobraćajnoj radnoj organizaciji, Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara Jugoslavije, Budva 1984, 106—110; *N. Peršić*, Povijesni razvoj psihijatrijske službe u Jugoslaviji s odrazima na sadašnje stanje i budući razvoj, Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara Jugoslavije, Budva 1984, 60—67; Značenje stavova sredine prema mentalnom bolesniku u suvremenoj psihijatrijskoj zaštiti, knjiga Prava i obaveze bolesnika, Jugoslavenski centar za medicinsku etiku i kvalitetu života, Zagreb 1984, 14—24. i Psihijatrija, Zbornik radova VII. kongresa psihijatara Jugoslavije, knjiga, Budva 1984, član Uredničkog odbora.

U toku je njegov istraživački rad na temama: *Peršić N. i sur.*, Učestalost, uzroci, karakteristike i prevencija alkoholizma radnika ŽTP (Projekt Centra za medicinske znanosti KBC-a terenska anketna ispitivanja pijenja alkoholnih pića radnika ŽTP-a) i *Peršić, N., Muačević, V.*, Psihički poremećaji u involuciji, znanstveni projekt SIZ-a V. Istraživanje psihičkih poremećaja u involutivnom životnom periodu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima obuhvaća: XXIV. internacionalni neuropsihijatrijski simpozij, Pula, 19. do 24. VI. 1984: »Agression«; VII. kongres psihijatara Jugoslavije, Budva, 3. do 6. X. 1984: »Stanje i pravci i perspektive razvoja psihijatrijske zaštite u Jugoslaviji«; »Povijesni razvoj psihijatrijske službe u Jugoslaviji s odrazima na sadašnje stanje i budući razvoj« i »Depistaža pijenja alkoholnih pića radnika u specijalnoj saobraćajnoj radnoj organizaciji« *(Peršić, N., Brataljenović, T., Biočina, B.)*, te Rasprava okruglog stola Institucionalna psihijatrija (sudionik rasprave); »Značenje stavova sredine prema mentalnom bolesniku u su-

vremenoj psihijatrijskoj zaštiti«, Simpozij, Jugoslavenski centar za medicinsku etiku i kvalitetu života, Medicinski fakultet, 13. X. 1984. i »Značenje stavova sredine prema mentalnom bolesniku u suvremenoj psihijatrijskoj zaštiti«, Sastanak psihijatara SRH, Varaždin, 7. 5. 1984.

Dodijeljena mu je zlatna medalja i plaketa za 20. obljetnicu sudjelovanja na Internacionalnom neuropsihijatrijskom simpoziju u Puli. Postao je počasni predsjednik Medicinske akademije Hrvatske.

V. RAZRED

ZA FILOLOGIJU

Organizacija i sastav

Razred za filologiju imao je krajem 1984. godine 6 redovnih, 8 izvanrednih, 9 dopisnih i 12 članova suradnika.

Redovni članovi: Rudolf Filipović, Veljko Gortan, Petar Guberina, Josip Hamm, Zdenko Škreb i Josip Torbarina.

Izvanredni članovi: Dalibor Brozović, Božidar Finka, Radoslav Katičić, Antica Menac, Milan Moguš, Milan Ratković, Franjo Švelec i Vojmir Vinja.

Dopisni članovi: France Bezlaj, László Hadrovics, Otto Höfler, Alfred Kracher, Miroslav Kravar, Žarko Muljačić, Reinhold Olesch, Alexandru Rosetti i Oleg N. Trubačëv.

Članovi suradnici: Stjepan Babić, Željko Bujas, Eduard Hercigonja, Josip Jernej, Anica Nazor, Valentin Putanec, Milivoj Sironić, Petar Šimunović, Antun Šojat, Olga Šojat, Pavao Tekavčić i Josip Vončina.

Dana 16. lipnja 1984. umro je redovni član akademik Mirko Deanović.

Tajnik Razreda je akademik *Rudolf Filipović,* zamjenik izvanredni član *Božidar Finka.*

Tijekom 1984. godine održano je 8 redovitih, 2 izvanredne i 1 svečana sjednica Razreda.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

— Tijekom 1984. godine Razred za filologiju raspravljao je na svojim sjednicama o mnogim pitanjima iz područja znanstvene djelatnosti koju pokriva.

— Na nekoliko sjednica i stručnih sastanaka nastavljena je rasprava o radu na Dopunama Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U skladu s brojnim zaključcima Razreda usmjeravan je rad na tom kapitalnom djelu.

— Na inicijativu Razreda, a uz suglasnost Predsjedništva JAZU, osnovan je Međuakademijski odbor za leksikografiju sa sjedištem pri JAZU. Za predsjednika Odbora izabran je akademik Rudolf Filipović, za tajnika Milica Mihaljević, a za predstavnike Razreda izvanredni članovi Božidar Finka i Milan Moguš.

— Na prijedlog Razreda Skupština JAZU donijela je odluku o osnivanju Zavoda za lingvistička istraživanja JAZU. Za voditelja Zavoda na prijedlog Razreda Predsjedništvo JAZU imenovalo je akademika Rudolfa Filipovića.

— Raspravljajući u više navrata o troškovima za izdavačku djelatnost, Razred je odlučio da autore rukopisa prihvaćenih u Razredu za objavljivanje upozori da se zbog pomanjkanja financijskih sredstava ne zna kada će se rukopisi moći objaviti.

— U vezi s izdavačkom djelatnosti donesena je odluka da članovi Razreda ujedno budu i članovi savjeta časopisa »Filologija«.

— Odlučeno je da se radovi sa znanstvenoga skupa o Joakimu Stulliju objave u časopisu »Filologija«, broj 12.

— Uprava JAZU suglasila se s prijedlogom Razreda i odobrila da se radovi sa znanstvenoga skupa u povodu 500. obljetnice prve hrvatske tiskane knjige objave u časopisu »Slovo«, pod uvjetom da se u uvodu napomene da je Skup održan u organizaciji JAZU.

— Zaključeno je da se referati sa Znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću, prihvaćeni u Razredu za objavljivanje, tiskaju u »Radu« Razreda za filologiju.

— Budući da se akademik Zdenko Škreb zahvalio na dužnosti suurednika »Građe za povijest književnosti hrvatske«, Razred je za suurednika te edicije izabrao izvanrednog člana Franju Švelca.

— Razred je pokrenuo inicijativu i predložio Upravi JAZU da se u seriji reprint-izdanja izdaju dva za povijest hrvatske književnosti iznimno važna djela, i to: Lekcionar Bernardina Splićanina i Raj duše Nikole Dešića.

— U vezi s djelatnošću Razreda zatraženo je od Uprave JAZU da se u okviru osnovnog programa JAZU ravnomjerno osiguraju sredstva za četiri Razredova projekta: Rječnik čakavskoga narječja, Rječnik hrvatskih kajkavskih govora, Povijesni toponomastički rječnik SRH i Etimološki rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku.

— Razred je predložio Upravi JAZU da u godini 1985. preuzme organiziranje znanstvenoga skupa u povodu 1100. obljetnice Metodove smrti, i u vezi s tom inicijativom podnio nekoliko prijedloga. Za predstavnike Razreda u organizacijskom odboru Skupa izabrani su akademik Josip Hamm i član suradnik Eduard Hercigonja.

— U vezi s obilježavanjem 175. obljetnice rođenja Ljudevita Gaja, u dogovoru s Razredom za društvene znanosti i Razredom za suvremenu književnost, Predsjedništvu JAZU upućen je prijedlog za održavnje svečanog sastanka unutar JAZU s nekoliko predavanja o Gajevoj djelatnosti. Takva svečanost bi se zatim ponovila u Krapini.

— Zaključeno je da se u povodu 100. obljetnice rođenja Stjepana Ivšića održi svečana sjednica Razreda.

— Razred je podržao inicijativu Centra za povijesne znanosti da se održi znanstveni skup u povodu 150. obljetnice hrvatskog narodnog preporoda. Za predstavnika Razreda u organizacijskom odboru izabran je izvanredni član Milan Moguš.

— Prihvaćen je prijedlog Odbora za onomastiku za održavanje etimološko-onomastičkog znanstvenog skupa. S tim u vezi podnesena je prijava na natječaj SIZ-a VII za sufinanciranje toga skupa.

— Donesena je odluka o održavanju znanstvenoga skupa u povodu 500. obljetnice rođenja Hanibala Lucića. Skup će se u organizaciji V. i VI. razreda održati 1985.

godine. Za svoje predstavnike u organizacijskom odboru Razred je izabrao izvanredne članove Milana Moguša i Franju Švelca te člana suradnika Josipa Vončinu.

— Razred je odlučio da prijavom na natječaj SIZ-a VII zatraži sredstva za sufinanciranje Međunarodnoga znanstvenog skupa o terminološkoj problematici u godini 1985.

— U nekoliko navrata Razred je obavještavan o radu Komisije za izradu novog statuta JAZU. Zaključeno je da se Komisiji predloži novo ime Razreda, i to: Razred za filološke znanosti. Takvo ime izlazi iz stvarne znanstvene djelatnosti Razreda. Na svojoj izvanrednoj sjednici Razred je analizirao Nacrt statuta i u vezi s tim uputio svoje primjedbe Komisiji. Razred je također zadužio svoga tajnika da se založi za realizaciju stava Razreda o potrebi povećanja broja članova u Razredu, budući da je djelatnost Razreda za filologiju veoma razgranata i ulazi u osnovnu djelatnost Akademije od njezina osnivanja do danas.

— Razred je komemorirao smrt svoga redovnog člana Mirka Deanovića i donio odluku da se broj časopisa »Filologija« za 1985. godinu posveti akademiku Mirku Deanoviću. U prošireno uredništvo za taj broj »Filologije« izabrani su akademik Petar Guberina i članovi suradnici V. i VI. razreda Josip Jernej i Frano Čale.

— Osiguravši od SIZ-a VII sredstva za zapošljavanje asistenata pripravnika, Razred je početkom 1984. godine na osnovi natječaja izabrao dva asistenta pripravnika u Odboru za leksikografiju, odnosno Odboru za lingvistička istraživanja. Razred je pratio i usmjeravao njihov rad te imenovao komisije za sastavljanje programa rada pripravničkog staža i te programe potvrdio. Primljen je izvještaj komisija o uspješno položenom pripravničkom ispitu asistentica Milice Mihaljević i Sanje Vulić, koje su time osposobljene za samostalan rad na radnom mjestu asistenta. Razred je pokrenuo akciju da se osiguraju dva radna mjesta za te asistentice.

— Za stručne rukovodioce asistenata pripravnika Razred je imenovao članove suradnike Antuna Šojata (za rad na Rječniku hrvatskih kajkavskih govora) i Petra Šimunovića (za rad na onomastičkim istraživanjima).

— Dajući prijedloge i mišljenja iz područja svoje znanstvene djelatnosti, Razred je surađivao s brojnim institucijama izvan Akademije. Razred je također predlagao oblike suradnje s akademijama znanosti u zemlji i u inozemstvu.

— Tajnik Razreda akademik Rudolf Filipović u ime Akademije pozdravio je sudionike Međunarodne konferencije za Općeslavenski lingvistički atlas, koja je u organizaciji JAZU i Međuakademijskog odbora za dijalektološke atlase održana u Zagrebu od 6. do 9. studenog 1984. Kao predstavnici Akademije konferenciji su prisustvovali članovi Razreda: Dalibor Brozović, Božidar Finka i Antun Šojat.

— Stalna je briga Razreda tijekom 1984. godine bila djelatnost stručnih odbora, čiji je rad usmjeravao i koordinirao.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica, 6. veljače 1984.

— Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, sv. II.

— *Valentin Putanec i Petar Šimunović,* Retrospektivna onomastička bibliografija hrvatsko-srpska (do 1975).

— *Sanja Vulić,* Onomastica jugoslavica, bibliografija 1—10, za časopis »Onomastica jugoslavica«, broj 11.

— *Iva Lukežić,* Prikaz 17. broja Radova Zavoda za slavensku filologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, za časopis »Filologija«.

— *Bogusław Kreja,* Problem ogólnej klasyfikaciji nazw własnych, za časopis »Onomastica jugoslavica«.

— *Stjepan Vukušić,* Dijalektološkogeografski vidik naglašavanja u svjetlu jezičnog ustrojstva, za časopis »Filologija«.

— *Ivan Golub,* Bibliografija o Ivanu Paštriću od godine 1683. do 1983. za časopis »Filologija«.

— *Iva Lukežić,* Fonološki i morfološki sustav govora Donjeg Jelenja, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«.

— *Milan Moguš,* Hrvatska gramatika u Križanićevoj Gramatici, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Josip Hamm,* Križanić u slavistici danas, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Leszek Moszyński,* Funkcija poloników w gramatyce rosyjskiej Juraja Križanića z r. 1666, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Miroslav Kravar:* O antibarbarusu Križanićeve »Gramatike«, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Danuta Moszyńska,* Wiarogodność polskiego materiału egzemplifikacyjnego w gramatyce rosyjskiej Juraja Križanića z r. 1666, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Venceslava Behinjova,* Soobščenija J. Dobrovskogo i P. J. Šafaržika o grammatike Križanića, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Sergio Bonazza,* Die italienische Sprache und Kultur bei Juraj Križanić, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Mitar Pešikan,* O tzv. albansko-vlaškoj simbiozi, za časopis »Onomastica jugoslavica«.

2. sjednica, 5. ožujka 1984.

— *Thomas Eekman,* Križanić as a Lexicographer, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Michael Heaney,* How many languages did Križanić know?, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

3. sjednica, 2. travnja 1984.

— *Stjepan Sekereš,* Sintaksa rečenice u »Đuki Begoviću«, za »Radove« Centra za znanstveni rad u Vinkovcima.

— *Dalibor Brozović,* Juraj Križanić — jedan od pionira interlingvistike, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *I. E. Možaeva,* Lingvističeskie trudy Jurija Križaniča v ocenke russkyx učënyx, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Stjepko Težak,* Hrvatske riječi u Križanićevim tekstovima i današnji ribnički govor, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa o Jurju Križaniću.

— *Božidar Finka,* O našoj dijalekatskoj geografiji i dijalektološkoj leksikografiji, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«, broj 8.

4. sjednica, 7. svibnja 1984.

— *Pavao Tekavčić,* Prema kontrastivnoj pragmatici tzv. »čestica« u hrvatskom ili srpskom i talijanskom jeziku, za »Rad« Razreda za filologiju.

5. sjednica, 25. lipnja 1984.

— *Josip Vončina,* Djela Petra Hektorovića, za »Stare pisce hrvatske«.

— *Robert Iljič,* Modalno *ta* u kineskom jeziku, za časopis »Filologija«.

— *Josip Lisac,* Novo izdanje o goranskim prezimenima, za časopis »Filologija«.

7. sjednica, 5. studenog 1984.

— *Rudolf Filipović,* Teorij ı jezika u kontaktu — Uvod u lingvistiku jezičnih dodira, za »Djela JAZU«.

— *Asim Peco,* Jedan pogled na govor Bosanskog Pounja u predturskom periodu, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«, broj 9.

— *Tine Logar,* Slovenski dialekti — osnovni vir za rekonstrukcijo razvoja slovenskega jezika, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«. broj 9.

— *Mitar Pešikan,* O dijalektološkim svjedočanstvima turskih teftera, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«, broj 9.

8. sjednica, 3. prosinca 1984.

— *Vatroslav Frkin,* Rukopisi M. A. Reljkovića, za Zbornik radova sa znanstvenoga skupa »Vrijeme i djelo Matije Antuna Reljkovića«.

Objavljene edicije

1. Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, svezak I; uredio Božidar Finka, obradili: Vida Barac-Grum, Ivan Kalinski, Zora Reizer, Antun Šojat i Vesna Zečević, Zagreb, 1984, 240 str.
2. »Sabrana djela Jurja Križanića«, knjiga 1; Objasnьenje vivodno o pisme slovenskom, priredio za tisak Josip Hamm, Zagreb, 1983, 140 str.
3. »Sabrana djela Jurja Križanića«, knjiga 2; Gramatično iskazanje ob ruskom jeziku, priredio za tisak Josip Hamm, Zagreb, 1984, 259 str.
4. »Filologija«, broj 11; urednik Rudolf Filipović, Zagreb, 1982—1983, 489 str.

Edicije u tisku

1. Zbornik u čast Petru Skoku.
2. Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, sv. II.
3. *Radoslav Katičić,* Sintaksa hrvatskoga književnog jezika. Nacrt za gramatiku.
4. *Stjepan Babić,* Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Nacrt za gramatiku.
5. *Vojmir Vinja,* Etimologija i struktura naziva jadranske faune.
6. *Rudolf Filipović,* Teorija jezika u kontaktu — Uvod u lingvistiku jezičnih dodira.
7. Hrvatski dijalektološki zbornik, knjiga 7.
8. Onomastica jugoslavica, broj 11.
9. Filologija, broj 12.

Znanstveni skupovi

1. Peti skup u nizu »Znanstveni skupovi o hrvatskim dijalektima« pod naslovom »Povijesna dijalektologija« održan je u Zagrebu od 15. do 17. ožujka 1984. u palači Akademije na Zrinskom trgu 11. Sudjelovalo je 60 sudionika i podneseno je 35 referata, od kojih 25 iz naše zemlje i 10 iz inozemstva. Referati održani na ovom skupu bit će objavljeni u »Hrvatskom dijalektološkom zborniku«, broj 9.

2. Od 1. do 5. listopada 1984. održan je znanstveni skup »800. obljetnica Povaljske listine i Povaljskog praga 1184—1984«. Skup je započeo 1. listopada u palači Akademije na Zrinskom trgu 11 u Zagrebu, a nastavljen je od 3. do 5. listopada u Bolu na otoku Braču. Sudjelovalo je oko 60 sudionika i podneseno 15 referata.

3. U Novoj Gradiški održan je od 25. do 27. listopada 1984. znanstveni skup »Vrijeme i djelo Matije Antuna Reljkovića«. Za Skup su prijavljena 34 referata, a održano ih je 30. Skupu je prisustvovalo oko 50 sudionika.

Svečane sjednice

Dana 5. studenog 1984. održana je svečana sjednica u povodu 80. obljetnice rođenja akademika Zdenka Škreba. Na sjednici je tajnik Razreda akademik Rudolf Filipović u ime Razreda čestitao svečaru i održao prigodno slovo. Svečanoj sjednici prisustvovao je i glavni tajnik JAZU akademik Hrvoje Požar.

Odlikovanja i nagrade

— Akademik Josip Torbarina dobio je nagradu za životno djelo Društva književnih prevodilaca Hrvatske.

— Član suradnik Petar Šimunović nagrađen je republičkom nagradom »Božidar Adžija« za istaknutu znanstvenu djelatnost.

— Član suradnik Eduard Hercigonja primio je republičku nagradu »Vladimir Nazor« za knjigu Nad iskonom hrvatske knjige.

— Član suradnik Olga Šojat primila je nagradu za životno djelo »Stjepan Draganić« koju dodjeljuju »Kajkavsko spravišče« i redakcija časopisa »Kaj«.

Odbori Razreda

1. Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: Vida Barac-Grum, Živko Bjelanović, Dalibor Brozović, Rudolf Filipović, Božidar Finka, Vesna Jakić-Cestarić, Ivan Kalinski, Mijo Lončarić, Mira Menac, Milan Moguš, Petar Šimunović, Antun Šojat, Stjepko Težak, Josip Vončina, Stjepan Vukušić i Vesna Zečević.

Predsjedništvo Odbora: Božidar Finka, predsjednik Odbora, Antun Šojat, potpredsjednik, Mijo Lončarić i Vesna Zečević, tajnici. Ostali članovi: Dalibor Brozović, Rudolf Filipović, Milan Moguš, Petar Šimunović, Antun Šojat i Stjepko Težak.

U 1984. godini održane su dvije sjednice: jedna sjednica Odbora i jedna Predsjedništva.

Rad Odbora u 1984. godini obuhvaćao je:

1. Zadatke koji su se nastavili iz 1983. godine. 2. Zadatke preuzete u 1983. godini i završene u 1984. godini 3. Redovitu djelatnost.

1. Nastavlja se rad na dijalektološkim atlasima: a. suradnja na Općeslavenskom lingvističkom atlasu (OLA) u jugoslavenskoj i međunarodnoj komisiji (D. Brozović, F. Finka, J. Lisac, M. Lončarić, M. Menac, A. Šojat); b. suradnja na Evropskom lingvističkom atlasu (ALE) (D. Brozović, B. Finka, A. Šojat); c. suradnja na Karpatskom lingvističkom atlasu (D. Brozović), d. ove godine nisu ispitivani punktovi za SH atlas.

2. Obavljeni su završni radovi u vezi s održavanjem Znanstvenog skupa o povijesnoj dijalektologiji. To je peti skup u nizu »Znanstveni skupovi o hrvatskim dijalektima« i održan je 15, 16. i 17. ožujka 1984. Za skup je prijavljeno 35 referata, a održana su 33 referata. Prema zastupljenosti republika i zemalja Skup je bio ne samo hrvatski — jugoslavenski nego i međunarodni znanstveni sastanak. Po republičkoj pripadnosti referenti su bili: iz Hrvatske 14, iz Slovenije 5, iz Srbije 4, iz BiH 1, iz Makedonije 1. Iz inozemstva referenti su bili: iz Poljske 4, iz SSSR 1, iz Švicarske 1, iz Austrije 1, iz SR Njemačke 1.

Najavljen je slijedeći znanstveni skup s tematikom »Dijalekti — književni jezik«, koji će se održati početkom 1988. godine.

3. Od 5. do 9. studenog 1984. održana je konferencija Međunarodne komisije za Općeslavenski lingvistički atlas.

2. *Odbor za onomastiku*

Predsjednik Odbora je P. Šimunović, tajnica V. Barac-Grum, administrativna tajnica Dunja Rončević, a članovi su Odbora: B. Finka, V. Jakić-Cestarić, R. Katičić, M. Moguš, V. Putanec, D. Raguž, A. Šojat, N. Vajs, V. Vinja i V. Zečević.

U god. 1984. rad na onomastici odvijao se u redovitoj djelatnosti Odjela za onomastiku Zavoda za jezik i Istraživačkog centra JAZU, te u radu koji je izravno poduzimao Odbor i njegovi članovi.

U protekloj godini nastavljen je rad na Leksiku prezimena po naseljima SR Hrvatske, izrađena je kurentna onomastička bibliografija za godinu 1982, obavljen je terenski rad na skupljanju toponimije zadarskog otočja i nastavljen je rad na projektu »Povijesni toponomastički rječnik Hrvatske«.

Članovi Odbora sudjelovali su na Savjetovanju Saveza geografskih društava Jugoslavije u vezi sa standardizacijom zemljopisnih imena. Dva člana Odbora sudjelovala su na 15. međunarodnom onomastičkom kongresu u Leipzigu s referatima.

Predsjednik Odbora održao je nekoliko referata i predavanja iz onomastike na znanstvenim skupovima i drugim javnim tribinama.

Članovi odbora objavili su desetak znanstvenih radova iz onomastičke problematike.

Odbor je imao nekoliko sastanaka na kojima je razmatrana tekuća problematika. Za nove članove Odbora primljeni su: I. Gostl, B. Feldbauer i D. Brozović-Rončević.

3. *Odbor za leksikografiju*

Predsjednik Odbora je Rudolf Filipović, tajnice su Dragica Malić i Branka Tafra, a članovi su Odbora: Vida Barac-Grum, Željko Bujas, Božidar Finka, Veljko Gortan, Josip Jernej, Mijo Lončarić, Antica Menac, Mira Menac-Mihalić, Milan Moguš, Adela Ptičar, Valentin Putanec, Petar Šimunović, Antun Šojat, Vojmir Vinja, Josip Vončina i Vesna Zečević.

Odbor za leksikografiju u 1984. godini radio je na nekoliko osnovnih zadataka:

1. Redovno je pratio rad na rječnicima koji se izrađuju za Jugoslavensku akademiju, i to: a) Dopune Rječnika hrvatskoga ili srpskoga jezika JAZU i b) Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika.

2. U suradnji sa Zavodom za lingvistička istraživanja vodio je brigu o organiziranju rada na slijedećim rječnicima: na Rječniku čakavskog narječja, Rječniku hrvatskih kajkavskih govora, Povijesnom toponomastičkom rječniku SRH i na Etimološkom rječniku anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku.

Odlučeno je da se održavaju dvije vrste sastanaka Odbora za leksikografiju, i to: a) redoviti, na kojima se diskutiraju tekuća pitanja i b) stručni, na kojima će se raspravljati pitanja u vezi sa znanstvenom djelatnosti u području leksikografije. Na jednom od takvih sastanaka raspravit će se i koncepcija jednosveščanog etimološkog rječnika čiju će izradu Odbor predložiti Razredu za filologiju.

Odbor je raspravio mogućnost održavanja simpozija o etimologiji, koji će organizirati zajedno s Odborom za onomastiku.

Odbor je pokrenuo inicijativu za osnivanje Međuakademijskog odbora za leksikografiju.

4. Odbor za lingvistička istraživanja

Predsjednik Odbora je Josip Hamm, zamjenik Antica Menac, a članovi su Odbora: Rudolf Filipović, Veljko Gortan, Petar Guberina, Dalibor Brozović, Božidar Finka, Radoslav Katičić, Milan Moguš, Eduard Hercigonja, Anica Nazor, Milivoj Sironić, Pavao Tekavčić i Josip Vončina.

Kako je bilo i predviđeno, ovaj je Odbor djelovao do osnutka Zavoda za lingvistička istraživanja, koji je osnovan na prijedlog Razreda za filologiju i Predsjedništva JAZU na Skupštini JAZU 29. ožujka 1984. Izvještaj o radu za godinu 1984. i plan rada Zavoda za lingvistička istraživanja za 1985. godinu nalaze se u izvještaju Istraživačkog centra JAZU.

5. Odbor za orijentalistiku

Predsjednik je Odbora R. Katičić, zamjenik predsjednika Z. Škreb, tajnik Milka Jauk-Pinhak, a članovi su R. Filipović, V. Gortan, V. Devidé, M. Ždralović i Z. Matišić.

Odbor za orijentalistiku obnovio je održavanje »Orijentalističkih večeri« i pripremio nekoliko tema za njihovo dalje održavanje. Dana 17. svibnja u okviru »Orijentalističkih večeri« dr. Radovan Pavić održao je predavanje pod naslovom »Palestinska državnost — geopolitički aspekti.«

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Rudolf Filipović objavio je: Some Basic Methodological Questions of Contrastive Analysis, *Linguistica contrastiva,* Società di linguistica Italiana, Bulzoni, Roma 1982 (izašlo 1984), 3—16; What are the primary data for contrastive analysis? *Contrastive Linguistics — Prospects and Problems,* Mouton Publishers 1984, 107—117; Can a Dictionary of — isms Be an Etymological Dictionary? *Lexeter '83 Proceedings,* Niemeyer Verlag, Tübingen 1984, 73—79; Croatian Dialects as Markers of Croatian Ethnicity in the United States, *The Role of Ethnicity in American Society,* Zagreb-Beograd, 1984, 99—108.

U toku je njegov istraživački rad u području lingvistike jezičnih dodira i kontrastivne lingvistike, na izradi Etimološkog rječnika anglicizma i na proučavanju hrvatskih dijalekata u SAD.

Veljko Gortan objavio je: Prijevod s grčkoga doksografske građe i fragmenata atomista Leukipa i Demokrita. Diels, Predsokratovci, sv. 2, Naprijed, Zagreb 1983. (izašlo 1984), 71—163.

U toku je njegov istraživački rad u području rukopisne građe hrvatskih latinista.

Petar Guberina objavio je: Bases théoriques de la méthode audiovisuelle structuro-globale (méthode Saint-Cloud — Zagreb) — Une linguistique de la parole, Aspects d'une politique de diffusion du français langue étrangère depuis 1945, Hatier, Paris 1984.

Josip Hamm objavio je: Glagolitica bulgaro-macedone e croata nei primi secoli del nostro millennio, *Atti del 8º Congresso internazionale di studi sull' alto medioevo,* Spoleto 1983; Jezična politika u Austriji — s posebnim obzirom na gradišćanskohrvatsku i slovensku manjinu, *Sveske,* 5—6, 1984, Instituta za proučavanje nacionalnih odnosa pri CK BiH, Sarajevo 1984; Endstation Kahlenberg 1683. Schicksal eines Gelehrten, *Anzeiger der phil.-hist. Klasse der Osterreichischen Akademie der Wissenschaften,* Jahrg. 120, So. 16, Wien 1984.

U toku je njegov znanstvenoistraživački rad na hrvatskoj prozi Marulićeva vremena i u području Metodijeva vremena.

Zdenko Škreb objavio je: Trivialliteratur, Erzählgattungen der Trivialliteratur (ur. Z. Škreb i U. Baur), *Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft,* Germanistische Reihe, Band 18, 1984, 9—31; August Heinrich Julius Lafontaine, ib., 33—65; Der Detektivroman, ib., 195—209; Die Idee des Rechtes bei Grillparzer, *Jahrbuch der Grillparzer-Gesellschaft N. F.,* Bd. 15, 1984, 37—49; Sitne književne forme u Goetheovu djelu. *Simpozijum o Goetheu,* Novi Sad 1983 (izašlo 1984), 21—27; Svetozar Petrović, *Književna reč,* 234 25. V. 1984, 5—6; Pitanje književne fikcije, *Književna reč,* leto 1984, 238—240; Schnitzlers Therese, *Neohelikon XI,* 1, 1984, 171—184; Pitanje nastave književnosti, *Kako predavati književnost,* Beograd 1984, 20—28.

Dalibor Brozović objavio je: Carte 1.2 Q1: 005. LUNE. Carte onomasiologique. Commentaire. *Atlas linguarum Europae, Commentaires,* Vol. I, premier fascicule, Assen (Nederland), Van Gorcum 1983 (izašlo 1984), 9—17; Carte 1. e lune, luna, mesjac, moon, Mond, luna, s legendom, *Atlas linguarum Europae. Cartes,* Assen (Nederland), Van Gorcum, 1983 (izašlo 1984).

U toku je njegov istraživački rad na evropskom, općeslavenskom i hrvatskosrpskom atlasu i na fonologiji hrvatske gramatike.

Božidar Finka objavio je: Jezik naš svagdašnji, *Jezik,* XXXI/5, Zagreb 1984, 145—150; suautor: Lingvističke udaljenosti na otoku Hvaru, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9, Zagreb 1982—1983 (objavljeno 1984), 197—214; Makedonsko ime u starijoj hrvatskoj pisanoj riječi, *Makedonski jazik,* XXXII—XXXIII, Zagreb 1981—1982 (objavljeno 1984).

U toku je njegov istraživački rad u području lingvističke geografije, osobito u vezi s izradom Općeslavenskog lingvističkog atlasa.

Radoslav Katičić objavio je: O jeziku Ilira, Simpozijum Duhovna kultura Ilira, Centar za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, Sarajevo 1984, 253—264; The Making of Standard Serbo-Croat, Aspects of the Slavonic Language Question, I, New Haven 1984, 261—295.

U toku je njegov istraživački rad u području književnosti i naobrazbe ranoga hrvatskog srednjovjekovlja i filološke interpretacije vrela za najraniju hrvatsku povijest te u području slavenskog poganstva u okviru indoevropske mitologije i južnoslavenske toponimije.

Član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Antica Menac: u toku je njezin istraživački rad u području kontrastivne analize ruskog i hrvatskog književnog jezika i u području hrvatske frazeologije.

Milan Moguš objavio je: Križanićeva hrvatska gramatika, *Radovi Zavoda za slavensku filologiju*, 19, Zagreb 1984, 96 str.; Akcenat glagola u ličkih čakavaca, *Makedonski jazik*, XXXII—XXXIII, Skopje 1982 (izašlo 1984), 527—531.

U toku je njegov istraživački rad u području kompjutorske obrade hrvatskih književnih tekstova.

Franjo Švelec objavio je: Odnos prema književnoj baštini u hrvatskoj znanosti o književnosti u XIX. stoljeću, *Jugoslavenski seminar za strane slaviste*, sv. 33—34, Zadar 1984, 78—91; Prisutnost i funkcija Danteove motivike u »Planinama« P. Zoranića, *Dante i slavenski svijet*, Zagreb 1984, 643—651; Držićeva »Mande« prema talijanskoj književnosti. *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, 162, Zagreb 1984; »Robinja« Hanibala Lucića. ibid.; Dubrovačka komedija XVII stoljeća. ibid.; Fantazijsko i zbiljsko u »Vili Slovinki« Jurja Barakovića, ibid.

U toku je njegov istraživački rad u području starije hrvatske književnosti.

Miroslav Kravar objavio je: Empirijsko-fonološki temelji Gajeva pravopisa, *Jugoslavenski seminar za strane slaviste*, Filozofski fakultet u Zadru, Zavod za slavistiku, 1984, 9—27; Oko akcenta riječi *scena*, *Jezik* 31, Zagreb 1984, 136—140; Teorija i praksa naglašavanja stranih riječi, *Zadarska revija*, 33, Zadar 1984, 177—186; Zur Metrik von Križanićs »Illyria«, *Studien zu Literatur und Kultur in Osteuropa: Bonner Beiträge zum 9. Internationalen Slawistenkongress in Kiew* (= Hans-Bernd Harder u. Hans Rothe: Bausteine zur Geschichte der Literatur bei den Slaven 18), Köln-Wien 1983 (izašlo 1984), 139—151.

U toku je njegov istraživački rad u području historijske sintakse slavenskih jezika, klasičke metrike u svijetu i u nas, akcentuacije hrvatsko-srpskog i stranoga leksika, naše glagolske sintakse s osobitim obzirom na glagolski vid; pitanja odnosa između Homera i naše usmene epike i pitanja života i misli J. Križanića.

Željko Bujas objavio je: The Sixties Words, *SRAZ*, XXVIII (1—2), Zagreb 1983 (izašlo 1984), 77—85.

U toku je njegov istraživački rad na prikupljanju građe o američko-britanskim vokabularskim razlikama, prikupljanju građe za Rječnik američkog društva i civilizacije i u području hrvatsko-engleske leksikografske i leksikološke datoteke.

Eduard Hercigonja objavio je: Je li Marulić »otac hrvatske književnosti«? *Zadarska revija*, 1—2, Zadar 1984, 130—137.

U toku je njegov istraživački rad u području ćirilometodske jezično-književne tradicije u Hrvata.

Josip Jernej objavio je: Talijansko-hrvatski ili srpski rječnik. VI. prošireno izdanje, *Školska knjiga*, Zagreb 1984, XIV + 1029 str. (u suautorstvu); Talijanska gramatika za svakoga. III. izdanje, *Školska knjiga*, Zagreb 1984, 194 str.; Reggenze sintattiche e dizionari, *Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia*, XXVIII, Zagreb 1983 (izašlo 1984), 67—75.

U toku je njegov istraživački rad u području kontrastivne analize talijanskog i hrvatskog književnog jezika.

Anica Nazor objavila je: Šimun Kožičić: Knjižice krsta, Rijeka 1531. Transkripcija. Komentar. Rječnik. *Cankarjeva založba,* Ljubljana-Zagreb 1984, 108 str.; Divkovićeva djela u glagoljskim rukopisima 17. i 18. stoljeća, *Zbornik radova o Matiji Divkoviću,* Sarajevo 1982, 163—173; Međašnji datum nacionalne kulture. Uz pola milenija najstarije hrvatske tiskane knjige, *Naša knjiga,* br. 3, 1983, 5—6.

Sudjelovala je u pripremi izložbe: Glagoljica u Dalmaciji, Zadar, 21. studenog do 15. prosinca (priređena uz znanstveni kolokvij u povodu 500. obljetnice tiskanja prvotiska glagoljskog Misala iz 1483).

U toku je njezin istraživački rad na Rječniku općeslavenskog književnog (crkvenoslavenskog) jezika hrvatske redakcije.

Valentin Putanec objavio je: Podrijetlo toponima Lašćina u Zagrebu, *Jezik,* 31, 1983—1984, 21—23; Neobični rusizmi za isti pojam u hrvatskom književnom jeziku: objasniti, razjasniti, pojasniti, *Jezik,* 31, 1983—1984, 63—64; Raritet »Bogoljubno razmišljanje od očenaša« (Požun 1642) Jakova Mikalje, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9, 1982—1983 (izašlo 1984), 127—195.

U toku je njegov istraživački rad na hrvatsko-francuskom rječniku i etimološkom rječniku.

Milivoj Sironić objavio je: Prijevod s grčkog originala fragmenata »Heraklit« i izvršio redakciju svih prijevoda s grčkog originala. *Diels, Predsokratovci,* sv. I, str. 137—169, str. 447 i sv. II, str. 418, Naprijed, Zagreb 1983 (izašlo 1984).

U toku je njegov istraživački rad na Aristotelovoj psihologiji.

Petar Šimunović objavio je: Povaljska listina i Povaljski prag 1184—1984, *Brač u srednjem vijeku,* Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Splitu i Bračkí muzej, Povlja 1984, 21—30; Zemljopisna imena kao spomenička baština materijalne i duhovne kulture, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9, Zagreb 1984, 231—252; Najbrojnije hrvatsko prezime Horvat, *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena,* 49, Zagreb 1983 (1984), 653—659; Split/Spljet — osvrt na polemiku s početka stoljeća, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9, Zagreb 1983 (1984), 215—230; (u suautorstvu) Lingvističke udaljenosti na otoku Hvaru, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9, Zagreb 1984, 197—214; Društveni aspekt onomastičkih istraživanja u Hrvatskoj. *Makedonski jazik,* 32—33, Skopje 1982 (objavljeno 1984), 817—822; Brijuni, *Jezik,* XXXI, Zagreb 1983 (izašlo 1984), 33—45; Les contacts linguistiques en lumière de l'arrivée des Croates sur la côte adriatique orientale. Picos, Leipzig 1984.

U toku je njegov istraživački rad na suvremenoj i povijesnoj onomastici hrvatskog jezičnog područja.

Antun Šojat objavio je: O gradišćanskim Hrvatima i njihovu jeziku (u povodu 450. obljetnice njihove dijaspore). UNESCO Glasnik 36, srpanj 1983 (izašlo 1984), UNESCO, Paris-Zagreb, 35—37; Poetska riječ gradišćanskih Hrvata, *Istra,* 2—3/1984, Pula 1984, 125—127; Poetry of the Croatian National Minority in Austria, *Most,* 1—2/1984, Zagreb 1984, 3—5; Zagrebačka štokavština, *Rasprave Zavoda za jezik,* 8—9., Zagreb 1983 (izašlo 1984), 253—264.

U toku je njegov dijalektološki i leksikografski rad na povijesnoj i suvremenoj problematici kajkavskog i gradišćanskohrvatskog književnog jezika i kajkavskih narodnih govora.

Olga Šojat objavila je: Prikaz kajkavske književnosti u djelu Mihovila Kombola »Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda«, Zagreb 1945, *Zbornik »Mihovil Kombol«,* Hrvatsko filološko društvo, Aktiv u Zadru, sv. 1, Za-

dar 1983 (izašlo 1984), 383—399. i u: *Zadarska revija,* XXII, br. 4—5, Zadar 1983 (izašlo 1984); Juraj Mulih (1694—1754) kao kajkavski pisac i kao kulturno-prosvjetni radnik, *Kaj,* XVI, br. 5—6, Zagreb 1983 (izašlo 1984), 176.

U toku je njezin istraživački rad u području hrvatskih kajkavskih pisaca.

Pavao Tekavčić objavio je: Le espressioni per il vincolo nell' istroromanzo attuale, *Verbe et phrase dans les langues romanes,* Romanica Gandensia, XX, Melanges offerts à Louis Mourin, Gent 1983 (izašlo 1984), 221—230; O hrvatskom ili srpskom participu na -vši i njegovim talijanskim ekvivalentima, *Zbornik Pedagoškog fakulteta u Rijeci,* 5/1983 (izašlo 1984), 210—208. L'istroromanzo di fronte alla Romània Perduta tra il friulano ed il romeno, u: D. Messner (izd.), Das Romanische in den Ostalpen (materijali sa simpozija u Salzburgu, listopad 1982), Beč 1984, 95—110; Kontrastivne bilješke o semantičkim, pragmatičkim i sintaktičkim aspektima izrazâ za restrikciju u hrvatskom ili srpskom i talijanskom jeziku, *Strani jezici,* 1—2, 1984, 4—20.

U toku je njegov istraživački rad u području istroromanskih govora, posebno sintaktičke, semantičke i pragmalingvističke strane suvremenih IR govora i njihovih pisanih (literarnih) tekstova.

Josip Vončina objavio je: Jezična problematika u Kombolovoj Povijesti hrvatske književnosti do narodnog preporoda, *Mihovil Kombol, književni povjesničar, kritičar i prevodilac,* Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu 25. obljetnice smrti, Zadar, 18—20. studenoga 1981, Zadar 1983 (izašlo 1984), 85—88; Kritičko čitanje Zoranićevih Planina (I), *Umjetnost riječi,* XXVII, br. 4, Zagreb, listopad-prosinac 1983 (izašlo 1984), 271—292; Kritičko čitanje Zoranićevih Planina (II), *Umjetnost riječi,* XXVIII, br. 1—2, Zagreb, siječanj-lipanj 1984, 81—107; O postanku i načelima Reljkovićeve Nove slavonske i nimačke gramatike (1767), *Vojna krajina, povijesni pregled-historiografija-rasprave,* SNL — Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Odjel za hrvatsku povijest, Zagreb 1984, 451—469; Ujević i Marulić, *Umjetnost riječi,* XXVIII, br. 3, Zagreb, srpanj-rujan 1984, 237—246.

VI. RAZRED

ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za suvremenu književnost imao je krajem godine 1984. 10 redovnih, 9 izvanrednih, 8 dopisnih i 10 članova suradnika.

Redovni članovi: Mirko Božić, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Živko Jeličić, Vjekoslav Kaleb, Jure Kaštelan, Ranko Marinković, Marijan Matković, Petar Šegedin i Dragutin Tadijanović.

Izvanredni članovi: Rafo Bogišić, Zvane Črnja, Aleksandar Flaker, Jure Franičević Pločar, Slavko Mihalić, Slobodan Novak, Matko Peić, Vladimir Popović i Šime Vučetić.

Dopisni članovi: Matej Bor, Oskar Davičo, Blaže Koneski, Bratko Kreft, Mladen Leskovac, Josip Vidmar i Aleksandar Vučo.

Članovi suradnici: Josip Barković, Nikola Batušić, Maja Bošković-Stulli, Frano Čale, Branko Hećimović, Dubravko Jelčić, Nedjeljko Mihanović, Nikola Miličević, Miroslav Šicel i Oto Šolc.

Dopisni član Marko Ristić preminuo je 12. srpnja 1984.

Tajnik Razreda je akademik *Marin Franičević* a zamjenik izvanredni član *Rafo Bogišić.*

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom 1984. godine održano je 5 sjednica Razreda.

Razred je u nekoliko navrata raspravljao o Nacrtu Statuta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti te svoje primjedbe i prijedloge dostavio Komisiji za izradu Statuta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Raspravljano je o uređenju kompleksa na Gvozdu te je Razred svoje mišljenje preko Uprave uputio Gradskom komitetu za prosvjetu, kulturu i znanost.

Zaključeno je da se u suradnji s Razredom za filologiju organizira znanstveni simpozij »Književno djelo Hanibala Lucića« povodom 500. obljetnice Lucićeva rođenja.

Razred je davao prijedloge i mišljenja o međunarodnoj suradnji te o suradnji s institucijama izvan Akademije.

Redovito je raspravljano o izdavačkoj djelatnosti Razreda.

Redovito su održavane sjednice odbora »Dana hvarskog kazališta« i uredničkog odbora »Kritičkog izdanja sabranih djela Iva Vojnovića«.

Zaključeno je da se u 1985. godini održi svečani skup povodom 100. obljetnice rođenja Ivana Kozarca te svečani skup povodom 100. obljetnice rođenja Branka Gavelle.

Znanstveno-književne veze

Razred je nastavio suradnju s Madžarskom akademijom znanosti iz Budimpešte na temi »Hrvatsko-madžarske književne veze«. Također je ponovno osigurao suradnju Zavoda za književnost i teatrologiju s Književnim muzejom Petöfi iz Budimpešte.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom 1984. godine

1. Radovi međunarodnog simpozija »Dante i slavenski svijet«, Zagreb 1984, I. svezak, 462 str; II. svezak, 395 str. Urednik i priređivač Frano Čale.
2. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 10—12, 1983 (XLIV), izašlo iz tiska 1984, 450 str.
3. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 1—2, 1984 (XLV), 253 str.
4. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 3, 1984 (XLV), 118 str.
5. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 4—5, 1984 (XLV), 322 str.
6. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 6, 1984 (XLV), 234 str.
7. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 7—8, 1984 (XLVI), 307 str.
8. Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 9, 1984 (XLVI), 252 str.
9. Novak Simić, 1906—1981, Spomenica preminulim akademicima — svezak 20, Zagreb 1983, 27 str., urednik Rafo Bogišić.

Edicije u tisku

— Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 10—11, 1984.
— Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 112, 1984.
— Rječnik hrvatskog književnog jezika Julija Benešića, svezak I. i II.

Edicije pripremljene za tisak

— »Rad« Razreda za suvremenu književnost, knj. 20.
— »Rad« Razreda za suvremenu književnost, knj. 21.
— Rječnik hrvatskog književnog jezika, svezak III. i IV.
— Časopis »Forum« Razreda za suvremenu književnost, broj 1—2, 1985.
— »Kritičko izdanje sabranih djela Iva Vojnovića«.

Znanstveni skupovi

Znanstveni skup »Srednjovjekovna folklorna drama i kazalište« u okviru književno-kulturne manifestacije »Dani hvarskog kazališta« održan je u Hvaru od 9. do 12. svibnja 1984. godine. Sudjelovalo je 40 referenata s istim brojem priopćenja. U radu skupa od članova Razreda sudjelovali su Marin Franičević, Živko Jeličić, Rafo Bogišić, Nikola Batušić i Maja Bošković-Stulli. Dužnost predsjednika Odbora »Dana hvarskog kazališta« obavlja akademik Marin Franičević, a od članova Razreda u Odboru su Nikola Batušić, Rafo Bogišić, Mirko Božić, Jure Franičević Pločar, Branko Hećimović, Jure Kaštelan, Marijan Matković i Miroslav Šicel.

U suradnji s Razredom za filologiju organiziran je znanstveni skup »Vrijeme i djelo Matije Antuna Reljkovića« koji je održan u Novoj Gradiškoj od 24. do 26. listopada 1984.

Odlikovanja i nagrade

Akademik Marin Franičević primio je republičku nagradu za životno djelo za istaknuti znanstvenoistraživački rad u području humanističkih znanosti — osobito starije hrvatske književnosti i proučavnje versifikacije. Dobio je i Goranovu nagradu za knjigu »Povijest hrvatske renesansne književnosti«. Također je odlikovan ordenom bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem.

Član suradnik Nikola Batušić dobio je nagradu »Marko Fotez« za knjigu »Gavella — književnost i kazalište«.

Akademik Vjekoslav Kaleb primio je orden zasluga za narod sa zlatnim vijencem.

Akademik Jure Kaštelan primio je orden zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom.

Izvanredni član Vladimir Popović dobio je orden Republike sa zlatnom zvijezdom.

Izvanredni član Šime Vučetić primio je orden zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom.

Član suradnik Josip Barković dobio je orden zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Mirko Božić objavio je knjigu Colonnello-Bomba, Dniepro, Izdavačko poduzeće, Kijev 1984.

Ivo Frangeš, kao stipendist Deutsche Forschungs Gemeinschaft boravio, u svojstvu redovitog profesora, na studijskom boravku u Bonnu i predavao odabrana poglavlja iz novije hrvatske književnosti na tamošnjem sveučilištu. Dana 20. lipnja 1984. održao predavanje u Rheinisch-Westfälische Akademie der Wissenschaften, Düsseldorf, pod naslovom: »Zur Realismus Frage. Gemeinschaften und Unterschiede in der kroatischen, deutschen und italienischen Literatur«. Dana 4. srpnja 1984. održao predavanje o Ivanu Mažuraniću na sveučilištu u Münsteru (Westfalen). Predavanje »Antun Branko Šimić kritičar«, na Seminaru za strane slaviste, Zadar, 8. kolovoza 1984. Referat »O rađanju kolektivnog junaka u ratnoj prozi Miroslava Krleže«, na okruglom stolu o djelu Miroslava Krleže, 15. studenog 1984. »Još o pitanju strukture Kovačićeva romana U registraturi«, na okruglom stolu u povodu 130. obljetnice rođenja A. Kovačića u Zaprešiću.

Objavio studiju »Barčevo 'pravdanje' sa Šimićem (Vidrićeva 'Mrtva ljubav')«, *Umjetnosti riječi*, Zagreb 1984/XXVIII, br. 3, 179—192. Objavio prijevod Niccolò Machiavelli, »Vladar / Mandragola«, s pogovorom i bilješkama, Grafički zavod Zagreb 1983.

Marin Franičević objavio je knjigu Rukom pisano, rukopisnu zbirku od 35 pjesama, Valjevo 1984, 42 str. i Strasi ditinjstva, 15 pjesama u dijalektu, *Forum* 1—2, Zagreb 1984. i posebni otisak. U toku 1984. godine primio je ove nagrade: nagradu za životno djelo u znanosti, nagradu »Goran Kovačić« za knjigu »Povijest hrvatske renesansne književnosti«.

Jure Kaštelan objavio je zbirku pjesama »Zavjet za Epetion«, s grafikama Ede Murtića, JUMENA, Zagreb 1984. Također je preveo i pogovor napisao za knjigu: G. Apolinaire, Novi duh, Logos, Split 1984.

Petar Šegedin objavio je dva poglavlja romana »Vjetar«, Forum, 1—2, Zagreb 1984. Dovršava roman »Vjetar«.

Dragutin Tadijanović objavio je 14. izdanje knjige: Srebrne svirale, Izbor pjesama, Priredila Karmen Milačić, Školska knjiga, Zagreb 1984, zatim knjigu: Svjetiljka ljubavi, Izbor ljubavne poezije, Alfa, Zagreb 1984. U njegovoj redakciji objavljeno je i drugo izdanje Sabranih djela Janka Polića Kamova, sv. I: Pjesme, novele i lakrdije; sv. II: Isušena kaljuža, roman; sv. III: Drame; sv. IV: Članci i feljtoni, Pisma, izd. Otokar Keršovani, Rijeka 1984.

Rafo Bogišić objavio je Dvije poeme Antuna Gleđevića, *Dubrovnik*, 3—4, Dubrovnik 1984, 131—146; Izabrana djela (s Čalom, Katičićem, Lasićem i Šiclom), Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 161; Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 1—98.

Na simpoziju »Sigetska bitka u hrvatskoj književnosti i historiografiji (Senj — Zadar, studeni 1984) održao referat: »Trublja Slovinska« Vladislava Menčetića.

Zvane Črnja: Marule moj, televizijska drama u četiri prikazanja. Emitirala ju je RTV Zagreb 1984. godine.

Vladimir Popović objavio je poemu »Oči« na engleskom jeziku, *Bridge-Most*, br. 1—2, Zagreb 1984, 29 str. Primio je »Goranov vijenac« za poeziju.

Nikola Batušić objavio je knjigu: Skrovito kazalište — ogledi o hrvatskoj drami, Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa, Zagreb 1984, 195 str. Također je objavio: O nekim osobitostima triju novih hrvatskih komedija, *Dubrovnik*, br. 3—4, XXVII, 1984. Uredio je: Antologija novije hrvatske drame, *Scena*, XX, br. 2, Sarajevo 1984, 164 str.

Maja Bošković-Stulli objavila je knjigu: Usmeno pjesništvo u obzorju književnosti, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 404 str. Također je objavila rasprave i članke: Jagić o usmenim pripovijetkama, *Narodna umjetnost*, 20, 1983, 11—24 (objavljeno 1984); Pričanja o životu, *Umjetnost riječi*, 27, 1983, 4, 241—270 (objavljeno 1984), te osvrte na knjige, objavljene u godišnjaku *Narodna umjetnost*, 20, 1983 (izašlo iz tiska 1984): Brüder Grimm, Kinder- und Hausmärchen (str. 95—98); Vladan Nedić, Vukovi pevači (98—99); Lee Haring, Malagasy Tale Index (107—108); Kad je sve zborilo. Crnogorske narodne basne (111—112). U toku je rad na proučavnju usmene poezije i proze.

Frano Čale objavio je knjige: Izvor i izvornost (Poredbene studije), Liber, Biblioteka L, Zagreb 1984, 224 str.; Igre u Njarnjas gradu, Hrvatsko društvo kriti-

čara i teatrologa, Teatrologijska biblioteka, Zagreb 1984, 248 str.; Izabrana djela (s Bogišićem, Šicelom, Lasićem i Katičićem), Pet stoljeća hrvatske književnosti, svezak 161, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 73 str.

Također je objavio: O Machiavelliju s naše obale, *Dubrovnik*, 6, Dubrovnik 1983 (izašlo iz tiska 1984), 81—82 i komentare uz vlastite prijevode Machiavellijevih stihova, 112—114; Esperienze recenti di collaborazione culturale italo-croata, *Esperienze Letterarie*, Anno VIII, N. 1, Napoli, 1983, 73—79.

Objavio je prijevode: Umberto Saba, Petnaest pjesama (O stotoj obljetnici), *Dometi*, 6, Rijeka 1984, 71—82, i Carlo Goldoni, Neobična zgoda, komedija, izvela RTV-Zagreb, 22. listopada 1984. Sudjelovao je na međunarodnom simpoziju »Il punto su Saba« u Trstu, 25—27. III. 1984, a referatom Saba e Tadijanović, gemelli inconsapevoli, te na Simpoziju »Storia e Letteratura« također u Trstu, 9—11. XI. 1984, gdje je prezentirao Akademijin Zbornik o Danteu.

Dubravko Jelčić objavio je knjige: Šenoa (monografija), Globus, Zagreb 1984, 281 str.; Kranjčević (monografija), Globus Zagreb 1984, 279 str. i Matoš (monografija), Globus, Zagreb 1984, 441 str. te Izabrana djela (sa Švelecom, Ivanišinom, Vaupotićem i Mihanovićem), Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 162, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 432 str. Također je objavio radove: Poezija zemlje i zemlja poezije, *Požeški zbornik*, V, 1984, 231—236; Andrićeva parabola o nasilju i strahu, *Godišnjak Odjeljenja za književnost Instituta za jezik i književnost*, XIII, Sarajevo 1984; Slika svijeta u pjesništvu Vladislava Kušana, *Gesta*, Varaždin 1984, te O hrvatskom narodnom preporodu, Matica, Kalendar Matice iseljenika Hrvatske za godinu 1985, Zagreb 1984.

Nastavlja istraživanja za monografiju o pretpreporodnoj i preporodnoj književnosti u Slavoniji.

Nedjeljko Mihanović objavio je: Ogledi i rasprave, Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 162, 249—340, priredio Krešimir Nemec, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984. U časopisima je objavio ove radove: Nikola Pulić, *Dubrovnik*, XXVII, br. 1—2, Dubrovnik 1984, 35—43; Sabrana djela Ivana Gorana Kovačića, *Dometi*, XVI, br. 9, Rijeka 1983, 70—72, (izašlo iz tiska 1984); Lirizam ljuvenog nemira, *Oko*, XII, br. 315, Zagreb 1984, 20; Elementi poetskog u suvremenoj hrvatskoj drami, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—2—3, Split 1984, 42—50.

Priredio je slijedeće knjige: Vladimir Nazor, Istarske teme, knj. prva, (Predgovor, str. 7—16); Istra kroz stoljeća, V. kolo, knj. 27, Pula—Rijeka 1984, 259 str.; Vladimir Nazor, Istarske teme, knjiga druga, Istra kroz stoljeća, V. kolo, knj. 28, Pula—Rijeka 1984, 351 str.; Nikola Pulić, Saša Vereš, Vojislav Kuzmanović: Izabrana djela (predgovori: str. 7—22; 181—195; 319—330), Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 163, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 412 str.; Branislav Zeljković, Stanko Juriša, Zlatko Tomičić: Izabrana djela (predgovori: str. 67—79; 121—132; 329—350), Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 165, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 237 str. Također je priredio izložbu »Život i djelo Julija Benešića«, Hrvatsko narodno kazalište od 25. X. do 9. XI. 1984.

Nikola Milićević objavio je knjige: Nepovrat, Zbirka pjesama, Naprijed, Zagreb 1984, 80 str.; F. García Lorca, Umro od ljubavi, (izabrane pjesme), izabrao,

većim dijelom preveo i pogovor napisao N. Milićević, novo, prošireno izdanje. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984. i Josip Pupačić, Pjesme. Izbor i pogovor Nikola Milićević, Mladost, Zagreb 1984.

Miroslav Šicel objavio je knjige: Kovačić, Biblioteka Portreti, Globus, Zagreb 1984, 173 str.; Gjalski, Biblioteka Portreti, Globus, Zagreb 1984, 196 str. i Izabrana djela (s Bogišićem, Čalom, Lasićem i Katičićem), Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 161, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 113—178.

VII. RAZRED

ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija i sastav

Razred za likovne umjetnosti je krajem 1984. godine imao devet redovnih, devet izvanrednih, trinaest dopisnih i sedam članova suradnika.

Redovni članovi: Cvito Fisković, Drago Galić, Anđela Horvat, Lavoslav Horvat, Andre Mohorovičić, Vjekoslav Parać, Kruno Prijatelj, Josip Seissel, Frano Šimunović.

Izvanredni članovi: Vojin Bakić, Boris Dogan, Ljubo Ivančić, Branko Fučić, Želimir Janeš, Edo Kovačević, Zlatko Prica, Nikola Reiser i Ivan Sabolić.

Dopisni članovi: Jean Cassou, Božidar Jakac, Leo Junek, Ksenija Kantoci, Antun Motika, Omer Mujadžić, Miodrag Protić, Edo Ravnikar, Gabrijel Stupica, Slavko Šohaj, Kamilo Tompa, Kenzo Tange i Ernest Weissman.

Članovi suradnici: Ana Deanović, Igor Emili, Ferdinand Kulmer, Velimir Neidhardt, Sena Sekulić, Melita Viličić i Ante Vulin.

Dana 6. siječnja 1984. godine u Ljubljani preminuo je u 80. godini života dopisni član Marjan Mušič, 8. siječnja 1984. godine u 77. godini života preminuo je dopisni član Ismet Mujezinović, a 21. travnja nesretno preminuo akademik Marino Tartaglia u 90. godini života.

Tajnik Razreda za likovne umjetnosti je izvanredni član *Edo Kovačević,* a zamjenik tajnika je redovni član *Frano Šimunović.*

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred je tijekom 1984. godine održao 8 sjednica i niz radnih sastanaka pojedinih odbora i komisija.

Na nekoliko sjednica raspravljalo se o organizaciji radnih jedinica, planirala su se sredstva za istraživačke projekte u 1984. godini, o izdavačkoj djelatnosti i održavanju prigodne izložbe članova Razreda — radova slikara, kipara i arhitekata.

Izvještaji te važniji zaključci i prijedlozi doneseni na sjednicama Razreda za likovne umjetnosti:

Razred je kao cjelina, a i preko pojedinih članova, sudjelovao u nizu najvažnijih djelatnosti i manifestacija javnog značenja s područja likovne umjetnosti, kulture

i znanosti. Razvijala se suradnja između pojedinih ustanova Akademije, Zavoda za zaštitu spomenika kulture te zaštite prirode kao i galerijskih muzejskih i restauratorskih ustanova i ostalih institucija takvih i sličnih namjena.

— Raspravljani su i prihvaćeni zaključci i prijedlozi u izradbi normativnih akata pri sklapanju ugovora o suradnji s ostalim akademijama.

— Raspravljen je i sastavljen izvještaj o radu u tekućoj godini te sastavljen plan rada za 1985. godinu.

— Doneseni su zaključci o raspodjeli sredstava za znanstvenoistraživački rad i organiziranje priredbi s područja umjetnosti i kulture.

— Na 2. redovnoj sjednici Razreda, održanoj 20. ožujka 1984. godine, imenovani su za predstavnike Jugoslavenske akademije u Savjet radne organizacije Muzejskog prostora na Jezuitskom trgu izv. član Nikola Reiser, a za njegova zamjenika izv. član Boris Dogan.

— Osnovan je Organizacijski odbor za obilježavanje 40. obljetnice III. zasjedanja ZAVNOH-a i I. kongresa kulturnih radnika u Topuskom. Osim članova Razreda u Organizacijskom odboru bili su i predstavnici ostalih razreda Akademije. Održano je nekoliko sastanaka i dogovora.

— Na 1. redovnoj sjednici Razreda održanoj 21. veljače 1984. godine prihvaćeno je da član suradnik Mirko Marković pređe iz Razreda za prirodne znanosti u Razred za likovne umjetnosti. Prelazak se obrazlaže činjenicom da dr. Mirko Marković radi u Odboru za narodni život i običaje čija djelatnost spada u Razred za likovne umjetnosti.

— Kao predstavnici Razreda, odnosno Akademije, članovi Razreda sudjelovali su na proslavama, kongresima, savjetovanjima i sl. Među inim:

— Akademik Cvito Fisković sudjelovao na slijedećim znanstvenim skupovima: Znanstveni skup »Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i Narodnooslobodilačkoj borbi«, 13—14. IV. 1984, Korčula, Znanstveni skup »Proslava 650. godišnjice planske izgradnje Stona«, Ston, 1—2. IX. 1984. godine, Znanstveni skup »Marko Marulić — latinski i hrvatski pisac«, Split, 19—20. XI. 1984, Znanstveni skup o otoku Rabu 25—27. X. 1984. godine. Na svim navedenim skupovima održao je i referate.

— Akademik Andre Mohorovičić sudjelovao na više znanstvenih skupova kao član Počasnog odbora ili predsjednik organizacijskih odbora, zastupajući Akademiju i Razred. Među značajnijim skupovima bili su i Znanstveni skup o otoku Rabu održan od 26. do 28. listopada 1984. godine i Znanstveni skup u povodu 750. godišnjice Virovitice održan 2—4. X. 1984. godine.

— Akademik Kruno Prijatelj sudjelovao je na znanstvenim skupovima u Hvaru »Dani Hvarskog kazališta«, Znanstvenom skupu »Italija i balkanske zemlje u kasnom srednjem vijeku« te kolokviju »Glagoljica u Hrvatskoj« na Filozofskom fakultetu u Zadru. Na svim skupovima održao je referate.

— Akademik Josip Seissel sudjelovao je na izložbi »Konstruktivizam u Jugoslaviji« (1921—1981. g.) s 15 izložaka. Izložba je održana u nekoliko gradova Evrope.

— Član suradnik Ana Deanović zastupala je Akademiju na znanstvenom skupu III. internacionalni seminar za povijest arhitekture Internacionalnog centra za studij arhitekture »Andrea Palladio« u Vicenzi.

— U okviru obilježavanja 100. obljetnice Strossmayerove galerije starih majstora, Razred je imenovao radni odbor proslave u koji su imenovani akademici A. Mohorovičić, J. Seissel, F. Šimunović, te izv. članovi V. Bakić, B. Dogan i E. Kovačević.

U okviru proslave održat će se izložba radova članova VII. razreda, kipara, slikara i arhitekata. U dogovoru s upraviteljem Strosmayerove galerije prof. V. Zlamalikom izložba bi se održala u proljeće 1985. godine.

— Akademik Andre Mohorovičić i član suradnik Ana Deanović predstavnici su Razreda u komisijama i sjednicama za Provedbeni urbanistički projekt »Park Maksimir«.

— Izv. član Branko Fučić na 1. redovnoj sjednici Razreda održanoj 21. veljače 1984. godine izvijestio je članove Razreda o planiranju ponovnog otvaranja obnovljene i proširene izložbe »Tragom glagoljskih natpisa«. Izložba je realizirana, otvorena 22. V—15. VII. 1984. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu.

— Na 5. redovnoj sjednici održanoj 19. rujna 1984. godine predloženo je da se kompletna izložba radova članova VII. razreda, slikara kipara i arhitekata (od osnutka do danas) preseli nakon zatvaranja u Zagrebu, u Srpsku akademiju nauka i umetnosti u Beograd.

— Formiran je Inicijativni odbor za obilježavanje 100. obljetnice rođenja M. Kraljevića i J. Račića. Pripremni radovi već su u toku, a znanstveni skup bi se održao u jesen 1985. godine.

— Akademik Drago Galić imenovan je na 5. redovnoj sjednici, 19. rujna 1984. godine, za predstavnika Razreda u Komisiji za izradu Statuta Jugoslavenske akademije.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom godine 1984:

»Rad«, knj. XI, odgovorni urednik akademik Andre Mohorovičić, autor dr. Lelja Dobronić, Posjedi i sjedišta templara, ivanovaca i sepulkralaca u Hrvatskoj.

Edicije pripremljene za tisak:

— Spomenica posvećena akademiku Antunu Augustinčiću, odgovorni urednik akademik Drago Galić,

— Spomenica posvećena preminulom članu M. Detoniju, odgovorni urednik akademik Andre Mohorovičić,

— Bulletin Razreda za likovne umjetnosti, broj 55, uređuje redakcijski odbor, odgovorni urednik Edo Kovačević,

— Izbor iz djela Marina Tartaglie, odgovorni urednik Drago Galić,

— »Rad« o Meštrovićevoj arhitekturi, urednik akademik Andre Mohorovičić, autor dr. Ana Deanović.

Recenzije rukopisa:

Članovi Razreda tijekom godine 1984. proveli su ove recenzijske postupke i za tisak u edicijama Akademije prihvatili rukopise:

— T. Stepinac-Fabijanić, Način i kultura stanovanja u Istri, na Krasu i sjevernojadranskim otocima: pregled povijesno-arhitektonskog razvoja, prihvaćeno na sjednici 9. svibnja 1984. godine. Recenzent član suradnik dr. Mirko Marković.

— O. Švajcer, Karikatura u osječkom slikarstvu u razdoblju 1900—1940. godina, prihvaćeno na sjednici 2. studenog 1984. godine, recenzenti akad. Anđela Horvat i izv. član Nikola Reiser.

Odbori Razreda

U okviru Razreda za likovne umjetnosti djelovao je odbor: Redakcijski odbor časopisa »Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti u sastavu: Anđela Horvat, Edo Kovačević (odgovorni urednik), Josip Seissel i Frano Šimunović.

Funkcije članova Razreda

Članovi Razreda izabrani su i sudjeluju u radu ovih odbora i ustanova:

— akademik Drago Galić te izvanredni članovi Ljubo Ivančić, Nikola Reiser i Ivan Sabolić voditelji su majstorskih radionica likovnih umjetnosti JAZU;

— akademik Andre Mohorovičić je potpredsjednik JAZU, predsjednik Odbora za narodni život i običaje JAZU. Član je Republičkog savjeta za pitanja obrazovanja, nauke, kulture i fizičke kulture, Odbora za praćenje gradnje Kliničko-bolničkog centra u Zagrebu Skupštine grada Zagreba, te koordinator republičkog Projekta 41 »Prostorno planiranje i zaštita čovjekove okoline«. Predsjednik je Odbora Skupštine grada Zagreba za gradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke;

— akademik Andre Mohorovičić i član suradnik Ana Deanović, članovi su Međurazrednog odbora za stručnu terminologiju;

— izvanredni član Edo Kovačević tajnik je Razreda za likovne umjetnosti i član Predsjedništva Akademije;

— član suradnik Ana Deanović voditelj je Kabineta za arhitekturu i urbanizam Istraživačkog centra JAZU;

— član suradnik Ante Vulin član je Međuakademijskog odbora za industrijalizaciju stambene gradnje i unapređivanje stanovanja;

— izvanredni članovi Nikola Reiser i Boris Dogan predstavnici su Jugoslavenske akademije u Savjetu radne organizacije Muzejskog prostora na Jezuitskom trgu.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Cvito Fisković objavio je ove znanstvene radove: Pomoć Splita Makarskoj za vrijeme kuge 1815, *Kulturna baština,* 14, Split 1984, 74—78; Stari vrtovi i ljetnikovci u Korčuli, *Hortikultura,* 51 1—2, Zagreb 1984, 3—11; Dipinti di Nicola Grassi a Trogir e a Šibenik »Rococo europeo«, *Atti del Congresso internationale di studi,* Udine 1984, 51—56; Brojni odlazak Pelješčana na more sredinom 19. stoljeća, *Pelješki zbornik,* 3. Zagreb 1984, 87—94; Minijature iz ostavštine Ivana Bizara u Dubrovniku, *Zbornik za likovne umetnosti,* 19, Novi Sad 1984, 241—253; Antička naseobina na Majsanu, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji,* 24, Split 1984, 5—25; Pet ikona na staklu iz Dalmacije, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji,* 24, Split 1984, 125—138; Splitski graditelj iz doba narodnog preporoda Vicko Marinović, Hrvatski narodni preporod u Dalmaciji, Split 1984, 275—299;

Sudjelovao je znanstvenim skupovima s referatima: Znanstveni skup »Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i Narodnooslobodilačkoj borbi« 13—14. IV. 1984. god., Korčula: referat pod naslovom »Kulturni spomenici na Korčuli i Pelješcu za vrijeme NOB-a; Znanstveni skup »Proslava 650. godišnjice planske izgradnje Stona«, Ston 1—2. IX. 1984, referat: Kulturna baština Stona; Znanstveni skup »Mar-

ko Marulić — latinski i hrvatski pisac«, Split 19—20. XI. 1984, referat: Marko Marulić u likovnim umjetnostima; Znanstveni skup o otoku Rabu, 25—27. X. 1984, Rab, referat: Prilog poznavanju graditeljstva i kiparstva u Rabu.

U toku je istraživački rad: Djela domaćih majstora od 14. do 19. stoljeća, slikara, graditelja i kipara u Dalmaciji i gotičko renesansni stil u Dubrovniku. Izabran za člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine u Sarajevu, 17. V. 1984. god.

Drago Galić radi na objektima za sport i rekreaciju u vodi i uz vodu.

Anđela Horvat objavila je ove znanstvene radove: Barok u kontinentalnoj Hrvatskoj, u knjizi: *A. Horvat-Radmila Matejčić — Kruno Prijatelj,* Barok u Hrvatskoj, Biblioteka povijesti — Historiae, Sveučilišna naklada Liber, Zagreb 1982, 1—381; tiskan je i separat: *Anđela Horvat,* Barok u kontinentalnoj Hrvatskoj, Zagreb 1982, 1—435 sa 180 sl.; Gotika u Hrvatskoj u knjizi, Gotika u Sloveniji i Hrvatskoj, *Radovan Ivančević, Emilijan Cevc, Anđela Horvat,* Umjetnost na tlu Jugoslavije, Jugoslavija, Beograd, Spektar, Zagreb, Prva književna komuna, Mostar, Krščanska sadašnjost, Zagreb, Prosveta Beograd 1984, 56—76 i 141—181, table sa sl.; u tisku je Renesansa i stilsko previranje u kontinentalnoj Hrvatskoj u knjizi *R. Ivančević, A. Horvat, K. Prijatelj,* izdanja Umjetnost na tlu Jugoslavije, Renesansa; Dva gotička kipa iz Križevaca, *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena,* knj. 49, Zagreb 1983, 275—279, 6 tabla sa slikama; Zaboravljeno, a nekima nepoznato o Ivanu Meštroviću u publikaciji *A. Horvat-M.Šimat;* Meštrović u karikaturi i likovnoj kritici (do 2. svjetskog rata), Muzejski prostor, Zagreb, 1983, 14 str.; Spuren der Baukunst des Zisterzitensordens in den Kirchen Nordkroatiens im 13. Jahrhundert, *Acta Historiae artium Academiae scientiarum Hungaricae,* XXVIII/ 3—4, Budapest 1982, 241—246; Dva kamena gotička lika iz katedrale u Zagrebu, *Peristil,* Zbornik radova za povijest umjetnosti, 26, Društva povjesničara umjetnosti SR Hrvatske, Zagreb 1983, 23—30; Kip gotičke Madone u Granešini, *Bulletin Razreda za likovne umjetnosti JAZU,* br. 1 (54), Zagreb 1983, 59—66; O gotičkoj arhitektonskoj plastici u Nedelišću, *Zbornik za likovne umetnosti,* 19, Matica srpska — Odelenje za likovne umetnosti, Novi Sad 1983 (ćirilica), 203—296 + 3 table sa slikama; Pripremila građu i tekst za izložbu: Meštrović u karikaturi (do 2. svjetskog rata), Zagreb, Muzejski prostor 31. XII. 1983 — 6. II. 1984.

U toku je nastavak istraživačkog rada na spomenicima kulture s područja kontinentalnog dijela Hrvatske od 7. st. do oko god. 1900. s težištem na gotičkom razdoblju. Od travnja 1984. godine član je C. E. R. C. O. M. (Centre européen de recherches sur les congrégations et ordes monastiques) uz Académie de Lyon Université de Saint-Etienne. Izabrana za člana suradnika Matice srpske u Novom Sadu, 3. II. 1984. god.

Lavoslav Horvat surađuje i kontaktira s mlađim kolegama i studentima u prenošenju velikog i dugogodišnjeg radnog iskustva i svoje arhive.

Andre Mohorovičić je objavio ove znanstvene radove: Pojava Ivana Meštrovića u svijetu skulpture, *Bulletin 1* (54); Povijesno-kulturni razvoj Virovitice, Zbornik Virovitica 1234—1984;

Obavlja znanstvenoistraživački rad na području tipološke analize naselja i urbanih cjelina na području SR Hrvatske, razvoja arhitekture na tlu Hrvatske te kulturnopovijesnih pojava u pojedinim regijama i gravitacijskim područjima Hrvatske. Dopisni član je Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Vjekoslav Parać uz kreativni umjetnički rad u atelijeru, u organizaciji Umjetničkog paviljona u Zagrebu priredio retrospektivnu izložbu u travnju 1984. godine na kojoj je bilo izloženo cca 250 radova u raznim tehnikama (ulja, tempere, akvareli, freske, crteži), a obuhvaćen je opus od 1920. do 1984. godine. Izložbla je bila prezentirana u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu. Umjetnički paviljon izdao je opsežni katalog s tekstovima i reprodukcijama; Galerija umjetnina u Splitu postavila je u svibnju 1984. god. istu retrospektivnu izložbu (u nešto smanjenom opsegu) u svim prostorijama Galerije umjetnina u Splitu, pridodavši katalogu Umjetničkog paviljona i svoj tekst s popisom radova u svojoj varijanti izložbe.

Kruno Prijatelj je objavio ove znanstvene radove: Dalmatinsko slikarstvo 15. i 16. stoljeća, Izd. Udruženi izdavači *(Monumenta artis Croatiae,* II) Zagreb 1983, 1—126; Due pale di Giovanni Battista Argenti, *Arte veneta,* XXXVI, Venezia 1982, 221—222; Trogirske slikarske teme, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji* 23, Split 1983, 253—257; Canalettov crtež Dioklecijanova mauzoleja u Splitu, *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena, 49,* Zagreb 1983, 505—513; Alcuni esempi del ruolo delle stampe nella diffusione del manierismo e del barocco nella pittura in Dalmazia, *Atti del XXIV Congresso di storia dell'arte,* VIII, Bologna 1983, 61—63; Uz nepoznata pisma Ivana Meštrovića Šimunu Grubišiću, *Mogućnosti,* XXX/10—11, Split 1983, 926—932; Nota su due dipinti di Domenico Peruzzini in Dalmazia, Notizie di Palazzo Albani, Zampettijev zbornik XX/1—2, Urbino 1983, 193—195; L'arte del Seicento e del Settencento in Dalmazia, Barocco in Italia e nei paesi slavi del Sud, Venezia — Firenze 1983, 163—186; Novi prilog o Branislavu Deškoviću, *Peristil,* 26, Zagreb 1983, 81—88; Otkriće značajnog Benkovićevog djela u Francuskoj, *Bulletin Razreda za likovne umjetnosti JAZU,* br. 1/54, Zagreb 1983, 53—57; Dopune katalogu splitskih slika sredine prošloga stoljeća, *Kulturna baština,* IX, Split 1983, 79—89; Minijaturni portret i fotografija Luke Tripkovića od Andree de Castra, *Zbornik za likovne umetnosti,* 19, Novi Sad 1983, 255—258; Prilog stilskoj pripadnosti minijatura Hrvojeva misala, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru,* 23, Zadar 1984, 311—320; La pittura in Dalmazia al tempo di Nicola Grassi, Nicola Grassi e il Rococo europeo, Udine 1984, 177—185;

U toku su istraživanja na mnogim problemima arhitekture, skulpture i slikarstva u Dalmaciji od 14. do 19. stoljeća.

Primio je Republičku nagradu za životno djelo za istaknuti znanstvenoistraživački rad u području humanističkih znanosti. Izabran je za člana »Societé europeenne de culture« (SEC), i za počasnog člana Društva prijatelja dubrovačke starine u Dubrovniku.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima i održao referate: Glagoljica u Hrvatskoj na Filozofskom fakultetu u Zadru, referat: »Prilog stilskoj pripadnosti minijatura Hrvojeva misala«; Dani Hvarskog kazališta, Hvar 1984. god., referat: »Problemi i ličnosti gotičkog slikarstva u Dalmaciji«; Italija i balkanske zemlje u kasnom srednjem vijeku u organizaciji SANU i Fundacije Cini u Beogradu, referat; »Venecija i slikarska zbivanja u Dalmaciji i Istri u trečentu i kvatročentu«.

Josip Seissel dovršio idejnu osnovu za urbanističko hortikulturno uređenje »Doline grobova« u Dotrščini, memorijalnom području Zagreba, radna grupa J. Seissel, S. Seissel, A. Rotkvić. Kiparska obrada Vojin Bakić — izvedba u toku. Sudjelovao je na izložbi »Konstruktivizam u Jugoslaviji« (1921—1981), održane u Bel-

giji od 27. I. do 26. II. 1984, u Eindhofenu od 27. II. do 1. IV. 84; u Ratingenu, SR Njemačka, od 30. V. do 8. VII. 1984. Godine 1983. izložba je održana u Utrehtu. Na navedenim izložbama sudjelovao je s 15 izložaka.

Frano Šimunović, stvaralački i umjetnički rad u atelijeru.

Vojin Bakić, uz svoj stvaralački rad u atelijeru, radi na spomen području Dotrščine »Dolina grobova«.

Boris Dogan, uz svoj umjetnički i stvaralački rad, sudjelovao je na skupnoj izložbi (B. Dogan, E. Murtić, N. Reiser) u »Palainovki« Zagreb 1984. Skupna izložba u novo otvorenom Salonu Likum, Zagreb 1984.

Branko Fučić objavio je znanstvene radove: članci u Leksikonu likovne umjetnosti, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1984; Nerezinska kronika, *Otočki ljetopis Cres—Lošinj*, 5, Mali Lošinj 1984, 97—101. Sudjelovao je svojim radom na izložbi »Tragom glagoljskih natpisa«. Surađivao na oblikovanju izložbenih panoa, izboru materijala, izradbi izložaka i sastavu tekstova, od kojih su neki objavljeni u publikaciji dr. J. Bratulića pod naslovom »Tragom glagoljskih natpisa«, izdanje NSB, tisak Liber, Zagreb 1984. Izložba je održana u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu od 22. V. do 15. VII. 1984. godine.

U toku je istraživački rad na temi s područja hrvatskog glagolizma, srednjovjekovne ikonografije i problematike zidnog slikarstva u Istri. Konzervatorske konzultacije, programi i vodstva izvedbi na spomenicima i spomeničkim sklopovima srednjega vijeka. Radi pripreme, tekstove i ilustrativne opreme monografskih izdanja, kulturnohistorijskih izložbi i muzejskih postava te filmova o navedenim temama.

Za svoj znanstveni rad primio je nagrade: nagrada »Juraj Dobrila« s počasnom plaketom Istarskog književnog društva, Pazin 25. VI. 1984, te počasnu plaketu Društva konzervatora SR Hrvatske, Kumrovec 10. V. 84.

Ljubo Ivančić, uz svoj umjetnički rad, održao je izložbe: Suvremena jugoslavenska likovna umjetnost 1978—1983, Sarajevo, Umjetnički paviljon Collegium artisticum 5. 2—5. 3. 1984; Izbor djela Bolske galerije, Zagreb, Umjetnički paviljon 28. 2—18. 3. 84; Drugi trijenale medaljerstva i male plastike »Memorijal Ivo Kerdić«, Osijek, Galerija likovnih umjetnosti, 5. 4. 1984; Zagrebački salon, Zagreb, Umjetnički paviljon, 8. 5—8. 6. 1984; XIX. lički likovni anale, Apstrakcija — konceptualizam, Gospić, Centar za kulturu — Muzej Like, lipanj — prosinac 1984; Suvremena jugoslavenska likovna umjetnost 1978—1983, Dubrovnik, Lazareti, 12. 7. 1984; Izložba fundusa Bolske galerije, Pučišća, prostorije dječjeg vrtića 8. 8—28. 8. 1984; Papir kao površina i materijal likovnog izraza, Zagreb, Galerija Karas (izložba međurepubličke razmjene Skoplje-Zagreb), 27. 9—10. 10. 1984; Nagrađen je godišnjom nagradom (19. 6. 1984) »Vladimir Nazor« za životno djelo.

Želimir Janeš, uz svoj stvaralački rad sudjelovao je na izložbama: »(P)Osjetite taktile Ž. J.«, Zagreb Tiflološki muzej 1983/1984; »Izložba medalja i male plastike«, Samobor, ožujak-travanj 1984; »2. trijenale hrvatskog medaljerstva i male plastike — Memorijal Ivo Kerdić« Osijek, Galerija Likovnih umjetnosti, travnja 1984. g.; »Sisak — Želimiru Janešu« u povodu dodjele atelijera u Sisku te u čast primanja za izvanrednog člana JAZU, Sisak, svibnja 1984. g. Primio je nagradu Galerije likovnih umjetnosti Osijek — »Nagradu trijenala«, u travnju 1984. god.

Edo Kovačević, uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, u toku je istraživački rad osebujnosti koloristićke atmosfere Hrvatskog Zagorja. Sudjeluje pri izradi »Monografija Edo Kovačević«. Izdavač Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb 1984. godina.

Zlatko Prica, uz svoj umjetnički rad, imao je izložbe: Konink Academie — Antwerpen, siječanj-veljača, 1984. god. crteži voor schone kunsten; Galerija Buljat, Zagreb, svibanj 1984, gvaševi; Galerija Francer — Subotica, svibanj 1984. ulja, gvaševi; Galerija Osijek, listopad 1984, gvaševi. Za svoj umjetnički rad primio je Povelju ZAVNOH-a, Topusko.

Nikola Reiser, uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, sudjelovao je na izložbama: Skupna izložba članova Galerije Forum 1983/1984, »Künstler aus Jugoslavien«, IX. i X. 1984. god. (Zbirka Biskupić) Mannheim SR Njemačka; Palainovka, scenografija (B. Dogan, E. Murtić, N. Reiser), siječanj 1984. god.

Ivan Sabolić, uz svoj umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, izradio bistu predsjednika Tita za Brodogradilište Split, te bistu A. Augustinčića u Zaprešiću. Sudjelovao na skupnoj izložbi na baroknim večerima u Varaždinu. Za svoj značajan umjetnički rad primio nagradu Brodogradilište Split, rujan 1984. godine.

Ksenija Kantoci, uz svoj umjetnički i kreativni rad u atelijeru, održala retrospektivnu izložbu u Modernoj galeriji JAZU, Zagreb, prosinac 1984. godine.

Antun Motika — umjetnički i stvaralački rad u atelijeru. Primio nagradu ZAVNOH-a za 1984. godinu.

Omer Mujadžić — umjetnički i stvaralački rad u atelijeru.

Slavko Šohaj — umjetnički i stvaralački rad u atelijeru. Održao izložbu slika Slavko Šohaj od 27. 3—27. 4. 1984. godine, Galerija Sebastian, Beograd.

Kamilo Tompa, uz svoj umjetnički rad u atelijeru, objavio predgovor katalogu 7. međunarodnog trijenala kazališne scenografije i kostimografije u Novom Sadu.

Ana Deanović objavila je znanstvene radove: Meštrovićevi prostori, *Čovjek i prostor*, 12/1983, 23—27; Les chateaux de la plaine en Yougoslavie (Croatie), *IBI Bulletin*, 42, 1984, 16—19.

U toku je nastavak radova na srednjovjekovnom zidnom slikarstvu.

Igor Emili izradio je prijedlog za promjenu namjene »Upravne« zgrade u izložbeni prostor (uz Muzejski prostor u Zagrebu). U radu je programska studija za rekonstrukciju i uređenje objekata br. 16, 18 i 24 u Užarskoj ulici u Rijeci. Projekt na unutarnje uređenje salona i velikog atrija Skupštine općine Rijeka. Rad na izvedbenim projektima kompleksa upravne zgrade Rafinerije nafte Rijeka u Urinju. Prijedlog za obnovu, sanaciju i promjenu dotrajalih i oštećenih kamenih i drvenih elemenata na Trsatskoj gradini, te nadzor nad izvedbom. Član je Komisije Izvršnog vijeća općine za centar grada, stalne radne grupe predsjednika Skupštine općine, Odbora za obnovu Trsatske gradine, stručne komisije Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture, sve u Rijeci.

Ferdinand Kulmer, uz stvaralački i umjetnički rad, održao je ove samostalne izložbe: Studio Galerije suvremene umjetnosti, ožujak 1984. god., Zagreb; Mala Galerija, svibanj 1984, Ljubljana; Galerija Meduza, lipanj 1984, Kopar. Sažeta retrospektiva koja je prikazana u Vojvodini: Galerija likovne jeseni, lipanj 84. Sombor; Galerija kulturnog centra, rujan 84. Novi Sad; Galerija kulturnog doma, listopad 84. Titov Vrbas; Centar za kulturu, Olga Petrov. Sudjelovao na skupnim izložbama: Chicago, Galeries d'art international, Free Figuration; Pančevo, Centar za kulturu, Izložba suvremenog crteža; Zagreb, XIX. zagrebački salon; Zagreb, Galerija Karas, od monokromije do suvremene ekspresivnosti. Primio veliku nagradu XIX. zagrebačkog salona — 1984. godina.

Mirko Marković radio je na istraživanju prošlosti Slav. Broda, Virovitice, otoka Raba, te starih planova i karata s područja Hrvatske. Dovršio je veći rukopis iz prošlosti Istre te tri poglavlja za djelo »Život i tradicijska kultura Hrvata«.

Velimir Neidhardt objavio je ove znanstvene radove: The city, the cradle of the future, Ekistics, the problems and science of Human Settlements, 50/301, Athens 1983, 288—289; »Knjižnica«, Tehnička enciklopedija JLZ, knjiga 9 (Mot-Org), Zagreb 1984, 71—95; »Velika kuća na maloj parceli: Dileme oko našeg pristupa parcelaciji, *Arhitektura, Zagreb* 1983/84, 186—188. Sudjelovao na izložbi natječajnih radova za Kliničku bolnicu Južni Zagreb, Zagreb, Starogradska vijećnica, ožujak-travanj 1984 (suautor grupnog izloška). Izradio idejnu arhitektonsku studiju za privredno poslovni centar, s hotelom, trgovačkim i kongresnim sadržajima uz Zagrebački velesajam u Zagrebu. U toku je rad na izvedbenim projektima za zgradu Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. Član je ocjenjivačkog suda natječaja za izradu urbanističko-arhitektonskog rješenja plivačko-vaterpolnog centra i središnje zone sportskog parka »Mladost« u Zagrebu, listopad 1984. g.

Sena Sekulić objavila je znanstvene radove: Srednjovjekovni burg kao jezgra urbanizma kasnije Virovitice, *Zbornik Virovitica u prošlosti i sadašnjosti*, JAZU i SO Virovitica; Crkve-tvrđave na tlu SRH, *Zbornik za narodni život i običaje*, 49, 1983, 389—614; Žena-arhitekt danas, u prošlosti i perspektivi, *Žena*, 3—4, 1983, 76—81; A recent insertion of the new Architecture in the core of historical Zadar, Politechnika Krakowska, Materialy z Miedzynarodnego sympozjum konserwacji zabitkow architektury i urbanistyki, Kraków 1984, 91—96; Przyczynek ilustracyjny do typologii Chorwackiej architektury sakralnej protoromanizmu i wczesnego romanizmu, Teka komisiji urbanistyki i architektury, XVII 1983, 233—242. Autor je izložbe: Juraj Denzler (1896—1981) na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, studeni 1983. Također je autor izložbe: Portreti žena — graditeljica u historiji čovječanstva, Zap. Berlin, Kongress U. I. F. A., 10—20. listopada 1984. god.

U toku je istraživački rad: Tipologija naselja, arhitekt i njegov nacrt. U 1984. godini primila nagradu za životno djelo »Viktor Kovačić«.

Melita Viličić objavila je rad: Urbanističko arhitektonska povijest Senja, *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena*, 49, 1983, 693—704.

U toku su istraživački radovi: Povijesna topografija Senja III; Tipologija povijesnih urbanih sredina II, u suradnji s akad. A. Mohorovičićem i dr. S. Sekulić

Ante Vulin objavio je radove: Natječaj za izradu arhitektonsko urbanističkog idejnog rješenja bloka Jukićeva-Pierottijeva, Kršnjavog, Savska u Zagrebu, *Čovjek i prostor*, 377/XXXI, 1984: Dvije obiteljske kuće, *Arhitektura* (186, 187, 188), 1984. Održao Izložbu natječajnih radova bloka Jukićeva — Pierottijeva — Kršnjavoga — Savska, Društvo arhitekata grada Zagreba, srpanj 1984. godine.

U toku je rad na idejnom rješenju i glavni projekt upravne zgrade i instituta za ispitivanje uzoraka industrije aluminija »Boris Kidrič«, Šibenik; idejno rješenje centra za usmjereno obrazovanje u Šibeniku — studija na novoj lokaciji; provedbeni urbanistički plan mikrorajona Šubićevac; idejni projekt stambene zone »B« Šubićevac. Tijekom 1984. godine primio je ove nagrade: Prvu nagradu na natječaju za izradu arhitektonsko-urbanističkog idejnog rješenja bloka Jukićeva — Pierottijeva — Kršnjavoga — Savska u Zagrebu (koautor V. Vulin); plaketu nagrade »Viktor Kovačić«, Saveza arhitekata za najbolje arhitektonsko ostvarenje u 1980. godini (zajedno s V. Vulin).

VIII. RAZRED

ZA MUZIČKU UMJETNOST

Organizacija i sastav

U 1984. stanje u članstvu Razreda za muzičku umjetnost nije se mijenjalo. U sastavu Razreda su 4 redovna, 3 izvanredna i 3 dopisna člana, a uz to i 4 člana suradnika.

Redovni članovi: Ivo Maček, Boris Papandopulo, Ivan Supičić, Stjepan Šulek.
Izvanredni članovi: Ivan Brkanović, Milo Cipra, Ladislav Šaban.
Dopisni članovi: Dragotin Cvetko, Uroš Krek, Mihailo Vukdragović.
Članovi suradnici: Jerko Bezić, Natko Devčić, Koraljka Kos, Lovro Županović.

Tajnik Razreda je akademik *Ivan Supičić,* a zamjenik tajnika akademik *Ivo Maček.*

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

U 1984. održano je 6 sjednica Razreda i nekoliko radnih sastanaka na Osnovnom programu Razreda i Zavoda za muzikološka istraživanja IC-a JAZU.

Na održanim sjednicama i sastancima najviše se pažnje poklanjalo realizaciji planirne izdavačke i znanstvenoistraživačke djelatnosti.

Članovi Razreda recenzirali su 29 rukopisa. Na temelju recenzija raspravljalo se o prihvaćanju rukopisa za tisak u edicijama Razreda (»Radu«, Zborniku o Kuhaču, Posebnim izdanjima Razreda, Izabranim djelima Ivana Zajca), a Razred je davao mišljenje i o radovima predviđenim za tisak u prigodnim zbornicima Akademije (o-J. Križaniću).

Znanstvenoistraživačka djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, Fonda za znanstvenoistraživački rad (koriste se njime članovi Akademije koji nisu u radnom odnosu) te u okviru Zavoda za muzikološka istraživanja IC-a JAZU. U okviru osnovnog programa Jugoslavenske akademije u 1984. odobrena su Razredu sredstva za rad na projektima »Izvori za povijest hrvatske glazbe« (voditelj izvanredni član Ladislav Šaban), »Spomenici hrvatske glazbene kulture — glazbena djela«, koji čine dva projekta: objavljivanje »Pavlinske pjesmarice« (voditelj projekta član suradnik Koraljka Kos) i objavljivanje izabranih djela Ivana Zajca (voditelj projekta član surad-

nik Lovro Županović), »Spomenici glagoljaškog pjevanja« (voditelj član suradnik Jerko Bezić), »Spomenici hrvatske glazbene kulture — teorijska djela« (voditelj akademik Ivan Supičić), te za »Fundamentalna istraživanja za povijest ranije hrvatske glazbe« koji čine više znanstvenih tema na kojima radi Zavod za muzikološka istraživanja. Iz sredstava Fonda za znanstvenoistraživački rad Akademije odobrena su sredstva izvanrednom članu Ladislavu Šabanu za rad na temi »Korespondencija Franje Ksavera Kuhača«.

U okviru projekta »Izvori za povijest hrvatske glazbe« suradnici su obavljali planirane zadatke na svih osam znanstvenih tema koje obuhvaća taj projekt. Tako je pod vodstvom izvanrednog člana Ladislava Šabana dogotovljen i potpuno opremljen za tisak rukopis Korespondencije Franje Ksavera Kuhača (sv. I) i uskoro će biti predan na recenziju u Razred. Izvršena su znanstvena istraživanja u svrhu prepoznavanja i otkrivanja neumatskih i koralnih kodeksa, i to na više lokaliteta: na Cresu, Krku, Rabu, u Zadru, Šibeniku, Trogiru i Dubrovniku. U okviru znanstvene teme »Klasifikacija rukopisnih i tiskanih glazbenih djela u arhivima SRH po vrstama i stilovima i izradba katalog incipita« suradnici su radili na finalnoj obradbi i izradbi čistopisa jedinicâ rukopisne glazbe nastale između 1600. i 1800, koja se čuva u glazbenom arhivu samostana uršulinki u Varaždinu, a u okviru znanstvene teme »Glazba i glazbenici u Republici Dubrovačkoj od druge polovice 17. stoljeća do početka 19. stoljeća«, dovršena je za tisak opsežna monografija opsega oko 1200 kartica, za koju je već proveden recenzentski postupak u Razredu. Monografija je pozitivno ocijenjena i Razred je zatražio sufinanciranje SIZ-a VII i SIZ-a za kulturu u Dubrovniku, kako bi se osigurala sredstva za tiskarske troškove toga izdanja.

Za izdavanje rukopisa »Pavlinske pjesmarice« iz 1644. u ovoj godini je voditeljica projekta Koraljka Kos obavila komparativna istraživanja porijekla napjeva u pjesmarici i sastavila odgovarajući katalog napjeva.

Za projekt »Izdavanje izabranih djela Ivana Zajca« pripremljena je za tisak II. knjiga, sv. III. i IV. u postupku prepisivanja nalaze se »Komorne skladbe« (sv. IV), koji je za tisak pripremio član suradnik Lovro Županović, a na recenzentskom postupku su »Klavirska djela Ivana Zajca« (sv. III), koji je pripremio za tisak prof. Jurica Murai.

Za projekt »Spomenici glagoljaškog pjevanja« dovršava se za tisak II. sv. Spomenikâ iz Novog Vinodolskog. U toku je izradba historijskog uvoda, a prepisivanje notne građe je dovršeno, pa se predviđa da će početkom iduće godine rukopis biti dostavljen na recenzentski postupak u Razred.

Za projekt »Spomenici hrvatske glazbene prošlosti — teorijska djela« suradnik dr. Ivan Golub za vrijeme svog studijskog boravka u Moskvi i Lenjingradu radio je na pripremi za tisak autografa »De musica« Jurja Križanića.

Razred za muzičku umjetnost je preko svog predstavnika akademika Ivana Supičića surađivao u radu Komisije za izradbu Statuta JAZU.

Nakon podrobne rasprave provedene na sjednicama Razreda, članovi Razreda su se složili većinom glasova da se Komisiji predloži da se u novom Statutu naziv VIII. razreda promijeni u *Razred za glazbenu umjetnost i znanost*, kako bi se što adekvatnije izrazili njegov sastav i područje djelovanja. Ujedno je jednoglasno zaključeno na sjednici od 18. prosinca 1984. da se prilikom idućeg biranja novih članova predloži da Razred za glazbenu umjetnost i znanost u svom sastavu ima 4 redovna člana, 5 izvanrednih članova i 6 članova suradnika.

U 1984. Samoupravna interesna zajednica za kulturu (SIZ-VII) odobrila je Zavodu za muzikološka istraživanja IC-a JAZU sredstva za asistenta pripravnika, pa je u Zavod primljen asistent istraživač Ennio Stipčević. Razred je nadgledao i pratio rad Zavoda, koji se u 1984. odvijao prema planu. U interesu takva rada Razred je prihvatio prijedlog tajnika, akademika Ivana Supičića, da zbog njegove preopterećenosti zaduženjima, izvanredni član Ladislav Šaban preuzme u tekućem izbornom mandatu posao voditelja Zavoda za muzikološka istraživanja u zamjeni. Razred je prihvatio i suglasio se sa sporazumom o suradnji koji je u ovoj godini sklopljen između Muzičke akademije u Zagrebu i Zavoda za muzikološka istraživanja. Razred je također prihvatio Plan rada Zavoda za 1985. godinu.

Na inicijativu Razreda sazvan je i održan 1. sastanak Međuakademijskog odbora za proučavanje utjecaja nacionalnih pokreta u južnoslavenskim zemljama na glazbu u 19. stoljeću, dana 21. studenoga 1984. u palači Akademije. Sastanku su uz predstavnike Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti prisustvovali i predstavnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti (akademik Dragotin Cvetko), Srpske akademije nauka i umetnosti (dopisni član Dimitrije Stefanović) i Makedonske akademije na naukite i umetnostite (kao zamjenik akademika Todora Skalovskog prof. Dragoslav Ortakov). Izvršeno je konstituiranje Odbora, za predsjednika je izabran izvanredni član Jugoslavenske akademije Ladislav Šaban, a za tajnika Odbora mr. Zdravko Blažeković. Donesen je program rada za 1985. i prihvaćena je metodologija rada. Zaključeno je da se Odbor sastaje jedanput godišnje kako bi koordinirao program istraživanja. Unutar svake akademije izabrat će se radne grupe koje će raditi na istraživanjima. Na sastanku je zaključeno da jedan od prvih zadataka novoosnovanog Međuakademijskog odbora bude pokretanje postupka za proširenje rada Odbora na proučavanje ikonografskih izvora na tlu Jugoslavije od antike do danas.

U okviru sporazuma o suradnji i razmjeni znanstvenih radnika s Madžarskom akademijom znanosti boravio je u Zagrebu u lipnju 1984. dr. Kornel Bardos, znanstveni suradnik Muzikološkog instituta Mađarske akademije znanosti.

Uz financijsku pomoć Akademije član suradnik Jerko Bezić sudjelovao je u radu Internacionalnog sastanka za tradicionalnu glazbu održanog u Pürggu od 20. do 26. svibnja 1984. referatom »Sistematika ritamski slobodnih i metroritamski vezanih pjesama (napjeva) u Hrvatskoj«.

Kao predstavnici Međuakademijskog odbora za ispitivanje tradicionalne religiozne i obredne glazbe sudjelovali su na sastanku održanom 26. travnja 1984. u Sarajevu član suradnik Jerko Bezić priopćenjem »Osmeračke pripovijedne pjesme u glagoljaškom pjevanju« i Gorana Doliner priopćenjem »Izvještaj o građi iz Novog Vinodolskog u Rukopisnoj zbirci crkvenih napjeva Franje Kuhača«.

Uz suglasnost Uprave Akademije Razred je dao besplatno na raspolaganje jedan komplet svojih izdanja za prigodnu izložbu koja je održana u Bukureštu u ožujku ove godine u okviru kulturne manifestacije »Dani SFRJ u Rumunjskoj«.

Razred je predložio Uredničkom odboru za izdavanje sabranih djela J. Križanića da se prilikom prezentacije Zbornika, koja se očekuje početkom iduće godine izvede zborska oda »Strasni život J. Križanića«, koju je na tekst dr. Ivana Goluba komponirao akademik Boris Papandopulo.

I u 1984. je uplaćena članarina za Internacionalno muzikološko društvo.

Muzičke priredbe i znanstveni skupovi

Prilikom svečane sjednice u povodu proslave 100. obljetnice postojanja Strossmayerove galerije starih majstora 9. studenoga 1984. u atriju Akademije održan je u organizaciji Razreda prigodni koncert na kojem su pod ravnanjem Vladimira Kranjčevića nastupili Zagrebački madrigalisti. Na programu je bilo 8 madrigala Ivana Zajca.

U organizaciji Razreda za muzičku umjetnost održan je 20. i 21. studenoga 1984, u palači Jugoslavenske akademije, znanstveni skup u povodu 150. obljetnice rođenja Franje Ksavera Kuhača. Na znanstvenom skupu uz članove Razreda, Zavoda za muzikološka istraživanja IC-a JAZU i drugih muzikologa iz Zagreba sudjelovali su i referenti iz drugih republika: iz Bosne i Hercegovine, prof. Zdravko Verunica, iz SR Makedonije prof. Dragoslav Ortakov, iz SR Slovenije akademik Dragotin Cvetko, iz SR Srbije dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti Dimitrije Stefanović, prof. Đorđe Perić i muzikolog Mirka Pavlović. U 19 održanih referata obrađeni su novi, dosad neobrađeni aspekti iz života i rada Franje Ksavera Kuhača, a opsežan Zbornik radova sa 21 referatom (542 str.) izašao je iz tiska neposredno prije njegova održavanja.

U povodu obljetnice zaslužnog muzikologa Franje Kuhača, uz uspješno održan i dobro posjećen znanstveni skup u palači Akademije, održani su i manji znanstveni skup u Osijeku i niz popratnih priredbi: koncert u Hrvatskom glazbenom zavodu, izložba u predvorju dvorane Vatroslav Lisinski, tiskan je katalog izložbe s popisom skladbi Franje Ksavera Kuhača, položeni su vijenci na Kuhačev grob i održana je izložba u Osijeku u suradnji s Muzejom Slavonije.

Svi navedeni događaji nisu samo rezultat uspješne suradnje Razreda za muzičku umjetnost i Zavoda za muzikološka istraživanja IC-a JAZU sa Zavodom za istraživanje folklora u Zagrebu i sa Zavodom za znanstvena istraživanja JAZU u Osijeku nego i odraz uspješne zajedničke koordinacije niza akcija značajnih znanstvenih i muzičkih ustanova u Zagrebu, pa je cijela akcija postigla nepodijeljena priznanja ne samo glazbenih znalaca u Zagrebu i Osijeku, tiska radija i televizije nego i šire kulturne javnosti.

U Jugoslavenskoj akademiji, u Strossmayerovoj sobi, Razred je priredio 6. prosinca 1984, muzičku priredbu, na kojoj je kvartet u sastavu: Josip Klima, Mladen Sedak, Daniel Thune i Bojan Lhotka, predstavio novo djelo akademika Stjepana Šuleka »Moje djetinjstvo«, kvartet br. 3. Priredba je uspjela i bila je dobro posjećena.

Izdavačka djelatnost

Recenzirani i prihvaćeni rukopisi za tisak u »Zborniku o Jurju Križaniću«:

I. Špralja, Asserta musicalia i Tabulae novae (Nova inventa), na 2. sjednici Razreda održanoj 1. ožujka 1984, recenzent član suradnik J. Bezić;

D. Petrović, J. Križanić i pravoslavno crkveno pjevanje, na 2. sjednici Razreda održanoj 1. ožujka 1984, recenzent član suradnik K. Kos;

P. Barbieri, Križanić, Caramuel e P. F. Valentini sulla divisione dell'ottava musicale, na 3. sjednici Razreda održanoj 12. travnja 1984, recenzent akademik I. Supičić.

M. Steiner, Nova inventa musica Jurja Križanića, na 5. sjednici Razreda održanoj 11. listopada 1984, recenzent akademik I. Supičić.

Rukopisi u pripremi za tisak:

U ediciji »Spomenice preminulim akademicima«: Akademik Jakov Gotovac 1895—1982.

Za niz »Djela suvremenih hrvatskih autora«:

B. Papandopulo, Stojanka majka Knežopoljka (partitura).
M. Cipra, Sunčev put (partitura).

Kao posebna izdanja Razreda:

M. Demović, Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od druge polovine XVII. do prvog desetljeća XIX. stoljeća, rukopis je prihvaćen za tisak na 5. sjednici Razreda od 11. listopada 1984, recenzenti izvanredni član L. Šaban i član suradnik L. Županović.

U nizu Izabranih djela Ivana Zajca, knjiga II/2:

L. Županović, Komorne skladbe, rukopis je prihvaćen za tisak na 6. sjednici Razreda održanoj 18. prosinca 1984, recenzent akademik B. Papandopulo i prof. dr. H. Pettan.

Rukopisi u tisku:

Za »Rad«, V. knjiga Razreda za muzičku umjetnost:

D. Franković, O muzičko literarnoj ostavštini Franje Ksavera Kuhača pohranjenoj u Arhivu Hrvatske, rukopis je prihvaćen za tisak na 3. sjednici Razreda od 29. rujna 1981, recenzent izvanredni član L. Šaban;

D. Franković, O muzici u Slovniku umjetnikah jugoslavenskih I. Kukuljevića Sakcinskog, rukopis je prihvaćen za tisak na 3. sjednici Razreda od 29. rujna 1981, recenzent izvanredni član L. Šaban;

Z. Blažeković, Prilog biografiji N. Strmića, rukopis je prihvaćen za tisak na 2. sjednici Razreda od 4. ožujka 1982, recenzent izvanredni član L. Šaban;

M. Demović, Neumatski fragment dubrovačkog beneventanskog pontifikala, prihvaćeno za tisak na 1. sjednici Razreda od 13. siječnja 1983, recenzent član suradnik K. Kos;

P. Markovac, Harmonija u djelima M. P. Musorskog (Prilog građi za povijest hrvatske muzikologije), rukopis je prihvaćen za tisak na 1. sjednici Razreda od 18. veljače 1981, recenzent izvanredni član M. Cipra i član suradnik N. Devčić;

N. Devčić, Harmonijsko-analitički postupci u doktorskoj disertaciji »Die Harmonik in den Werken Modest P. Musorgski's 1838—1880« Pavla Markovca, prihvaćeno za tisak na 1. sjednici Razreda od 5. siječnja 1984, recenzent akademik I. Supičić;

L. Županović, Pavao Markovac (1903—1941) i njegova doktorska disertacija »Die Harmonik in den Werken Modest P. Musorgski's 1839—1881« u svom vremenu i danas, prihvaćeno za tisak na 1. sjednici Razreda od 5. siječnja 1984, recenzent akademik I. Supičić.

Objavljeno:

U ediciji »Spomenice preminulim akademicima«: Akademik Josip Andreis 1909—1982 (str. 35).

»Zbornik radova« sa znanstvenog skupa održanog u povodu 150. obljetnice rođenja Franje Ksavera Kuhača (1834—1911), Zagreb 1984 (497 str).

Boris Papandopulo objavio je slijedeće kompozicije: »1943« — četiri pjesme Ivana Gorana Kovačića za bariton-solo i veliki simfonijski orkestar (partitura 130 str.); »Kraljevo« — cjelovečernji balet po motivima Miroslava Krleže narudžba HNK u Zagrebu po odluci odbora za proslavu 125. obljetnice HNK, (partitura 390 str.).

Stjepan Šulek — Muzičke praizvedbe: Moje djetinjstvo, kvartet br. 2. (veljača, Zagreb, Glazbeni zavod); IV. klasični koncert (rujan, Zagreb, Vatroslav Lisinski); Moje djetinjstvo, kvartet br. 3. (prosinac, Zagreb, Jugoslavenska akademija).

Ivan Supičić objavio je: Društvenopovijesni položaj glazbe u 17, 18. i 19. stoljeću, u: Jean i Brigitte Massin, ur., Histoire de la musique occidentale, Paris, Fayard, 1984 (na francuskom); Rani oblici »masovne« glazbene kulture, u: »Allan W. Atlas, ur., Music in the Classic Period. Festschrift for Barry S. Brook, New York, Pendragon Press, 1984 (na engleskom).

Istraživački rad u toku: Istraživanje problematike vezane uz odnose muzikologije i drugih disciplina, napose uz socijalnu povijest glazbe i rezultate istraživanja na tom području u razdoblju od 1953. do 1983.

Ivan Brkanović — Na Osorskim večerima 1985. predviđena je praizvedba kompozicije »Duhački kvintet za Fl, Ob, Cl, Corno i Fag«.

Ladislav Šaban objavio je: Didaktički radovi F. Ks. Kuhača, »Zbornik radova o F. Ks. Kuhaču«, Zagreb 1984, 387—404; »Iz kajkavskog dopisivanja 18. stoljeća« (II). U tisku: »F. Ks. Kuhač, Korespondencija« I. sv. (uvodna studija, komentari pisma); »Dva Josipa Pape posljednji graditelji orgulja u Varaždinu« (u Zborniku Muzeja). U ovoj godini objavljeno mu je 60 biografskih jedinica u »Leksikonu jugoslavenske muzike« (I, II).

Sudjelovao je u pripremi izložbe u povodu proslave 150. obljetnice F. Ks. Kuhača.

U toku je istraživanje franjevačke glazbe 17. i 18. stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj, nastavak arhivskih istraživanja za povijest orgulja i orguljarstva u Hrvatskoj, te nastavak rada na kulturnopovijesnoj studiji »Iz kajkavskog dopisivanja 18. stoljeća«.

Jerko Bezić objavio je: Etnomuzikologija u Jugoslaviji 1983, Zavod za istraživanje folklora, Zagreb 1984, 70 str. Toj je publikaciji Jerko Bezić odgovorni urednik i dijelom autor.

U toku je njegov rad na redigiranju IV. sveska F. Ks. Kuhačevih Južnoslovjenskih narodnih popijevaka, što ga je sastavio V. Žganec.

Natko Devčić nastavio je rad na objavljivanju sabranih djela Josipa Štolcera Slavenskog u svojstvu glavnog urednika. U okviru »Osorskih glazbenih večeri« 30. srpnja 1984. održana je praizvedba njegove kompozicije »Lirska scena« za bariton, rog i gudački kvartet (na stihove Josipa Pupačića).

Koraljka Kos objavila je: Pristup vokalnoj lirici Božidara Kunca, referat sa znanstvenog skupa u Osoru 1984 (u tisku) i »Pjesničkoglazbene slike Miloja Milojevića«, referat sa znanstvenog skupa u Beogradu (u tisku).

Istraživački rad u toku: Jacobus Gallus — prilog analizi stiha; Rad na istraživanju ostavštine Božidara Kunca u New Yorku; Rad na komparativnoj analizi solo-pjesama Dore Pejačević; i Analiza i valorizacija radova Dragana Plamenca.

Lovro Županović objavio je knjige: Centuries of croatian music I, Muzički informativni centar, Zagreb 1984, 187 str. i 19 ilustracija; J. K. Wisner v. Morgenstern, Četiri skladbe, Društvo skladatelja Hrvatske (1984) (urednik edicije). Objavljen značajni umjetnički rad Jama pul Ičić, mješoviti zbor, u »Zbirka nagrađenih zborova«, Viškovo-Rijeka 1984, 1—13. Muzičke praizvedbe: Jama pul Ičić, mješoviti zbor, praizvedba u Rijeci 26. 5. 1984; Izbor skladbi Th. Cecchinija iz op. 19, 22 i 23 (transkripcija i izradba bassa continua) u Varaždinu 3. 10. 1984, na Varaždinskim baroknim večerima, izvođači Zagrebački madrigalisti i instrumentalni sastav uz dirigenta V. Kranjčevića.

Istraživački rad u toku: Skladateljski opus Th. Cecchinija.

U toku 1984. godine primio je I. nagradu na natječaju »I. M. Ronjgov« (Viškovo-Rijeka) za mješoviti zbor Jama pul Ičić i stimulaciju RSIZ-a za istu skladbu.

ISTRAŽIVAČKI CENTAR JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Istraživački centar je znanstvena jedinica u smislu Zakona o organizaciji znanstvenog rada, a u smislu Zakona o udruženom radu radna zajednica u okviru Jugoslavenske akademije.

Nakon što je 21. studenog 1980. Znanstveno vijeće Istraživačkog centra prihvatilo srednjoročni plan rada (1981—1985) — koji je dio programa znanstvenoistraživačkog rada Jugoslavenske akademije i projekata Samoupravnih interesnih zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske — Istraživački centar je izravno uključen u razvitak znanosti i na tom području daje znatan doprinos našem samoupravnom društvu i znanosti uopće.

Istraživački centar kao radna zajednica radi i djeluje na osnovi Samoupravnog sporazuma o međusobnim pravima i odgovornostima između Jugoslavenske akademije i Radne zajednice IC-a, Statuta i ostalih samoupravnih akata, kao i odluka svojih organa upravljanja — Zbora radnika, Savjeta i komisija.

U smislu tih samoupravnih sporazuma pročelnika odjela IC-a i voditelje istraživačkih jedinica imenuje Predsjedništvo Akademije na prijedlog svojih razreda, dok voditelji imenuju svoje zamjenike — upravitelje iz dotične jedinice. Upravitelji uz suradnju voditelja provode sve potrebno za organizaciju i izvršavanje znanstvenoistraživačkih zadataka, te administrativno-organizacijske poslove svoje jedinice.

Krajem 1984. Radna zajednica Istraživačkog centra organizirana je na ovaj način:

I. ODJEL ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI — pročelnik izv. član Ljubo Boban

1. *Zavod za arheologiju,* Zagreb, Marinkovićeva 4, voditelj akademik Duje Rendić-Miočević, zamjenik voditelja — upravitelj prof. Božidar Čečuk;
2. *Kabinet za arhitekturu i urbanizam,* Zagreb, Braće Kavurića 1, voditelj član suradnik Ana Deanović;
3. *Etnološki zavod,* Zagreb, Matičina 2, voditelj akademik Andre Mohorovičić, zamjenik voditelj — upravitelj član suradnik Mirko Marković;
4. *Zavod za povijesne znanosti,* Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj izvanredni član Hodimir Sirotković, zamjenik voditelja — upravitelj prof. Miroslav Kurelac;

5. *Zavod za povijesne i društvene znanosti,* Rijeka, Braće Šupak 5, voditelj izvanredni član Dragovan Šepić, zamjenik voditelja — upravitelj dr. Marko Legović;

6. *Zavod za povijesne znanosti,* Zadar, Oktobarske revolucije 8, voditelj akademik Mate Suić, zamjenik voditelja — upravitelj dr. Šime Peričić;

7. *Zavod za povijesne znanosti,* Dubrovnik, Lapadska obala 6, voditelj akademik Vladimir Stipetić, zamjenik voditelja — upravitelj dr. Josip Luetić;

8. *Zavod za ekonomska istraživanja,* Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj akademik Jakov Sirotković;

9. *Zavod za muzikološka istraživanja,* Zagreb, Matičina 2, voditelj izv. član Ladislav Šaban, zamjenik voditelja — upravitelj mr. Stanislav Tuksar.

10. *Zavod za znanstveni rad,* Osijek, Kuhačeva 29, zamjenik voditelja — upravitelj dr. Đuro Berber;

11. *Zavod za znanstveni rad,* Varaždin.

II. ODJEL ZA POMORSTVO — pročelnik akademik Vladislav Brajković

12. *Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva,* Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik Vladislav Brajković;

13. *Zavod za znanstveni rad,* Split, Trg braće Radića 7, voditelj član suradnik Vladimir Ibler.

III. ODJEL ZA PRIRODNE ZNANOSTI — pročelnik izv. član Stevan Milković

14. *Zavod za filozofiju znanosti i mir,* Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik Ivan Supek, zamjenik voditelj — upravitelj mr. Jasmina Lelas;

15. *Zavod za ornitologiju,* Zagreb, Ilirski trg 9, voditelj akademik Zdravko Lorković;

16. *Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara,* Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik Mirko Malez;

17. *Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti,* voditelj izv. član Mihovil Proštenik;

— Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, Zagreb, Ante Kovačića 5, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik Žarko Dadić;

— Odsjek za povijest medicinskih znanosti, Zagreb, Demetrova 18, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik Biserka Belicza;

18. *Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju,* Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18, voditelj član suradnik Olga Šarc-Lahodny, zamjenik voditelja — upravitelj dr. Ljiljana Krstulović;

19. *Kabinet za proučavnje strukture i funkcije osjetnih organa,* Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik Zoran Bujas;

20. *Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija,* Zagreb, Demetrova 18, voditelj akademik Drago Ikić.

IV. ODJEL ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — pročelnik akademik Marijan Matković;

21. *Zavod za književnost i teatrologiju,* Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik Marijan Matković,

— Odsjek za književnost, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik Nedjeljko Mihanović;

— Odsjek za teatrologiju, zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik Branko Hećimović.

U 1984. godini uključene su u rad Istraživačkog centra i novoosnovane jedinice odlukama Predsjedništva Akademije, i to:

22. *Zavod za znanstveni rad,* Varaždin, voditelj akademik Andre Mohorovičić;

23. *Zavod za lingvistička istraživanja,* Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik Rudolf Filipović;

24. *Zavod za pravne, političke i sociološke znaosti »Juraj Križanić«,* Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik Eugen Pusić;

25. *Laboratorij Centra za kemiju organskih priordnih spojeva,* voditelj akademik Krešimir Balenović.

Niže navedene jedinice Istraživačkog centra radile su u 1984. na programima SIZ-ova za znanstveni rad (I—VII). Izvještaji o izvršenom radu na projektima za 1984. i prijedlozi programa rada za 1985. prihvaćeni su na Znanstvenom vijeću Istraživačkog centra, koje ih je prihvatilo na sjednici 23. listopada 1984.

SIZ-I: ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU, Dubrovnik

Projekt br. 18 »Struktura i svojstva materijala«.
Program jedinice (I-18/0101) »Elektrokemijska istraživanja na području zaštite materijala od korozije« (O. Šarc-Lahodny).

SIZ-III: ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Projekt br. 14 »Istraživanje u području mineralnih sirovina«.
Program jedinice (III/-14/0101) »Paleontološka proučavanja u Hrvatskoj« (M. Malez).

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU, Dubrovnik

Projekt br. 43 »Istraživanje, iskorištavanje, zaštita i unapređenje Jadranskog mora u SR Hrvatskoj«.
Program jedinice (III-43/0101) »Ekstrakcija soli iz morske vode primjenom desalinacijskih postupaka« (H. Iveković).

SIZ-IV: ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Projekt br. 44 »Istraživanje, zaštita i unapređivanje čovjekove okoline«.
Program jedinice (IV-44/0101) »Fenomenologija kretanja ptica na području Jugoslavije u odnosu na antropogeni utjecaj« (Z. Lorković).

SIZ-V: ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA

Projekt br. 56 »Istraživanje novih postupaka i razvoj opreme i materijala koji se upotrebljavaju u dijagnostici, liječenju, prevenciji i rehabilitaciji«.
Program jedinice (V-56/0101) »Primjena interferona kod pacijenata s tumorima glave i vrata« (D. Ikić).

SIZ-VI: ZAVOD ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Projekt br. 1 »Društveno-ekonomski sistem i razvoj«.
Program jedinice (VI-1/0101) »Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i SR Hrvatskoj« (M. Korać). »Teorija i politika ekonomskog razvitka socijalističke Jugoslavije i Hrvatske« (J. Sirotković).

ZAVOD ZA POMORSKO PRAVO, HISTORIJU I EKONOMIKU POMORSTVA

Projekt br. 2 »Politički i pravni sistem socijalističkog samoupravljanja«.
Program jedinice (VI-2/0101) »Međunarodna unifikacija i unutrašnja kodifikacija pomorskog prava unutrašnje plovidbe« (V. Brajković).

SIZ-VII: ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Zagreb

Projekt br. 72 »Opća povijest, povijest hrvatskog naroda, srpskog naroda i narodnosti u SR Hrvatskoj«.
Program jedinice (VII-72/0101) »Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj« (I. Erceg), »Povijesni spomenici Istre«.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI, Rijeka

Projekt br. 72.
Program jedinice (VII-72/0101) »Povijest Istre« (D. Šepić). »Povijesni spomenici Istre«.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Zadar

Projekt br. 72.
Program jedinice (VII-72/0101) »Povijest Dalmacije« (M. Suić).

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI, Dubrovnik

Projekt br. 72.
Program jedinice (VII-72/0101) »Povijest Dubrovnika« (V. Stipetić).

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti
Projekt br. 72.
Program jedinice (VII-72/0101) »Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća« (B. Belicza).

ZAVOD ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI I MIR

Projekt br. 74 »Razvoj marksizma i njegovi teorijski tokovi«.
Program jedinice (VII-74/0101) »Teorija znanosti« (I. Supek).
»Genealoški model razvitka prirodnih znanosti« (J. Lelas).
»Istraživanje ljudskog stvaralaštva u području simboličkih djelatnosti« (Z. Radman), »Razmatranje temeljnih filozofskih pitanja o odnosima raznih logika« (Z. Klanac).

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti
Projekt br. 74.
Program jedinice (VII-74/0101) »Istraživanje povijesti prirodnih i matematičkih znanosti u Hrvatskoj« (Ž. Dadić).

ZAVOD ZA KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU

Projekt br. 75 »Istraživanje povijesnog razvitka suvremenog hrvatskog ili srpskog jezika«.
Program jedinice (VII-75/0101) »Sabrana djela K. S. Gjalskog« (N. Mihanović), »Bibliografija hrvatske književne periodike« (D. Jeličić), »Bibliografija prevedenih djela naših pisaca na strane jezike« (N. Mihanović), »Repertoar hrvatskih kazališta 1860—1980« (B. Hećimović).

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Projekt br. 77 »Istraživanje povijesnoumjetničke baštine od antike do 20. stoljeća«.

Program jedinice (VII-78/0101) »Razvoj srednjovjekovne sakralne arhitekture i zidnog slikarstva na području zagrebačke regije i kiparstvo u 17. i 18. stoljeću u drvu i kamenu« (A. Deanović).

ZAVOD ZA MUZIKOLOŠKA ISTRAŽIVANJA

Projekt br. 77.

Program jedinice (VII-77/0101) »Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe« (I. Supičić); Istraživanje hrvatske glazbene baštine srednjega vijeka, Glazbena kultura renesanse i baroka u Hrvatskoj, Istraživanje glazbene kulture 19. stoljeća u Hrvatskoj, Istraživanje i sređivanje arhivalija u SR Hrvatskoj po teritorijalnom principu.

ZAVOD ZA ARHEOLOGIJU

Projekt br. 78 »Istraživanje naselja i kulture prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SR Hrvatske«.

Program jedinice (VII-78/0101) »Kulturni problemi mlađeg kamenog doba na istočnom Jadranu« (B. Čečuk), »Starije željezno doba na kvarnerskim otocima i Hrvatskom primorju« (D. Glogović).

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD, Osijek

»Istraživanje mogućnosti Belja i Baranje u povećanju proizvodnje hrane i doprinos razvoju agroindustrijskog kompleksa u SRH i SFRJ« (SIZ-IV prema čl. 26 SAS-a).

Osim na izvršavanju naprijed navedenih projekata i programa jedinice Istraživačkog centra radile su u 1984. i na ostalim zadacima u okviru plana rada IC-a i JAZU za 1984. godinu.

Jedinice: Etnološki zavod, Zavod za znanstveni rad u Splitu i Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa nisu uključene u projekte SIZ-a, već rade u okviru plana IC-a, odnosno plana rada JAZU za 1984, i to:

— *Etnološki zavod* radi na tri područja istraživanja: proučavanje naselja, podrijetla i kretanja stanovništva, proučavanje narodnog života i običaja te etnosocioloških pojava, napose onih novijeg vremena i istraživanja sezonskih stočarskih kretanja i načina života dinarskih gorštaka.

— *Zavodu za znanstveni rad u Splitu* odlukom Predsjedništva JAZU proširena je djelatnost s područja pomorskih znanosti na šira društvena područja, no u 1984. godini još nije došlo do popunjenja znanstvenoistraživačkog kadra, tako da je jedini istraživač u Zavodu nastavio obrađivati dokumentaciju iz pomorstva Splita.

— *Kabinet za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa* i u 1984. godini nastavlja laboratorijska istraživanja s područja eksperimentalne psihologije.

Savjet Istraživačkog centra održao je u 1984. devet redovitih sjednica; komisije Savjeta radile su svaka u svojem području vrlo aktivno. Održana su i tri Zbora radnika.

Tijekom 1984. u Radnoj zajednici IC-a pripravnički staž obavljalo je ukupno 16 pripravnika: 8 pripravnika je završilo staž, 2 su primljena u stalni radni odnos, dok je ostalima pripravnički staž još u toku.

Krajem 1984. u Radnoj zajednici Istraživački centar udružuje rad 119 radnika i 8 pripravnika.

Od ukupno 119 radnika je:

— *znanstvenih radnika:* 45
s doktoratom 23
s magisterijem 19
po ostalim osnovama 3,

— *istraživača:* 31
aktivnih istraživača 24
pomoćnih istraživača 7,

— *stručnih radnika:* 9

— *administrativnih:* 17

— *pomoćnih radnika:* 17.

I. ODJEL
ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

ZAVOD ZA ARHEOLOGIJU — ZAGREB

Organizacija jedinice

U sastavu Zavoda djeluje pet znanstvenih radnika, te jedan pomoćni službenik. Voditelj Zavoda je akad. Duje Rendić-Miočević, a zamjenik voditelja upravitelj Božidar Čečuk.

Zavod je tijekom godine doživio neke organizacijske i kadrovske promjene. Odlukom Predsjedništva JAZU izmijenjen je naziv Studijski kabinet za arheologiju u Zavod za arheologiju. Početkom godine asistent pripravnik Branka Migotti prevedena je u zvanje asistenta s obzirom na to da je uspješno završila pripravnički staž.

Status asistenta Nikše Petrića koji je odsutan s posla od 1. prosinca 1983. godine ni do kraja 1984. godine nije riješen.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

I tijekom ove godine nastavljen je rad na znanstvenoistraživačkom zadatku »Kulturni problemi mlađeg kamenog doba na istočnom Jadranu« koji je dio znanstvenog projekta »Naselja i kulture prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SR Hrvatske«. Obavljena su arheološka istraživanja na dvama značajnim prethistorijskim lokalitetima, i to u spilji Kopačini na otoku Braču i Veloj spilji na otoku Korčuli (nosilac zadatka i voditelj iskopavanja Božidar Čečuk).

Iskopavanja u spilji Kopačini (u blizini Donjeg Humca), koja su se odvijala tijekom kolovoza, potvrdila su mišljenja da je lokalitet veoma zanimljiv i za prouča-

vanje gornjopaleolitičkih i mezolitičkih kultura. I u prednjem dijelu spilje, gdje se kopalo ove godine, produbljen je iskop. Kulturni slojevi dijelom pripadaju početnom stupnju mezolitika, a dublji se slojevi očito vežu uz gornjopaleolitičke kulture. Uz velik broj otkopanih kremenih i koštanih rukotvorina i ove godine otkriveno je obilje kostiju, i to ponajviše divljih životinja.

Iskopavanja u Veloj spilji (u blizini Vela Luke) odvijala su se tijekom rujna. Zahvaćeni su novi kvadranti i utvrđen jednak slijed kultura kao i u dosad istraženim i otkopanim kvadrantima i dubinama, jedino što se sloj u kojem su otkriveni keramički ulomci, koji pripadaju brončanodobnom razdoblju (rana bronca), ne može sasvim izdvojiti s obzirom na sadržinu sloja, koja se ponajviše sastoji od rastresite zemlje te sitnog i krupnog kamenja.

I ove godine ustanovilo se da je eneolitički sloj debeo oko pedesetak centimetara, a da keramički fragmenti iz toga sloja uvelike asociraju na vučedolski kulturni kompleks, odnosno na jadransku varijantu ljubljanske kulture.

Što se tiče keramičkih ulomaka, koji se vežu uz hvarsku kulturu, valja ponoviti konstataciju da je ta kultura na ovom lokalitetu imala nekoliko razvojnih faza. Valja dodati da se među tom keramičkom građom nalaze i fragmenti koji dijelom odudaraju od standardnoga hvarskoga repertoara i za koji se može pretpostaviti da tvori poseban velolučki tip hvarske kulture.

Obojenim keramičkim fragmentima, koji sasvim izlaze iz kruga hvarske kulture i koji su nađeni ispod klasičnih hvarskih nalaza (i, jasno, ispod sloja s hvarskom keramikom), podrijetlo se mora tražiti na jednoj ili drugoj obali. Nije sasvim isključena mogućnost postojanja nove samosvojne kulture koja se razvijala i cvala na otoku Korčuli.

Radom na znanstvenoistraživačkom zadatku »Starije željezno doba na kvarnerskim otocima i Hrvatskom primorju« (nosilac zadatka mr. Dunja Glogović, znanstveni asistent) nastavljen je rad na sređivanju i obrađivanju (inventiranje, crtanje i fotografiranje) građe koja se čuva u Zavodu. To je pretežno keramika s gradinskih lokaliteta otoka Cresa, Lošinja i Krka.

Tijekom ožujka obavljena su sondažna istraživanja u Osoru. Ta iskopavanja pokazala su složenost i teškoće u istraživanju protohistorijskih slojeva unutar antičke gradske jezgre Osora.

Od 10. do 14. lipnja boravila je D. Glogović u Zadru, gdje je u Arheološkom muzeju obrađivala komparativnu građu u vezi sa znanstvenim zadatkom »Starije željezno doba na kvarnerskim otocima i Hrvatskom primorju«.

Tijekom studijskog boravka u Beču (od 25. lipnja do 1. srpnja), u okviru razmjene znanstvenih radnika Austrijske akademije znanosti i naše Akademije, asistentica je obrađivala arheološku građu otkopanu na otoku Krku, koja se sada čuva u Prethistorijskoj zbirci Prirodoslovnog muzeja u Beču (Naturhistorisches Museum).

Znanstveni asistent mr. Vesna Malez sudjelovala u realizaciji pojedinih zadataka u okviru znanstvenog projekta »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj« na proučavanju paleoornitoloških ostataka iz više lokaliteta u Hrvatskoj. Paleontološki je obradila dio postpleistocenskih vertebrata iz otkopane građe u nekoliko posljednjih godina iz spilje Kopačine na otoku Braču.

Izvršila je nadalje determinaciju avifaunske građe iz naslaga starijeg holocena Velike pećine na Ravnoj gori u Hrvatskom zagorju, te o obrađenoj građi pripremila za tisak rad: »Ornitofauna starijeg holocena iz Velike pećine na Ravnoj gori (SR Hrvatska, Jugoslavija)«.

Od 15. do 28. studenoga boravila na studijskom boravku u Londonu, i to u British Museumu (Natural History) — paleontološkom i ornitološkom odjelu zbog znanstvene obrade paleoornitološke građe iz naših lokaliteta.

Branka Migotti, asistentica, radila je na zadatku »Grčka kolonizacija i pretkolonizacijsko razdoblje na istočnom Jadranu«. Nastavila je rad na evidentiranju bibliografije i kompletiranju stručne literature vezane uz temu.

Završila je obradu helenističko-rimske keramike iz spilje Rača na Lastovu koja se čuva u Zavodu, a potječe s iskopavanja koja su vođena 1953. godine i o tome napisala rad.

Od 24. listopada do 4. studenoga sudjelovala na arheološkim istraživanjima kasnoantičkog stambenog kompleksa na lokalitetu Danilo-Katuni kod Šibenika.

Nastavila je rad na magistarskoj temi »Topografija starokršćanskih kultnih gradnji između Krke i Cetine«.

U Zavodu je nastavljena laboratorijska i znanstvena obrada iskopane građe iz dva lokaliteta Vele spilje s otoka Korčule i spilje Kopačine s otoka Brača. Pri laboratorijskoj obradi pomogli su i učenici završnog stupnja obrazovanja Obrazovnog centra za jezike koji su tako obavljali svoju stručnu praksu. Učenici su radili tijekom veljače i lipnja.

Znanstveno osoblje Zavoda sudjelovalo je na nekoliko znanstvenih skupova:

B. Čečuk je na IX. speleološkom kongresu Jugoslavije u organizaciji Speleološkog društva Hrvatske (Karlovac, 17—20. listopada) održao dva predavanja, i to: »Pregled arheoloških istraživanja spilja na području SR Hrvatske« (zajedno s Ružicom Drechsler iz Arheološkog muzeja, Zagreb), te »Vela spilja na otoku Korčuli — nalazište prethistorijskih kultura«. Sudjelovao je nadalje (i kao organizator) na znanstvenom skupu Hrvatskog arheološkog društva »Arheološka istraživanja u Dubrovniku i dubrovačkom području« (Dubrovnik, 1—4. listopada) te na XII. kongresu Saveza arheoloških društava Jugoslavije i na znanstvenom skupu »Obrambeni sistemi od preistorije do ranog srednjeg veka« (Novi Sad, 9—12. listopada).

Vesna Malez sudjelujući na speleološkom kongresu u Karlovcu održala je dva predavanja: »Paleoornitološki ostaci iz kvartarnih naslaga nekih spilja Hrvatske i Slovenije« i »Zooarheološka osnova naseljavanja Markove spilje na Hvaru«.

Dunja Glogović i Branka Migotti sudjelovale su na znanstvenom skupu u Dubrovniku, te na znanstvenom skupu koji se održavao u Rabu i bio posvećen tom sjevernojadranskom otoku (25—27. listopada). D. Glogović je sudjelovala i u radu XII. kongresa Saveza arheoloških društava Jugoslavije u Novom Sadu.

Božidar Čečuk kao predsjednik Hrvatskog arheološkog društva, član Predsjedništva Saveza arheoloških društava Jugoslavije i predsjednik Prethistorijske sekcije istog saveza, prisustvovao je sjednicama tih foruma koje su se održavale u Zagrebu, Novom Sadu, Šidu i Dubrovniku.

Objavljeni radovi:

B. Čečuk objavio desetak natuknica za Likovnu enciklopediju JLZ »Miroslav Krleža«, Zagreb.

Vesna Malez, Ptice kao plijen. Lov u prethistoriji, *Lovački vjesnik,* 4, Zagreb 1984, 77—79; Determinirana fauna iz naslaga spilje Kopačine, *Bračkí zbornik,* 14, Prirodne osnove otoka, Supetar 1984, 140—141; Spilja kao biološka niša za ptice, *Priroda,* LXXIII/1, Zagreb 1984, 16—17.

Radovi u tisku ili predani za tiskanje:

B. Čečuk, Pregled arheoloških istraživanja spilja na području SR Hrvatske, *Radovi 9. kongresa speleologa Jugoslavije*; Vela spilja na otoku Korčuli — nalazište prethistorijskih kultura, u istim *Radovima.*

Dunja Glogović, Daunska geometrijska keramika iz Nezakcija, *Radovi Međunarodnog znanstvenog skupa o Nezakciju;* Rana južnoitalska keramika u Istri, *Histria historica,* Pula; Nalaz iz Šula na Krku i problem fibula s dva dugmeta na luku iz Liburnije, *Arheološki radovi i rasprave,* Zagreb.

Vesna Malez, Paleoornitološki ostaci iz kvartarnih naslaga nekih spilja Hrvatske i Slovenije i Zooarheološka osnova naseljavanja Markove spilje na Hvaru, *Radovi 9. kongresa speleologa Jugoslavije.*

Branka Migotti, Otok Lastovo u dodiru s grčkim svijetom, *Arheološki radovi i rasprave,* Zagreb.

Ostali rad

Radilo se na inventiranju i katalogiziranju prispjelih časopisa i monografija koje Zavod prima u razmjeni s domaćim i inozemnim ustanovama. Tako je zavodska knjižnica obogaćena s osamdesetak novih izdanja. Uspostavljena je nova razmjena knjiga s raznim evropskim i izvanevropskim institucijama.

U Zavodu su nadalje vođeni administrativni poslovi, te korespondencija s domaćim i vanjskim arheološkim i ostalim ustanovama.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM — ZAGREB

Organizacija jedinice

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno nasljeđe Hrvatske iz područja arhitekture i urbanizma te prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (planoteka, grafička zbirka, arhiv, foto-teka), a u Kabinetu pripojenom Arhivu za likovne umjetnosti prikuplja se, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) novijeg razdoblja, te proučava djelatnost kipara u Hrvatskoj u 17. i 18. st. Rad se odvija na tri mjesta: u Zagrebu djeluju Kabinet za arhitekturu i urbanizam u Ulici braće Kavurića 1 i Arhiv za likovne umjetnosti u Demetrovoj 18, a u Rijeci (Bratstva i jedinstva 171) dr. Branko Fučić proučava kulturnu baštinu Istre i Kvarnerskih otoka.

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam u Zagrebu radi asistent pomoćni istraživač i arhivist; u Arhivu za likovne umjetnosti radi znanstveni savjetnik, viši stručni suradnik, asistent pomoćni istraživač i administrator.

Voditelj jedinice je dr. Ana Deanović, znanstveni savjetnik, član suradnik JAZU.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad odvijao se u nekoliko programa, tema i posebnih manjih cjelina u sklopu temeljnog projekta (»Istraživanje povijesno-umjetničke baštine od antike do 20. stoljeća«) i programa jedinice, u sklopu projekata JAZU, a i izvan tih projekata.

Arhitektura. U istraživačkom programu »Središnji položaj zagrebačke katedrale i načini njezina utjecaja na stvaranje periferne umjetnosti u regiji« (nositelj programa A. Deanović) — nastavljen je rad na istraživanju odnosa katedrale i sakralnih objekata na Kaptolu te utjecaja graditeljstva katedrale na širu regiju (arhivski podaci, I. Martinčić; deskripcije i nastavak izrade »Glosara naziva u sakralnoj arhitekturi kopnene arhitekture«, M. Kump).

U sklopu projekta »Analiza specifičnog razvitka arhitekture i urbanizma na tlu Hrvatske« nastavljeno je proučavanje Meštrovićeve arhitekture uopće, te osobito njegove sakralne arhitekture na području Zagreba (restauracija crkve sv. Marka, projekti za crkvu Krista kralja na Trnju) (nosilac projekta i središnji tekst »Meštrovićevi prostori«, A. Deanović; »Kronologija«, »Popis arhitektonskih djela i urbanističkih zahvata«, M. Kump; Izabrana bibliografija, I. Martinčić).

U istraživanju fortifikacijske arhitekture na našem primorju obrađena je i u radu Znanstvenog savjeta Internacionalnog instituta za studij arhitekture u Vicenzi izložena tema »Celebri architetti Veneti del Cinquecento nell'opera di fortificazione della costa Dalmata« (A. Deanović); u pomoćnim istraživačkim radovima sudjelovala M. Kump.

Nastavljeno je prikupljanje naziva iz područja arhitekture i urbanizma te njihova jezikoslovna obrada za višejezični nazivoslovni rječnik Razreda za likovne umjetnosti JAZU; iz tog je područja za recenziju pripremljena manja cjelina »Arhitektonsko i urbanističko nazivlje — izbor jedinica s objašnjenjima o jezikoslovnoj i rječničkoj obradbi« (I. Martinčić).

Skulptura. Istraživački rad u području skulpture uklapa se u temeljni program s dvije teme: »Drveno kiparstvo 17. i 18. st. u sjevernoj Hrvatskoj« i »Kamena barokna plastika sjeverne Hrvatske«. U sklopu tih zadataka osobito su istraživane i znanstveno obrađivane specijalne ali zaokružene manje cjeline, npr.: K. Kautz i Branjugova radionica, Stjepan Severin, franjevački kipari zagrebačke regije, anonimni kutjevački kipar. Takve manje cjeline predane su ili pripremljene za tisak kao posebni radovi, a uklapaju se kao dijelovi u glavni rad (D. Baričević). Niz terenskih obilazaka po najširoj zagrebačkoj okolici te dopunska arhivska istraživanja i znanstvena obrada tih tema bitno popunjuje istraživački program o središnjem položaju zagrebačke katedrale (npr. komparativno proučavanje plastike »Vinkovićeva portala«) i o njezinu odnosu prema perifernim žarištima likovnih umjetnosti u cijeloj regiji.

Slikarstvo i kulturna baština u vezi s likovnim umjetnostima. Obavljena su istraživanja i obrađivane teme iz područja zidnog slikarstva u Istri, srednjovjekovne ikonografije (motiv križa kao »zelenog drva« u našoj spomeničkoj građi) te hrvatskog glagolizma (B. Fučić); rad se prezentira ili će se prezentirati u različitim oblicima: dopunjenim ponovljenim ili novim tiskanjem, znanstvenim izlaganjima i ekspertizama, izložbama i sl.

U glavni program uklapa se i započeto istraživanje baroknog sakralnog slikarstva na širem području grada Zagreba, zasad usredotočeno na terensko evidentiranje, stručnu obradu, popunjavanje arhivskim i bibliografskim podacima (M. Repanić-Braun).

Na stručnu obradu gradiva u Arhivu za likovne umjetnosti nastavlja se znanstvenoistraživačka, osobito izražena u biografskim i bibliografskim opisima i dokumentacijskoj obradbi likovnih umjetnika (V. Tartaglia-Kelemen).

Istraživački rad u svezi s postdiplomskim studijem i magistarskim radom nastavile su M. Kump (Stara i nova gradnja u jugozapadnom dijelu Zagreba) i M. Repanić-Braun (Barokno sakralno štafelajno slikarstvo turopoljskog i katedralnog arhiđakonata).

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

A. Deanović, predavač na III. internacionalnom seminaru za povijest arhitekture Internacionalnog centra za studij arhitekture »Andrea Palladio« u Vicenzi, tema: »Celebri architetti Veneti del Cinquecento nell'opera di fortificazione della costa Dalmata«.

Stručni rad

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam nastavljeno je sređivanje gradiva kabinetskih zbirki te priručne knjižnice (I. Martinčić, M. Kump); također se nastavlja izrada obavijesnih pomagala o zbirkama i knjižnici, te dovršava stručni rad »Sistematizacija, popisivanje i opisivanje građevinskih planova i ostale arhitektonske dokumentacije kao arhivskog gradiva« (I. Martinčić).

U Arhivu za likovne umjetnosti kontinuirano se i sustavno evidentira, prikuplja, klasificira u zbirke i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima i likovnim aktivnostima u Hrvatskoj. D. Baričević vodila je kartoteku i zbirku kataloga izložbi umjetnika iz Hrvatske (u zemlji i inozemstvu, uz bibliografiju osvrta i kritika u dnevnom tisku). V. Tartaglia-Kelemen obrađivala je i za zbirku dokumentacije likovnih umjetnika klasificirala 10.468 prikaza, osvrta ili drugih obavijesti o likovnim umjetnicima i likovnom stvaralaštvu iz dnevnika i tjednika Hrvatske u 1984. godini. R. Mikulan tehnički je obradila i kronološki sredila članke o likovnim umjetnicima i izložbama iz dnevnog tiska i časopisa (»Vjesnik«, »Večernji list«, »Glas Slavonije«, »Slobodna Dalmacija«, »Novi list«) u 1983. godini; tehnički je obradila 335 kataloga izložbi u 1983. godini te naknadno prispjele kataloge iz 1966—1982. godine; unijela je osnovne podatke na temeljne kartone za 241 novog člana udruženja likovnih umjetnika, udruženja umjetnika primijenjene umjetnosti, naivaca i likovnih amatera te upisala podatke o izložbenoj aktivnosti 2727 autora.

M. Repanić-Braun, nakon upoznavanja s radom, sudjelovala je u sređivanju zbirki, a iz tjednih i dnevnih listova obradila je 4100 članaka, prikaza i osvrta o likovnim umjetnicima i likovnim događajima.

Svi članovi Kabineta za arhitekturu i urbanizam i Arhiva za likovne umjetnosti sudjelovali su u radu sa strankama (stručnim savjetima, pomoći, izdavanjem materijala), a obavljani su i svi tekući administrativni poslovi.

B. Fučić nastavio je rad i suradnju na konzerviranju i prikazivanju starokršćanskoga kompleksa Sv. Marije na groblju u Osoru.

Svi članovi Kabineta sudjelovali su u suradnji s drugim ustanovama i institucijama. A. Deanović surađivala je s Republičkim zavodom za zaštitu prirode te sudjelovala u radu raznih komisija i tijela ili pak u raspravama o raznim područjima arhitekture i urbanizma. D. Baričević nastavila je suradnju s Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture i Restauratorskim zavodom Hrvatske. B. Fučić surađuje s Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika iz Rijeke te s ostalim institucijama i tijelima koja se brinu o kulturnoj baštini na području Istre i Kvarnerskih otoka. R. Mikulan napisala je popis izložaba u SR Hrvatskoj u 1983. za Republički

komitet za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, a za Fond »Vladimir Nazor«. Članovi cijele jedinice obilato surađuju s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom prilozima u njihovim izdanjima. Također je živa suradnja u raznim programima JAZU, osobito s Razredom za likovne umjetnosti (npr. V. Tartaglia-Kelemen u pripremi dokumentacije za monografiju Marina Tartaglie).

Izložbe

B. Fučić surađivao je u izložbama: Tragom glagoljskih natpisa, u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu, 22. V. do 15. VII. 1984. (suradnja na oblikovanju izložbenih panoa, izbor materijala, izradba izložaka i sastav tekstova); Glagoljski lapidarij, u selu Brbonićima, unutar »Aleje glagoljaša« (program, nacrt, oblikovanje izložaka i ambijenta).

A. Deanović, M. Kump, I. Martinčić obavile su dopunske pripreme za izložbu o Meštrovićevoj arhitekturi.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi

A. Deanović, Le château de plaine en Yougoslavie (Croatie), *Bulletin IBI,* 42, München 1984, 16—19.

B. Fučić, Nerezinska kronika, *Otočki ljetopis,* 5, Mali Lošinj 1984, 97—101.

D. Baričević, Bogorodice u zvonolikom plaštu, *Peristil,* XXIV/26, Zagreb 1983 (izašlo 1984), 57—71.

Predano ili pripremljeno za tisak:

D. Baričević, Anonimni barokni kipar u Kutjevu, predano za Zbornik Muzeja u Slavonskoj Požegi.

D. Baričević, K problematici kiparstva 18. st. u samostanima hrvatskokranjske franjevačke provincije na tlu Hrvatske, priređeno za *Peristil.*

A. Deanović, Celebri architetti Veneti del Cinquecento nell'opera di fortificazione della costa Dalmata, priređeno za zbornik L'Architettura militare venete del Cinquecento, Studi Centro Internazional di Studi d'architettura »A. Palladio«, Vicenza.

I. Martinčić, Arhitektonsko i urbanističko nazivlje — izbor jedinica s objašnjenjima o jezikoslovnoj i rječničkoj obradbi, priređeno za tisak.

Priređen za tisak monografski rad o Meštrovićevoj arhitekturi; dijelovi u sklopu toga rada: *A. Deanović,* Meštrovićevi prostori; *M. Kump,* Kronologija; Popis arhitektonskih djela i urbanističkih zahvata; *I. Martinčić,* Izabrana bibliografija.

ETNOLOŠKI ZAVOD — ZAGREB

Organizacija jedinice

Etnološki zavod osnovan je 1963. g. na inicijativu Odbora za narodni život i običaje. Glavna područja rada Zavoda su: 1) proučavanja naselja, podrijetla i kretanja stanovništva, 2) proučavanja narodnog života i običaja te etnosocioloških pojava,

napose onih novijega vremena i 3) istraživanja sezonskih stočarskih kretanja i načina života dinarskih gorštaka. Zavod ima tri istraživača, od toga dva sa znanstvenim zvanjima. Tijekom 1984. g. dužnost voditelja obavljao je akademik A. Mohorovičić, dok je dužnost upravitelja obavljao član suradnik M. Marković. U sastavu Zavoda nalazi se arhiv Odbora za narodni život i običaje. Sjedište Zavoda nalazi se u Matičinoj ul. 2, gdje ima na raspoloženju tri radne prostorije. Zavod ima priručnu knjižnicu s oko 3000 svezaka. Od 1980. g. Zavod je preuzeo organizacijske poslove oko izradbe rada na temi Odbora za NŽO »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Voditelj teme je akademik A. Mohorovičić.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Mirko Marković, znanstveni savjetnik, radio je tijekom 1984. g. na realizaciji pojedinih poglavlja iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Izradio je poglavlja Etnografske regije, Stočarska kretanja i Naselja. Radio je na temi »Dinara kao stočarska planina« i napisao poglavlje Transhumantna kretanja oko planine. Napisao je jedno poglavlje za ediciju Povijest Istre pod naslovom »Istra i njezino upoznavanje od najstarijih vremena do pojave prvih regionalnih karata« u opsegu od 60 tipkanih stranica. Boravio je u lipnju sedam dana na studijskom boravku u Beču na temelju zamjene s Austrijskom akademijom znanosti. Nastavio je obradu veće monografije o Slav. Brodu i okolnim selima. U tu svrhu istraživao je arhivsku dokumentaciju u Arhivu Hrvatske u Zagrebu. Sudjelovao je u listopadu na znanstvenom skupu JAZU u povodu obilježavanja 750. obljetnice Virovitice. Na tom skupu podnio je referat »Geografski položaj i povijesno-geografski prikaz područja Virovitice«. Isti referat napisao je i predao za tisak u opsegu od 30 tipkanih stranica. Sudjelovao je i na znanstvenom skupu JAZU o otoku Rabu i tom prilikom referirao »Poznavanje otoka Raba od antičkih zemljopisaca do pojave prvih topografskih karata«. Za »Zbornik« otoka Raba dovršio je i predao za tisak rukopis u opsegu od 32 stranice. Kao upravitelj Zavoda obavljao je tekuće poslove. Obavljao je dužnost tajnika Odbora za narodni život i običaje te urednika Zbornika za narodni život i običaje (zajedno s akademikom A. Mohorovičićem). Zastupao je našu Akademiju na sjednicama Međuakademijskog odbora za proučavanja života i običaja naroda i narodnosti Jugoslavije. Obavljao je i poslove koordinatora na temi »Život i tradicijska kultura Hrvata«.

Vesna Čulinović-Konstantinović, znanstveni savjetnik, radila je tijekom 1984. g. na realizaciji teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Pisala je poglavlja o običajnom pravu, pretkršćanskim vjerovanjima te oblicima porodice, porodičnom životu i braku. U tu svrhu proučavala je arhivsku građu u Zagrebu, Beogradu, Splitu i Cavtatu. Radila je na selektiranju građe za kartografski prikaz običaja. Nadalje je radila na proučavanju stanovništva sela vrličke okolice, zatim starih matičnih knjiga i drugih dokumenata u Sinju i Makarskoj te arhivske građe u Historijskom arhivu u Zadru. Iz ove građe privela je kraju izradu strukture porodice kroz nekoliko posljednjih stoljeća. Održala je tri znanstvena i dva stručna predavanja. U 1984. g. izabrana je u zvanje savjetnika. Objavila je slijedeće radove:

Običajno pravo, njegova primjena i proučavanje do polovine 20. stoljeća, *Etnološka tribina*, 6—7, Zagreb 1984, 51—70; Razvoj sela, porodice i društva — Grabići kod Vrlike, *Kačić*, 15—16, Sinj 1983/84, 60—85; Trendovi ruralne sociologije, *Zbornik*

zavoda za povijesne znanosti JAZU, Zagreb 1984, 269—273; Village-Town Migration and Transformational Forms of Cooperations in Yugoslavia, New Forms of Cooperation in Europe, Proceedings from Conference in Steinkjer, 1983, Steinkjer/Trondheim, Norway 1984, str. 48.

Priredila je i predala za objavljivanje ove radove:

Tradicijska ponašanja i vjerovanja stanovnika zagrebačke regije, 129 str. sa 7 slika (Predano za *Zbornik za NŽO);* Odraz društvenih odnosa u narodnoj poeziji srednjodalmatinskih krajeva, 25 str. (Predano za *Adrias*, zbornik Zavoda za znanstveni rad u Splitu); Mobility, Socio-cultural Development and Family in South-Western Dinaric Region, 18 str. (Predano za Radove V. međun. kongresa za jugoist. Evropu, SANU Beograd); Prikaz knjige K. Benc-Bošković, Konavle — rukotvorstvo i narodna nošnja, 6 str. (Za *Anale* u Dubrovniku).

Od stručnih radova izradila je nekoliko recenzija, sudjelovala u radu kao član Arhivskog savjeta Hrvatske, član Planske komisije, i Projektnog savjeta SIZ-a VII. Obavljala je i dužnost predsjednika Savjeta Radne zajednice Istraživačkog centra JAZU.

Zorica Petrić, asistent, radila je tijekom 1984. g. na realizaciji teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Na terenu je istraživala u selima Polača i Cetina (Dalmatinska zagora). Najviše se bavila proučavanjem starijih i novijih oblika narodnog graditeljstva, gospodarstva i prehrane. Radila je na pisanju poglavlja o tradicijskim oblicima gospodarstva panonske i jadranske zone, te o prehrani. Nadalje je prikupljala i sređivala građu za etnološku bibliografiju Hrvatske. Obradila je etnološku periodiku i započela s prevođenjem naslova na engleski jezik. Radila je na pisanju članaka za Hrvatski biografski leksikon u izdanju Leksikografskog zavoda. Kao koordinator sekcije o narodnoj prehrani Hrvatskog etnološkog društva surađivala je na organizaciji Okrugloga stola o narodnim jelima te podnijela prigodni referat. Brinula se o popunjavanju i sređivanju biblioteke Zavoda, te obavljala razmjenu knjiga sa srodnim ustanovama. Vodila je brigu oko arhiva Odbora za narodni život i običaje, sređivala je arhivsku građu te pružala pomoć korisnicima. Obavljala je sve administrativne poslove Zavoda. Obavljala je dužnost glavnog urednika časopisa »Etnološka tribina«. Dovršila je za tisak rukopis »Građa o narodnoj prehrani« u rukopisima Odbora za narodni život i običaje JAZU. Objavila je rad »Metodološki pristup bilježenja etnografske građe Pavline Bogdan-Bijelić«, suradnice Odbora za narodni život i običaje JAZU.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu su obavljani radovi u okviru triju grupa znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) prikupljanje, obrada i objavljivanje građe;

b) izrada znanstveno-stručnih priručnika;

c) objavljivanje znanstvenih studija iz povijesti Hrvatske, s težištem na razdoblju feudalizma.

Posebna briga posvećena je pomoćnim povijesnim znanostima i povijesnoj metodologiji za potrebe znanstvenoistraživačkog rada uopće, za potrebe stručnog usavršavanja i za potrebe usmjerenog obrazovanja.

Znanstvena i stručna djelatnost Zavoda odvijala se i nadalje u sklopu ovih znanstvenih zadataka i projekata:

1. Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i studije za povijest (projekt »Povijest hrvatskoga naroda«).
2. Povijesni spomenici Istre (projekt »Povijest hrvatskoga naroda«).
3. Priručnici i zbornici izvora srednjega vijeka (u okviru međunarodne i međuakademijske suradnje).
4. Pomoćne povijesne znanosti — razrada teorije i prakse.

Rad na ostvarivanju tih zadataka odvijao se u suradnji sa srodnim ustanovama, institutima, akademijama, obrazovnim centrima, arhivima i bibliotekama u zemlji i inozemstvu.

Posebna uža znanstvena suradnja ostvarivana je sa Zavodom za povijesne i društvene znanosti u Rijeci na zadatku »Povijesni spomenici Istre«. Na tom zadatku Zavod ostvaruje suradnju i sa Zgodovinskim inštitutom »Milko Kos« Slovenske akademije znanosti in umetnosti u Ljubljani. Organizacijski poslovi i koordinacija rada obavljaju se u Zagrebu.

Nastavljena je dalja suradnja s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti na pripremanju izdanja »Kotorskih spomenika« (Kotorskih notarskih spisa).

U okviru Zavoda djelovalo je tajništvo Međuakademijskog odbora za repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora — međunarodno i nacionalno izdanje.

Nastavljena je redovna međunarodna suradnja s Talijanskim povijesnim institutom za srednji vijek u Rimu, Institutom za povijest SSSR-a Akademije znanosti SSSR-a u Moskvi, Historijskim institutom Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Historijskim institutom Akademije znanosti DDR u Berlinu, te znanstvenim ustanovama Austrije, Bugarske, Poljske, Rumunjske, SR Njemačke, SAD, SSSR, Švicarske, Velike Britanije i dr. Ostvarivana je razmjena znanstvenih radnika, znanstvenih programa, izmjena iskustava u radu, razmjena publikacija, sudjelovanje na znanstvenim skupovima.

U rad na tekućim znanstvenim zadacima i u suradnji sa znanstvenim ustanovama u zemlji i inozemstvu bila je uključena i knjižnica Zavoda te je nastavljena i znatno povećana sustavna razmjena publikacija, posebno Zbornika Zavoda.

Zavod, odnosno radnici Zavoda, sudjelovali su u nekoliko projekata fundamentalnih istraživanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (Korpus dokumenata i spomenika, Život i tradicionalna kultura Hrvata, Sabrana djela Jurja Križanića, Acta Croatica) te u radu znanstvenih skupova koje je organizirala Jugoslavenska akademija.

U 1984. g. u Zavodu je radilo: 9 znanstvenih radnika istraživača, 1 administrativni i 1 pomoćni službenik.

Voditelj Zavoda bio je izv. član JAZU Hodimir Sirotković, a zamjenik voditelja upravitelj prof. Miroslav Kurelac.

Znanstvenoistraživački rad

Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i prilozi za povijest

Diplomatički zbornik — Codex diplomaticus

Obavljano je evidentiranje, prikupljanje i obrada isprava za 19. (listine 1400—1410) i 20. (listine 1410—1420) svezak. Identificirane su i obrađene za snimanje isprave 15. st. u Mađarskom državnom arhivu u Budimpešti. Evidentirane su isprave u arhivu samostana na Trsatu i u Pokrajinskom arhivu u Piranu. Obavljen je rad na utvrđivanju i obradi isprava iz Arhiva JAZU u Zagrebu za gore navedene sveske.

Obavljene su pripreme za objavljivanje 18. sveska Diplomatičkog zbornika (listine 1395—1399), radovi na definitivnom redigiranju, radovi na pripremi i dopuni regesta i pripremni radovi za kompjutersku obradu indeksa osoba, mjesta i stvari. (J. Stipišić, M. Šamšalović, R. Modrić, V. Gamulin).

Izvršena je dalja razrada načela izdavanja Diplomatičkog zbornika za razdoblje poslije 1400. g.

Notarske knjige

Dovršen je rad na prijepisu notarskih spisa splitskog notara Ivana iz Ankone, i to knjiga I (1341—1344) i knjiga II (1358—1364). Prijepis s latinskog gotičkog originala (oko 300 kartica teksta) (J. Stipišić).

Statuti gradova

Nastavljen je rad na proučavanju teksta statuta grada i otoka Korčule u okviru pripreme za kritičko izdanje (M. Šamšalović).

Utvrđivani su principi i vršene pripreme u vezi s priređivanjem kritičkog izdanja statuta grada Zadra (J. Stipišić).

Nastavljeno je proučavanje statuta primorskih i dalmatinskih gradova i rad na obradi statutarnih propisa grada Paga (M. Šamšalović).

Građa i studije iz hrvatske sfragistike i pomoćnih znanosti

Dovršen je rad »Srednjovjekovna crkvena sfragistika u Hrvatskoj«, ukupno 714 kartica + 50 tabela (A. Gulin).

Prikupljena je i obrađivana dalja građa za srednjovjekovnu hrvatsku sfragistiku općenito a crkvenu posebno, te su obavljani istraživački radovi u arhivima u Dubrovniku, Hvaru i Zagrebu.

Priređene su za objavljivanje studije: »Srednjovjekovni čazmanski kaptol i njegovi pečati« i »Doprinos Frane Bulića razvoju hrvatske sfragistike« (A. Gulin).

Studije iz srednjovjekovne hrvatske povijesti

Završen je i predan na recenziju rad: *M. Matijević-Sokol,* Toma Arhiđakon i crkvena organizacija u Saloni (20 kartica).

Izrađena je studija: *M. Kurelac,* Hrvatski protuturski pisci XV. stoljeća i predana za tisak.

Objavljeni su u *Zborniku Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu* ovi radovi: *A. Gulin,* Srednjovjekovni požeški kaptol i njegovi pečati, 51—105; *N. Moačanin,* Granice i upravna podjela požeškog sandžaka, 107—118; *isti,* Prilog diskusiji o vjerskoj toleranciji u islamu i kršćanstvu (u povodu knjige K. Binswanger, Untersuchungen zum Status der Nichtmuslime im Osmanischen Reich), 255—266.

Pripremljena je za objavljivanje studija: *R. Modrić,* Pregled razvoja starije hrvatske leksikografije s aspekta povijesnih istraživanja (90 kartica).

Djela pisaca hrvatske povijesti

Obrađivali su se narativni izvori srednjega vijeka (Toma Arhiđakon, Ivan Arhiđakon Gorički, Vita b. Joanis confessoris, J. Kostica i dr.), te rukopisi, edicije, bibliografija za spomenute pisce (M. Kurelac, M. Matijević-Sokol).

Pripremani su za objavljivanje tekstovi djela povjesničara 15—17. stoljeća: I. Vitez, N. Modruški, M. Forstall, S. Gradić (M. Kurelac).

Prikupljeni su i redigirani osnovni podaci o djelima Ivana Luciusa — Lučića (rukopisi, izdanja, prijevodi, bibliografija); prepisan je dio korespondencije I. Luciusa sa suvremenicima radi objavljivanja (M. Kurelac).

Objavljen je rad *V. Gamulin,* Regesta dokumenata iz fonda arhiva Public Record Office u Londonu vezanih uz Domisov boravak u Engleskoj, *Zbornik zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu,* 13, 1984, 197—218.

Evidentirana su, prikupljana foto-dokumentacija i izvršen sumarni opis djela M. A. de Dominisa i djela o Dominisu, posebno rijetka izdanja u biblioteci Columbia Univerziteta — New York (V. Gamulin).

Proučavana su djela turskih historičara u vezi s hrvatskim zemljama i započet je rad na prijevodu i komentaru djela Bartola Kašića (Vita) kao povijesnog izvora (N. Moačanin).

Studije iz hrvatske historiografije

Dovršena je i predata za objavljivanje studija: *M. Kurelac,* Stjepan Gradić i rimski znanstveni krug 17. stoljeća.

Dovršen je rad: *M. Matijević-Sokol,* Toma Arhiđakon o počecima crkvene organizacije u srednjovjekovnom Splitu.

Nastavljen je rad na izradi studija iz hrvatske historiografije srednjega vijeka: N. Modruški, I, Vitez od Sredne (M. Kurelac).

Izrađen je podroban opis rukopisa djela Jurja Križanića, opis je objavljen kao prilog radu: *M. Kurelac,* Juraj Križanić — povodom 300. obljetnice smrti, *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu,* 13, 1984, 219—244.

Nastavljene su pripreme za studiju iz hrvatske historiografije razdoblja erudicije: Ivan Lucius — Lučić, S. Gradić, J. Križanić, M. Forstall (M. Kurelac).

Izrađena je studija o historiografsko-hagiografskom djelu J. Kostice »Vita S. Christophori«: »Tri pobjede Rabljana u djelu J. Kostice« (M. Kurelac).

Izrađena je studija *V. Gamulin,* A. de Dominis — hereza kao alternativno mišljenje. Pripremljeno za objavljivanje.

Završen je koncept rada »O filozofskim pretpostavkama u djelu M. A. de Dominisa« (V. Gamulin).

Građa za gospodarsku povijest Hrvata od 18. do sredine 19. stoljeća

Izvršena su znanstvena istraživanja i prikupljanje arhivske i druge građe u domaćim i stranim arhivima, bibliotekama i muzejima (Budimpešta, Pečuh, Rijeka, Poreč, Zadar, Split). Nastavljeno je prepisivanje i kolacioniranje arhivske građe iz domaćih i stranih arhiva o ekonomskim i demografskim pitanjima na tlu hrvatskih zemalja 17—18. st. (I. Erceg).

Priređen je za objavljivanje rad »Građa o stanovništvu otoka Krka 1797/1798. g. (I. Erceg).

Ekscerpiran je joklama defter bosanskog elajeta za 1643. g. (700 listova) s podacima za Slavoniju. Identificirano je 900 defterskih listova i 60 vladarskih naredbi za područje Slavonije. Nastavljeno je ekscerpiranje i sređivanje podataka za društvenu i ekonomsku povijest turske Slavonije i turskih izvora za Pakračku i Srijemski sandžak 1546. do 1614. g. (N. Moačanin).

Izvršena su istraživanja u arhivima Velike Britanije (London, Cambridge) u vezi s izvorima za povijest turske vlasti u našim zemljama i orijentalnim izvorima za povijest turske vlasti u našim zemljama i orijentalnim izvorima za hrvatsku povijest (N. Moačanin).

Nastavljen je rad na temi iz konstituiranja posjeda velikaških obitelji Zrinskih i Frankopana, te je evidentirana građa 15. i 16. stoljeća (R. Modrić).

Izrađene su dopune radu »Genealoška studija i izvori o obitelji Rattkay (A. Gulin).

Studije iz gospodarske povijesti Hrvatske do 1848. g.

Objavljene su ove studije:

I. Erceg, Kretanje stanovništva u bivšoj mletačkoj Istri za vrijeme austrijskog i francuskog vladanja (1803—1811), *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu,* 13, 1—50; Kupoprodaja soli u Hrvatskom primorju XVII — XVIII st., *Istorijski časopis,* XXIX—XXX, Beograd 1983, 159—169; Šume kao objekt ekonomske politike i izvor za održavnje gospodarskog života, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae,* 10, Zagreb 1983, 1—22; Ekonomisti 18. stoljeća u feudalnoj Hrvatskoj. U: Prilozi za povijest ekonomske misli na tlu Jugoslavije od 15. do 20. stoljeća, Informator, Zagreb 1984, 53—64.

Izrađena je i predana za objavljivanje studija: *N. Moačanin,* Problemi istraživanja kretanja stanovništva u turskoj Slavoniji za *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu,* vol. 14.

Izašao je iz tiska rad: *N. Moačanin,* Vlasi u požeškom sandžaku 1545 — 1581. g. U: Vojna krajina — zbornik radova, izd. Liber, Zagreb 1984, 193—198.

Hrvatska 1945. godine

Obavljana je znanstveno-kritička obrada prikupljene građe. Nastavljeno je prikupljanje nove građe u arhivima u zemlji i inozemstvu.

Pripremana je izvorna građa u okviru ove teme koja obuhvaća i razdoblje koje prethodi 1945. g. (nosilac zadatka izv. čl. JAZU Ljubo Boban).

Povijesni spomenici Istre

a) — *Isprave i spisi:*

Prikupljani su isprave i spisi o ekonomskim i demografskim pitanjima u arhivima i bibliotekama Rijeke, Pazina, Pule, Poreča, Pirana, Kopra i Trsta. Sređivana su regesta isprava župnog arhiva Roča i motovunskih isprava.

b) *Notarske imbrevijature:*

Nastavljeni su radovi na evidentiranju skupina notarskih spisa, posebno najstarijih istarskih notara.

c) *Statuti i statutarni propisi:*

Nastavljen je rad na evidentiranju statuta i statutarnih propisa Istre.

d) *Urbari i katastici:*

Izvršena je obrada urbara za srednju Istru 17. stoljeća radi objavljivanja. Dio je pripremljen za tisak.

e) *Kronike, putopisi, geografska djela i drugi narativni izvori.*

Nastavljen je rad na prikupljanju podataka za skupinu »Scriptores rerum Istriacarum«. Obuhvaćena su djela pisaca istarske povijesti 17—18. st. (Prospero Petronio, Memorie sacre e profane dell'Istria; J. Valvasor, Die Ehre des Herzogthums Crain; B. Vergottin, Breve saggio d'Istria antica e moderna della città di Parenzo nell Istria; L. Lucius, De Regno Dalmatiae et Croatiae; Memorie istoriche di Tragurio; G. Carli-Rubbi, Del governo della provincia d' Istria; J. Spon — G. Wheller, Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grece et du Levant.)

Nastavljen je rad na djelima istarskih pisaca i historiografa razdoblja renesanse i reformacije (P. P. Vergerije, Matija Vlačić Ilirik i dr.)

f) *Bibliografija objavljenih izvora za povijest Istre.*

Nastavljeno je ekscerpiranje bibliografskih podataka za izdanje »Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre«, svezak V.

Izrađene su bibliografske jedinice iz časopisa i izdanja: »Danica ilirska«, »Hrvatsko kolo«, »Rasprave i građa za povijest nauka«, »Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku«, »Djela Jugoslavenske akademije« i dr. Započeti su pripremni radovi (utvrđivanje osnovnih načela i metodike rada) na objavljivanju dosad izašlih svezaka »Priloga« (I—IV) i sv. V. u jedinstveni svezak »Bibliografije«.

Na zadacima citiranim od a) do f) radili su ovi radnici Zavoda: I. Erceg, V. Gamulin, A. Gulin, M. Kurelac, M. Matijević-Sokol, N. Moačanin, J. Stipišić, M. Šamšalović i vanjski suradnici.

Organizacijski poslovi na ovom znanstvenom zadatku koji se ostvaruju uz suradnju Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci i Zgodovinskog instituta SAZU u Ljubljani, obavljeni su u Zavodu u Zagrebu. Ove poslove obavljali su I. Erceg i M. Kurelac. (Dio zadatka »Povijesni spomenici Istre«, na kojem radi Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, prikazan je unutar izvještaja o radu tog Zavoda za 1984. g.)

Priručnici i zbornici izvora srednjega vijeka
(u okviru međunarodne i međuakademijske suradnje)

Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora

U okviru djelovanja Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora (predsjednik akad. V. Gortan, tajnik M. Kurelac) sa sjedištem u Zagrebu obavljani su ovi radovi:

A — *Međunarodni repertorij:*

Objavljen je V. svezak Međunarodnog repertorija: Repertorium fontium historiae Medii Aevi«, vol. V, Fontes Gi-H. Romae 1983 (1984), I—XIX, 1—621.

Dovršen je dio obrade izvora za VI. svezak Repertorija (izvori s početnim slovima »I-J-K-L«). Prikupljeni su podaci za spomenute izvore i one s početnim slovom »M«. Posebni radovi odnosili su se na stare i suvremene prijevode izvora.

B — *Nacionalni repertorij:*

Nastavljeno je prikupljanje podataka i obrada pojedinih izvora abecednim redom a paralelno s radom na međunarodnom repertoriju. Prikupljani su podaci o domaćim i stranim arhivskim fondovima u kojima se nalaze izvori za povijest srednjega vijeka.

Obavljena je unifikacija tekstova, koordinacija rada suradnika i poslovi tajništva. Održana je veza s nadležnim forumima u zemlji (M. Kurelac).

Kotorski spomenici — Monumenta Catarensia

Nastavljeni su radovi na pripremanju za objavljivanje 3. knjige »Kotorskih notarskih knjiga«. Prepisano je oko 250 isprava s ukupno 350 kartica teksta. Kolacioniran je i obrađen dio isprava.

Rad na rukopisima, izdanjima i obradi sadržaja objavljen je usporedo s pripremanjem tekstova za kritičko objavljivanje (M. Matijević-Sokol, M. Šamšalović).

Nastavljena je suradnja s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti na ovom izdanju. Urednici zbirke su nosilac projekta akademik V. Brajković (JAZU) i izvanredni član S. Mijušković (CANU).

Statut grada i otoka Korčule

Nastavljen je rad na obradi teksta »Statuta grada i otoka Korčule« u okviru međunarodne suradnje s Institutom za historiju Akademije znanosti SSSR-a. Statut se priprema za Zbornik (hrestomatiju) starih srednjovjekovnih izvora pravnog karaktera (M. Šamšalović).

Stručni rad

— Izvršene su pripreme za »Tečaj paleografije i ostalih pomoćnih povijesnih znanosti«. Dobivena je suglasnost Razreda za društvene znanosti JAZU i Uprave Jugoslavenske akademije za program i održavanje Tečaja u Zavodu. Zbog nedostatka financijskih sredstava tečaj nije mogao biti održan u ovoj godini, te se predviđa njegovo održavanje početkom 1985. g.

— Za potrebe usmjerenog obrazovanja Zavod je pružao pomoć u nastavi pomoćnih povijesnih znanosti i latinskog jezika — (srednjovjekovni latinitet): upućivanje u literaturu, upoznavanje relevantne arhivske građe i specimina s primjerima paleografskog i diplomatičkog materijala.

U Zavodu je sustavno organizirana i obavljana stručna praksa učenika srednjeg obrazovanja. Zavod je pružao pomoć pri izradi maturalnih radova i osigurao mentorstvo za teme: J. Križanić, Hrvatska 1848, Lik V. I. Lenjina, Irska i njezina borba za nezavisnost, te nekoliko tema iz pomoćnih povijesnih znanosti — paleografija, diplomatika, srednjovjekovni latinitet (V. Gamulin, A. Gulin, M. Kurelac, N. Moačanin, M. Matijević-Sokol, J. Stipišić).

Vođeni su i dalje poslovi »Odbora za izobrazbu osoblja na području povijesne i kulturne baštine na latinskom i grčkom jeziku«, sa svrhom redovitog srednjoškolskog učenja latinskog i grčkog jezika za potrebe povijesnog istraživanja (I. Erceg, M. Kurelac).

— Dovršeni su radovi u vezi s postizanjem stupnja magisterija i doktorata znanosti i predani na dalji postupak:

V. Gamulin, Značaj dvostrukosti u filozofiranju M. A. de Dominisa (magisterij),

M. Matijević-Sokol, Toma Arhiđakon o počecima crkvene organizacije u srednjovjekovnom Splitu (magisterij),

A. Gulin, Srednjovjekovna crkvena sfragistika u Hrvatskoj (doktorska disertacija).

Radnici Zavoda sudjelovali su kao referenti na znanstvenim skupovima i simpozijima u zemlji i inozemstvu: *V. Gamulin,* Marko Antonije de Dominis — hereza kao alternativno mišljenje, Znanstveni skup o otoku Rabu, Rab 25—27. X. 1984. g. (organizator JAZU i Skupština otoka Raba);

M. Kurelac, Scrittori antiturchi croati nel Quattrocento, znanstveni skup »Italija i jugoslavenske zemlje krajem srednjega vijeka«, Beograd 7—9. VI. 1984. g. Organizator Srpska akademija nauka i Fondazione Giorgio Cini iz Venecije;

N. Moačanin, Some remarks on the supposed Muslim Tolerance towards dhimmis, Simpozij CIEPO — Međunarodni komitet za predosmanske i osmanske studije, Cambridge 2—7. VII 1984. g.; Besonderheiten der osmanischen Ordnung in Slavonien im 16. und 17. Jahrhundert, Simpozij OWS — Osmanska privreda i društvena povijest, München 29. X. — 2. XI. 1984. g.

Sudjelovalo se na pripremanju znanstvenih skupova u organizaciji Jugoslavenske akademije i pripremljeni referati: *M. Kurelac,* Kulturnohistorijski aspekti razdoblja srednjega vijeka, humanizma i renesanse u odnosu na virovitički kraj, Znanstveni skup »Virovitica u prošlosti i sadašnjosti, Virovitica, 2. i 3. X. 1984; Tri pobjede Rabljana u legendi »Historia S. Christophoris Martyris«, Znanstveni skup o otoku Rabu, 25—27. X. 1984. g.

Obavljena su znanstvenoistraživačka putovanja u zemlji i inozemstvu u vezi s radovima na temama projekta: I. Erceg (Rijeka, Pazin, Poreč, Zadar, Split, Budimpešta, Pečuh); V. Gamulin (Zadar, Rab, New York); A. Gulin (Dubrovnik, Hvar, Rijeka); R. Modrić (Rijeka, Piran, Budimpešta); N. Moačanin (Sarajevo, London, Cambridge, München); J. Stipišić (Zadar).

Putovanja u inozemstvo ostvarivana su na bazi bezdevizne zamjene ili na trošak organizatora.

Na osnovi zamjene znanstvenih radnika s inozemstvom ostvareno je nekoliko znanstvenih boravaka znanstvenih radnika Historijskog instituta Madžarske akade-

mije znanosti u Zagrebu, koji su posjetili Zavod, održali kolokvije u vezi s temama, a pružena im je pomoć u kontaktu s ustanovama gdje su obavljali istraživačke radove (Arhiv JAZU, Arhiv Hrvatske, Historijski arhiv Varaždin, Historijski arhiv Zagreb, Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu, Kaptolski arhiv Zagreb).

U Zavodu je održano predavanje: *I. Erceg*, Demografska kretanja i socijalno ekonomska struktura Istre na prelazu iz 18. u 19. st., 12. VI. 1984. g.

Izdavačka djelatnost

1. Objavljen je »Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Zagrebu«, vol. 13.
2. Pripremljen je za objavljivanje »Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU«, vol. 14.
3. »Diplomatički zbornik — Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae«, vol. 18 Listine 1395—1399 (redovito izdanje JAZU), Razred za društvene znanosti, u postupku.

Ostali rad

Knjižnica Zavoda obavljala je redovitu djelatnost specijalizirane znanstvene knjižnice prije svega za potrebe radova na projektima i programu Zavoda, a stajala je na raspolaganju znanstvenim radnicima ustanova JAZU i ostalima, uključivši radnike i učenike u okviru usmjerenog obrazovanja, Jugoslavenskog leksikografskog zavoda i dr. Knjižnica ima oko 38.000 knjiga i časopisa. Inventarizirane su i katalogizirane knjige pribavljene kupnjom, poklonom i zamjenom. Obavljena je i znatno povećana zamjena knjiga, časopisa i drugih publikacija naročito međunarodnom zamjenom koja se sustavno obavljala. Izvršene su obveze prema Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, njezinoj knjižnici, Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci, Zavodu za statistiku i Bibliografskoinformativnoj službi SR Hrvatske i SFRJ.

Knjižnica nije imala potrebnog službenika bibliotekara u stalnom radnom odnosu.

Radnici Zavoda sudjelovali su u znanstvenim projektima i edicijama kao što su: Sinteza hrvatske povijesti, Enciklopedija Jugoslavije, Bibliografski leksikon hrvatske, Leksikon pisaca Matice srpske, edicije Povijesnog društva Hrvatske i dr., te u znanstvenim udruženjima Povijesno društvo Hrvatske, Sekcija za ekonomsku povijest, Sekcija za orijentalistiku Hrvatskog filološkog društva i Razreda za filologiju JAZU.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI — RIJEKA

Organizacija jedinice

Organizacija rada Zavoda uglavnom je usklađena s radom i zadacima Zavoda. Ona je ustrojena tako da u Zavodu djeluju tri grupe istraživača: za povijest, ekonomiju i etnologiju, a prema teritorijalnom principu, djelovanje Zavoda proteže se na cijelo područje Zajednice općinâ Rijeka: Istru, Hrvatsko primorje, Gorski kotar i otoke Cres i Lošinj. U sastavu Zavoda djeluje i Radna jedinica u Puli, Pionirska 2.

Osnovni cilj i zadatak Zavoda jest istraživanje povijesti Istre, Hrvatskog primorja, Gorskog kotara i otoka Cresa i Lošinja. Shodno tome i sadržaj istraživanja usredotočen je na političku, društveno-ekonomsku, etnološkodemografsku i kulturnu povijest naroda i narodnosti ovog područja. Otuda i nužna podijeljenost izvještaja o radu prema pojedinoj grupi istraživača, u okviru zajedničkog programa i plana rada: Znanstveno istraživanje povijesti Istre.

Voditelj Zavoda je izvanredni član Akademije prof. dr. Dragovan Šepić, a njegov zamjenik dr. Marko Legović.

Tijekom godine u Zavodu je radilo 11 radnika, i to: 2 viša znanstvena suradnika, 3 znanstvena asistenta, 3 asistenta istraživača, 2 administratora i 1 čistačica.

Zavod je i tijekom ove godine nastavio održavati dobre odnose i suradnju prije svega sa sličnim ustanovama i službama, općinskim organima i društveno-političkim organizacijama na području Zajednice općinâ Rijeka i na širem području. Suradnici ovog Zavoda aktivno sudjeluju na znanstvenim i stručnim skupovima na području Zajednice općinâ Rijeka i izvan nje. Posebnu suradnju Zavod je nastavio s općinom Buje, tako da je tijekom godine došlo do sklapanja i drugog ugovora (dosad je sklopljen ugovor o izradi Monografije Bujštine) za izradu zbornika: Radnički pokret i NOB-a općine Buje.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavljena su znanstvena istraživanja povijesti Istre prema istaknutim disciplinama za povijest, ekonomiju i etnologiju. Rad se odvijao poglavito u arhivima i znanstvenim bibliotekama, na području Zajednice općinâ Rijeke, a isto tako i u arhivima, knjižnicama i ustanovama glavnih gradova Hrvatske i Slovenije, Zagrebu i Ljubljani, te u arhivima i knjižnicama u Italiji (Trstu, Veneciji i drugim gradovima) i Austriji u Gracu. Istraživanja su bila usmjerena u prvom redu na istraživanje političke povijesti, društveno-ekonomskih odnosa, kretanja stanovništva i načina života i rada stanovništva Istre i Kastva.

A. Povijest

Nastavljena su znanstvena istraživanja novih izvora podataka na svim područjima povijesti Istre i šireg područja Zajednice općinâ Rijeke. Posebna pažnja posvećena je nekim novim istraživanjima Bujštine s obzirom na neposredni zadatak Zavoda na izradi monografije. Najbolje će nam to pokazati pojedinačni izvještaji:

— Dr. Miroslav Bertoša, viši znanstveni suradnik, nastavio je s istraživanjima društveno-gospodarskih prilika i pojava u mletačkoj Pokrajini Istri (od 16. do poč. 19. stoljeća) u domaćim i stranim arhivima i obradio dio mikrofilmirane građe.

Na osnovi te dokumentacije sredio je podatke o istarskom razbojništvu i njegovim socijalnim korijenima koji će mu poslužiti kao izvorni materijal za studiju o gladi u Istri 1816—17, završnoj etapi velikih kriza nestašice, bolesti i smrtnosti koja je harala Istrom od srednjega vijeka nadalje. Zatim je, iz matičnih knjiga Buja, ispisao oko 200 kartica obiteljskih jedinica koje čine građu za rekonstrukciju stanovništva toga grada od polovice 17. st. dalje. Rad je sastavni dio većega projekta o demografskim kretanjima u Istri (od 16. do početka 19. stoljeća), koji će se nastaviti i u idućem razdoblju. U sklopu teme o istarskoj horografsko-historiografskoj

baštini nastavio je obrađivanje podataka iz marcijanskoga kodeksa Tomasinijevih »De Commentari storici-geografici della Provincia dell'Istria, libri otto« i pripremanje kritičkog izdanja s uvodnom raspravom o problemu autorstva. Nastavio je i rad na pripremi hrvatskog izdanja Uspomena Carla De Franceschija, istarskoga talijanskog historičara 19. stoljeća i autora prve sinteze povijesti Istre. Ujedno je pratio i tekuću periodiku i razna monografijska izdanja, u prvome redu na talijanskom i francuskom jezičnom području, osobito ona koja se odnose na problematiku teoretskih i metodoloških strujanja u suvremenoj povijesnoj znanosti. Cilj toga proučavanja je pokušaj da se stvori »uporabni model« za suvremeniju obradu najvitalnijih tema istarske prošlosti.

— Mr. Darinko Munić, znanstveni asistent, nastavio je rad i istraživanja, u okviru teme: »Društveni odnosi u kastavskoj općini u razvijenom srednjem vijeku« arhivske građe u Arhivu Hrvatske u Zagrebu (Fond VO-4, Isusovački samostani Rijeka), Arhivu JAZU u Zagrebu (Rijetka arhivska građa — Kastav, Veprinac, Mošćenice), Historijskom arhivu Rijeka (Fond VO-4) i u Steiermärchisches Landesarchivu u Grazu (Inventar der Innerösterreichische Hof Kammer). Na osnovi prikupljene i transkribirane građe sačinjen je tekst za VI. svezak »Problemi sjevernog Jadrana«. Zatim je nastavio na sređivanju petog sveska: »Prilozi za bibliografiju objavljenih radova za povijest Istre«. Istovremeno je koordinirao rad sa suradnicima oko pripremanja spomenutog sveska. U okviru toga zadatka sačinio je i zasebni metodološki rad o specijalnoj bibliografiji, koji je podnesen kao referat i na znanstvenom savjetovanju u Rabu (25—27. listopada 1984).

— Prof. Antun Giron, znanstveni asistent, nastavio je s istraživanjima društveno-ekonomskih odnosa i političkih prilika u Istri u 20. stoljeću u Historijskom arhivu Rijeka, na fondovima riječke prefekture i riječke kvesture. Izvršio je 20 ispisa i snimio 7 dokumenata od ukupno 14 stranica. Ujedno je nastavio istraživanja Radničkog pokreta i NOB na području Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara u Arhivu Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske u Zagrebu, Historijskom arhivu Rijeka i Muzejskoj zbirci Prezid, na fondovima Oblasnog komiteta KPH za Istru, Primorsko-goranskog NOO-a i fondovima memoarske građe. Ukupno je izradio 184 ispisa iz pregledanih primarnih izvora memoarske građe.

— Prof. Alojz Stoković, asistent istraživač, nastavio je istraživanje planirane teme. Na osnovi toga napravio je skedarij s podacima iz bratovštinskih knjiga koje se čuvaju u Historijskom arhivu u Rijeci, Pazinu te župnim arhivima po Istri. Analizu je izvršio na oko 4 tisuće stranica, po reprezentativnom uzorku. Isti rad će nastaviti i u 1985. godini. Radio je i na znanstvenoj analizi izvještaja Augustina Valiera o prilikama u Dalmaciji i Istri u vrijeme posttridentskih reformskih zahtjeva 1579/80. godine. Do sada je obradio onaj dio koji se odnosi na područje porečke biskupije, u opsegu od oko 150 gusto pisanih listova, naizmjenice venecijaniziranom talijanskom kurzivnom humanistikom i latinskim jezikom. U okviru svoga rada pratio je i proučavao objavljene radove talijanske i hrvatske historiografske znanosti.

— Prof. Goran Crnković, asistent istraživač, nastavio je istraživanje arhivske građe za povijest Istre 19. stoljeća. Osobitu pažnju posvetio je prikupljanju, ekscipiranju i obrađivanju podataka sadržanih u fondovima Zemaljskog sabora Istre (pregledano sedamdeset svežnjeva iz fondova VIII, IX, X, XI. i XVI) i sadašnje općine Opatija (Općinsko poglavarstvo Volosko, Općinsko poglavarstvo Kastav, Kotarski sud Volosko — Opatija i dr.), pohranjene u Historijskom arhivu Rijeka. U

okviru tih istraživanja ispisao je oko 100 kartica relevantnih podataka iz ostavštine Ivana Poščića, pohranjene u biblioteci Zavoda. Istraživanja je usmjerio uglavnom na proučavanje administrativno-teritorijalnog ustrojstva u Istri od pada Venecije do prvog svjetskog rata (vremenu njezina konstituiranja u jedinstvenu političku cjelinu) u Historijskom arhivu Rijeka i Državnom arhivu Slovenije u Ljubljani.

B. *Etnologija*

Nastavljeno je istraživanje materijalnoga, društvenoga i kulturnog načina života i rada naroda Istre. Posebno istraživanja specifičnosti pojedinih područja i lokaliteta i zajedništva svih stanovnika Istre, i to u odnosu na njihove materijalne i gospodarske uvjete života i rada i u odnosu na njihove društvene i kulturne manifestacije.

— Mr. Josip Miličević, znanstveni asistent, nastavio je istraživanja na temu: »Seosko gospodarstvo sjeverne i srednje Istre«. Također prikuplja građu i priloge o istarskom rukotvorstvu. Započeo je prikupljanje građe o ribolovu na istarskim potocima i rijekama.

— Prof. Tihomira Stepinac Fabijanić, asistent istraživač, nastavila je znanstvena istraživanja ruralne arhitekture u Istri posebice načina života i stanovanja na području južne Istre (Ližnjan, Bale, Galižana). Istražuje ruralnu arhitekturu na području Buzeštine i Slovenskog primorja. Istraživala je i najstariju graditeljsku baštinu u Istri — kamena poljska skloništa, »kažuni«, u poredbi s »hiškama« na Krasu, »bunjama« i »poljaricama« u Dalmaciji.

C. *Ekonomija*

— Dr. Marko Legović, viši znanstveni suradnik, nastavio je istraživanja općeg stanja i uzroka zaostajanja poljoprivredne proizvodnje u Istri. Izvršio je istraživanja poljoprivredne proizvodnje u Poreštini i Pazinštini od druge polovice 19. stoljeća do prvog svjetskog rata. Osobitu pozornost posvetio je ondašnjoj važnosti poljoprivrede i njezine proizvodnje kao izvora prihoda i egzistencije poljoprivrednog pučanstva. U sagledavanju društveno-ekonomskih odnosa polazi od razlika u vlasništvu nad zemljištem i mogućnostima proizvodnje, a naročito od velikih razlika između velike većine sitnih i malih gospodarstava, prema malom broju veleposjednika, kao osnovnih uzroka i ondašnjih proturječnosti u društveno-ekonomskim odnosima. Te razlike (u vlasništvu) implicirale su razlike u raspodjeli proizvedenih dobara i davala biljeg društveno-ekonomskim odnosima.

Izvršio je kraće istraživanje gospodarskih uzroka iseljavanja stanovništva s otoka Krka od druge polovice 19. stoljeća do prvog svjetskog rata.

Dovršio je istraživanja o demografskim kretanjima stanovništva Bujštine od početka 19. stoljeća do danas. Također i određena istraživanja o vinogradarstvu i stočarstvu, kooperaciji i turizmu.

Izdavačka djelatnost

U skladu s planom i programom znanstvenoistraživačkog rada nastavljeno je i pisanje i objavljivanje radova. Prije svega u Zborniku »Problemi sjevernog Jadrana«, a isto tako i u drugim zbornicima i časopisima u ovoj regiji i onima izvan nje.

1. *Objavljeni radovi*

a) *Posebna izdanja (knjige):*

J. Miličević, Predgovor knjizi Ive Rudana, Istarskim raskrižjima, Pula 1983, 5—11.

b) *U časopisima:*

M. Bertoša, Equilibrio nel processo di »acculturazione« in Istria: tra interazioni e opposizioni, *Atti del Centro di ricerche storiche,* Trieste-Rovigno XIII, 1982—1983, 273—292; »Vrtlari tajanstvena stabla«: svijest i savjest povjesničara pred korijenjem historije, *Dometi,* XVI/11, Rijeka 1983, 7—47; Nemirne granice Knežije (Građa u Državnom arhivu u Veneciji o graničnim sukobima i sporovima između mletačke Pokrajine Istre i Istarske knežije), *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXVI, Rijeka-Pazin 1983, 9—79; Odrednice razvitka mletačke Pokrajine Istre u XVI. i XVII. stoljeću, *Dometi,* XVII/1—2—3, Rijeka, 1984, 41—56.

M. Legović, Kako prevladati privredne teškoće. Časopis za privredna pitanja *Privreda,* 9—10, Rijeka 1984, 17—18; Diskusija sa Savjetovanja ekonomista SFRJ u Opatiji u povodu ostvarivanja programa stabilizacije i ekonomske politke za 1984, *Ekonomist«,* 1, 1984, 85.

A. Giron, Narodnooslobodilačka borba na opatijskom Krasu, *Liburnijske teme,* 5, Opatija 1983, 83—99; Talijanske vlasti o stanovništvu kvarnerske pokrajine 1940. i 1942. godine, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, 26,* Pazin-Rijeka 1983, 137—153; Izvještaj Zvonka Babića Žulje o prilikama u Istri krajem listopada 1943. godine, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, 26,* Pazin-Rijeka 1983, 155—164; Senj glavna luka Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije 1943/1944. godine, *Senjski zbornik,* 10, Senj 1983—84, 319—323. Prilog izučavanju djelovanja Okružnog NOO-a za Hrvatsko primorje 1943—1945. godine), *Jadranski zbornik,* 11, Pula — Rijeka 1983, 430—433; Prilog proučavanju NOB-a na otocima Cresu i Lošinju, *Otočki ljetopis Cres-Lošinj. Izvori za povijest otoka Cresa i Lošinja,* 5, Mali Lošinj 1984, 39—50; Zapisnici sjednica Kotarskog narodnooslobodilačkog odbora Delnice 1943—1945. godine, *Historija,* 5, Rijeka 1984, 247—323; Prilog za biografiju Rade Šupića, *Historija,* 5, Rijeka 1984, 177—187; Nova monografija o HSS-u (Fikreta Jelić-Butić, Hrvatska seljačka stranka, Zagreb 1983), *Historija,* 5, Rijeka 1984, 336—338.

J. Miličević, Gospodarski radovi. 11 kraćih priloga u *Kalendar Jurina i Franina* 1984, Pula 1983, 7, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29; Etnološko istraživanje Istrorumunja, *Jurina i Franina* 1984, Pula 1983, 100 i 101; Folklorist izuzetnog senzibiliteta, *Istra,* 1/1984, Pula 1984, 42 i 43.

D. Munić, Specijalna bibliografija objavljenih povijesnih izvora za Istru s posebnim osvrtom na objavljene izvore za otoke Cres i Lošinj, *Otočki ljetopis Cres — Lošinj, 5,* Mali Lošinj 1984, 275—285; Dr. Mirko Zjačić. Život i djelo (1912—1977), *Jadranski zbornik,* 11, god. 1979—1981, Pula-Rijeka 1983. (objavljeno 1984), 353—359; Novi prilozi povijesne građe (Arhivski vjesnik, sv. XIX—XX, Zagreb 1976—1977), *Jadranski zbornik,* 11, Pula-Rijeka 1981—1983, 1983, 412—415; *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu* (svezak XXI/1977), *Jadranski zbornik,* 11, god. 1981—1983, Pula-Rijeka 1983, 415—417; Radovi o ekonomsko-povijesnoj problematici Jugoslavije (Acta historico-oeconomica Iugoslaviae, Zagreb, vol. II — IV), *Jadranski zbornik,* 11, god. 1981—1983, Pula-Rijeka 1983, 418—426.

G. Crnković, Gradnja općinskog doma u Voloskom, Istarska Danica 1984, 203—207.

T. Stepinac Fabijanić, Kažuni uokolo Vodnjana, *Kalendar Jurina i Franina* 1984, 114—116; Barake u sjeni nebodera, *Kalendar Jurina i Franina* 1984, 147—148.

A. Štoković, Bratovštine, zanimljiva srednjovjekovna udruženja, *Istarska danica*, Pazin 1984, 90—97.

c) *U zbornicima*

A. Giron, Brodogradilišni radnici u NOB-u i socijalističkoj revoluciji, *3. maj Složena organizacija udruženog rada brodograđevne industrije — Rijeka*, Rijeka 1984, 131—139.

J. Milićević, Život i gospodarstvo nekadašnjeg sela Zaile. U: *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena*, 49. Zagreb 1983, 397—411; Porodična zadruga Medići. U: *Zbornik Krajiških muzeja III i IV*, Banja Luka 1969, 173—183 (Veza: *Zbornik krajiških muzeja*, VII, Banja Luka 1983, 280, gdje je objavljen tekst presude o vraćanju prava stvarnom autoru).

D. Munić, Jedno stoljeće trsatske Narodne čitaonice i prošlost Trsata, *Historija*, V/1982—1984, Rijeka 1984, 338—340; Pošta u prošlosti Istre i Slovenskog primorja, *Historija*, V/1982—1984, Rijeka 1984, 340—342; Radovi o suvremenim povijesnim kretanjima u »Problemima sjevernog Jadrana«, *Historija*, V/1982—1984, Rijeka 1984, 342—348; Izvorni dokumentarni materijal o povijesti Rijeke, Istre, Hrvatskog primorja, Kvarnerskih otoka i Gorskog kotara, *Jadranski zbornik*, 11 1981—1983, Pula—Rijeka 1983, 451—453.

2. *Pripremljeno za tisak:*

a) *Posebna izdanja (knjige):*

M. Legović, Demografske promjene na Bujštini, monografija Bujština, 25 kartica; Poljoprivreda Bujštine, monografija Bujštine, 33 kartice.

D. Munić, Razvoj feudalnih odnosa i gradova, monografija *Bujština u prošlosti i sadašnjosti*, Zavod za povijesne i društvene znanosti IC JAZU, Rijeka, 25 kartica.

b) *U časopisima:*

M. Bertoša, Mletački žitni tranzit i zapadnoistarske luke: izvještaj iz godine 1528, *Starine JAZU*, 59, Zagreb (34 kartice + slikovni prilozi); Frammento di una autotestimonianza. Pietro Stancovich nel 1850: par lui-même, *Atti del Centro di ricerche storiche*, 14, Trieste—Rovigno, (15 kartica); Povjesničar Pietro Kandler i njegov list »L'Istria«, *Radovi Instituta za hrvatsku povijest*, 17, Zagreb (27 kartica).

M. Legović, Gospodarska struktura Istre od prije prvog svjetskog rata do danas, *Zbornik Zavoda*, 6, 75 kartica; Ekonomske neprilike — glavni uzrok emigracije, *Krčki zbornik*, 36 kartica; Društveno-ekonomski odnosi u poljoprivredi Pazinštine od druge polovice 19. stoljeća do prvog svjetskog rata, *Pazinski memorijal*, 38 kartica; Neka razmišljanja o predmetu i subjektu udruživanja rada i sredstava, *Dometi*, Rijeka, 5 kartica.

A. Giron, Neki problemi razvoja NOP-a na području sjeverozapadne Istre, *Problemi sjevernog Jadrana*, 5, Rijeka 1984, 50 kartica; Novi podaci o viškom i beogradskom sporazumu Tito—Šubašić (Dragovan Šepić, Vlada Ivana Šubašića), *Pazinski memorijal*, 13, Pazin 1984, 5 kartica; Bogato revolucionarno djelo Josipa Broza Tita (Tito u našem kraju. Istra-Hrvatsko primorje-Gorski kotar, Posebno izdanje sv. 15. Centra za historiju radničkog pokreta i NOR-a — Rijeka), *Pazinski memorijal*, 13, Pazin 1984, 5 kartica.

J. Milićević, Prehrambeni artikli kao lijek, *Etnološka tribina,* 6, 7 str.

D. Munić, Prilog dataciji kastavskog statuta, *Problemi sjevernog Jadrana,* V, Rijeka, 49 kartica; »Liber iurium episcopalium (dioecesis Parentinae) un' inedita raccolta di fonti sulla storia di Parenzo, *Atti del Centro di ricerche storiche di Rovigno,* XIV, Rovinj—Trieste, 20 kartica + faksimil; Novi prinosi istraživanju povijesne, ekonomske i etnografske problematike Istre, *Pazinski memorijal,* Pazin, 8 kartica; Putovi i rezultati suvremene historiografije i društveno-povijesne znanosti, *Pazinski memorijal, Pazin,* 5 kartica; Koristan i vrijedan Vodič o pohranjenoj arhivskoj građi u riječkom arhivu, *Pazinski memorijal,* Pazin, 10 kartica; Početak gradnje općinske »šterne« u Kastvu, *Jurina i Franina,* Pula (1984/85), 3 kartice.

G. Crnković, Borba narodnjačke općine Volosko—Opatija za hrvatsko školstvo (krajem XIX. i početkom XX. stoljeća), *Problemi sjevernog Jadrana,* 5, 38 kartica; Druga hrvatska gimnazija na istarskom tlu, *Istarska Danica 1985,* 8 kartica.

T. Stepinac Fabijanić, Kuharin va Goraglušići, *Istarska Danica 1985,* 3 kartice; Prašćine u Batlugu, *Kalendar Jurina i Franina za 1985,* 5 kartica.

A. Štoković, »Bratovština udruživanja u Istri s posebnim osvrtom na bratovštine u središnjem dijelu Istre«, 17 kartica (u tisku). Posebno izdanje znanstvenih materijala sa skupa u povodu 500. obljetnice prve hrvatske knjige; »Poreč u izvještaju Augustina Valiera 1579/80«, *Istarska Danica 1985* (u tisku), 12 kartica.

c) *U zbornicima:*

M. Bertoša, Istarsko »akulturacijsko ravnotežje« druge polovice XIX. stoljeća. U: *Zbornik o Jurju Dobrili (Prigodom 100. obljetnice smrti)* (35 kartica); Između gospodarske kategorije i socijalne napetosti (Sukobi na mletačko-austrijskoj granici u Istri od XVI. do konca XVIII. stoljeća. — Prihvaćeno za objavljivanje u *Problemima sjevernog Jadrana — Zbornik zavoda za povijesne i društvene znanosti JAZU,* Rijeka, sv. 5 (116 kartica).

J. Milićević, Briga za zdravlje u narodnim običajima i vjerovanjima Istre. U: *Zbornik povijesti medicine i zdravstvene zaštite u Istri,* 8, 5 str.

D. Munić, Rab od najstarijih vremena do prvih desetljeća XX. stoljeća, Zbornik: *Rab u radničkom pokretu i NOB,* Centar za historiju radničkog pokreta i NOR-a Istre, Gorskog kotara i Hrvatskog primorja — Rijeka, 93 kartice + slike + karte.

G. Crnković, Prodor kapitalističkih odnosa i odjeci narodnog preporoda na Bujštini (u koautorstvu s A. Gironom) za monografiju *Bujština u prošlosti i nakon oslobođenja,* 22 kartice; Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudskih oblasti u Istri 1797—1861. s osobitim osvrtom na Poreštinu, za *Porečki zbornik,* 2, 15 kartica.

T. Stepinac Fabijanić, Ližnjan — suvremeni način života i tradicija, *Prilozi o zavičaju, 4,* Zbornik kolokvija o zavičajnoj kulturi, Katedra Čakavskog sabora, Ližnjan 17. 6. 1984 (20 kartica); Kažuni, kažete, hiške, koče... *Paralele slovenske i hrvatske etnologije* 3, Zbornik savjetovanja u Piranu, prosinac 1984, (8 kartica).

A. Štoković, »Porečke prilike u II. polovici XVI. stoljeća«, *Zbornik Poreštine,* sv. 2 (16 kartica).

3. *Pripremljeno za recenziju:*

M. Bertoša, Jedna zemlja, jedan rat (Mletačka pokrajina Istra, 1600—1630). Predano Izdavačkom centru, Rijeka (125 kartica + slikovni prilozi); Umag pod Venecijom (1269—1797) i redigirani tekst o Bujštini u doba Venecije. U: Bujština *(Zbornik),* 38 kartica.

M. Legović, Društveno-ekonomski odnosi u poljoprivredi Poreštine od druge polovice 19. stoljeća do prvog svjetskog rata, *Zbornik Poreštine*, 45 kartica.

A. Giron, Prva sjednica plenuma Kotarskog NOO-a Krk, za *Krčki zbornik*, 12 kartica; Kotar Čabar od listopada 1943. do travnja 1945. godine, za zbornik: Čabar u radničkom pokretu i NOB, 80 kartica.

D. Munić, Čabar od najstarijih vremena do 1900. godine (Kratak pregled povijesti čabarske općine), Zbornik: Čabar u radničkom pokretu i NOB, Centar za historiju radničkog pokreta i NOR-a Istre, Gorskog kotara i Hrvatskog primorja — Rijeka, 62 kartice; Specijalna bibliografija objavljenih izvora i objavljeni izvori za povijest Raba, 24 kartica + prilozi; Razmeđivanje kastavske i veprinačke općine sredinom XVII. stoljeća (1647. g.), *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 30 kartica.

T. Stepinac Fabijanić, Način i kultura stanovanja u Istri, na Krasu i sjeverojadranskim otocima: povijesnoarhitektonski razvoj. Predano u prosincu 1983, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, 55 kartica.

A. Štoković, Oblici društvene i gospodarske samostalnosti u složenim prilikama istarskog srednjovjekovnog političkog dualizma (Društvena i gospodarska opiranja na primjeru istarskih bratovština od početka XV. do konca XVIII. stoljeća), 100 kartica (predano na recenziju *Problemi sjevernog Jadrana*, 6).

Ostali rad

M. Bertoša, sa stipendijom Fondazione »Giorgio Cini« sudjelovao na međunarodnom tečaju visoke specijalizacije (Corso Internazionale di Alta Cultura) u Istituto di Storia della Società e dello Stato Veneciano u Mlecima, od 25. kolovoza do 15. rujna 1984.

M. Legović, u okviru programa rada Zavoda nastavio je (kao njegov upravitelj) rad na monografiji »Bujština«, čiji je rukopis već predan na ocjenu i prihvaćanje od strane općine. Također je nastavio razgovore sve do sklapanja novog ugovora o izradi zbornika za Bujštinu, pod naslovom: Radnički pokret i NOB Bujštine, a u »Borbi« od 12. siječnja ove godine izašla mu je jedna »diskusija« pod naslovom: »Ključni motiv — pravična raspodjela«.

A. Giron radio je na projektu za zbornik radova: »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Za znanstveni skup na Rabu pripremio je referat pod naslovom: »Nastanak i razvoj organa narodne vlasti na otoku Rabu«. Za kolokvij u Dobrinju na otoku Krku pripremio je priopćenje o prvoj plenarnoj sjednici KNOO-a Krk.

J. Milićević sudjelovao je u radu Hrvatskog etnološkog društva i ostalih srodnih stručnih društava.

D. Munić radio na projektu monografije »Bujština u prošlosti i sadašnjosti« u obavljanju tehničkih poslova i u okviru rada redakcije, kao i na projektu »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Nastavio rad u okviru Zavodske biblioteke, te vodio djelomičnu brigu o biblioteci. Objavio: Novi svezak zbornika radova »Problemi sjevernog Jadrana«, Vijesti JAZU, V/11, Zagreb 1984, 39. Rukovodio stručnom praksom polaznika Centra usmjerenog obrazovanja za kadrove u kulturi — Rijeka, koja je obavljana u okviru Zavoda.

G. Crnković pripremio je referat »Razvoj školstva u periodu naglog razvoja turizma u Opatiji« za skup u povodu 140 godina turizma u Opatiji. Predvidio je sudjelovanje na znanstvenom skupu u povodu stote obljetnice gradskog muzeja u Poreču.

T. Stepinac Fabijanić izradila scenarij i organizirala snimanje etnološkog filma: Gradnja kažuna u Vodnjanu. Snimanje obavljeno 27—31. kolovoza 1984. godine, u suradnji s Etnološkim odjelom Filozofskog fakulteta u Zagrebu i TV-Zagreb. Aktivno sudjelovala na znanstvenim skupovima, te u radu stručnih udruženja i ustanova.

A. Štoković, Nastavio rad na Bibliografiji objavljenih izvora za povijest Istre, sv. V.

Knjižnica Zavoda:

U sastavu Zavoda djeluje i biblioteka, s više od 10.600 knjiga, časopisa i novina, iz raznih područja znanosti i drugih disciplina. Nakon odlaska u mirovinu prijašnje knjižničarke rad u biblioteci ne odvija se sustavno, pa ima znatnih teškoća u radu biblioteke.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZADAR

Organizacija jedinice

Zavod je tijekom 1984. zadržao organizaciju sličnu onoj iz prethodne godine. Naime, rad se odvijao u nekoliko odsjeka. U njegovu sastavu djelovalo je šest znanstvenih radnika (1 znanstveni savjetnik, 2 viša znanstvena suradnika, 3 asistenta, te 2 administratora i 2 pomoćna službenika).

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Tijekom prošle godine radilo se na zadacima i obradi tema iz političke, kulturne i gospodarske prošlosti Dalmacije dosljedno zacrtanom godišnjem planu. Ti su poslovi bili terenski i kabinetski: istraživanja su obavljena u arhivima (Zadar, Split, Zagreb, Sarajevo) i znanstvenim knjižnicama koje posjeduju arhivsku građu i literaturu.

Nastavljeno je istraživanje bizantske uprave u Dalmaciji, proučavajući relevantnu literaturu i tiskane izvore (M. Lončar), te uloga otoka Vrgade u doba bizanta (M. Suić).

Obrađena je gospodarska povijest Trogira u srednjem vijeku, kao integralni dio te komune u navedenom razdoblju (N. Klaić).

Proučeni i obrađeni su neki toponimi zadarskog kopna i otoka u 12. stoljeću, te Vlasi u Cetini u 14. i 15. stoljeću. U vezi s tim napisan rad: Osobna imena i porijeklo vlasnika zemalja na otoku Pašmanu u 11. stoljeću (V. Jakić-Cestarić).

Istraživani su izvori i literatura o Vojnoj krajini u Dalmaciji u doba Mlečana (Š. Peričić).

Nastavljeno je istraživanje izvornih podataka o mjerama zadarskog područja u doba Mlečana koji su djelomično obrađeni (M. Zaninović).

Istraženo je političko-upravno uređenje Dalmacije u razdoblju od 1820. do 1860. godine (V. Maštrović).

Nastavljeno istraživanje političke djelatnosti stranačkih i nacionalnih grupacija u Dalmaciji u posljednjem desetljeću postojanja Austro-Ugarske, te istraživan razvitak nekih društveno-gospodarskih struktura Dalmacije pred prvi svjetski rat (T. Ganza-Aras).

Nastavljen rad na istraživanju relevantne literature i arhivske građe za temu: Agrarna reforma u sjevernoj Dalmaciji, te započeto istraživanje novije povijesti Dalmacije, napose problematika pojave pravaštva u Zadru. Napisan rad: Politički stavovi »Katoličke Dalmacije« (1877—1898) (M. Diklić).

Iz povijesti književnosti obrađena je tema: Crtičarsko-pripovijedna proza na stranicama zadarske »Iskre« (M. Dorkin), te skupljena građa za životopis i biografski rad I. Čulića i F. M. Appendinija (I. Pederin).

Dalje se istražuje život i rad zaslužnih pojedinaca: obrađen je životopis netom otkrivenog glazbenika 18. stoljeća Josipa Mihovila Stratica, rođenog Zadranina (Z. Blažeković).

Izdavačka djelatnost

Ove godine su tiskane dvije edicije:

1. »Radovi Zavoda IC u Zadru«, XXIX—XXX.
2. *Živko Nižić*, Nikola Jakšić, zadarski književnik, prevodilac i rodoljub (1762—1841), str. 105 (»Djela«, 7).

Osim toga radnici Zavoda objavili su ove radove:

Rukovet građe o poljoprivredi Kornatskih otoka na raskršću 18. i 19. stoljeća, *Vjesnik Historijskih arhiva u Pazinu i Rijeci*, XXV, Pazin—Rijeka 1982, 71—83; Prvi parni gliboder u Dalmaciji, *Naše more*, 31/1—2, Dubrovnik 1984, 59—61; Vojna krajina u Dalmaciji 18. stoljeća u svjetlu historiografije i publicistike, Prilozi za povijest ekonomske misli na tlu Jugoslavije od 15. do 20. stoljeća, Zagreb 1984, 83—96; Prilog poznavanju ribarstva na Novigradskom moru u prošlosti, *Pomorski zbornik*, 22, Rijeka 1984, 567—575; Politika Austrije prema šumskom fondu Dalmacije od 1814. do 1848. godine, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae*, Zagreb 1983, 63—69; Društva u Splitu i okolici oko 1880. godine, Hrvatski narodni preporod u Splitu, Split 1984, 213—222; Prilozi iz gospodarskog života Šibenika u XIX. stoljeću, *Radovi u Zadru*, 29—30, Zadar 1983, 133—152; Dalmacija u prvim pomorsko-trgovinskim ugovorima između Austrije i Italije, *Naše more*, 31/5, Dubrovnik 1984, 233—237 *(Š. Peričić);*

Pašmanski posjedi samostana sv. Ivana krajem XI. stoljeća i njegova nastavljača samostana sv. Kuzme i Damjana početkom XIII. stoljeća, *Radovi ZJAZU u Zadru*, 29—30, Zadar 1983, 21—55; Uz retrospektivnu izložbu izdanja JAZU u Zadru, isto, 291—294; Obiteljska pripadnost zadarskog kroničara Paulusa de Paula, *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, 23/10, Zadar 1984, 267—286 *(V. Jakić-Cestarić);*

Prilog upoznavanju društva splitskog kraja u doba pohrvaćivanja splitske općine, Hrvatski narodni preporod u Splitu, Split 1984, 175—196 *(T. Ganza-Aras);*

Povijesno-politički mitovi Narodne stranke u Splitu, isto, 331—348 *(I. Pederin);* Car Franjo I. o Šibeniku u svom putnom dnevniku iz 1818. godine, *Radovi ZJAZU u Zadru*, 29—30, Zadar 1983, 179—206.

Ostali rad

Znanstveni radnici Zavoda sudjelovali su referatima na znanstvenom skupu o otoku Rabu (*T. Ganza-Aras*, Život u Rabu na smjeni 19. i 20. stoljeća, a *Š. Peričić*, Prilog poznavanju gospodarskih prilika otoka Raba u 19. stoljeću). Š. Peričić i M. Diklić pripremili su referat za znanstveni skup: Hrvatske zemlje od 1883. do 1903. godine, ali taj skup nije održan.

Obrađeni su novi naslovi pristigli u knjižnicu Zavoda. Kroz Pomorsku zbirku provedeno je nekoliko skupina i pojedinačnih posjetilaca.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Organizacijsko ustrojstvo ove jedinice bilo je u 1984. g. isto kao i prethodne godine. Rad se odvijao u glavnoj zgradi Zavoda (Sorkočevićev ljetnikovac u Lapadu), u Pomorskom muzeju, koji je još uvijek raseljen radi sanacijskih radova u tvrđavi sv. Ivana, gdje mu je inače stalno sjedište, te u Muzeju i biblioteci Baltazara Bogišića u cavtatskom Kneževu dvoru. Voditelj Zavoda je akademik Vladimir Stipetić, a zamjenik voditelja upravitelj dr. Josip Luetić.

Administrativno poslovanje Zavoda obavlja se u glavnoj zgradi Zavoda (Sorkočevićev ljetnikovac u Lapadu). U Zavodu djeluje 6 znanstvenih radnika (među kojima su: 3 znanstvena savjetnika, 2 znanstvena asistenta i 1 asistent-pripravnik), te 8 ostalih radnika, od kojih su: 1 kustos, 1 knjižničar, 1 administrativni službenik i 5 pomoćnih službenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom 1984. g. znanstveni su radnici istražili niz pitanja iz gospodarske, kulturne, pravne i političke prošlosti Dubrovnika, te objavili 3 knjige i 17 članaka i rasprava. Znatan broj članaka i rasprava prihvaćen im je za tisak.

Pojedinačni rad znanstvenih radnika imao je slijedeća djelatna usmjerenja i sadržaje:

Dr. Josip Luetić, znanstveni savjetnik, objavio je knjigu »Pomorci i jedrenjaci Republike Dubrovačke« u izdanju Nakladnog zavoda Matice hrvatske u Zagrebu (377 str. + 101 ilustracija), kao i 7 članaka i rasprava: Najnovije vijesti o lopudskim kapetanima i brodovima za vrijeme Dubrovačke Republike 1563—1645, *Naše more*, 1—2/1984; Međunarodno brodarstvo Dubrovačke Republike 1358—1700, *Dometi*, 1—2—3/1984; Dio hvarske međunarodne trgovačke mornarice i ponešto o bračkom i viškom brodarstvu u prvoj polovici 17. stoljeća, *Naše more*, 3—4/1984; O brodarstvu i pomorskoj trgovini Novljana u drugoj polovici 16. stoljeća, *Boka*, 15—16/1984; Iz nautičko-komercijalne djelatnosti gradova Dalmacije i Hrvatskog primorja u 16. stoljeću, *Zadarska revija*, 3—4/1984; Obrisi društveno-ekonomskih prilika u Dubrovačkoj Republici 1797—1807, *Anali*

Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku, 21/1983; Uvid u međunarodno brodarstvo i nautičko-komercijalnu djelatnost pomoraca, trgovaca i brodova Stona 1563—1807. godine, *Naše more,* 5/1984.

Za tisak su mu prihvaćeni slijedeći radovi: Pomorci, trgovačka mornarica i lučka djelatnost Valone, Drača i Lješa i nautičko-komercijalne veze Albanaca s Dubrovčanima 1560—1599. godine *(Gjurmine Albanologike,* Priština); Iz međunarodne plovidbene i lučke djelatnosti pomoraca, trgovaca i brodova iz Istre, Rijeke, Zadra, Šibenika i Trogira i Dubrovačke Republike 1570—1670. godine *(Dometi,* Rijeka); O međunarodnoj djelatnosti pomoraca, trgovaca i brodova iz Herceg-Novog, Perasta, Kotora, Budve i Bara u pomorskoj privredi Dubrovačke Republike 1566—1650. godine (*Boka,* Herceg-Novi) i Iz međunarodne djelatnosti hercegovačkih i bosanskih trgovaca u nautičko-brodarskoj i lučko-trgovačkoj privredi Dubrovačke Republike 1570—1670. godine *(Hercegovina,* Mostar). Predao je na recenziranje rad O pomorsko-komercijalnim odnosima između Lanciana (Abruzza) i Dubrovačke Republike 1560—1620. godine *(Anali).* Kao upravitelj Zavoda obavljao je razne upravne i administrativne poslove. U okviru javnih priznanja, koje je Skupština općine Dubrovnik dodijelila zaslužnim radnim organizacijama, društvima i pojedincima, dobio je povelju za svoj dugogodišnji znanstveni i ostali rad.

Dr. Ivo Perić, znanstveni savjetnik, objavio je tijekom ove godine dvije knjige: Dubrovačko pomorstvo u 19. i 20. stoljeću u izdanju JAZU u Zagrebu (str. XII +336) i Ante Trumbić na dalmatinskom političkom poprištu u izdanju Muzeja grada Splita (str. 168), dvije rasprave: O nastanku, ustrojstvu i djelovanju novčarskih zavoda u Dubrovniku u zadnjim decenijima pod austrijskom vlašću *(Anali)* i Pojava splitskog »Naroda« i pitanje daljnjeg očuvanja jedinstva dalmatinske Narodne stranke (Zbornik »Split u preporodno doba«), te dva članka: Lik Pera Čingrije u umjetničkim djelima Ivana Meštrovića, Jose Bužana i Vlaha Bukovca (*Dubrovački horizonti,* 24/1984) i Dva priloga novijoj gospodarskoj povijesti Dubrovnika i dubrovačkog kraja *(Dubrovnik).* Napisao je raspravu Dubrovčanin Niko Nardelli kao austrijski namjesnik u Dalmaciji i oveći prilog Iz prepiske Melka, Pera i Ivanke Čingrija. Brinuo se za tisak »Anala«, za pripremu idućeg broja »Anala« i za osiguranje financijskih sredstava potrebnih za njihovo izdanje. Pisao je izvještaje o radu i planove rada ovog Zavoda, namijenjene za Akademijine publikacije (»Ljetopis« i »Planovi rada«).

Dr. Ilija Mitić, znanstveni savjetnik, objavio je 5 članaka i rasprava, i to: O pomorsko-trgovačkim vezama Dubrovnika i luke Trani u Apuliji od početka 15. do početka 19. stoljeća, *Naše more,* br. 1—2/1984; Prilog proučavanju veza Dubrovačke Republike i Turske tokom 18. i početkom 19. stoljeća, *Anali Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku,* 21/1983; Uloga konzula u razvoju trgovine i pomorstva Dubrovnika do ukidanja Republike (1808. godine), *Dubrovački horizonti,* 24/1984; O jednoj značajnoj knjizi iz dubrovačke pomorske prošlosti, *Naše more,* 3—4/1984; Značaj luke Messina za dubrovačku pomorsku trgovinu po Mediteranu od kraja 13. do početka 19. stoljeća, *Pomorski zbornik,* 22/1984. Za tisak mu je prihvaćeno 6 radova: O pružanju utočišta na području Dubrovačke Republike (*Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*); Prilog upoznavanju načina kažnjavanja u Dubrovačkoj Republici *(Anali);* Primjer pružanja crkvenog azila u dubrovačkom samostanu Mala braća tokom prve polovice 17. stoljeća (»Spomenica« povodom 700. g. franjevačkog samostana u Dubrovniku); Neke značajke iz pomorsko-trgovačke prošlosti Dubrovačke Republike *(Dubrovački hori-*

zonti, Zagreb); prikaz knjige J. Luetića »Pomorci i jedrenjaci Republike Dubrovačke« *(Anali)* i O pomorstvu neutralne Dubrovačke Republike u međunarodnim okvirima krajem 18. i početkom 19. stoljeća (*Naše more*, Dubrovnik).

Za tisak je pripremio ovih 7 radova: Političke i pomorsko-trgovačke veze Dubrovačke Republike i Napuljske kraljevine od kraja 17. do početka 19. stoljeća, Organizacija vojske Dubrovačke Republike u obrani državnog teritorija od prvih početaka do dolaska Francuza 1806. godine, Dubrovačka Republika i njezin arhiv — dva značajna fenomena iz evropske povijesti, Konzularna služba evropskih država i uloga Dubrovačke Republike u razvoju te službe, Međunarodni položaj Dubrovačke Republike u vezi napuljskog »guvernera oružja« u Dubrovniku od kraja 17. do početka 19. stoljeća, Konzulati Dubrovačke Republike u 17. stoljeću i Zatvori u starom Dubrovniku.

Mr. Anica Kisić, znanstveni asistent, dovršila je i predala za tisak dva rada: Rezultati podmorskih istraživanja i rekognosciranja na dubrovačkom području i Nalaz potonulog trgovačkog broda iz početka 4. stoljeća u uvali Sobra na Mljetu. Započela je istraživanja, koja će rezultirati pripremom članka Najnoviji nalazi grafita brodova u dubrovačkoj katedrali (9—11. st.) i u dubrovačkom Kneževu dvoru (15—16. st.). Sudjelovala je referatom na znanstvenom skupu Hrvatskog arheološkog društva u Dubrovniku (1. do 3. X. 1984). Istraživala je i izvan Dubrovnika, i to u Zagrebu (u Sveučilišnoj knjižnici i u Arhivu Hrvatske), što joj je bila priprava za predstojeća istraživanja u Veneciji za temu »Slikovni prikazi pomorskih zbivanja na istočnoj obali Jadrana od 16. do 18. st.«

Miljenko Foretić, znanstveni asistent, objavio je raspravu Dubrovnik u vrijeme austrijsko-turskog rata 1736—1739, *Anali Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU u Dubrovniku*, 21/1983. Za tisak su mu prihvaćeni ovi radovi: Kulturne i znanstvene prilike u Dubrovniku za vrijeme Stojkovića *(Zbornik radova o I. Stojkoviću)*, Talijanske kazališne družine u Dalmaciji, posebice u Dubrovniku u 18. i početkom 19. stoljeća (u Zborniku »I rapporti culturali ed artistici fra le due sponde adriatiche), Gazarevićevo prikazanje na Dubrovačkim ljetnim igrama (Mogućnosti — Zbornik Dani hvarskog teatra), Repertoar Hrvatskog kazališta za primorje 1942—1944. i dubrovačkog kazališta 1945—1980. uz povijesni pregled kazališnog života u Dubrovniku od početka 15. st. do 1980. (Enciklopedijsko izdanje Repertoar hrvatskih kazališta). Za »Hrvatski biografski leksikon« (ediciju JLZ) obradio je niz ličnosti iz prošlosti Dubrovnika i Kotora (ukupno 184 tipkane strane). Istraživao je i obrađivao još i ove teme: »Dubrovačka Republika i rat za španjolsko nasljedstvo 1701—1714«, »Maksimilijan Vrhovac i Dubrovnik«, »Francusko kazalište u Dubrovniku 1809—1813« i »Dubrovačka Republika nakon Karlovačkog mira (1699—1704)«.

Nenad Vekarić, asistent pripravnik, počeo je raditi u ovom Zavodu od 1. rujna 1984. Istraživao je građu za obradu teme »Stanovništvo Stona od 1333. do 1900. godine«.

Izdavačka djelatnost

Pri kraju godine izašao je br. 21 »Anala« (za prethodnu godinu). Visoki tiskarski troškovi, koji i dalje rastu, glavna su prepreka ostvarivanju šire izdavačke djelatnosti Zavoda. Tijekom 1984. pripremljeni su suradnički prilozi za idući broj »Anala«.

Stručni i ostali rad

Za potrebe Pomorskog muzeja rađeno je na elaboratu za novu postavu muzejskih izložaka. Utvrđena je koncepcija nove izložbe, nadopunjene pomoćnim muzejskim objektima (kartama, kopijama, dokumentima, fotografijama i sl.) za ključne značajne događaje razvitka dubrovačkog pomorstva od 9. do 16. st. i odabirom izložbenih predmeta za razdoblje od 16. do 20. st. Izvršen je i odabir predmeta za restauraciju, a obavljene su i prve konzultacije s nekim povjesničarima, projektantima prostora i projektantima likovne postave. (Te je poslove uradila mr. Anica Kisić.)

U knjižnici Zavoda inventarizirano je i katalogizirano 48 knjiga i 84 domaća i strana časopisa, obrađeno je 40 raznih arhivskih spisa koji se odnose na prijepise književnih djela, te na privatno-pravne akte starih dubrovačkih obitelji. Inventarizirano je i katalogizirano 36 starih knjiga (iz 19. st.), nabavljenih iz privatnih knjižnica dubrovačkih obitelji Medini, Gradić-Pucić i Negrini-Gracić. Davane su razne usluge znanstvenim radnicima i ustanovama. Zamjena za »Anale« obavlja se za publikacije 122 domaće i 56 inozemnih ustanova (Knjižničar: Nevenka Kojić).

Rad u Muzeju i biblioteci Baltazara Bogišića u Cavtatu imao je ove sadržaje: postavljena je u cijelosti i otvorena stalna izložba »Život i djelo Baltazara Bogišića 1834—1908«, izložena su 194 predmeta, svi uglavnom iz Bogišićeve osobne ostavštine: dokumenti, rukopisi, publikacije, fotografije, pisma, slikarstvo, grafika, predmeti svakodnevne upotrebe i obrtne umjetnosti, te u užem izboru i knjige, inkunabule i rukopisi iz Bogišićeve knjižnice. Objelodanjena je tom prilikom i brošura »Baltazar Bogišić 1834—1908«, Autor izložbe je kustos Stane Djivanović, koja je priredila za tisak i tekst kataloga izložbe »B. Bogišić 1834—1908«. Ona je radila i na temi »Bogišićeva grafička zbirka u Cavtatu«, što je ujedno i njezin magistarski rad. Obavljeni su svi pripremni radovi za postavljanje izložbe »Listovi 16. i početkom 17. st. Bogišićeve grafičke zbirke I«. U toku godine održana su 3 sastanka kordinacijskog odbora za provođenje SAS-a o dugoročnoj suradnji na zaštiti, dogovornom korištenju i prezentaciji Muzeja i biblioteke B. Bogišića. Izložbeni prostor Muzeja posjetilo je — grupno i individualno — oko 11.000 posjetilaca. Građom Bogišićeve knjižnice, arhiva i muzejskih zbirki služilo se više od 30 znanstvenih radnika i ustanova. Obavljeni su zaštitni radovi na 18 primjeraka rukopisa i inkunabula Bogišićeve knjižnice. Voditelj toga Muzeja i biblioteke je kustos Stane Djivanović.

U Zavodu su u toku godine pravodobno obavljani i razni poslovi na održavanju zgrada.

ZAVOD ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Zavod za ekonomska istraživanja osnovan je odlukom Skupštine JAZU 25. ožujka 1979. godine, a rad je otpočeo 1. listopada 1979. Zavod svoju djelatnost ostvaruje preko ovih projekata: 1. Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske, 2. Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj, 3. Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i po-

trebe odnosa SFRJ i SSSR-a 4. Istraživanje demografske povijesti SR Hrvatske, te 5. Suvremeno svjetsko bankarstvo. Na ostvarenju zavodskih projekata su, osim vanjskih suradnika, sudjelovali radnici Zavoda: 1 asistent, 1 statističar na projektu, 1 administrator.

Voditelj Zavoda je akademik Jakov Sirotković.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

1. Projekt: Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske

Rad na parcijalnoj studiji »Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske«, projekta »Znanstvene osnove dugoročnog razvoja SR Hrvatske do 1995, odnosno 2000. godine«, završen je i javno prezentiran u prisutnosti većeg broja znanstvenih radnika na raspravi koja je održana u siječnju 1984. godine u palači Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Rad na studiji bio je velik i po broju tema koje su bile predmet istraživanja i po rezultatima istraživanja rada, izraženog broja stranica (preko 1000 stranica). U parcijalnoj studiji obrađena su neka pitanja od izuzetne važnosti za dalji razvitak naše zajednice, kao što su: Osnovna pitanja teorije i politike ekonomskog razvoja — *Jakov Sirotković;* Razvojna politika i proizvodna orijentacija — teorijski aspekti, jugoslavensko iskustvo i prijedlozi — *Mato Crkvenac;* Društveno-političke i privrednosistemske pretpostavke dugoročnog razvoja — *Vjekoslav Lacković;* Regionalni razvoj socijalističke Jugoslavije i Hrvatske — *Aleksandar Bogunović;* Strategija razvoja nesvrstanih zemalja i zemalja u razvoju — *Soumitra Sharma;* Strukturalni model razvoja nesvrstanih zemalja i uklapanje Jugoslavije i Hrvatske u međunarodnu strategiju razvoja — *Soumitra Sharma* i *Božidar Tepeš.* Rad *Teodosija Vujkovića:* Tehnički progres u razvoju industrije od 1954. do 1981. godine prilog je parcijalne studije; rad *Alice Wertheimer-Baletić* uključen je u parcijalnu studiju »Analiza i projekcija stanovništva SR Hrvatske«, Ekonomskog instituta u Zagrebu.

Zaključak je rasprave da je sa stajališta zamisli projekta »Znanstvene osnove dugoročnog razvoja SR Hrvatske do 1995, odnosno 2000. godine« zadatak izvršen vrlo kvalitetno i u potpunosti.

2. Projekt: Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj u razdoblju 1972—1982. godine

Nakon iscrpnih radova na izradi dokumentacijske osnove za analizu ekonomskog položaja društvenih djelatnosti u proteklom razdoblju prišlo se samoj analizi. Opsežna dokumentacijska osnova od ukupno 10266 stranica postavila je pred istraživački tim problem svladavanja tako goleme građe. Izuzetnim naporima istraživača do 30. rujna 1984. godine većina radova na ovom projektu završena je ili je u završnoj fazi. Dosad je objavljen rad prof. dr. *Miladina Koraća* »Analiza ekonomskog položaja društvenog sektora privrede republika i pokrajina u stjecanju i raspodjeli dohotka u razdoblju 1971—82. godine«. Težište je toga rada na primjeni objektiviziranog pristupa za analizu ekonomskog položaja društvenog sektora privrede republika i pokrajina, odnosno privrednih grupacija. U pripremi za objavljivanje je rad *Miladina Koraća* i *Milovana Pavlovića* »Analiza eko-

nomskog položaja privrednih grana i grupacija i stjecanju dohotka (primarne raspodjele) u društvenom sektoru jugoslavenske privrede u razdoblju 1971—82. godine«. Završen je i rad »Akumulativne i reproduktivne sposobnosti privrede SRH u razdoblju 1971—82. godine« mr. *Zorana Stamenića*.

Rad na ostalim temama (Analiza sekundarne i namjenske raspodjele dohotka za Jugoslaviju i Hrvatsku, Položaj društvenih djelatnosti u Jugoslaviji i Hrvatskoj te Analiza akumulativne i reproduktivne sposobnosti privrede Jugoslavije) u završnoj je fazi.

3. Projekt: Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i potrebe odnosa SSSR-a i SFRJ

U okviru rada na ovom projektu potpisan je plan rada s Institutom za ekonomiku sovjetskog socijalističkog sistema AZ SSSR-a o zajedničkom istraživanju teme: »Usavršavanje mehanizma ekonomske suradnje između SFRJ i SSSR-a«. U dosadašnjem radu izvršene su konsultacije; svaka strana je izradila svoj program istraživanja. Završetak istraživanja predviđen je u 1985. godini, a rezultate bi predstavljala zajednička monografija.

4. Istraživanje demografske povijesti SR Hrvatske

U 1984. godini projekt je imao teškoća zbog financiranja. Unatoč tome radilo se: na istraživanju demografske povijesti Varaždina 1500—1900 *(A. Gabričević)*, zatim na demografskoj povijesti Dubrovačke Republike *(S. Krivošić)*, na demografskoj povijesti Pelješca, Istre i Slavonije *(I. Mažuran)*.

U 1985. dovršit će se tiskanje rukopisa *I. Mažurana* »Popisi stanovništva u Slavoniji u 18. stoljeću«, te demografska povijest Varaždina *(A. Gabričević)*, demografska povijest Dubrovnika *(S. Krivošić)* i demografski razvoj Pelješca *(N. Vekarić)*.

5. Suvremeno svjetsko bankarstvo

Tijekom 1984. godine intenziviran je rad na prikupljanju dokumentacije o svjetskom bankarskom sustavu. S tim u vezi uz pomoć nekih američkih banaka prikupljena je dokumentacija o bilancama američkih banaka za razdoblje od 1940. pa do kraja 1984. godine. K tome, pregledana je najnovija literatura o svjetskim tokovima novca i kapitala. Dobrim dijelom ta literatura je i nabavljena. Vrijednost prikupljene literature i dokumentacije je neprocjenjiva. Na osnovi te dokumentacije tek sada može otpočeti sustavniji rad na razradi pojedinih aspekata složene i široke materije koja će biti obuhvaćena ovom studijom. Tijekom 1985. godine bit će prikupljena dokumentacija o bankarstvu najinteresantnijih zemalja kao što su Japan, Velika Britanija, Njemačka i Francuska.

Izdavačka djelatnost

Radovi akademika Jakova Sirotkovića, dr. Mate Crkvenca i dr. Aleksandra Bogunovića recenzirani su i nalaze se u tisku ili pripremi za tisak. Ostali radovi poslužili su kao podloga za javnu raspravu i izradu projekta »Znanstvene osnove dugoročnog razvoja SR Hrvatske do 1995, odnosno 2000. godine«, te se zasad neće tiskati kao samostalne knjige.

Objavljen je rad prof. dr. *Miladina Koraća,* Analiza ekonomskog položaja društvenog sektora privrede republika i pokrajina u stjecanju i raspodjeli dohotka u razdoblju 1971—82. godine. U pripremi je za tisak rad *Milovana Pavlovića, Miladina Koraća,* Analiza ekonomskog položaja privrednih grana i grupacija u stjecanju dohotka (primarna raspodjela) u društvenom sektoru privrede u razdoblju 1971—82. godine.

ZAVOD ZA MUZIKOLOŠKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod je ostvarivao svoju znanstvenu i stručnu djelatnost u 1984. u okviru projekta »Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe« artikuliranog u 8 zadataka: 1. Srednji vijek; 2. Renesansa; 3. Barok i klasika; 4. Devetnaesto stoljeće; 5. Dvadeseto stoljeće; 6. Glazbena dokumentacija; 7. Glagoljaško pjevanje i obredna narodna glazba; 8. Muzikologija i interdisciplinarnost. Pojedini aspekti zadataka nadopunjavali su se i koordinirali s programom Osnovnog plana znanstvenoistraživačkog rada Razreda za muzičku umjetnost JAZU.

Pojedini radovi obavljali su se u suradnji s Arhivom Hrvatske, Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom, Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture u Splitu, Centrom za zaštitu kulturne baštine u Hvaru, Muzikološkim zavodom Muzičke akademije u Zagrebu, Muzikološkim institutom SAZU u Ljubljani, Internacionalnim muzikološkim društvom, centralnom redakcijom projekta RISM u Kasselu, Hrvatskim glazbenim zavodom i SIZ-om VII RZZR-a koji je djelomično sufinancirao program. U ostvarivanju zavodskog programa znanstvenog istraživanja sudjelovali su radnici u Zavodu (6) i vanjski suradnici (14). Voditelj Zavoda je izv. član JAZU Ladislav Šaban, a zamjenik voditelja upravitelj mr. Stanislav Tuksar.

Knjižnicom Zavoda služili su se radnici i vanjski suradnici Zavoda, te niz drugih znanstvenih i kulturnih radnika.

Znanstvenoistraživački rad

Projekt: Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe. Koordinator: akademik Ivan Supičić.

1. zadatak: Srednji vijek. Nosilac: dr. Koraljka Kos, član suradnik JAZU.

Glazbena ikonografija (antika — srednji vijek). Suradnici: Josip Belamarić, Koraljka Kos, Ennio Stipčević.

Evidentiran je glazbeno-ikonografski sadržaj na četrdesetak objekata u Trogiru: crkva sv. Ivana, dominikanski samostan, katedrala (Belamarić). Započet je popis objekata koji sadržava elemente glazbe u Arheološkom muzeju u Zagrebu (Stipčević). Započet je popis ikonografskih izvora glazbe u SRH (Kos).

Glazbena djela. Suradnik: dr. Miho Demović.

Obavljen je popis i identifikacija neumatskih kodeksa i fragmenata u Kamporu na Rabu (Demović).

Teorijska djela. Suradnik: mr. Stanislav Tuksar.

Nastavljen je rad na istraživanju fragmenata s glazbeno-teorijskom problematikom hrvatskih autora srednjega vijeka: Crijević (Tuksar).

2. zadatak: Renesansa. Nosilac: dr. Lovro Županović, član suradnik JAZU.

Glazbena djela. Suradnik: Ennio Stipčević.

Identificiran je i analiziran svjetovni madrigal Lamberta Courtoysa mlađeg (Stipčević).

Teorijska djela. Suradnik: S. Tuksar.

Nastavljeno je preliminarno bibliografsko istraživanje u vezi s identifikacijom lokacija djela hrvatskih humanista 15. i 16. stoljeća u kojima se nalaze napisi glazbeno-teorijskog karaktera (Tuksar).

3. zadatak: Barok i klasika. Nosilac: mr. Stanislav Tuksar.

Glazbena djela. Suradnici: Franjo Bilić, Vjera Katalinić, Ennio Stipčević, prof. Ladislav Šaban.

Nastavljeni su radovi na kartičnom katologiziranju napjeva iz Cithare Octochorde (Bilić). Sastavljene su partiture 6 violinskih koncerata i izvršena analiza 3 violinska koncerta Ivana Mane Jarnovića (Katalinić). Izvršene su transkripcije djela Gabrijela Pulitija, Damjana Nembrija i Francesca i Gabrielea Uspera (Stipčević).

Teorijska djela. Suradnik: S. Tuksar.

Nastavljen je rad na komparativnoj analizi teorijskih aspekata o glazbi u djelu Đ. Baglivija (Tuksar). Nastavljen je rad na sintetičkoj studiji o hrvatskoj baroknoj glazbenoj terminologiji u leksikografiji od 1649. do 1742 (Tuksar).

Glazbena kultura Dubrovnika. Suradnik: M. Demović.

Dovršena je verifikacija podataka i predan u tisak tekst o glazbi u Dubrovačkoj Republici od 1667. do gubitka samostalnosti (Demović).

4. zadatak: Devetnaesto stoljeće. Nosilac: Dubravka Franković.

Ilirska štampa 1835—1849. Suradnica: D. Franković.

Nastavljeni su radovi na sintetiziranju i interpretaciji prikupljene građe za tematske cjeline predviđene u artikulaciji teme (Franković). Komparativna analiza građe, historiografske literature i drugih područja kulturnog života za studij povijesnih uvjeta glazbene reprodukcije ilirske epohe (Franković).

Glazbena kritika 1835—1918. Suradnica: D. Franković.

Obrađena je glazbena kritika u Viencu (Franković).

Glazbena kultura u razdoblju apsolutizma 1850—1860. Suradnica: D. Franković.

Izvršena je tematska organizacija i analiza građe za studij muzičke kulture u razdoblju apsolutizma (Franković).

Glazbeno-literarna ostavština Franje Ks. Kuhača. Suradnici: D. Franković, V. Katalinić, mr. Sanja Majer-Bobetko, mr. Marija Janaček-Buljan, L. Šaban, mr. Mirjana Škunca.

Izvršena je analiza socijalnog statusa i profesionalnih relacija F. Ks. Kuhača (Franković). Sređena je XIII. kutija ostavštine F. Ks. Kuhača: rukopisne bilješke, tiskani dokumenti, novinski izresci (Janaček-Buljan). Pregledni su izvori o glazbenom životu Splita u 19. stoljeću u listovima Il Nazionale/Narodni list

(Škunca). Obrađena su pisma (Katalinić), kolacionirani izvorni tekstovi, izrađeni komentari i uvodna studija (Šaban), te izvršene pripreme za tisak I. sveska Kuhačeve korespondencije.

Glazbeno nakladništvo i tiskarstvo. Suradnik: Z. Blažeković. Kartično je obrađen fond tiskovina firme Hartman-Kugli iz 19. st. (Blažeković).

Glazbena kultura Zagreba 1883—1903. Suradnik: Z. Blažeković. Započete su pripreme i izvršeni početni radovi na proučavanju glazbenih prilika navedenog razdoblja: periodika, arhivi (Blažeković).

Glazbena ikonografija (19. stoljeće). Suradnici: D. Franković, Z. Blažeković, M. Janaček-Buljan.

Sistematizirana je otprije skupljena građa i nastavljeni radovi na skupljanju slikovnih izvora o glazbenoj kulturi Hrvatske u odgovarajućem razdoblju.

5. *zadatak: Dvadeseto stoljeće.* Nosilac: mr. Eva Sedak.

Kriteriji klasifikacije glazbenog stvaralaštva nakon 1945. Suradnici: E. Sedak, dr. Nikša Gligo.

Ostvaren je usmeni arhiv M. Kelemena (biografija, kroničarsko-dokumentarna građa, skladateljsko-tehničke analize) (Sedak).

Pojam stila i folklorne pojave u hrvatskoj glazbi 1918—1940. Suradnici: K. Kos, E. Sedak, Gorana Doliner, V. Katalinić, Bosiljka Perić-Kempf, Zdenka Veber.

Prikupljena je i sistematizirana građa iz ostavštine J. Slavenskog u odnosu na djelovanje ISCM-a (Sedak). Izvršena je sistematizacija zborskog i vokalno-instrumentalnog opusa Ivana Brkanovića (Perić-Kempf). Popisana je ostavština Božidara Kunca u New Yorku i izrađen kartični katalog njegovih solo pjesama (Kos), te kartično obrađeno pet njegovih orkestralnih opusa (Veber). Nastavljeni su radovi na obradbi komornog opusa Krste Odaka (Katalinić). Obrađeno je pet djela Ivana Brkanovića s obzirom na folklorne glazbene elemente (Doliner).

Istraživanje i kataloška obradba glazbenih ostavština skladatelja rođenih nakon 1870. Suradnici: Z. Blažeković, S. Tuksar.

Nastavljen je rad na sređivanju opusa i dokumentacije Rudolfa Matza (Blažeković, Tuksar). Identificiran je opus skladatelja Ambroza Novaka u Hvaru (Tuksar).

Glazbeno nakladništvo i tiskarstvo. Suradnici: Z. Blažeković, V. Katalinić.

Nastavljeni su radovi na obradi katologa Supan-Hartman-Kugli i Deutsch.

6. *zadatak: Glazbena dokumentacija.* Nosilac: prof. Ladislav Šaban, izv. član JAZU.

Sređivanje arhiva. Suradnici: Z. Blažeković, V. Katalinić, E. Stipčević, L. Šaban, S. Tuksar.

Sređena je glazbena zbirka Muzeja grada Splita (180 jedinica) i izvršeni pripremni radovi za tisak kataloga (Tuksar). Sređen je dio glazbene zbirke Historijskog arhiva u Dubrovnika (Tuksar) i izvršeni pripremni radovi za tisak kataloga (Blažeković). Izvršen je preliminarni pregled fonda novootkrivenih glazbenih materijala u samostanu male braće u Dubrovniku (oko 1000 jedinica) (Tuksar). Sređen je glazbeni arhiv bivšeg franjevačkog samostana na Badiji (174 jedinice) (Katalinić). Sređen je glazbeni arhiv župne crkve u Starom Gradu na Hvaru (386 jedinica) (Katalinić). Sređen je glazbeni arhiv Gradskog muzeja u Korčuli

(33 jedinice) (Tuksar). Sređen je glazbeni fond crkve sv. Stošije u Zadru (507 jedinica) (Blažeković, Stipčević). Izvršen je preliminarni pregled 14 lokacija s glazbenim materijalima u srednjoj i južnoj Dalmaciji (Tuksar): Hvar (Kaptolski arhiv, franjevački samostan, Centar za zaštitu kulturne baštine), Stari Grad (zbirka Politeo), Korčula (Opatska riznica, Gradski muzej, dominikanski samostan), Blato (župna crkva), Orebić (franjevački samostan), Makarska (franjevački samostan, župna crkva), Zaostrog (franjevački samostan) i Trogir (franjevački samostan, katedrala).

Obradba arhivskih materijala. Suradnici: Z. Blažeković, V. Katalinić, E. Stipčević, S. Tuksar.

Napisane su inventarske knjige glazbenih arhiva i zbirki Muzeja grada Splita, aneksa Historijskog arhiva u Dubrovniku, franjevačkog samostana u Kamporu, samostana benediktinki u Trogiru (Tuksar), crkve sv. Stošije u Zadru (Blažeković), franjevačkog samostana na Badiji (Katalinić), župne crkve u Starom Gradu (Katalinić) i Gradskog muzeja u Korčuli (Tuksar), ukupno 1323 jedinice. Katalogizirano je ukupno 830 jedinica rukopisa iz župne crkve u Cresu, franjevačkog samostana u Cresu, Muzeja grada Splita, aneksa Historijskog arhiva u Dubrovniku, te tiskovina u Muzeju grada Splita (Tuksar). Za katalošku seriju indeksa skladatelja obrađeno je ukupno 8 inventarskih knjiga glazbenih arhiva u SRH (Katalinić).

Međunarodni repertoar glazbenih izvora (RISM). Suradnici: Z. Blažeković, V. Katalinić, E. Stipčević, S. Tuksar.

Identificirano je 579 jedinica i sastavljen popis od 523 svjetska tiskana unikata glazbe za projekt RISM A/I — Dodatak (Tuksar). Identificirane su ukupno 333 nove jedinice i obrađeno oko 180 jedinica za projekt RISM A/II (rukopisi (1600—1800), iz glazbenih arhiva u Starom Gradu, Badiji i Klanjcu (Blažeković, Katalinić, Stipčević, Šaban).

7. zadatak: Obredna folklorna glazba i glagoljaško pjevanje.

Nosilac: dr. Jerko Bezić, član suradnik JAZU.

Terensko istraživanje i snimanje. Suradnica: G. Doliner. Izvršen je pregled građe i priprema za rad na terenu, te izvršeno snimanje glagoljaškog pjevanja u Lanišću, Munama i Pazinu (Doliner).

Obradba materijala. Suradnica: G. Doliner.

Analizirana je rukopisna zbirka crkvenih napjeva F. Ks. Kuhača (277 zapisa) i izvršena komparacija sa srodnom glagoljaškom građom iz Novog Vinodolskog (Doliner).

8. zadatak: Muzikologija i interdisciplinarnost. Nosilac: akademik Ivan Supičić.

Socijalna povijest glazbe. Suradnik: I. Supičić.

Postavljene su problematika i metodologija, te proširena bibliografija (1000 jedinica) za proučavanje socijalne povijesti evropske glazbe od 17. do uključivo 19. stoljeća (Supičić).

Glazba i književnost. Suradnik: L. Županović. Izvršena je analiza tekstova A. G. Matoša o glazbi i napisan rad na temu »Matoš i glazba«, prezentiran na znanstvenom skupu u Parizu (Županović).

Glazbena kritika. Suradnici: N. Gligo, E. Sedak, L. Županović.

Izvršena je analiza glazbenih kritika I. Vojnovića i napisan rad na temu »Vojnović kao glazbeni kritičar« (Županović). Izvršena je sistematizacija članaka o glazbi Milutina Cihlara Nehajeva (Sedak).

Estetika glazbe. Suradnica: S. Majer-Bobetko. Izvršena je analiza glazbeno-estetske problematike u člancima F. Ks. Kuhača (S. Majer-Bobetko).

Stručni rad

Vodila se i sređivala zavodska knjižnica. Održavane su i uspostavljene znanstvene i stručne veze sa stručnjacima iz domaćih i stranih institucija istovjetnog i srodnog profila: Muzikološkim zavodom Muzičke akademije u Zagrebu, Muzikološkim institutom SAZU u Ljubljani, Regionalnim zavodom za zaštitu spomenika kulture u Splitu, Centralnom redakcijom projekta RISM A/II u Kasselu, sveučilištem Sorbonne u Parizu, muzikološkim institutom Madžarske akademije znanosti u Budimpešti i dr.

Radnici u Zavodu skupljali su stručnu bibliografiju, pratili znanstvenu i stručnu domaću i inozemnu literaturu, vodili kartoteke Zavoda i obavljali srodne poslove. Održavani su radni sastanci i savjetovanja s voditeljem i vanjskim suradnicima Zavoda.

Radnici Zavoda sudjelovali su u predavanjima i diskusijama u vezi sa stručnim i znanstvenoistraživačkim problemima i sudjelovali u radu domaćih znanstvenih skupova (Zagreb, Osor).

Izdavačka djelatnost

U godini 1984. nije bilo predviđeno da Zavod objavi ni periodičke ni zasebne publikacije, ali su izvršeni pripremni radovi za pokretanje dvije serije edicija u zajednici s Razredom za muzičku umjetnost u 1985. godini (serije: katalozi glazbenih zbirki i arhiva u SRH, reprint-izdanja ranije glazbe).

Radnici Zavoda objavili su ili pripremili za tisak ove radove:

Dubravka Franković, Franjo Ks. Kuhač i zborska umjetnost njegova vremena, *Arti Musices,* 15/1, 1984; Franjo Ks. Kuhač u obiteljima Kabalini danas, *Arti Musices,* 15/1, 1984; Socijalni status i profesionalne relacije Franje Ks. Kuhača, u: Zbornik Kuhač, Zagreb 1984; Prilog pitanju završne kvalifikacije muzičkog školovanja Franje Ks. Kuhača, u: Zbornik Mokranjčevih dana, Negotin (u tisku).

Zdravko Blažeković, First Music Periodicals in Croatia, u: *Musica Periodica,* Vancouver (u tisku); The Economic Position of Zagreb Musicians in the Sixties and Seventies of the Nineteenth Century, u: *IRASM,* 15/2, 1984; Izvještaj o sređivanju zbirke muzikalija prvostolne crkve sv. Stošije u Zadru, *Arti Musices,* 15/2, 1984.

Gorana Doliner, Rukopisna zbirka crkvenih napjeva F. Kuhača, u: Zbornik Kuhač, Zagreb 1984.

Vjera Katalinić, Bibliografija radova F. Kuhača, u: Zbornik Kuhač, Zagreb 1984.

Ennio Stipčević, Izvještaj o sređivanju muzikalija Historijskog arhiva u Zadru, *Arti Musices,* 15/2, 1984.

Stanislav Tuksar, New Music Sources in Yugoslavia, *Acta Musicologica,* II Basel 1984.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — OSIJEK

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad JAZU u Osijeku u travnju 1984. godine obilježio je 10. obljetnicu aktivnog rada. Održana je svečana sjednica Znanstvenog savjeta na kojoj je analizirana dosadašnja aktivnost Zavoda uz naznake budućih zadataka. Tom prilikom Znanstveni savjet i radnici Zavoda odali su posebno priznanje akademiku Josipu Rogliću, predsjedniku Savjeta i voditelju Zavoda, na uspješnom dugogodišnjem radu na afirmaciji Zavoda kao žarištu znanstvenog rada u Osijeku i bližoj okolici.

Posebno priznanje — Pečat grada Osijeka dodijelila je Općinska skupština akademiku Josipu Rogliću kao izraz poštovanja i uspješne aktivnosti u afirmaciji grada Osijeka.

Predsjedništvo Akademije usvojilo je molbu akademika Josipa Roglića da zbog zdravstvenih teškoća više ne obavlja funkciju voditelja Zavoda.

Proces konstituiranja Zavoda za znanstveni rad JAZU u Osijeku kao jedinice Istraživačkog centra nije završen. Izrada Pravila o radu Zavoda uvjetovana je rješenjem o konstituiranju.

Imenovanje novog voditelja je u toku.

Znanstvenoistraživački rad

Programom znanstvenoistraživačkog rada u godini 1984. realizirani su ovi zadaci:

1. U okviru programa istraživanja proizvodnje hrane u Slavoniji i Baranji izrađena je studija »Proizvodnja soma u ribnjičarskim uvjetima«. Studija se temelji na rezultatima znanstvenoistraživačkog rada dr. Ivana Stevića i suradnika. Primjena rezultata istraživanja, predviđenih studijom, očekuje se u suradnji Općinske skupštine Osijek i vodoprivredne radne organizacije »Vuka« iz Osijeka.

2. Istraživanje mogućnosti Belja i Baranje u povećanju proizvodnje hrane i doprinos razvoju agroindustrijskog kompleksa u SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji.

Programom istraživanja za godinu 1984. predviđeno je prikupljanje dokumentacijske građe u arhivima kombinata »Belje«, Osijeka, Zagreba, Beograda, Novog Sada te u arhivima u Pečuhu i Budimpešti. Istraživanje se obavlja prema operativnom planu, što pretpostavlja završetak prikupljanja građe do kraja godine. U suradnju je uključen, osim radnika Zavoda, veći broj znanstvenih radnika sa Sveučilišta u Osijeku i Zagrebu, stručnih radnika iz kombinata »Belje« te istraživači iz Pečuha.

3. Istraživanje povijesti Osijeka

U realizaciji ovog programa istraživanja u godini 1984. razrađeni su svi potrebni elementi za utvrđivanje tema pojedinih autora. Održana su dva sastanka Programskog odbora na kojima su utvrđeni nosioci pojedinih tema istraživanja. U realizaciji ovog zadatka sudjeluju, osim radnika Zavoda, nekoliko znanstvenih i stručnih radnika sa Sveučilišta u Osijeku i Zagrebu.

4. Izvozne mogućnosti privrede Općine Osijek i njezino brže uklapanje u međunarodne privredne tokove

Istraživanje u okviru ovog programa je u fazi prikupljanja dokumentacijske građe za proteklo 14-godišnje razdoblje o izvozu privrede Osijeka, regije, te izvozu roba i usluga u svijetu. U istraživanje su uključeni radnici Zavoda uz suradnju s regionalnom Privrednom komorom i statističkom službom Općine Osijek.

5. Govor Đakovštine

U okviru ovog projekta istražene su specifičnosti govora Đakovštine. Završeno je terensko snimanje u nekoliko sela Općine Đakovo. Počela je obrada snimaka.

Ovo istraživanje ostvaruje se uz suradnju Općine Đakovo.

Organizacija znanstvenih skupova

Zavod je 23. XI. 1984. g. u suradnji s Razredom za muzičku umjetnost JAZU Zagreb obilježio 150. obljetnicu rođenja Franje Ksavera Kuhača. Jedan dio referata iz programa znanstvenog skupa u Zagrebu ponovljen je i u Osijeku. Referati koji nisu mogli biti tiskani u Zborniku radova Razreda za muzičku umjetnost, bit će objavljeni u Analima Zavoda.

Nastavljene su pripreme za znanstveni skup »Tri stoljeća Belja«, koji bi se trebao održati u svibnju 1985. g. Međutim, zbog opsežnosti znanstvenoistraživačkog rada znanstveni skup će se održati u svibnju 1986. g.

Od listopada su započele pripreme za održavanje savjetovanja »Potrebe i interes Slavonije i Baranje za bolje prometno povezivanje Podunavlja s Jadranom«, koje će se održati 15. i 16. svibnja 1985. g. u Osijeku.

Izdavačka djelatnost

U izdanju Zavoda tiskani su »Anali« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, 2, Osijek 1983, 360 str.

U tisku je Zbornik o Marijanu Lanosoviću (1742—1812), u kojem će biti tiskani radovi sa znanstvenog skupa, održanog 19. i 20. studenoga 1982. g. u Slavonskom Brodu. Zbornik će sadržavati 27 radova (oko 450 kartica) i

Zbornik radova IV. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, održanog 26. do 28. listopada 1983. g. u Slavonskoj Požegi i Zvečevu.

Za tisak je pripremljena Osječka bibliografija Tiskarsko-izdavačke djelatnosti u Osijeku od 1724. do 1978. g., sv. II (1945—1978) autorice Marije Malbaše.

U pripremi za tisak je treći broj »Anala« Zavoda. Primljeno je 9 radova (oko 360 str.). U toku je recenzijski postupak.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu osnovan je kao rezultat suradnje Akademije i Skupštine općine Va-

raždin na organiziranju Znanstvenog skupa povodom 800. obljetnice Varaždina koji je skup održan u listopadu 1981. godine. Rezultat toga skupa je značajna edicija »Varaždinski zbornik 1181—1981« (opseg 684 str. enciklopedijskog formata s radovima 64 autora). Sporazumom između Skupštine općine Varaždin i Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, potpisanim 1983. godine, utanačeno je da se osnuje Zavod Akademije u Varaždinu.

Rad Zavoda u Varaždinu započinje s prvom sjednicom Znanstvenog savjeta Zavoda koja je održana 26. lipnja 1984. godine u Varaždinu. Na toj je sjednici konstitutiran Znanstveni savjet Zavoda u koji su izabrana 4 predstavnika Akademije i 3 predstavnika koje je imenovala Skupština općine Varaždin. To su:

1. Akademik Andre Mohorovičić
2. Akademik Mirko Malez
3. Akademik Vladimir Stipetić
4. Član suradnik Mirko Marković
5. Prof. dr. Stjepan Bratko
6. Rudolf Lončarić, dipl. inž.
7. Darko Sačić, kustos

Na toj sjednici za voditelja Znanstvenog savjeta izabran je akademik Andre Mohorovičić, potpredsjednik Akademije, a za upravitelja dr. Franjo Ruža iz Varaždina, profesor Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu. Ovaj izbor mora potvrditi Predsjedništvo Akademije.

Rad Zavoda vezan je u 1984. godini uglavnom na konstituiranje Zavoda.

Skupština općine Varaždin osigurala je prostor i inventar za rad Zavoda u palači Zakmardi i stvorila sve materijalne uvjete za rad. Osigurana su financijska sredstva za rad Zavoda u 1984. godini 1,690.000 dinara i donesen je zahtjev da se iz budžeta općine u 1985. godini osigura 2,174.652 dinara.

Preuzeta je arhiva Odbora za proslavu 800. obljetnice Varaždina i preostali dio Varaždinskog zbornika 1181—1981.

Rad Zavoda u godini 1984. odvijao se bez administrativnog osoblja jer je Franjo Ruža, radeći na osnivanju Zavoda a i nakon izbora za upravitelja Zavoda, ostao u radnom odnosu na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu. Dio poslova odvijao se angažiranjem jedne osobe s 4 sata rada na dan preko Student-servisa, a dio poslova obavljale su stručne službe Fakulteta organizacije i informatike. Tako se rad Zavoda u 1984. odvijao uglavnom na poslovima konstituiranja, opremanja i pripremanja programa rada Zavoda za buduća razdoblja.

Druga sjednica Znanstvenog savjeta održana je 14. studenoga 1984. na kojoj je usvojen Program rada Zavoda u Varaždinu kao dugoročni program i program za 1985. godinu.

II. ODJEL ZA POMORSTVO

ZAVOD ZA POMORSKO PRAVO, HISTORIJU I EKONOMIKU POMORSTVA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvijala se tijekom 1984. godine u tri pravca:

1. *Pomorsko pravo,* s težištem na proučavanje problema jugoslavenske kodifikacije i međunarodne unifikacije pomorskog prava.

2. *Međunarodno pravo mora,* naročito razrada Konvencije UN o pravu mora s posebnim osvrtom na ekološke probleme i stvaranje novog međunarodnog režima za istraživanje i korištenje morskog bogatstva.

3. *Historija i ekonomika pomorstva.* Rad u ovom odsjeku privremeno je prekinut odlaskom znanstvenog savjetnika dr. Branka Kojića u mirovinu, a u očekivanju izbora mlađeg suradnika.

Zavod je surađivao s Jugoslavenskim udruženjem za pomorsko pravo, Saveznim sekretarijatom za vanjske poslove (Komisija za pravo mora) i Saveznim komitetom za saobraćaj i veze. Zavod je također surađivao s privrednim brodarskim organizacijama, s agencijama i organizacijama iz pomorskog osiguranja. Predmet te suradnje bila je međunarodna unifikacija pomorskog prava, revizija jugoslavenskog pomorskog zakonodavstva, te usaglašavanje jugoslavenskog zakonodavstva s novom konvencijom UN o pravu mora i pripreme za njezinu ratifikaciju.

Nastavljena je dugoročna suradnja s Pomorskom enciklopedijom Jugoslavenskog leksikografskog zavoda u vezi s pojedinim temama predviđenim za drugo izdanje knjige 7.

Zavod je sudjelovao u organizaciji Jugoslavenskog savjetovanja o osiguranju pomorskog kaska, održanog u Splitu od 10. do 12. listopada 1984, koji je prigodnim govorom otvorio akademik Vladislav Brajković.

Znanstveno osoblje čine jedan znanstveni asistent i tri asistenta istraživača. U Zavodu rade još bibliotekar, administrativni tajnik i pomoćni službenik.

Na rad u Zavodu izabran je prof. dr. Vladimir Đuro Degan, u zvanje znanstvenog savjetnika, koji će u stalni radni odnos prijeći do 1. svibnja 1985.

Voditelj Zavoda je akademik Vladislav Brajković. Tijekom 1984. akademik Brajković obavljao je ujedno i poslove upravitelja Zavoda. Akademik Brajković je također glavni i odgovorni urednik časopisa »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, koji izdaje Zavod.

Mr. Vesna Polić-Ćurčić vratila se 3. svibnja 1984. sa znanstvenoistraživačkog usavršavanja, koje je obavila u Pomorskopravnom odjelu Konferencije Ujedinjenih naroda za trgovinu i razvoj u Ženevi (UNCTAD — Shipping Division, Legislation Section).

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Suradnici Zavoda nastavili su rad na zadacima koji imaju dugoročan tok ostvarivanja te na nekim novim zadacima, predviđenim u planu rada za 1984.

— Nastavljen je rad na temi »Odgovornost za zakašnjenje u prijevozu robe prema međunarodnom i jugoslavenskom pravu«, posebno na dijelu o jugoslavenskim zakonima i međunarodnim konvencijama koje su na snazi za pojedine načine prijevoza, usporedbi odgovornosti za zakašnjenje u pojedinim načinima prijevoza, te o željezničkoj konvenciji COTIF koja još nije na snazi. Također je obrađena odgovornost vozara za zakašnjenje u kombiniranom prijevozu robe (mr. Vesna Polić-Ćurčić).

— Nastavljeno je praćenje rada UNCTAD-a, posebno Maritime Legislation Section unutar Shipping Division, posebno Pomorskog odjela u vezi s kontejnerskim i multimodalnim prijevozom (mr. Vesna Polić-Ćurčić).

— Nastavljeno je praćenje dostupnih domaćih i stranih stručnih časopisa radi bibliografske i terminološke obrade (mr. Vesna Polić-Ćurčić).

— Nastavljen je rad u Radnoj grupi za izradu Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja, od uvođenja hrvatskog jezika kao službenog do danas, u okviru JAZU, prisustvovala sastancima Grupe i obavljala povjerene zadatke (mr. Vesna Polić-Ćurčić) .

U okviru praćenja zakonodavne i judikaturne djelatnosti država srednje Evrope i sjeverne Amerike na području pomorskopravnih problema izvršena je studijska analiza problema pomorske prijevare, koja je uključila obradu dostupne domaće i strane literature, pregled sudske prakse i izvještaje o toj temi koji su stizali Zavodu iz međunarodnih organizacija, koje na svom dnevnom redu imaju — pomorske prijevare (Ljerka Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje rada kongresa pomorskih arbitara, s posebnim naglaskom na procesnopravnim problemima, a u vezi s izborom i imenovanjem arbitara, njihovom podobnošću za obavljanje takve funkcije, građanskopravnoj odgovornosti arbitara za vođenje postupka te s teškoćama u sastavu arbitražnog foruma do kojih dolazi prilikom spajanja arbitražnih postupaka (Ljerka Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje rada Međunarodnog pomorskog odbora (CMI-a), prikupljanjem i analizom dokumenata koje prima Zavod, te pripremom materijala za sudjelovanje naših predstavnika u radu spomenute organizacije (Ljerka Mintas-Hodak).

— Nastavljeno je praćenje rada na reviziji institutskih klauzula za osiguranje, koje je proveo Institut Londonskih osiguratelja, i koje su stupile na snagu 1. 10. 1983, s posebnim naglaskom na Institutskim klauzulama za osiguranje trupa broda na vrijeme (»Institute Time Clauses — Hulls«) (Ljerka Mintas-Hodak).

— Započeto je istraživanje građanskopravne odgovornosti brodara za štete na teretu i za štete na brodovima u slučaju sudara, kao i pravnih posljedica koje iz toga nastaju prema pravu osiguranja u Velikoj Britaniji i u SFRJ (Ljerka Mintas-Hodak).

— Izvršen je pregled cjelokupnog jugoslavenskog zakonodavstva (saveznog, republičkog i pokrajinskog) u vezi s Konvencijom UN o pravu mora i dano je mišljenje o njihovim izmjenama i dopunama s obzirom na ratifikaciju te konvencije. Ovaj pregled rađen je za potrebe radne grupe II. komisije SSIP-a za pravo mora (Ana Sihtar).

— Nastavljeno je proučavanje Konvencije UN o pravu mora, u svrhu rada na temi: »Oživotvorenje principa Deklaracije o načelima korištenja morskog dna i podzemlja izvan nacionalne jurisdikcije u Konvenciji o pravu mora 1982« (Ana Sihtar).

— Nastavljeno je praćenje rada UNCTAD-a i njegova Pravnog odbora o pitanjima pomorske prijevare i državne pripadnosti broda i dr. (Ana Sihtar).

— Nastavljeno je praćenje rada IMO-a (International Maritime Organization), posebno u pogledu donošenja novih odredaba o građanskoj odgovornosti za štete zbog zagađivanja naftom i o fondu osnovanom u tu svrhu (Ana Sihtar).

— Nastavljena je suradnja u radnoj grupi za izradu Rječnika pravnog i upravnog nazivlja od uvođenja hrvatskog jezika kao službenog do danas u okviru JAZU (mr. Vesna Polić-Ćurčić i Ljerka Mintas-Hodak).

Izdavačka djelatnost

Zavod je tijekom 1984, kao što je bilo planom predviđeno, nastavio objavljivanje svoga periodičnog časopisa »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« (UPPPK).

Objavljen je jubilarni 100. broj toga časopisa u novoj opremi i s posebnim sadržajem. Pisci priloga u tome broju bili su članovi Zavoda i njegovi vanjski suradnici.

U tisku je dvobroj 101—102, a u pripremi i dvobroj 103—104.

Objavljeni radovi

Ljerka Mintas-Hodak, Međunarodna pomorska prijevara u odnosu na brodarske ugovore, *UPPPK,* 100, 1983, 173—192; Sudar u novim Institutskim klauzulama za osiguranje, *Materijali za savjetovanje o novim institutskim klauzulama,* Split 1984, 14 str.

Mr. Vesna Polić-Ćurčić, Ovlaštenje obalne države i države luke kod zagađivanja mora s brodova prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora, *UPPPK,* 100, 1983, 219—235.

Ana Sihtar, Jedanaesto zasjedanje Treće konferencije UN o pravu mora, *Jugoslavenska revija za međunarodno pravo,* 1—3, Beograd 1982, 146—157; Uvrštenje arbitražne klauzule iz brodarskog ugovora u teretnicu po engleskom odnosno američkom pravu, *UPPPK,* 100, 1983, 247—256.

Dovršeni radovi i radovi u tisku

Prilozi za *UPPPK,* dvobroj 101—102, za godinu 1984:

— Indeks brojeva časopisa 82—100 *(Polić-Ćurčić, Mintas-Hodak, Sihtar).*

— Brodarski ugovor na vrijeme (prikaz arbitražne presude »Brod Ante Banina« od 1. studenog 1982) *(Sihtar).*

— Naknada štete u sudaru brodova (prikaz i komentar presude Okružnog suda SAD za Južni okrug Teksasa, od 31. listopada 1983) *(Mintas-Hodak).*

Prilozi za *UPPPK,* dvobroj 103—104, za godinu 1984:

— Pomorsko osiguranje (prikaz i komentar triju presuda prvostepenog, drugostepenog i trećestepenog engleskog suda iz 1983) *(Mintas-Hodak).*

— Prijevodi tekstova Protokola o izmjenama i dopunama Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štetu zbog zagađivanja naftom iz 1969, te Protokola o izmjenama i dopunama Međunarodne konvencije o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete zbog zagađivanja naftom iz 1971 *(Sihtar).*

Ostali rad

— Ljerka Mintas-Hodak sudjelovala je u djelatnostima Komisije Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo (JUPP-a) za rad na promjenama Konvencije o privilegijima i hipotekama iz 1926. i 1967.

— Ljerka Mintas-Hodak i Ana Sihtar sudjelovale su u radu Komisije SSIP-a za pravo mora i njezinih radnih grupa.

— Akad. Vladislav Brajković je otvorio i predsjedavao Savjetovanju o položajima, pravima i interesima Jugoslavije koji proizlaze iz Konvencije UN o pravu mora, u organizaciji Savjeta za pomorstvo JAZU i Društva za unapređenje i proučavanje pomorstva Jugoslavije, održanog u Zagrebu 22. i 23. ožujka 1984, a Ana Sihtar i Ljerka Mintak-Hodak sudjelovale su na tom savjetovanju.

— Ana Sihtar bila je polaznik postdiplomskog tečaja pod naslovom »Droit international et Relations internationales«, u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku, održanog od 15. siječnja do 10. veljače 1984.

— Ljerka Mintas-Hodak i Ana Sihtar bile su polaznice postdiplomskog tečaja pod naslovom: »Peace and Economic Security: The Law of the Sea«, u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku, održanog od 14. do 20. svibnja 1984.

— Akad. Vladislav Brajković, kao počasni predsjednik Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo, otvorio je godišnju skupštinu tog Udruženja, održanu u Rijeci 8. lipnja 1984, a Ljerka Mintas-Hodak, mr. Vesna Polić-Ćurčić i Ana Sihtar prisustvovale su godišnjoj skupštini i aktivno sudjelovale u djelatnostima JUPP-a.

— Ljerka Mintas-Hodak sudjelovala je u radu prve redovite skupštine Udruženja za pravo osiguranja u SR Hrvatskoj, održane 29. ožujka 1984. u Zagrebu.

— Mr. Vesna Polić-Ćurčić, Ljerka Mintas-Hodak i Ana Sihtar pratile su različita predavanja koje je u mjesečnim razmacima organiziralo Hrvatsko društvo za međunarodno pravo u Zagrebu.

— Suradnici Zavoda nastavili su sa praćenjem domaće i strane literature i časopisa s područja pomorskog prava i međunarodnog prava mora radi prikupljanja bibliografske i terminološke građe i izbora zanimljivih ugovornih tekstova i presuda u svrhu objavljivanja u periodiku UPPPK.

Biblioteka

U sastavu Zavoda nalazi se biblioteka koju vodi bibliotekar Darko Getliher. Biblioteka je krajem godine imala 36.727 svezaka knjiga, časopisa i novina iz područja znanstvenoistraživačke djelatnosti Zavoda.

Prinove u 1984. godini: 25 svezaka knjiga, 67 godišta časopisa i 3 godišta novina. Od toga se zamjenom dobilo 20 svezaka knjiga, 69 svezaka časopisa, a darom 17 svezaka časopisa. Kupljeno je 5 svezaka knjiga, 13 godišta domaćih i inozemnih časopisa i 3 godišta novina.

Zamjena se provodi sa 105 domaćih i inozemnih ustanova.

Tijekom 1984. godine u biblioteci je bilo 239 korisnika. U Biblioteci je čitano 437 knjiga i časopisa, a posuđeno je 165 knjiga i 211 časopisa.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — SPLIT

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad nastao je transformiranjem Zavoda za pomorsko-društvene znanosti, te je u 1984. godini u skladu s novim Pravilnikom Zavoda započela njegova djelatnost i u drugim granama znanosti kao npr. u području književnosti i povijesnih znanosti.

Voditelj Zavoda je prof. dr. Vladimir Ibler, a u Zavodu su zaposleni asistent, administrator i pomoćni službenik.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Rad u Zavodu odvijao se uz stalnu pomoć zainteresiranih članova Akademije, posebno onih koji žive u Splitu.

Pokrenuta je periodička edicija novoorganiziranog Zavoda (zbornik »Adrias«), za čije izdavanje su obavljene sve pripreme. Iz redova članova Akademije izabrano je uredništvo, koje se sastajalo u Zavodu, a glavni urednik edicije je akademik Cvito Fisković. U prvom svesku zbornika bit će objavljeni prilozi iz svih grana znanosti koje obuhvaća djelatnost Zavoda, a nekoliko priloga već je predano.

Osim ovih radova, preuzet je na recenziju i Pomorski dnevnik B. Božića iz 18. stoljeća, koji se čuva u franjevačkom samostanu u Makarskoj.

U Zavodu je u lipnju utemeljena »Spomen-soba Marka Marulića«, u kojoj se skupljaju edicije i dokumentacija vezana uz Marulićev opus. Ta djelatnost Zavoda odvija se u permanentnoj suradnji s Odborom edicije »Sabrana djela Marka Marulića«, koji u toj sobi redovito zasjeda.

Asistent Zavoda Marica Rismondo-Berket je, uz pomoć i konzultacije voditelja Zavoda, radila na temi o nekim aspektima ekonomske zone kao novog instituta prava mora. S tim u vezi ona je i pratila Savjetovanje o problemima novog prava mora, koje je u ožujku organizirala Jugoslavenska akademija. Asistentica je predala dovršeni prilog (»Splitski pomorski život u knjizi notara F. Chalderia«) za tiskanje u prvom svesku gore spomenutog zbornika »Adrias«.

Obavljene su početne pripreme za ujedinjavanje djelatnosti raznih suradnika na istraživanju kulturne povijesti srednjo-dalmatinskog zaleđa, a što bi se obavljalo u Zavodu (pripreme obavila znanstveni savjetnik dr. Vesna Čulinović-Konstantinović, koja radi pri ovom Zavodu).

Stručnu djelatnost u Zavodu obavljala je uglavnom asistentica Zavoda. Ona je obavljala tajničke poslove u vezi sa zbornikom »Adrias«. Zatim je sastavila novi popis predmeta od kulturno-historijskog značenja radi njihova novog rasporeda. Popunjao se bibliotečni i arhivski fundus, te su se pružale usluge mnogim korisnicima tog fundusa kao i predmeta iz pomorsko-muzejske zbirke (posebno suradnja s Leksikografskim zavodom, Televizijom Zagreb, organizatorima Retrospektivne izložbe akademika V. Paraća u Zagrebu i Splitu, Muzeju Trogira za rad na prezentaciji stare trogirske brodogradnje).

Obavili su se — uz pomoć Službe za imovinu Akademije — potrebni poslovi oko održavanja i novog rasporeda korištenja prostorija spomeničke zgrade Zavoda.

III. ODJEL
ZA PRIRODNE ZNANOSTI

ZAVOD ZA
FILOZOFIJU ZNANOSTI I MIR — ZAGREB

Organizacija jedinice

Multidisciplinarni pristup predmetu istraživanja — znanosti kao pojavi — realizira se u skladu sa srednjoročnim planom rada Zavoda kroz projekt »Teorija znanosti«. Teorijsko proučavanje znanosti realizira se s četiri pristupa: 1. povijest i filozofija fizike i egzaktnih znanosti (akademik Ivan Supek, mr. Jasmina Lelas), 2. filozofija simboličkih oblika (dr. Zdravko Radman), 3. filozofija matematike, logike i društvenih znanosti (asistent Zlatko Klanac) i 4. odnos znanosti i etike (asistent-pripravnik Bojan Marotti).

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Koordinator projekta »Teorija znanosti« i voditelj Zavoda akademik I. Supek bavio se daljom razradom svoje filozofije humanizma kao onog filozofskog pristupa problemima suvremenog svijeta, koji se temelji na rezultatima moderne znanosti, posebno teorijske fizike, a orijentiran je na analizu raznovrsnog utjecanja znanosti na ljudsko društvo (npr. etički problemi znanosti). U skladu s time sudjelovao je na međunarodnom interdisciplinarnom kolokviju »Znanost i vjera« održanom od 10. do 12. svibnja u Ljubljani, s prilogom »Istina, sloboda i moralna odgovornost«. Nadalje, održao je niz predavanja iz »filozofije humanizma« na više kanadskih univerziteta u listopadu ove godine.

Nastavljen je rad na zadatku »Genealoški model razvitka prirodnih znanosti kao tumačenje izraslo u okviru povijesne epistemologije« (mr. J. Lelas) kojim se nastoji zacrtati posebni, »genealoški« model razvitka znanosti u opreci spram postojećih modela suvremene postpozitivističke filozofije znanosti na zapadu kao i novije marksističke filozofije znanosti. Na osnovi šireg istraživanja nameću se novi filozofski zaključci glede karaktera i odnosa filozofije znanosti i povijesne znanosti. Dovedene u usku vezu te dvije discipline mijenjaju svoj tradicionalni karakter. »Povijesni zaokret« u filozofiji znanosti oslabljuje njezinu normativnost, pa ona zasnivajući se na opisu suvremene i prošle znanstvene aktivnosti postaje sve više deskriptivna ili oprirodnjena teorija znanosti, znanost o znanosti. Istodobno i povijest znanosti gubi na svom deskriptivnom aspektu, pa se sa stajališta »genealoškog« modela u njoj može otkriti stanovita normativnost, iako ne stroga logičko-deduktivna povezanost znanstvenih teorija. U svrhu znanstvenog rada na navedenom zadatku J. Lelas je boravila 3 tjedna na Sveučilištu Oxford u Velikoj Britaniji u siječnju ove godine.

U okviru zadatka »Istraživanje stvaralaštva u području simboličkih djelatnosti« (dr. Z. Radman) nastavljen je rad koji je obuhvatio analizu intermodalnih kvaliteta zamjedbe (sinestezije), zatim utjecaj nevizualnih čimbenika (prvenstveno jezika) na oblikovanje percepcije, te razne oblike stvaralačkih djelatnosti u njihovoj interakciji. Dio rezultata toga istraživanja prezentiran je u

okviru seminara Teorija znanosti koji organizira Zavod. Na 10. međunarodnom kongresu za estetiku što je održan u Montrealu u kolovozu bio je prihvaćen za izlaganje referat Z. Radmana pod naslovom »From Synesthesia to Synthesis«. Na znanstvenom skupu što ga je organiziralo Estetičko društvo Srbije u studenom on je sudjelovao referatom »Umjetnost kao znanost«.

Nastavljen je rad na zadatku »Razmatranje temeljnih filozofskih pitanja o odnosima raznih logika, popraćeno potrebnom formalnom analizom« (asistent Z. Klanac), i to proučavanjem problema i rješenja paradoksa uzrokovanih odnosom modalnosti i supstitucije u raznim predikatskim sustavima modalnih logika i prirodnom jeziku (kao osnova su služila djela W. V. Quinea, R. Barcan-Marcusa, L. Linskog, S. Kripkea i D. Føllesdala)., Z. Klanac je sudjelovao u radu skupa »Philosophy of Science« u travnju u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku te u radu konferencije »Algebra i logika« u lipnju u Zagrebu.

Asistent pripravnik Bojan Marotti započeo je svoje bavljenje problemima odnosa znanosti i etike u suvremenom svijetu. Da bi taj problem dobio potrebno teorijsko utemeljenje, nužno je, prije svega, razmotriti samu povijest etike i pojedina filozofsko-teorijska rješenja pitanja odnosa znanosti (i uopće znanja) i ljudskog djelovanja (teorije i prakse) tijekom povijesti filozofije. Otuda je naglasak bio na proučavanju grčke filozofije, a prije svega na proučavanju Platona i Aristotela te njihova međusobna odnosa (dakako, konzultirana je i potrebna sekundarna literatura). Asistent pripravnik B. Marotti polaznik je postdiplomskog studija »Marksizam i suvremena filozofija« na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

U protekloj godini članovi Zavoda objavili su ove radove:

I. Supek, Znanost i etika, *Predavanja održana u JAZU,* u tisku.

Z. Radman, Percepcija i jezik, *Filozofska istraživanja,* 9, 1984.

Ostali rad

U protekloj je godini nastavljen rad u okviru seminara »Teorija znanosti« koji nalazi odziva i zanimanje naše znanstvene javnosti. Z. Radman je sudjelovao na 2. republičkom inicijalnom seminaru likovne kulture (Karlovac, lipanj, 1984) s izlaganjem na temu »Vizualna percepcija — od optičke slike do spoznajnog čina«, te na tribini Književnog petka posvećenoj temi Filozofija i jezik.

Baveći se također mirotvornom djelatnošću Zavod je tijekom protekle godine u suradnji s Hrvatskim pagvaškim društvom organizirao niz predavanja s pagvaškom tematikom. U okviru tog termina, 8. svibnja 1984, zajedno s Razredom za matematičke, fizičke i tehničke znanosti Zavod je bio organizator javnog predavanja akademika Ivana Supeka pod naslovom »Znanost i etika«.

Nadalje, članovi Zavoda nastoje redovito sudjelovati u radu međunarodnog tečaja »Philosophy of Science« u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku, a prema mogućnostima i u drugim tečajevima istog centra.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za ornitologiju udružuju rad 4 radnika: jedan znanstveni asistent, jedan aktivni istraživač, stručni referent i pomoćni službenik.

Voditelj Zavoda je akademik Zdravko Lorković, koji uz organizacijske poslove voditelja, obavlja i radne zadatke upravitelja Zavoda, a ujedno je i voditelj znanstvenog programa: »Fenomen kretanja ptica na području Jugoslavije u odnosu na antropogeni utjecaj« u okviru projekta »Čovjek i biosfera«, kojega je koordinator prof. dr. Milan Meštrov.

Znanstveni asistent Jasmina Mužinić, magistar biologije, radi, u suradnji s Veterinarskim fakultetom, na proučavanju endoparazita ptica, kao mogućih determinatora migracije ptica, te istraživanju faune ptica vezanih uz antropogena područja. Radi i na obradi nalaza ptica prstenovanih u našoj zemlji, nalaza ptica u našoj zemlji prstenovanih od evropskih centara za praćenje migracije ptica.

Aktivni istraživač Goran Sušić, dipl. inž. biologije, radi na istraživanju rasprostranjenosti (nekad i danas) i ekološkoj uvjetovanosti opstanka posebno ugroženih ptica grabljivica (red *Falconiformes*) u Hrvatskoj, te na proučavanju migracije ptica preko Jugoslavije. Osim toga, koordinira rad stotinjak dobrovoljnih suradnika Zavoda koji obavljaju prstenovanje ptica širom Jugoslavije, prstenovima Zavoda i obrađuje izvještaje o prstenovanim pticama (oko 15 000 prstenovanih ptica godišnje).

Stručni referent Ranka Vodanović obavlja vrlo opširnu korespondenciju u vezi s razmjenom zavodskog godišnjaka »Larusa«, izvršava distribuciju »Larusa« na preko 350 inozemnih adresa i preko 100 adresa u Jugoslaviji i naručuje strane knjige neophodne za znanstvenu djelatnost Zavoda. Obavlja i poslove administratora, bibliotekara, te distribuciju prstenova dobrovoljnim suradnicima.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Znanstvenoistraživačka djelatnost se tijekom 1984. god. odvijala u okviru znanstvenog programa: »Fenomen kretanja ptica na području Jugoslavije u odnosu na antropogeni utjecaj«, financiranog od SIZ-a IV, i teme: »Ekološka istraživanja ornitofaune SR Hrvatske« iz operativnog radnog plana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Tijekom 1984. godine istraživanja su bila terenska i laboratorijska.

a) Terenska istraživanja

Terenska su istraživanja imala ekološki, faunistički i migracijski pristup proučavanju ornitofaune Hrvatske, u ukupnom trajanju od 64 terenska dana. Istraživana su ova područja: otok Cres, Nacionalni park Paklenica, Dugi otok i rubni otoci Kornatskog arhipelaga, te donji tok rijeke Neretve. Nastavljena su istraživanja dinamike gniježđenja, cenzusa i migracije bjeloglavih supova *(Gyps ful-*

vus), a započeta su i preliminarna istraživanja gniježđenja vrlo rijetke vrste sokola, o kome se u Jugoslaviji gotovo još ništa ne zna *(Falco eleonorae).* Ta je istraživanja proveo aktivni istraživač Goran Sušić.

b) Laboratorijska istraživanja

U okviru helmintoparazitoloških istraživanja na pticama s nekoliko lokaliteta u SR Hrvatskoj, 40 je ptica laboratorijski parazitološki obrađeno (14 različitih vrsta), a slična su istraživanja komparativno započeta i na običnom galebu *(Larus ridibundus).* Započeta su i preliminarna istraživanja nekih bakterija u gradskih golubova. Ta je istraživanja provela znanstveni asistent Jasmina Mužinić.

c) Stručna djelatnost

Obrađeni su podaci o pticama prstenovanim na području Jugoslavije (osim SR Slovenije koja prstenovanje obavlja zasebno, vlastitim prstenovima) za period od 1976. do 1982. godine (55.000 ptica) i izvještaj je priređen za tisak u »Larusu«, te za EURING (Centar za kompjutersku obradu migracije ptica, sa sjedištem u Nizozemskoj), te domaći i strani nalazi prstenovanih ptica za razdoblje od 1976. do 1979. godine.

Izdavačka djelatnost

Godišnjak Zavoda za ornitologiju »Larus«, koji kontinuirano izlazi još od 1947, ove je godine izašao volumen 36. Broj stranih časopisa koje Zavod prima u zamjenu za »Larus« povećao se za još nekoliko časopisa (ukupno gotovo 350 inozemnih ornitoloških, zooloških i ekoloških znanstvenih i stručnih časopisa). Tijekom 1984. godine zavodska se znanstvena biblioteka knjiga povećala za još dvadesetak knjiga, koje su sve stigle na poklon, da bi se u »Larusu« objavio osvrt u obliku kratke recenzije. Na taj način omogućena je nabavka neophodne ornitološke literature bez ulaganja vlastitih sredstava.

a) Popis objavljenih radova

J. Mužinić, Ptice na zagrebačkom aerodromu Pleso, *Bilten Društva ekologa BiH,* serija B, br. 3, knjiga I, Sarajevo 1984; Ptice močvarice umjetnih jezera u Bedekovčini, *Larus,* 36, Zagreb 1984; Ornitofauna donjeg toka rijeke Krapine, *Larus,* 36, Zagreb 1984.

G. Sušić, Da li je migracija naših bjeloglavih supova, *Gyps fulvus* (Hablizl 1783) u Alpe isključivo trofički uvjetovana?, *Bilten Društva ekologa BiH,* serija B, br. 3, knjiga II, Sarajevo 1984; Ptice otoka Raba, Zbornik radova Znanstvenog skupa o otoku Rabu, Rab 1984.

b) Popis radova prihvaćenih u tisak

J. Mužinić, O biologiji i ekologiji gradskog goluba, *Columba livia dom.* na području grada Zagreba, *Ekologija,* Beograd (u koautorstvu).

G. Sušić, Bjeloglavi sup (*Gyps fulvus fulvus* Hablizl 1783), Crvena knjiga Hrvatske, Zagreb; Smeđeglavi sup (*Aegypius monachus* (L.) 1766), Crvena knjiga Hrvatske, Zagreb; Žutoglava kostoberina (*Gypaetus barbatus aureus* Hablizl 1783), Crvena knjiga Hrvatske, Zagreb.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

J. Mužinić prisustvovala je III. kongresu ekologa Jugoslavije, gdje je referirala, te II. kongresu biologa Hrvatske u Zadru, gdje je imala dva referata u koautorstvu. Prisustvovala je i Drugoj konferenciji ornitologa Jugoslavije u Zagrebu.

G. Sušić je bio organizator i predsjedavatelj Druge konferencije ornitologa Jugoslavije održane u Zagrebu, prisustvovao je III. kongresu ekologa Jugoslavije u Sarajevu (gdje je održao referat), II. kongresu biologa Hrvatske u Zadru (s referatom) i Znanstvenom skupu o otoku Rabu (s referatom).

Ostali rad

Izuzetno velikom ornitološkom bibliotekom (najvećom u Jugoslaviji) i bogatom zbirkom ptičjih svlakova (oko 6000 ptica) redovito se koriste diplomanti i postdiplomanti PMF-a u Zagrebu, te mnogi drugi jugoslavenski ornitolozi.

U organizaciji Zavoda u Zagrebu je održana Druga konferencija ornitologa Jugoslavije, na kojoj se okupilo preko 50 ornitologa iz svih republika osim Crne Gore. Dvodnevni rad, uz aktivno sudjelovanje većine prisutnih, pomogao je rješavanju nekih višegodišnjih organizacijskih, i, posebno, problema vezanih uz međurepubličku suradnju na projektima od saveznog ili međunarodnog značaja.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara udružuje rad 7 radnika, i to 2 znanstvena radnika, 2 aktivna istraživača, administrator, laborant i pomoćni službenik. Na izvršavanju zadataka u okviru znanstvenih programa sudjeluju 2—3 vanjska suradnika.

Voditelj Zavoda je akademik Mirko Malez, znanstveni savjetnik, koji uz organizacijske poslove voditelja i ravnatelja Radne zajednice Istraživačkog centra radi na paleontološkom proučavanju tercijarnih i kvartarnih mamalija, stratigrafiji pleistocena, paleoantropologiji i slijedu paleolitičkih materijalnih kultura na tlu Hrvatske.

Aktivni istraživač Maja Paunović, magistar geologije, radi na proučavanju fosilnih predstavnika nižih skupina vertebrata, osobito vodozemaca, gmazova i riba.

Znanstveni asistent Marija Poje, magistar geologije, radi na istraživanju malako-faune kvartarnih naslaga, obavlja taksonomsku obradu kvartarnih mekušaca i na osnovi njih rekonstruira odnose u kvartaru Hrvatske.

Aktivni istraživač (asistent pripravnik) Danica Miletić, dipl. inž. geologije, radila je u ovom Zavodu do 30. travnja 1984. godine u okviru rada na

paleontološkom proučavanju skupina *Equidae, Bovidae* i *Rhinocerotidae,* te na stručnim poslovima vezanim uz paleontološku dokumentaciju i fosilni materijal.

Aktivni istraživač (asistent pripravnik) Damir Rakarić, dipl. inž. geologije, radi u ovom Zavodu od 1. lipnja 1984. g. u okviru rada na paleontološkom proučavanju skupine *Cervidae, Bovidae* i *Rhinocerotidae,* te na stručnim poslovima vezanim uz dokumentaciju i fosilni materijal.

Laborant Ivica Lajtner preparira, signira i sortira skupljeni fosilni materijal, prikuplja i upotpunjuje recentnu komparativnu osteološku zbirku, obavlja poslove u vezi s fotodokumentacijom, uređuje zbirke, aktivno sudjeluje na terenskim istraživanjima itd.

Pomoćni službenik Zoran Zrile, uz redovne poslove čišćenja i dostave, sudjeluje u čišćenju fosilnog materijala, te održava i pohranjuje terensku opremu.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost tijekom 1984. godine odvijala se u okviru znanstvenog zadatka »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj« financiranog od SIZ-a III i teme »Fosilni čovjek na tlu Hrvatske« iz operativnog radnog plana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Tijekom 1984. godine izvršena su terenska, laboratorijska i kabinetska istraživanja.

a) Terenska istraživanja

U 1984. godini nastavljena su terenska iskopavanja kvartarnih naslaga i pleistocenske faune u spilji Vindiji kod Donje Voće kao nastavak sustavnih istraživanja ovog lokaliteta koja kontinuirano traju od 1974. godine. Ovogodišnjim terenskim iskopavanjima koja su trajala 45 dana (od 18. lipnja do 1. kolovoza) zahvaćene su pleistocenske naslage na više mjesta u spiljskom i predspiljskom prostoru. Na taj način nadopunjeni su stratigrafski podaci, a uz to skupljen je nov i vrlo značajan paleontološki, paleolitički i paleoantropološki materijal.

Vrlo zanimljiv profil gornjopleistocenskih naslaga iskopavan je i proučavan u južnom dijelu središnje spiljske dvorane. U ovom dijelu spilje debljina naslaga iznosi preko 4 metra, a nataložene su od prvog virmskog stadijala do najmlađeg trijasa. U svim naslagama ovog profila skupljeno je vrlo mnogo skeletnih dijelova raznih pleistocenskih životinja koje omogućavaju stratigrafsku diferencijaciju. Osim toga, osobito je značajno da je uz faunske ostatke skupljen i znatan broj paleolitičkih artefakata.

Na osnovi tipološke diferencijacije artefakata ustanovilo se da materijalna kultura razvijenog musterijena postupno prelazi u sceletijensku, a ona u stariju fazu orinjasjena. Koliko je poznato, takav kontinuirani prijelaz do sada nije ustanovljen niti na jednom evropskom nalazištu. Ovdje treba posebno napomenuti da su prilikom ovogodišnjeg iskopavanja u Vindiji otkriveni najtipičniji sceletijenski artefakti i oni su predstavljeni lijepo izrađenim listolikim dvostrano retuširanim šiljcima, te su posve analogni takvim nalazima iz spilje Szeleta u sjevernoj Mađarskoj. Prijelaz od sceletijena u rani ili stariji orinjasjen također je kontinuiran i prvi put se pojavljuje koštano oruđe predstavljeno koštanim šiljcima s prelomljenom bazom i u višem sloju oni se modificiraju u koštane šiljke olševskog tipa. Koštane izrađevine praćene su i kremenim artefaktima, a

osobito se ističu visoka strugala, dvostrana strugala na lameli, strugala s urezom itd. Lovne životinje u to doba pretežno su bili bizoni i sjevernoevropski losovi koji su pokazatelji hladne klime.

U predspiljskom terenu nastavljeno je iskopavanje najdubljih sedimenata od kojih je najznačajnija crvenkasta ilovača. Ona je posve ispunjena fragmentarnim životinjskim kostima i zubima. Na osnovi preliminarnog određivanja najveći dio osteološkog materijala potječe od izumrlog medvjeda vrste *Ursus deningeri,* a u znatno manjem broju ostaci su raznih vrsta jelena, divljih goveda, nosoroga, glodavaca i ptica. To je toplodobna faunska zajednica, a rodovi i vrste u njezinu sastavu upućuju da je naseljavala širi prostor spilje Vindije u interglacijalu mindel/ris. Za sada to je jedina fauna vertebrata iz srednjeg pleistocena u Hrvatskoj.

Prilikom čišćenja uzdužnog profila u predspiljskom prostoru Vindije otkriven je nov splet rovova alpskog svisca *(Marmota marmota).* U tim rovovima sabrano je nekoliko lubanja, donjih čeljusti i ekstremitetnih kostiju ovog značajnog visokoplaninskog glodavca, koji je indikator za oštru i hladnu klimu. Ovim nalazima znatno je upotpunjena kolekcija skeletnih dijelova alpskog svisca iz ovog lokaliteta i s obzirom na to da je ovo najbogatiji paleontološki materijal za proučavanje pleistocenskih svizavaca u jugoistočnoj Evropi, taj će materijal biti predmet monografske obrade.

Istraživanje nalazišta pleistocenskih vertebrata izvršeno je i na širem području Županje. U pleistocenskom šljunku, pijesku i pjeskuljastim ilovačama otkriveni su skeletni ostaci ovih izumrlih životinja: dobro sačuvana donja čeljust mamuta *(Mammonteus primigenius),* dva fragmenta lubanje s rogovima bizona *(Bison priscus)* i fragmentarna lubanja s rogom golemog jelena *(Megaceros giganteus).* Taj materijal nalazi se sada u fazi prepariranja.

Kvartargeološka rekognosciranja i skupljanje paleontološkog materijala izvršili smo u nekoliko spilja istočne Srbije, i to s ciljem da odredimo speleogenezu, stratigrafske i paleontološke odnose na osnovi kojih bismo dobili uvid u paleoklimatska zbivanja, dinamiku taloženja i migraciju faunskih zajednica na širem prostoru jugoistočne Evrope. Posve analogna istraživanja proveli smo i u nekim pećinama Bosne i Hercegovine, a zanimljive rezultate postigli smo u spilji Rastuši kod Teslića i u spilji Hrustovači kod Sanskog Mosta. Na tim lokalitetima uz paleontološki materijal skupljeni su uzorci pleistocenskih naslaga za sedimentološke analize i uzorci sigastih tvorevina koji će biti podvrgnuti analizi radioaktivnog ugljika, a na osnovi dobivenih rezultata izvršit će se speleokronološka datiranja.

Kvartargeološka promatranja izvršili smo u spilji Bukovac i u Medveđoj pećini kod Lokava u Gorskom kotaru. U prvoj spilji sabrali smo paleontološki materijal i snimili profil kvartarnih naslaga, a u drugoj, uz skupljanje paleontološkog materijala, obavljali smo opažanja neotektonskih pokreta koji su prisutni u lijevom prostranom urušenom kanalu te pećine.

Nastavljena su malakološka istraživanja prapornih naslaga u Slavoniji, i to na području Vukovara, Nuštra, Šarengrada, Neština i Vinkovaca.

U okviru suradnje s Institutom za paleontologiju Univerziteta u Beču naši su stručnjaci sudjelovali u vremenu od 23. do 27. srpnja 1984. g. na kvartargeološkim i paleontološkim istraživanjima i spilji Ramesch (Totes Gebirge, Austrija) radi stratigrafske i paleofaunističke korelacije s našim lokalitetima.

b) Laboratorijska istraživanja

Fosilne kosti i zubi koji su skupljeni prilikom iskopavanja u spilji Vindiji, Medveđoj pećini i u spilji Bukovac kod Lokava, zatim u okolici Županje te na drugim lokalitetima nalaze se u stadiju prepariranja i konzerviranja u laboratoriju Zavoda. Pritom se nailazi na stanovite teškoće, jer većinu konzervanasa moguće je nabaviti jedino uvozom. Uzorci sedimenata nalaze se na sedimentološkim proučavanjima, a više organskih uzoraka ili sigastih tvorevina podvrgnuto je određivanju apsolutne starosti radiometrijskim metodama u laboratoriju Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. Laboratorijski se također obrađuju i uzorci prapora iz nekoliko lokaliteta u istočnoj Slavoniji da bi se od njih izdvojile kućice molusaka za malakološka proučavanja. U postupku je prepariranje koštanih breča iz nekoliko lokaliteta Istre i Dalmacije. Ta istraživanja provode se razrijeđenom octenom kiselinom, jer samo na taj način moguće je iz čvrste stijene izdvojiti ostatke mikromamalija.

Nastavljen je i laboratorijski rad na izradi nužno potrebne fotografske i grafičke dokumentacije.

c) Kabinetska istraživanja

Nastavljen je rad na paleontološkom proučavanju donjopleistocenskih fauna koštanih breča iz nekoliko lokaliteta naših krajeva. U zajednici s paleontolozima iz Paleontološkog instituta Univerziteta u Beču završena je obrada novoskupljenog materijala iz Podumaca kod Unešića u sjevernoj Dalmaciji. Prvi put su ustanovljene neke vrste glodavaca i karnivora na našem području. Rad na tome prikupljen je za objavljivanje. Završena je paleostomatološka obrada na skupljenom antropološkom materijalu iz Velike pećine u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i taj je rad predan u tisak.

Završen je kabinetski rad na proučavanju geoloških i sedimentoloških odnosa u spilji Vindiji i njezinoj bližoj okolici sa svrhom da se rekonstruiraju paleoklimatske faze i njihov utjecaj tijekom pleistocena. Taj rad u potpunosti je završen i predan za tisak u »Radu« JAZU.

Proučen je paleontološki materijal koji je već prije skupljen u spilji Sparožni u Kastavštini, i to je bilo u obliku predavanja prikazano na 9. kongresu speleologa Jugoslavije u listopadu ove godine u Karlovcu.

Kabinetskim radom nastavljeno je i proučavanje malakoloških odnosa prapornih naslaga istočne Slavonije. Tako je izvršeno 37 malakoloških analiza, determinirano je preko 70 vrsta, izdvojeno više od 15 000 individua, pa je primijenjena statistička metoda na osnovi koje su ustanovljene zajednice, te njihove ekološke i klimatske karakteristike. U tu svrhu izrađeni su tabelarni prikazi faune i spektri vrsta i individua za svaki istraženi lokalitet. Ta istraživanja još su u toku, no završen je rad pod naslovom »Vukovarski profil prapornih naslaga i njihova stratigrafska pripadnost«.

Nastavljena su kabinetska proučavanja paleoornitoloških ostataka koji su skupljeni u pleistocenskim naslagama spilje Vindije i pećine na Kleku.

Također je nastavljen i kabinetski rad na proučavanju tercijarnih pojedinačnih nalaza vertebrata iz ugljenih naslaga Dalmacije, Hrvatskog zagorja i Međimurja. Kompletiraju se podaci za izradu bibliografije fosilnih vertebrata Jugoslavije i za kartoteku nalazišta fosilnih vertebrata Hrvatske.

Popis objavljenih radova

M. Malez, Prilog poznavanju kulta spiljskog medvjeda u paleolitiku Hrvatske, *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena,* 49, 333—347, 5 sl., 4 table, JAZU, Zagreb 1983; *Ullrich H. & Malez M.,* Neandertalerreste aus Vindija (Kroatien, SFRJ), *Zeitschrift für Archäologie,* 17, 85—104, 9 Abb., 1 Tabelle, Berlin 1983; Kult spiljskog medvjeda u pelolitiku Hrvatske, Lov u prethistoriji, *Lovački vjesnik,* 42 (1984), 1/2, 12—14, 3 slike, 3, 44—45, 2 slike, Zagreb 1984; Životinjske vrste u prošlosti i sadašnjosti na tlu Jugoslavije, *Lovački vjesnik,* 42 (1984), 5, 121—123, 2 karte, 6, 175—177, 2 karte, 7/8, 223—225, 8 slika, Zagreb 1984; Die Bedeutung der Höhle Gospodska Pećina in Dalmatien für die Anfänge und Entwicklung der Höhlenforschung in Kroatien, Akten des Intern, Symposiums zur Geschichte der Höhlenforschung, Wien 1979, Wissenschaft, *Beihefte zur Zeitschrift »Die Höhle«,* 31, 46—49, 2 Abb., Wien 1984; *Malez M., Kunkera J. & Miletić D.,* Paleolitik i mezolitik okolice Ruševa u Požeškoj kotlini, *Požeški zbornik,* 5 (1984), 69—93, 13 slika, Slavonska Požega 1984.

M. Paunović, Prilog poznavanju rasprostranjenosti mezozojskih i kenozojskih Amphibia i Reptilia u Jugoslaviji, *Geološki vjesnik,* vol. 36, str. 79—89, Zagreb 1983.

D. Rukavina, Biokovo i klimatska zbivanja u pleistocenu, *Acta biokovica,* vol. II, 111—122, Makarska 1983.

Popis radova prihvaćenih za tisak

M. Malez, Šimunić A. & Šimunić Alka, Geološki, sedimentološki i paleoklimatski odnosi spilje Vindije i bliže okolice, *Rad JAZU,* 411; *M. Malez & H. Percač,* Paleostomatološka proučavanja eneolitske populacije iz Velike pećine na Ravnoj gori (Hrvatska, Jugoslavija), *Rad JAZU,* 411.

M. Paunović, Ostatak slatkovodne kornjače iz eocenskih primorskih naslaga kod Varoši Siverić (Hrvatska), *Rad JAZU,* 411; Fische, Amphibien und Reptilien aus oberpleistozänen Ablagerung von Šandalja bei Pula (Istrien, Kroatien), *Palaeontologia jugoslavica,* sv. 31.

Ostali rad

Akademik M. Malez sudjelovao je u izvođenju nastave III. stupnja iz područja paleontologije vertebrata i geologije kvartara; mentor je sedmorici magistranada i dvojici doktoranada. Sudjeluje u više projekata između Zavoda i drugih institucija iz inozemstva, kao na primjer s Paleontološkim institutom Gruzijske akademije znanosti, s Paleontološkim institutom Univerziteta u Beču, s Institutom za paleoantropologiju i arheometriju u Frankfurtu itd.

Nadalje, akademik M. Malez član je izvršnog odbora Republičkog projekta za izradu pedološke karte SR Hrvatske i redovito u više navrata godišnje obilazi područja koja su u toku kartiranja.

Mr. .M Paunović boravila je tjedan dana na iskopavanju spilje Ramesch (Totes Gebirge) na poziv Paleontološkog instituta u Beču.

KABINET ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Kabinetu je stalan suradnik laborant Marijan Vodanović, a voditelj je Kabineta akademik Zoran Bujas. U radu Kabineta u godini 1984. surađivali su prof. Dragutin Mayer, doc. dr. Dean Ajduković i dr. Anton Rohaček.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom 1984. u Kabinetu se radilo na ovim problemima:

1. *Okusni učinci istovremenog djelovanja okusnih otopina i električne struje*

U tri glavna pokusa istražen je utjecaj različitog ionskog sastava kontaktnih otopina na kvalitetu i intenzitet električnog okusa te učinci električne struje na efikasnost kemijskih okusnih podražaja.

Rezultati su pokazali da na liminalnoj razini postoji određeno uzajamno pojačanje između anodne struje i otopine HCl. Uz izuzetak H, na anodni limen nisu utjecale druge vrste kationa (Na, Li, K, NH_4). Subliminalna katodna polarizacija inhibira učinke kemijskih kritičnih podražaja, ali katodni je limen čini se neovisan o vrsti iona u kontaktnim otopinama.

Na supraliminalnoj razini kiseli anodni okus tvori s okusom otopine binarnu mješavinu s karakterističnim učincima: djelomično zbrajanje u ukupnom okusnom intenzitetu mješavine uz uzajamnu inhibiciju okusnog intenziteta komponenata kad su one različite okusne kvalitete. Stupanj inhibicije okusa otopine to je veći što je anodna struja jača, a inhibicija je uglavnom podjednaka za slatke, slane i gorke otopine.

Katodna struja djeluje samo supresivno na okus otopina, ali potiskivanje je znatno jače za otopine NaCl i HCl nego za QHCl, šećer, a pogotvu za saharin.

Uzajamno sinergično djelovanje anodne struje i otopine HCl, te kvantitativna (limeni) i kvalitativna (kiselo) neovisnost učinka anodne struje o vrsti iona u kontaktnim tekućinama, upućuju na to da je anodni okus gotovo isključivo učinak elektrolize otapala (vode).

Mehanizam djelovanja katodne struje u osnovi je drukčiji i složeniji. Katodna polarizacija, mijenjajući normalni polaritet staničnih membrana, izaziva opću inhibiciju okusnih receptora. Stupanj te opće katodne inhibicije može biti pojačan ili oslabljen elektroforetskim transportom iona određene vrste. Povlačenje kationa H i Na iz blizine receptora djeluje sinergično s općom katodnom inhibicijom i zbog toga katodna struja osobito izrazito inhibira okuse NaCl i HCl otopina. Naprotiv, pri podraživanju otopinom saharina, učinak katodne polarizacije jest rezultanta između opće katodne inhibicije, ali i ekscitacije receptora za slatko elektroforezom aniona saharina.

2. *Sekcesivni okusni kontrast i okus vode*

Ispitivana je kvaliteta i intenzitet okusa vode nakon djelovanja triju jedinstvenih polisapidnih tvari ($MgSO_4$, Na_2SO_4, $BeSO_4$) i ekvivalentnih mješavina monosapidnih tvari (NaCl, QHCl, saharoza i citronska kiselina).

Cilj je bio provjeriti što na okus vode jače utječe specifična kemijska struktura podražajnih tvari ili okusne kvalitete podražajnih otopina. Pitanje od određenog značenja za mehanizam okusa vode, koji se može interpretirati kao rezultat prethodne adaptacije ili kao poseban naknadni kemijski učinak samo nekih kemijskih tvari.

Rezultati su pokazali da je okus vode uvijek kombinacija preostalih kvaliteta, tj. voda izaziva samo one okuse koji ovise o prethodno nepodraženim receptorima.

Ekvivalentne mješavine izazivaju u vodi iste one kvalitete koje izazivaju i otopine jedinstvenih polisapidnih tvari. Kvaliteta okusa vode uvjetovana je prema tome poglavito od okusa adaptativne otopine, a ne od specifičnih njezinih kemijskih karakteristika.

Premda okusne otopine sličnog kvalitativnog profila imaju i kvalitetno slične okusne profile vode, takvo slaganje ne postoji u smislu intenziteta okusa vode. Nakon protoka $MgSO_4$ opći intezitet okusa vode te njegova slatka komponenta znatno su jači nego nakon podraživanja ekvivalentnom mješavinom ili nekim drugim tvarima. Prema tome na intenzitet okusa vode, uza stupanj adaptacije, mogu utjecati i neke specifične karakteristike podražajnih tvari.

Dobiveni rezultati nisu u skladu s hipotezom da je okus vode naprosto okus razrijeđene adaptativne otopine. Rezultati ne čine vjerojatnim ni pretpostavku da je okus vode učinak aktivacije »off« okusnih živčanih vlakana, kao ni hipotezu da je voda analogon bijelog svjetla, a okus vode komplementaran okusu otopine.

Rezultati sugeriraju da voda nije samo otapalo nego kompleksna polisapidna tvar koja može potencijalno djelovati na sve četiri vrste okusnih receptora. U normalnim prilikama voda ne izazivlje neki jasan okus jer je jezik koji pokriva slina, trajno adaptiran na vodu, i jer se učinci slabog simultanog djelovanja vode na sve receptore, zbog uzajamne inhibicije, međusobno potiru.

Podraživanje jezika nekom supraliminalnom okusnom otopinom dovodi do adaptacije, koja se očituje ne samo u smanjenju funkcionalne razine podraženih receptora nego i u značajnoj sensibilizaciji receptora koji nisu bili podraženi. Osim toga adaptacija, eliminiranjem iz funkcije određene grupe receptora, smanjuje i stupanj njihove uzajamne inhibicije. U takvim prilikama, voda koja slijedi nakon podraživanja adaptativnom otopinom može izazvati okus izravnim djelovanjem na prethodno nepodražene a sensibilizirane receptore.

Izdavačka djelatnost

Publicirani radovi

Z. Bujas, D. Ajduković i *D. Mayer,* Psychophysical investigation of taste effects provoked by simultaneous application of taste solutions and electric current, *Acta Biologica,* 10/1, 1984, 1—21.

Z. Bujas, A. Rohaček, D. Mayer i *M. Vodanović,* Neke metrijske karakteristike metode skaliranja osjeta na osnovi percepcije porasta podražaja, *Rad JAZU,* 20 (411), 1984,.

Rad priređen za tisak

Z. Bujas, D. Ajduković i *M. Vodanović,* Successive taste contrast and water taste in man.

Ostali rad

U Kabinetu je konstruirana aparatura za ispitivanje psihofizičke funkcije u području električnog okusa te aparatura za ispitivanje vremena reakcije na okusne otopine s kontroliranim impaktom i brzinom protjecanja. Osim toga izvršene su neke tehničke predradnje za ispitivanje evociranih mozgovnih potencijala.

ZAVOD ZA POVIJEST PRIRODNIH, MATEMATIČKIH I MEDICINSKIH ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti sastoji se od dva odsjeka, i to:

1. *Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti,*
2. *Odsjek za povijest medicinskih znanosti.*

Voditelj Zavoda je izv. član Mihovil Proštenik. Zamjenik voditelja upravitelj u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti je dr. Žarko Dadić, a u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti je dr. Biserka Belicza.

U Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Žarko Dadić, znanstveni savjetnik, proučava povijest matematike, fizike i astronomije, Ilinka Senčar-Čupović, viši znanstveni suradnik, proučava povijest kemije, Josip Balabanić, viši znanstveni suradnik, proučava povijest biologije. Snježana Paušek-Baždar, znanstveni asistent, proučava povijest kemije. Stipe Kutleša, asistent pripravnik od 15. lipnja 1984. g., proučava povijest fizike.

U Odsjeku za povijest medicinskih znanosti Biserka Belicza, znanstveni savjetnik, proučava povijest medicine, Zdenka Šušnić-Fliker, asistent, proučava povijest farmacije, Melita Rastija, asistent pripravnik sudjelovala je u istraživanju povijesti medicine do 30. rujna 1984. g.

U Zavodu je zaposlena Jadranka Merlin kao administrator.

1) ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvitak prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih, bioloških) i matematičkih znanosti u Hrvata. Svojim temama sudjeluje i na projektu »Razvoj marksizma i njegovi aktualni teorijski tokovi« s programom »Istraživanje povijesti matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije, geologije i tehnike u Hrvata«, koji financira SIZ VII.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Prof. dr. Žarko Dadić istraživao je rad Ruđera Boškovića u cilju izrade monografije o Ruđeru Boškoviću, koja je dovršena. Istraživao je matematički rad Franje Petrića, o čemu je napisao posebnu studiju. Istraživao je astronom-

ske rukopise na hrvatskom jeziku u Hrvatskoj i napisao je rad. Istraživao je i astrološki rukopis sačuvan u arhivu obitelji Nimira s Raba i napisao je rad. Istraživao je rad hrvatskih učenjaka u Madžarskoj krajem 18. i početkom 19. stoljeća.

Dr. Ilinka Senčar-Čupović istraživala je i analizirala radove iz područja kemije, koji su tiskani u »Glasniku« Hrvatskog prirodoslovnog društva od početka njegova objavljivanja 1886. g. do 1938. g. i proučavala je utjecaj koji je to društvo imalo na razvitak i popularizaciju kemije u Hrvatskoj. U okviru višegodišnjih istraživanja razvitka kemije u Hrvatskoj u 19. st. pripremila je za tisak rad u kojem je analizirala i valorizirala doprinos A. Veljkova, prvog profesora kemije na Sveučilištu u Zagrebu, razvitku kemije u Hrvatskoj. Započela je istraživanja razvitka analitičke kemije u Hrvatskoj u 19. stoljeću.

Dr. Josip Balabanić nastavio je istraživanje povijesti bioloških znanosti u Hrvatskoj, posebno odraza darvinizma u prirodnoj znanosti i društvu do kraja II. svjetskog rata. Proučavao je rad o implikacijama darvinizma u djelu Borisa Zarnika i napisao je rad o tome. Proučavao je teorijsku pozadinu pokušaja biološke klasifikacije i problem prirodnog sustava i botanički putopis Josipa Hosta i florne elemente Raba. Nastavio je proučavanje povijesti bioloških znanosti u Hrvatskoj, posebno odnosa prirodoslovnih i drugih segmenata društva prema evoluciji i darvinizmu između dva rata.

Mr. Snježana Paušek-Baždar je u okviru rada na višegodišnjoj temi »Flogistonska teorija u djelima hrvatskih autora« proučavala kemijsko djelo K. P. I. Sermagea. Osim toga, do kraja je istražila shvaćanja Stjepana Gradića o anorganskim tvarima i o tome je napisala rad. Također su proučena gledišta M. A. Dominisa o strukturi četiriju elemenata (zemlje, vode, zraka i vatre) i o tome je napisala rad.

Dipl. inž. Stipe Kutleša je istraživao mehaničke radove Ivana Paskvića i korespondenciju Ruđera Boškovića.

Izdavačka djelatnost

Popis objavljenih radova

Ž. Dadić, Some methodological aspects of Getaldić's mathematical works, *Historia mathematica,* 11/2, New York 1984, 207—214; Izvori za prirodoznanstvenu i prirodnofilozofsku povijest Cresa i Lošinja, *Otočki ljetopis Cres—Lošinj,* 5, Izvori za povijest otoka Cresa i Lošinja, Mali Lošinj 1984, 189—194; Nastojanja za objavljivanje prirodoznanstvenih radova na hrvatskom jeziku u drugoj polovici 19. soljeća u Splitu, Hrvatski narodni preporod, Split 1984, 319—329; Uloga zvjezdarnice Hrvatskog prirodoslovnog društva u razvitku astronomije u Hrvatskoj, *Priroda,* 72/5, Zagreb 1983/1984, 132—134.

I. Senčar-Čupović, Doprinos Aleksandra Veljkova, prvog profesora kemije na Sveučilištu u Zagrebu, razvitku kemije u Hrvatskoj, *Glasnik hemijskog društva Beograd,* 49 (6), Beograd 1984, 345—353.

J. Balabanić, O Visianijevim pismima Pančiću, Zbornik Roberta Visianija, Šibenik 1983, 161—169.

Popis radova prihvaćenih za tisak

Ž. *Dadić*, Ruđer Bošković, monografija, izdanje Školska knjiga, Zagreb; Stjepan Gradić o problemima mehanike, Zbornik radova o Stjepanu Gradiću, Zagreb; Gradićevo zanimanje za polemiku oko Huygensova otkrića Saturnova prstena i njegov odnos prema Kopernikovu sustavu, Zbornik radova o Stjepanu Gradiću, Zagreb; Matematički i fizikalni pojmovi u Lanosovićevu rukopisnom rječniku, Zbornik radova o Marijanu Lanosoviću, Slavonski Brod; Križanićeva klasifikacija znanosti i prirodoznanstvena terminologija, Zbornik radova o Jurju Križaniću, Zagreb; Astronomical work of Stjepan Gradić, Zbornik VI. konferencije astronoma Jugoslavije, Beograd.

I. Senčar-Čupović, Reflections on the Rise and Breakdown of Vitalism in Nineteenth Century South Slavic Chemical Literature, History and Philosophy of the Life Sciences, Firenze; Contribution of Some Personalities of Czech and Slovac Origin to the Development of Chemistry in Croatia in the Second Half of the 19th Century, Dějiny věd a Techniky, Praha.

J. Balabanić, Medicinski i prirodoslovni podaci u Kronologiji Hrvatsko-mađarskog kolegija u Bologni, *Rad JAZU*, Zagreb; Eksternalizam ili internalizam u povijesti znanosti, Dijalektika, Beograd.

S. Paušek-Baždar, Neka Gradićeva gledišta o anorganskim tvarima, Zbornik radova o Stjepanu Gradiću.

Ostali rad

Ž. Dadić je sudjelovao od 16. do 21. travnja 1984. g. na Colloque »Mathématiques mediterranéennes«, Marseille, s referatom: »Le rôle de F. Patricius dans les mathématiques du XVI° siècle«; na VII. nacionalnoj konferenciji astronoma Jugoslavije (u povodu 50. obljetnice Astronomskog društva »Ruđer Bošković«), Beograd, 9—11. svibnja 1984. g. s referatom: »Astronomski tekstovi na narodnom jeziku u Hrvatskoj do 18. stoljeća«; na 9. kongresu speleologa Jugoslavije, Karlovac 17—20. listopada 1984. g. s referatom: »Osvrt Nikole Gučetića u 16. stoljeću na dvije spilje u okolici Dubrovnika«; na znanstvenom skupu o otoku Rabu, Rab 25—27. listopada 1984. s referatom: »Astrološki rukopis sačuvan u rapskoj obitelji Nimira«; na znanstvenom skupu Virovitica u prošlosti i sadašnjosti, Virovitica 2—3. listopada 1984. g. s referatom: »Mirko Daniel Bogdanić kao astronom«. Ž. Dadić je od 18. do 30. studenog 1984. g. boravio u Budimpešti u svrhu istraživanja hrvatskog prirodoznastvenog kruga u Budimu i Pešti u drugoj polovici 18. stoljeća.

I. Senčar-Čupović sudjelovala je s referatom »Svilarstvo na otoku Rabu kroz stoljeća« na Znanstvenom skupu o otoku Rabu, Rab, 25—27. X. 1984. g.

J. Balabanić je sudjelovao u radu Simpozija o razvoju bioloških znanosti u Sloveniji (Ljubljana 11. veljače 1984) s referatom »Darvinizam u djelu Borisa Zarnika«. Nadalje, u radu II. kongresa biologa Hrvatske (Zadar, 1—6. listopada 1984. g.) s referatom »Teorijska pozadina pokušaja klasifikacije u biologiji«. Sudjelovao je u radu Znanstvenog skupa o otoku Rabu (Rab, 25—27. listopada) s referatom »O botaničkom putovanju Josipa Hosta u Istru, na Kvarnerske otoke i u Dalmaciju (1801—1802) s posebnim osvrtom na njegovo istraživanje flore Raba«.

S. Paušek-Baždar sudjelovala je na znanstvenom skupu o otoku Rabu, Rab 25—27. listopada 1984. g. s referatom »Dominisovo gledište o strukturi elemenata«.

Ž. Dadić uređuje Bulletin scientifique, Section A, koji objavljuje Savjet akademija SFRJ. U Razredu za matematičke, fizičke i tehničke znanosti sudjeluje kao nosilac zadatka »Kritičko objavljivanje djela Hermana Dalmatinca 'De esentiis'«.

S. Paušek-Baždar surađuje s istim Razredom u okviru izdavačkog projekta »Kritičko izdanje djela Josipa Franje Domina: Dissertatio Physica de aeris factitii genesi, natura et utilitatibus, 1784«.

Ž. Dadić je u godini 1984. predavao na postdiplomskom studiju Filozofija znanosti predmet »Povijest znanosti«. Na Filozofskom fakultetu u Zadru, studij u Splitu, predavao je predmet »Povijest matematike i fizike«. Kao urednik struke sudjelovao je na izradi Hrvatskog biografskog leksikona koji objavljuje Jugoslavenski leksikografski zavod.

J. Balabanić je sudjelovao u organizaciji izložbe Charles Darwin (British Council, Hrvatski narodni zoološki muzej i Geološko-paleontološki muzej), te koncipirao i postavio dio izložbe »Darvinizam u Hrvatskoj« (Zagreb, ožujak—travanj 1984). Kao urednik struke »Biologija« uredio drugu knjigu Enciklopedija Jugoslavije (ćirilićko izdanje). Pisao enciklopedijske priloge za Enciklopediju Jugoslavije i za Hrvatski biografski leksikon.

I. Senčar-Čupović predavala je 1984. g. predmet »Povijest kemije« na Pedagoškom fakultetu u Osijeku.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Zadatak i rad Odsjeka za povijest medicinskih znanosti usmjeren je na stvaranje trajnih temelja za sustavno i svestrano proučavanje povijesti medicine i farmacije, zdravstvenih prilika i zdravstvene kulture žitelja Hrvatske.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost Odsjeka u protekloj godini odvijala se u okviru projekta Povijest hrvatskog naroda, zadatak »Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća — izvori, pomagala i prilozi za povijest« (SIZ VII) i dijela programa iz osnovnog plana JAZU 1981—1985.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Na temelju proučene građe, dokumenata, arhivskih izvora i literature završen je rad na izradi studija koje pridonose boljem poznavanju i razumijevanju povijesti i razvitka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (B. Belicza).

Nastavljen je rad na prikupljanju i analizi podataka o razvoju visokoškolskih ustanova za edukaciju liječnika u Dalmaciji od 1806. do 1984. godine (B. Belicza).

U sklopu istraživanja povijesti zdravstva i zdravstvenih ustanova nastavljen je rad na evidentiranju, prikupljanju, prijepisu i objavljivanju izvora i građe (B. Belicza, M. Rastija).

Izrađena je studija o zdravstvenim prilikama Virovitice i Virovitičke županije na temelju zdravstvenih izvještaja iz 18. i 19. stoljeća (B. Belicza).

Pripremljena je za objavljivanje rasprava o medicinskoj profesiji i javnozdravstvenom zakonodavstvu u Istri od 13. do 19. stoljeća (B. Belicza).

Izrađena je kartoteka i obavljeni su pripremni radovi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest bolnica u Hrvatskoj od 1850. do 1918 (B. Belicza, M. Rastija).

Započet je rad na pregledu dijela arhivske građe za povijest ljekarništva u Dubrovniku (Z. Šušnić-Fliker).

Nastavljen je rad na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju biobibliografskih priloga o zdravstvenim radnicima, izrađena je kartoteka liječnika u Hrvatskoj u 19. stoljeću (B. Belicza). Pripremljena je za objavljivanje studija o životu i radu Berislava Borčića (B. Belicza, M. Rastija).

Nastavljen je rad na obradi rukopisa i tiskanih medicinskih tekstova hrvatskih autora. Pripremljena je za objavljivanje rasprava o Đ. Augustinoviću (B. Belicza, M. Rastija) i F. Petriću (B. Belicza).

Završen je rad na analizi skupine narodnih ljekaruša iz 17. i 18. stoljeća. Rezultati istraživanja prikazani su u magistarskom radu »Lijekovi narodnih ljekaruša u Hrvatskoj 17. i 18. stoljeća« (Z. Šušnić-Fliker).

Nastavljen je rad na obradi dijela arhivske građe o pučkoj medicini iz fundusa Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i ONŽO- JAZU (B. Belicza).

U okviru osnovnog plana JAZU nastavljen je rad na pripremanju kritičkog izdanja medicinskih djela F. Grisogona, Đ. Baglivija i F. J. Domina, te razvitka zdravstva i zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj (B. Belicza).

Izdavačka djelatnost

B. Belicza, Pomochnici i likovi stari-dalmatinska ljekaruša iz 18. stoljeća *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena,* knj. 49, Zagreb 1983, 95—103; Najstariji tiskani medicinskoteorijski radovi zadarskog liječnika i učenjaka Federika Grisogona Bartolačića, *Saopćenja—Pliva,* Zagreb 1982, 255—260. Beitrag der Veterinarmedizin zur Losung des Problems der Epizootien in der Humanmedizin, 19th International Symposium on the History of Veterinary Medicine — Abstracts, Pula 1984.

B. Belicza, M. Rastija, Dr. Berislav Borčić, Tierarzt und Arzt, Experte bei der »Liga der Nationen« und bei der Welt-Gesundheist-organisation, 19th International Symposium on the History of Veterinary Medicine-Abstracts, Pula 1984.

Ostali rad

Nastavljena je stručna i znanstvena suradnja sa srodnim ustanovama, pružana je pomoć u stručnom usavršavanju i edukaciji učenika srednjih, visokih i viših škola, studenata medicine i farmacije, pružane su stručne konzultacije zainteresiranim pojedincima u izradi medikohistorijskih studija, recenzirani su povijesnomedicinski radovi i publikacije.

Nastavljena je suradnja s Razredom za medicinske znanosti JAZU, s Odborom za narodni život i običaje Južnih Slavena JAZU, s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom, sa stručnim i znanstvenim društvima i ustanovama u zemlji i inozemstvu.

B. Belicza je na temelju Samoupravnog sporazuma o suradnji JAZU i Medicinskog fakulteta u Zagrebu predavala i vodila kolegij i katedru »povijest medicine«, u svojstvu izvanrednog profesora u dopunskom radu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i stručnim sastancima

B. Belicza sudjelovala je s referatom na znanstvenom skupu Virovitica u prošlosti i sadašnjosti, Virovitica 2—3. 10. 1984. »Virovitica i Virovitička županija u zdravstvenim izvještajima 18. i 19. stoljeća«; na međunarodnom simpoziju iz povijesti veterinarske medicine, Pula 31. 5 — 3. 6. 1984. s referatom: »Contribution of veterinary medicine in solving the problems of epizoonosis in human medicine«, a u suradnji s M. Rastija s referatom: »Berislav Borčić, veterinarian and physician, expert by the League of Nations and the World Health Organization«; na simpoziju Glina 1284—1944—1984, Glina 6—8. 10. 1984. B. Belicza i M. Rastija održale su referat: »Đuro Augustinčić i njegove rasprave o hrvatskoj medicinskoj terminologiji«.

Na sastancima Znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture, Zagreb i Sekcije za povijest medicine ZLH, Z. Šušnić-Fliker održala je predavanje pod naslovom »Utjecaj socijalno-medicinskih ideja na proizvodnju cjepiva, seruma i lijekova u nas«, a B. Belicza predavala je na temu »Komentari o zdravlju«.

Stručno i znanstveno usavršavanje

Z. Šušić-Fliker obranila je magistarski rad pod naslovom »Lijekovi narodnih ljekaruša u Hrvatskoj 17. i 18. stoljeća«, u Zagrebu dana 1. 11. 1984.

M. Rastija, završila je pripravnički staž i uspješno je položila pripravnički ispit u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti dne 18. 9. 1984.

Z. Šušnić-Fliker kao dobitnik stipendije SIZ-VII boravila je na znanstvenom usavršavanju u Dubrovniku od 1. do 13. listopada 1984. godine.

B. Beliczi odobren je studijski boravak u SAD u trajanju od dva tjedna na temelju međuakademijske suradnje radi prikupljanja i proučavanja literature za potrebe istraživačkog rada i razvijanja suradnje s odgovarajućim ustanovama u Washingtonu, Bethesdi, Baltimoreu, Cambridgeu i Bostonu.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

U godini 1984. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku imao je 6 radnika, i to tri znanstvena radnika, laboranta administratora i čistačicu.

Djelatnost Zavoda odvijala se u okviru dvije osnovne teme, i to: rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime i rad na području desalinacije slanih voda.

Voditelj Zavoda do travnja 1984. godine bio je akademik Miroslav Karšulin, a nakon njegove smrti na mjesto znanstvenog voditelja imenovana je prof. dr. inž. Olga Šarc-Lahodny, član suradnik, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koja je ujedno i znanstveni voditelj problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime.

Istraživanja na području desalinacije morske vode provode se pod znanstvenim nadzorom akademika Hrvoja Ivekovića.

Zamjenik voditelja Zavoda — upravitelj u Dubrovniku je dr. Ljiljana Krstulović.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

I. Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime

Znanstvena istraživanja tijekom 1984. odvijala su se dijelom u okviru projekta br. 18 »Svojstva i primjena materijala« financirana od RSIZ-a za znanstveni rad (SIZ—I), a drugim dijelom u okviru osnovne teme »Istraživanja korozije i zaštite materijala«.

U okviru istraživanja na području katodne zaštite čelika s pomoću galvanskih anoda istraživanja su nastavljena s posebnim osvrtom na tehniku pripreme galvanskih anoda na bazi aluminija u laboratorijskim uvjetima. Pripremljen je čitav niz legura aluminija uz dodatak elektropozitivnijeg metala kao legirajuće komponente. Utjecaj aktivirajuće komponente od presudnog je značenja, jer svojim djelovanjem u znatnoj mjeri utječe na pomicanje stacionarnog potencijala prema negativnijim vrijednostima, što je važno u pokusima katodne zaštite željeza u moru. Primjenom elektrokemijskih i metalografskih metoda ispitivanja utvrđeno je da se aktivirajuće komponente u leguri koncentriraju uglavnom na granicama kristalita aluminija i time utječu na formiranje većeg broja galvanskih elemenata na samoj površini legure. Ubrzana metoda korozijskog testiranja pripremljenih galvanskih anoda pokazuje da, i unatoč pozitivnim elektrokemijskim karakteristikama dobivenim u prethodnim istraživanjima, može doći do odstupanja od očekivane anodne aktivnosti galvanskih anoda u procesu katodne zaštite čelika u moru.

Na području istraživanja elektrokemijskog ponašanja dvovalentnih iona u kiselim otopinama izvedena su istraživanja anodnih reakcija na kobaltu i niklju. Primarno je ispitivan utjecaj različitih aniona na elektrokemijsko ponašanje navedenih metala. Polarizacijska mjerenja kobalta, istraživana u širokom rasponu dušične kiseline od 1M do 13M, ukazuju na bitan utjecaj koncentracije aniona na tok elektrokemijske reakcije. Anodne polarizacijske krivulje na nikalj ispitivane su međutim u otopinama sumporne kiseline koncentracije 0,5M i 2M. Dobiveni rezultati omogućuju dublji uvid u poznavanje reakcijskih mehanizama niklja u aktivnom i pasivnom području. Test brzine korozije niklja u navedenim kiselinama pokazuje da koncentracija aniona i u ovom slučaju ima bitnu ulogu na reakcije korozijskog procesa.

U cilju boljeg poznavanja korozijskog procesa na mekom željezu u slabo alkalnoj sredini (kakvu predstavlja betonska smjesa) izvedena su istraživanja u zasićenoj otopini kalcijeva hidroksida uz dodatak klorid iona iste koncentracije te u morskoj vodi s prisutnošću i bez prisutnosti inhibitora. Kao inhibitor korišten je natrijev polifosfat.

II. Rad na području desalinacije slanih voda

Znanstvenoistraživačka djelatnost odvijala se:

1. u okviru osnovne teme istraživanja na području desalinacije slanih voda »Dobivanje pitke vode i soli iz mora« i

2. na projektu br. 43 »Istraživanje, iskorištavanje, zaštita i unapređenje Jadranskog mora u SR Hrvatskoj« (koordinator programa akademik H. Iveković).

Projekt 43 je financiran od RSIZ-a za znanstveni rad (SIZ—III).

U nastavku istraživanja na dvostepenom koncentriranju morske vode težište je u proteklom razdoblju bilo na prvom stupnju procesa (reverzna osmoza), kako je to predviđeno i Planom rada za 1984. godinu. Pribavljanjem solarnih kolektora s plastičnim apsorberima ukupne efektivne površine od 4 m^2 omogućen je i nastavak mjerenja u okviru II. stupnja procesa (forsirana solarna evaporacija). Kolektori su domaće proizvodnje i na raspolaganje nam ih je stavio proizvođač — tvrtka »Progres« iz Varaždina. U ovom razdoblju montirana je kompletna aparatura a izvedena su i preliminarna mjerenja.

Reverzno osmotska istraživanja provedena su asimetričnim membranama vlastite proizvodnje, priređenim iz trokomponentne otopine: celulozni acetat-aceton-formamid, te s tankoslojnim sastavljenim membranama (thin film composite) FT-30 proizvedenim od tvrtke FilmTec, Inc., USA. Mjerenja su pokazala da su postignuta dalja poboljšanja karakteristika CA-membrana, te da se one po svojim svojstvima približavaju najboljim reverzno osmotskim membranama proizvedenim od vodećih svjetskih firmi (Du Pont, FilmTec, Polymetrics).

Da bi se na osnovi poznatih karakteristika membrana mogao napraviti proračun jednog reverzno osmotskog postrojenja za koncentriranje morske vode potrebno je dobiti odgovarajuće relacije između faktora konverzije i faktora separacije, te koncentracija ulaznog i izlaznih tokova (pojne tekućine, permeata i koncentrata). Za tu svrhu su upotrijebljene jednadžbe Saltonstalla i suradnika koje su razvijene za projektiranje desalinacijskih uređaja. Jedna od polaznih pretpostavki pri izvođenju tih jednadžbi bila je da faktor separacije membrana ostaje konstantan kroz čitavo reverzno osmotsko postrojenje. Ta aproksimacija nema bitnog utjecaja kad je u pitanju desalinacija i rezultati se dobro slažu s desalinacijskom praksom.

Pri reverzno osmotskom koncentriranju morske vode situacija se znatno mijenja i u našim pokusima je utvrđen znatniji pad faktora f s vremenom što odgovara padu faktora separacije f kroz r. c. postrojenje. To je uzrokovano povećanjem stupnja konverzije, koji je pri koncentriranju 2 do 2,5 puta veći nego u slučaju desalinacije morske vode.

Eksperimentalna provjera rezultata dobivenih Saltanstallovim jednadžbama pokazala je neprihvatljiva odstupanja računski dobivenih veličina od onih dobivenih pokusom. Stoga je trebalo izvršiti korekcije navedenih jednadžbi odnosno njihovo proširenje i na uvjete koji vladaju pri r. c. koncentriranju morske vode. Tako su dobivene jednadžbe koje daju koncentracije produkata (permeata i koncentrata) kao funkciju visoke konverzije i promjenjljive retencije membrana. Usporedba ovako dobivenih rezultata s eksperimentalnim vrijednostima pokazuje znatno bolju podudarnost nego u prethodnom slučaju.

Izneseni rezultati su obrađeni u tri rada koji su prezentirani na 8th International Congress of Chemical Engineering, Chemical Equipment Design and Automation, CHISA '84, koji je održan od 3. do 7. rujna 1984. u Pragu, ČSSR, te na IV. savjetovanju o desalinaciji održanom 27. i 28. rujna 1984. u Pagu (otok Pag).

Izdavačka djelatnost

Tijekom 1984. godine objavljeni su i pripremljeni za tisak ovi znanstveni radovi:

B. Kulušić, Lj. Krstulović, M. Karšulin†, Korozija mjedi u morskoj vodi, III. savjetovanje o koroziji i zaštiti materijala, Knjiga radova, Dubrovnik 1984. 5—8.

Lj. Krstulović, B. Kulušić, M. Karšulin†, Koroziona aktivnost legura Al-Sb u morskoj vodi, III. savjetovanje o koroziji i zaštiti materijala, Knjiga radova, Dubrovnik 1984 8—11; On the corrosion behaviour of some aluminium alloys in seawater, 8th International Congress of Chemical Engineering Chemical Equipment Design and Automation (CHISA '84) 1183, Prag 1984; The influence of the electropositive elements on the corrosion activity of aluminium anodes, u tisku za časopis *Journal of applied electrochemistry.*

Lj. Krstulović, B. Kulušić, Elektrokemijsko ispitivanje selektivnog otapanja mjedi u otopinama klorida i sulfata, u tisku za časopis *Kemija u industriji.*

Na području desalinacije objavljeni su ovi radovi:

D. Sambrailo and *B. Kunst,* Calculation of the Performance of Reverse Osmosis Concentration Process, 8th International Congress of Chemical Engineering, Chemical Equipment Design and Automation, CHISA '84, Lecture Summaries IV, Separation processes 2, 24, Prag (1984); Usporedba postupaka za koncentriranje morske vode, IV. savjetovanje o desalinaciji, Pag (1984) (u tisku).

H. Iveković i *D. Sambrailo,* O mogućnostima primjene solarnih kolektora i forsirane evaporacije u cilju koncentriranja morske vode, Pag (1984) (u tisku).

Ostali rad

Od 24. do 27. travnja u Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju održano je »III. savjetovanje o koroziji i zaštiti materijala« posvećeno sjećanju na pokojnog akademika Miroslava Karšulina, koji je bio i inicijator organiziranja Savjetovanja o koroziji, svake druge godine.

Stalni organizatori Savjetovanja su Međuakademijski koordinacijski odbor za kemijske i primijenjene kemijske znanosti i Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju IC JAZU Dubrovnik. Podneseno je 40 znanstvenih radova koji su tiskani u Knjizi radova (133 stranice). Suradnici Zavoda sudjelovali su na pripremama i održavanju ovog znanstvenog skupa.

Nastavljena je stručna i znanstvena suradnja sa srodnim ustanovama. Pružena je pomoć u edukaciji učenika srednjih škola. Recenzirani su radovi sa područja elektrokemije. Nastavljena je suradnja s Tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Institutom za nuklearne nauke »Boris Kidrič« — Vinča, Tehnološko-metalurškim fakultetom u Beogradu, s tvrtkom Munters GMBH-Industrie-Klima-Hamburg«, koje nam je omogućilo i ove godine redovito primanje časopisa »Werkstoffe und Korrosion«.

U okviru nastavka suradnje s privrednim organizacijama sklopljen je ugovor s tvrtkom »Progres« iz Varaždina (OOUR za razvoj, iskorištavanje sunčeve energije i energije otpadnih medija) o suradnji na projektu »Istraživanje, razvoj i praktična primjena malih solarnih uređaja za desalinaciju slanih voda baziranih na solarnim kolektorima s plastičnim apsorberom«.

Dogovorena je suradnja sa SOUR-om Brodogradevna industrija »Split«, RO Institut »Split« iz Splita na istraživačkom projektu »Istraživanje mogućnosti razvoja proizvodnje sistema za desalinaciju morske vode na bazi korištenja srednjetemperaturnih solarnih uređaja s mogućnošću korištenja na plutajućem objektu«.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija osnovan je Odlukom Skupštine Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dana 29. 3. 1983. godine u sastavu Istraživačkog centra JAZU sa zadatkom organiziranja i provođenja istraživanja aktivnih imunoloških supstancija.

Dana 11. 5. 1983. godine Predsjedništvo JAZU donijelo je Pravilnik o radu i organizaciji Zavoda i imenovalo akademika Dragu Ikića za voditelja Zavoda.

Radnici Istraživačkog centra na referendumu održanom 5. 12. 1983. godine donijeli su na prijedlog Zavoda akt o sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Zavodu.

Time su stvoreni osnovni uvjeti za rad i razvoj Zavoda, posebno kada će u Zavodu udružiti rad neophodni kadrovi.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U godini 1984. u skladu sa zaključenim Samoupravnim sporazumom o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima u slobodnoj razmjeni rada za 1981—1985. godinu, te Aneksom istom Sporazumu za 1984. godinu, Zavod je sa suradnim ustanovama radio na dijelu projekta »Istraživanje novih postupaka i razvoj opreme i materijala koji se koriste u dijagnostici, liječenju, prevenciji i rehabilitaciji« (projekt 56).

U skladu s programom istraživanja liječena su interferonom 22 pacijenta s rakom kože glave, vrata i usne šupljine. Interferon je apliciran perilezijalno i intralezijalno u količini od 400.000—1.200.000 jedinica dnevno. Broj aplikacija interferona varirao je od 12 do 25, a dužina tretmana od 3 do 5 tjedana. Dob pacijenata kretala se od 25 do 88 godina, a prema spolu bilo je 8 žena i 14 muškaraca.

Dijagnoza i evaluacija rezultata liječenja tumora interferonom zasnivala se na histološkom nalazu. Biopsija je urađena prije početka liječenja i poslije završetka liječenja. Za vrijeme liječenja pacijenata interferonom nije primjenjivana nikakova druga terapija.

Histološki se radilo o plannocelularnom karcinomu u 2 pacijenta, bazoliomu u 15 pacijenata, karcinomatoznoj verucci u 4 pacijenta, te mikroinvazivnom karcinomu kod 1 pacijenta.

Na osnovi dobivenih rezultata smatramo da intralezijalna i perilezijalna primjena interferona može dovesti do potpunog uklanjanja invalidnosti i disfiguracije pacijenata oboljelih od tumora glave i vrata, što se standardnom terapijom nije moglo izbjeći.

Podrobni rezultati istraživanja bit će objavljeni u posebnoj publikaciji.

Na istoj problematici Zavod nastavlja znanstvenoistraživački rad.

Pripremaju se novi projekti: »Terapija interferonom malignog melanoma«. »Mehanizam djelovanja interferona«. »Intratumoralna terapija interferonom humanih tumora glave i vrata«. »Uspoređenja s kontrolnom grupom«.

Zavod je Saveznom zavodu za međunarodnu znanstvenu, prosvjetnu, kulturnu i tehničku suradnju predložio znanstveni program pod naslovom: »Stabilnost humanog leukocitnog interferona i intralezijalna primjena humanog leukocitnog interferona kod pacijenata s tumorima glave i vrata«, a koji program je predložen na inicijativu američke strane Jugoslavensko-američkog odbora za znanstveno tehnološku suradnju.

U godini 1984. u Zavodu su obavljani i svi poslovi vezani uz djelovanje Međuakademijskog odbora za biološke preparate stručne i tehničke naravi.

Međuakademijski odbor održao je u 1984. godini jedan sastanak u Peći s dnevnim redom:

1. Redukcija morbila putem vakcinacije,
2. Ujednačavanje programa imunizacije,
3. Kontrola seruma i vakcina.

U toku su radovi na razvijanju Međuakademijskog projekta: Redukcija morbila u Jugoslaviji. Laboratorijska i terenska ispitivanja.

IV. ODJEL
ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU

ZAVOD ZA KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — ZAGREB

Organizacija i sastav

U godini 1984. Zavod za književnost i teatrologiju imao je 12 znanstvenih, stručnih i drugih pomoćnih radnika u stalnom radnom odnosu.

Djelatnost Zavoda odvijala se u dva odsjeka: *Odsjek za književnost* i *Odsjek za teatrologiju.*

Znanstvena i organizacijska djelatnost Zavoda za književnost i teatrologiju vodio je pročelnik Odjela za jezik, književnost i teatrologiju, akademik Marijan Matković. Poslove zamjenika voditelja Zavoda obavljao je u Odsjeku za književnost znanstveni savjetnik dr. Nedjeljko Mihanović, a u Odsjeku za teatrologiju znanstveni savjetnik dr. Branko Hećimović. Poslove administracije privremeno je obavljala daktilografkinja Marica Posilović-Bugarin.

Tijekom 1984. obavljeni su u razizemnim prostorijama u Opatičkoj 18, gdje se nalazi dio kazališnog arhiva, opsežni radovi na uklanjanju pojave micelja gljive pokućarke te hidroizolaciji i uređenju, a zatim je u cijelu zgradu uveden plin i provedena je vanjska hidroizolacija duž Dvoranskog prečaca. Sastavljen je i Program obnove i rekonstrukcije palače »Narodni dom« ili »Dvorana« u Opatičkoj 18 (Povijest, Sadašnje stanje, Namjena, Obnova). Radovi na saniranju zaraze odnosno uvođenju plina angažirali su više mjeseci dio radnika Zavoda odnosno otežali rad Zavodu.

1. *Redigiranje » Sabranih djela« Ive Vojnovića*

Obavljeni su svi redaktorski zahvati na svescima V (Drame III) (nosilac zadatka dr. Branko Hećimović); VIII. i IX (Dnevnici I, II) (nosilac zadatka mr. Vida Flaker); X, XI i XII (Korespondencija I, II, III) (nosilac zadatka Tihomil Maštrović).

2. *Redigiranje »Sabranih djela« Ksavera Šandora Đalskoga*

Započeti su pripremni radovi na izradi bibliografije djela Ksavera Šandora Đalskoga (nosioci zadatka: dr. Nedjeljko Mihanović, V. Flaker, T. Maštrović, Nina Vinski).

3. *Redigiranje »Sabranih djela« Ante Kovačića*

a) Istražena je u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci i u Arhivu Hrvatske rukopisna ostavština Ante Kovačića. Izrađena je bibliografija, literatura i plan kritičkog izdanja za izradu Kovačićevih »Sabranih djela« (nosilac zadatka dr. Dubravko Jelčić).

b) Započet je rad na dešifriranju rukopisne, prvobitne varijante romana U registraturi (nosilac zadatka V. Flaker).

4. *Rad na stvaranju dokumentacijskog centra Zavoda*

a) U sklopu projekta »Bibliografija hrvatske književne periodike do godine 1914« popisane su hrvatske antologije i zbornici, koji dolaze u obzir za bibliografsku obradu. Nastavljen je rad na popisivanju i obradi hrvatskih književnih almanaha (nosilac zadatka D. Jelčić).

b) Izrađena je bibliografija članaka Marina Franičevića u časopisu (nosilac zadatka N. Vinski).

c) Nastavljen je rad na prikupljanju podataka o književnim djelima prevedenim na strane jezike (nosilac zadatka N. Mihanović).

5. *Izdavačka djelatnost*

Članovi Zavoda surađivali su svojim radovima u zavodskom časopisu »Kronika«. Priređena su dva dvobroja »Kronike«, br. 29—30. i br. 31—32, 1984. (ukupno 278 + stranica teksta).

U tisku je i dvobroj 31—32, koji je u cijelosti posvećen Kazališnoj građi Karlovca.

6. *Izložbena djelatnost*

a) U povodu 100. obljetnice rođenja Julija Benešića (1883—1957) postavljena je u foyeru Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu književno-teatrološka izložba »Život i djelo Julija Benešića«. Izložba je otvorena 19. listopada 1984 (autor izložbe N. Mihanović).

b) Odsjek za teatrologiju postavio je u prostoru gornjogradske kavane »Palainovke«, Ilirski trg 1, tri izložbe scenografije.

Prva izložba predstavila je scenografske radove petorice suvremenih hrvatskih slikara Borisa Dogana, Ede Murtića, Nikole Reisera, Miljenka Stančića i Josipa Vanište. Izložbu je 29. siječnja otvorio akademik Marijan Matković.

Druga izložba otvorena je 4. ožujka 1984. godine i u cijelosti je bila posvećena Zvonimiru Agbabi, dugogodišnjem scenografu Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. Izložbu je otvorio dopisni član prof. Kamilo Tompa.

Treća izložba bila je posvećena slikarima naive — Ivanu Generaliću, Josipu Generaliću, Ivanu Lackoviću Croati i Ivanu Rabuzinu. Izložbu je otvorio B. Hećimović, koji je uredio kataloge za sve tri izložbe.

c) Mr. Antonija Bogner-Šaban autor je izložbe o lutkarskim kazališnim počecima u Zagrebu temeljenoj na donaciji mr. ph. Vladimira Rojca i građi Zavoda. Na otvaranju izložbe, u danima međunarodnog lutkarskog festivala PIF, u Zagrebačkom kazalištu lutaka 20. kolovoza 1984. govorili su A. Bogner-Šaban i dopisni član prof. Kamilo Tompa.

7. *Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i književnim priredbama*

a) Na znanstvenom simpoziju »Dani hvarskog kazališta«, koji se održavao u Hvaru od 9. do 12. svibnja 1984, članovi Zavoda sudjelovali su s ovim priopćenjima: A. Bogner-Šaban: »Originalni redateljski koncept crkvenog prikazanja i njegova suvremena recepcija (Prikazanje života sv. Lovrinca mučenika«). T. Maštrović: »Počeci hrvatske drame i kazališta u Zadru«.

B. Hećimović bio je i ove godine član Uredničkog odbora i Odbora »Dana hvarskog kazališta«.

b) Na »Danima kulture Zagreba i Skopja« govorio je 31. listopada 1984. o poeziji Slavka Mihalića u Centru za kulturu i informacije grada Skopja N. Mihanović.

c) U povodu 150. obljetnice Hrvatskog narodnog preporoda održano je 14. studenoga 1984. u Narodnom sveučilištu u Samoboru predavanje o preporodnoj književnosti N. Mihanović.

d) U povodu 25-obljetnice smrti Vladimira Kovačića, održao je 20. rujna 1984. u Narodnoj čitaonici u Vinkovcima predavanje D. Jelčić.

e) Na svečanostima »U svijetu bajke Ivane Brlić-Mažuranić« u Sl. Brodu govorio je o djelu I. Brlić-Mažuranić D. Jelčić.

f) Na predstavljanju pet knjiga portreta hrvatskih pisaca Dubravka Jelčića i Miroslava Šicela, koje je održano u Maloj sjedničkoj dvorani u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti 26. travnja 1984, uz akademike Marina Franičevića i Juru Kaštelana, govorio je B. Hećimović.

g) Za znanstveni skup »Virovitica u prošlosti i sadašnjosti« (Virovitica, 2. i 3. listopada 1984), B. Hećimović napisao je prilog »Kazalište u Virovitici«.

8. *Rad na prikupljanju i obradi kazališne dokumentacije i građe te na znanstvenoj problematici iz područja teatrologije*

a) Utvrđivanje stanja i značenja kazališne građe u SR Hrvatskoj (voditelj projekta B. Hećimović).

Završen je rad na obradi kazališne građe Karlovca i predan u tisak poseban dvobroj časopisa »Kronika« s temom »Kazališna građa Karlovca« (nosilac zadatka B. Hećimović).

— Kseroksirana je sva dokumentacija Sterijinog pozorja o suradnji s hrvatskim kazalištima (nosilac zadatka B. Hećimović).
— Organiziran je i započet rad na popisu kazališne građe u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu, koji se obavlja suglasno dogovoru o suradnji Nacionalne i sveučilišne biblioteke sa Zavodom (nosilac zadatka B. Hećimović).
— Preuzeto je oko 500 dramskih tekstova od Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu.
— Preuzet je dio stare, nesređene arhivske građe i foto-dokumentacija Dramskog kazališta »Gavella« (nosilac zadatka: A. Bogner-Šaban).
— Preuzeta je građa lutkarskog festivala PIF (nosilac zadatka A. Bogner-Šaban).
— Prikupljena je raznovrsna građa o regionalnim kazalištima u Slavonskoj Požegi i Virovitici, te o Malom kazalištu Trešnjevka u Zagrebu.
— Preuzete su ostavštine Slavka Batušića, Aleksandra Biničkog, Rasima Filipovića, Drage Ivaniševića i Jakše Kušana (nosilac zadatka B. Hećimović).
— Preuzeta je donacija Božene Kraljeve (nosilac zadatka B. Hećimović).
— Od mr. ph. Vladimira Rojca preuzeta je vrijedna fotografska građa o lutkarskim predstavama u Zagrebu u prvim desetljećima našeg stoljeća (nosilac zadatka B. Hećimović).
— Preuzeto je nekoliko manjih donacija, kao npr. donacija Nikole Šepca, Hrvoja Šercova i Gite Hršak, odnosno građa o opernom pjevaču Franji Pauliku.
— Zahvaljujući scenografskim izložbama priređenim u Palainovki, Zavod je dobio na poklon više scenografskih radova Zvonka Agbabe, Ede Murtića, Ivana Lackovića Croate i Ivana Rabuzina.
— Kseroksirani su mnobrojni kritičarski i recenzentski tekstovi o hrvatskim dramatičarima Zvonimiru Bajsiću, Ivanu Kušanu i Dušku Roksandiću.
— Na temelju već uspostavljene suradnje s »Jugotonom«, Zavod je dobio bogatu kolekciju gramofonskih ploča sa snimkama dramskih predstava odnosno s glumačkim glasovima.

b) Hrvatsko dramsko prevoditeljstvo (voditelj projekta B. Hećimović).

Dovršen je rad na periodici od 1945. do danas te je nastavljen rad na verificiranju (N. Vinski) i prepisivanju prikupljenih jedinica (Darinka Novak) odnosno oblikovanje kartoteke.

Dopunjeni su podaci, temeljeni na knjižnom fondu Nacionalne i sveučilišne biblioteke, o knjižnim izdanjima dramskih prijevoda i nastavljeno je prikupljanje podataka od suvremenih prevoditelja.

c) Repertoar hrvatskih kazališta 1860—1980.

Odlukom Uredničkog izdavačkog odbora rad na ovom projektu odnosno izdanju proširen je:

— na obradu repertoara zagrebačkog kazališta od 1840. do 1860;
— na obradu repertoara triju glavnih partizanskih kazališta koja su djelovala na području SR Hrvatske (u okviru ovoga priloga bit će ukratko predočeno i djelovanje drugih važnijih partizanskih kazališta i kazališnih družina u Hrvatskoj);

— na obradu repertoara profesionalnih hrvatskih kazališnih festivala, smotra i susreta (Dubrovačke ljetne igre, Splitsko ljeto, Operni festival Rijeka—Opatija—Pula, Tjedan jadranskih kazališta...).

U skladu s ovom odlukom izrađene su i posebne upute i angažirani suradnici, te je glavnina radova već i predana.

Predani su repertoari gotovo svih kazališta i kazališnih družina te se prešlo na korekcije, ujednačavanja i dopunjavanja, te recenziranje (B. Hećimović, V. Flaker).

Od članova Zavoda B. Hećimović završio je reprtoar Hrvatskog narodnog kazališta (1918—1980), a A. Bogner-Šaban repertoare profesionalnih lutkarskih kazališta u Hrvatskoj (PIF i SLUK) te Osječkih anala, dok je Tomislav Sabljak obradio repertoar Scene Revolucije.

d) A. Bogner-Šaban započela je sustavno istraživanje lutkarstva u Hrvatskoj (1915—1040) i posebice u Splitu (1931—1940).

e) Za jedanaestu knjigu »Dana hvarskog kazališta« — Suvremena hrvatska drama: kazalište (1955—1975), Književni krug, Split 1983, izabrane su fotografije iz fonda kazališnog arhiva Zavoda, te napisane legende (nosilac zadatka T. Sabljak, suradnik Josip Lončar).

f) Za Krležina izdanja na češkom jeziku, a na molbu Krležine prevoditeljice Irene Wenigove iz Praga, sastavljen je izbor fotografija Miroslava Krleže, presnimljen i poslan u Prag.

g) Nastavljen je i redoviti rad na skupljanju cedulja i programa Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, te rad na odabiranju, izrezivanju i arhiviranju članaka; prikaza o hrvatskim kazalištima, kazališnim radnicima i dramatičarima iz dnevnog tiska.

h) Građom kazališnog arhiva koristili su se uz brojne znanstvene i kazališne radnike, književnike, kritičare i studente i đake i nekoliko televizijskih ekipa, te suradnici Jugoslavenskog leksikografskog zavoda.

9. *Rad u djelokrugu književnog arhiva*

a) Završen je rad na kataloškoj obradi biblioteke Late Mihalovića. Knjižni fond se sastoji od knjiga na hrvatskom, njemačkom i francuskom jeziku (1143 knjige) (nosilac zadatka viši arhivist Ivan Meden).

b) Izdvojeno je iz biblioteke Zavoda oko 200 knjiga za izradu rukopisa Rječnika hrvatskog jezika (Julije Benešić) koji nadopunjuje književnik Slavko Mihalić (nosilac zadatka I. Meden).

c) Sređena je, popisana, katalogizirana i pripremljena za objavljivanje u »Kronici« Zavoda rukopisna ostavština Ervina Šinka (nosilac zadatka I. Meden).

d) Globalno je sređena arhivska građa Društva književnika Hrvatske, koju je Uprava Društva predala 1982. Zavodu (oko 40 standardnih kartonskih kutija) (nosilac zadatka I. Meden).

10. *Suradnja u »Enciklopediji Jugoslavije«*

Znanstveni radnici Zavoda izvadili su za Enciklopediju Jugoslavije slijedeće natuknice:

N. Mihanović: Branislav Zeljković, Ratko Zvrko, Mirko Žeželj;

B. Hećimović: Branko Gavella, Zavod za književnost i teatrologiju JAZU;
V. Flaker: Iljko Gorenčević, Marija Jurić-Zagorka;
T. Sabljak: Saša Vereš, Fedor Vidas i Ivo Vidan;
T. Maštrović: Vjeran Zupa.

11. *Objavljeni znanstveni radovi članova Zavoda za književnost i teatrologiju*

N. Mihanović: Ogledi i rasprave »Pet stoljeća hrvatske književnosti«, knjiga 162, priredio Krešimir Nemec, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1984; »Sabrana djela Ivana Gorana Kovačića, *Dometi*, XVI, br. 9, str. 70—72, Rijeka, 1983 (izašlo iz tiska 1984.); N. Pulić, *Dubrovnik*, XXVII, br. 1—2, str. 35—43, Dubrovnik, siječanj—veljača 1984; Lirizam ljubavnog nemira, *Oko*, XII, br. 315, str. 20, Zagreb, 12—26, IV, 1984; Elementi poetskog u suvremenoj hrvatskoj drami, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—2—3, str. 42—50, Split, siječanj—ožujak 1984; isto, Dani hvarskog kazališta 1955—1975, str. 57—67, Književni krug, Split, 1984; Krklečeva lirska srebrna cesta, *Forum*, br. 9, Zagreb 1984; Priredio je knjige: Vladimir Nazor: Istarske teme, knjiga prva, (Predgovor, str. 7—16), Istra kroz stoljeća, V. kolo, knj. 27, Pula—Rijeka 1984, 259 str; Vladimir Nazor: Istarske teme, knjiga druga, Istra kroz stoljeća, V. kolo, knj. 28, Pula—Rijeka, 1984, 351 str..; Nikola Pulić — Saša Vereš — Vojislav Kuzmanović: Izabrana djela (Predgovori, str. 7—22; 181—195; 319—330), »Pet stoljeća hrvatske književnosti«, knjiga 163, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 412 str.; Branislav Zeljković — Stanko Juriša — Zlatko Tomičić: Izabrana djela (Predgovori: str. 67—79; 121—132; 329—350), »Pet stoljeća hrvatske književnosti«, knjiga 165, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1984, 237 str.

B. Hećimović: »Povratak« Zlate Kolarić-Kišur, *Forum*, br. 10—12, str. 655—661, Zagreb 1984; O Krčeliću i o Šenoi, o zagrebačkoj i o varaždinskoj prošlosti, *Gesta*, br. 17—18—19, str. 269—278, Varaždin 1983; Geneza i značenje Šoljanovih dramskih metafora i parabola i Kušanovih scenskih igara i satira, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—2—3, str. 18—41, siječanj—ožujak, Split 1984; isto: Dani hvarskog kazališta 1955—1975, str. 26—56, Split 1984; Vika Podgorska — legenda i uzor, *Scena*, br. 4—5, str. 155—158, Novi Sad 1984; Predgovor (Skica za portret Milana Selakovića) — u knjizi Milan Selaković: Rodinova katedrala, *Znanje*, Zagreb 1984, str. 5—11; Dva ogleda (Zbiljsko i umjetničko u dramskim djelima Duška Roksandića; Praznik Ivan Katušić, *Forum*, br. 10—11, Zagreb 1984.

D. Jelčić objavio je monografije — August Šenoa, Silvije Strahimir Kranjčević, Antun Gustav Matoš; Poezija zemlje i zemlja poezije, *Požeški zbornik*, V, 1984; O hrvatskom narodnom preporodu, *Kalendar Matice iseljenika Hrvatske* za godinu 1985.

V. Flaker objavila je radove: Dani hvarskog kazališta, *Vijesti JAZU*, V, br. 9—10, str. 25—27, Zagreb 1984; Naslijeđeni modeli u hrvatskoj suvremenoj komediografiji, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—3, str. 51—63, Split, siječanj—ožujak 1984; isto: Dani hvarskog kazališta, str. 68—83, *Književni krug*, Split 1984. Napisala je rad Meštrović i književnost hrvatske Moderne (str. 21); izvršila je stručnu redakciju i priredila za tisak rad Marte Grinvald: Bibliografija »Foruma« 1962—1981 (242 str.); za *Forum*, br. 12, 1984. napisala je priloge: Predgovor — O genezi i profilu časopisa »Forum« (8 str.), Napomena o Bibliografiji (5 str.), Slikovni prilozi u »Forumu« 1962—1981 (8 str.).

T. Sabljak: Objavio je u dvobroju »Kronika« 29—30. tri rada Pet knjiga portreta hrvatskih pisaca (str. 161—163); Sabrana djela Miroslava Krleže (str. 172), Izložba scenografije (str. 234—235), a u *Vijestima JAZU*, br. 9—10, 1984, dva prikaza »Kronika« o Marku Fotezu i »Kronika« i teatar.

N. Vinski izradila je za »Hrvatski bibliografski leksikon« natuknice književnika Branislava Glumca (7 str.).

T. Maštrović objavio je radove: Kroatische Shriftsteller-Porträts und Essays, *Most*, br. 4, str. 108—109, Zagreb 1984; XI. dani hvarskog kazališta, *Vijesti JAZU*, V, br. 11, str. 18—20, Zagreb 1984; Pet portreta, *Odjek*, XXXVII, br. 17, str. 23, Sarajevo, 1—15. IX. 1984; Pisma Milana Begovića Dinku Šimunoviću, *Kronika*, XI, br. 31, Zagreb 1984 (u tisku); Zadarsko Narodno kazalištvo (1945—1963), »Dani hvarskog kazališta«, sv. XI, str. 346— 355, Split 1984; isto, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—2—3, str. 229—236, Split, Siječanj—ožujak 1984.

A. Bogner-Šaban objavila je studiju: Marko Fotez i Dubrovačke ljetne igre, *Mogućnosti*, XXXI, br. 1—2—3, str. 207—214, Split, siječanj—ožujak 1984; isto, »Dani hvarskog kazališta«, sv. XI, str. 318—327, Split 1984.

12. *Sudjelovanje u znanstvenoj djelatnosti izvan Zavoda*

Članovi Zavoda surađivali su svojim prilozima u izradi »Hrvatskog biografskog leksikona« (N. Mihanović, B. Hećimović, D. Jelčić).

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod je osnovan odlukom Skupštine JAZU 29. ožujka 1984. i preuzeo djelatnost Odbora za lingvistička istraživanja Razreda za filologiju. U ostvarivanju zavodskog programa znanstvenog istraživanja sudjeluju 2 asistenta pripravnika, 1 honorarni asistent, članovi Razreda za filologiju i vanjski suradnici. Voditelj Zavoda je akademik Rudolf Filipović.

Znanstvenoistraživački rad

Suradnici Zavoda rade na četiri znanstvena projekta:

1. Rječnik čakavskoga narječja. Voditelj projekta je prof. dr. Milan Moguš, izvanredni član, a suradnik je honorarni asistent Zavoda Sanja Vulić.

U toku godine 1984. primljena je koncepcija RČN, određeni su punktovi za ispitivanje, utvrđen je način ispisivanja iz HSDA i OLA, iz dijalektoloških rasprava, iz ogledâ govorâ, iz čakavskih rječnika i dr. Proučavala se stručna literatura dijalektološka i leksikološka, izradila se bibliografija objavljenih dijalektoloških čakavskih rječnika i popisâ riječi kao izvora za RČN, započeo se rad na kartoteci za RČN ispisivanjem građe iz djela Milana Moguša »Današnji senjski govor« prema uputama sadržanim u dokumentaciji.

2. *Rječnik hrvatskih kajkavskih govora.* Voditelj projekta je dr. Antun Šojat, član suradnik, a suradnik na projektu je asistent pripravnik u Zavodu Iverka Haramina.

U toku 1984. godine primljena je koncepcija RHKG, počelo je proučavanje dijalektološke literature koja se bavi kajkavskom problematikom, započelo je skupljanje podataka za bibliografiju izvora za RHKG i ispisivanje rječničke građe iz studija A. Šojata »Turopoljski govori« i S. Težaka »Ozaljski govor«.

3. *Povijesni toponomastički rječnik SRH.* Voditelj projekta je dr. Petar Šimunović, član suradnik, a suradnik na Projektu je asistent pripravnik u Zavodu Dunja Rončević.

U 1984. godini izrađena je koncepcija Projekta i utvrđena metoda prikupljanja i sređivanja građe. Prikupljena je osnovna onomastička literatura i sastavljen popis izvora predviđenih za ekscerpiranje prema popisu koji je izdala Centralna redakcija za Povijesni toponomastički rječnik i Toponomastički atlas Jugoslavije. Sređena je toponomastička građa (20.000 listića) i ekscerpirana je toponomastička građa iz dviju knjiga Comitatus zagrebiensis.

4. *Etimološki rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku.* Voditelj projekta je akademik Rudolf Filipović, a vanjski suradnici su Vesna Muhvić-Dimanovski i Miljenka Prohaska-Kargović.

U toku godine 1984. utvrđena je koncepcija Rječnika i izrađena metoda korištenja korpusa znanstvenog projekta: »Engleski elemenat u evropskim jezicima«. Rad je organiziran na 3 razine, tj. anglicizmi se analiziraju na fonološkoj, morfološkoj i semantičkoj razini. Izrađeno je preko 1000 radnih kartica, a završena su do sada slova A i B potpuno i G, H i L djelomično. Nastavljeno je redovno čitanje izvora objavljenih u godini 1984. radi dopune korpusa.

ZNANSTVENI SAVJETI I DRUGA TIJELA AKADEMIJE

CENTAR ZA KEMIJU ORGANSKIH PRIRODNIH SPOJEVA

Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva osnovan je 1980. godine na prijedlog Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti i djeluje u njegovu okviru.

Centar je tijekom 1984. godine nastavio rad unutar svojih znanstvenih obveza, a u okviru petogodišnjeg plana Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske i plana rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, s projektom »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih spojeva«. U ovoj godini je Republička zajednica za znanstveni rad odobrila Centru sredstva za osiguranje kontinuiteta znanstvenih djelatnosti u visini od 819.000 dinara, što je omogućilo poboljšanje uvjeta laboratorijskog rada unutar postojećeg zadanog prostora na Strossmayerovu trgu 14.

U izvješću za 1984. godinu ističe se:

— Pravilnik o radu i organizaciji Laboratorija Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva prihvaćen je na Predsjedništvu Akademije 4. lipnja 1984. godine. Sjedište Laboratorija je u Zagrebu, Strossmayerov trg 14, a osnovna djelatnost je istraživanje organskih prirodnih spojeva.

— Republička zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske prihvatila je zaključni izvještaj o Programu izrazito prioritetnog istraživanja pod naslovom: »Fiziološki aktivni niskomolekularni organski spojevi«. Rad na tom programu započeo je 1982. godine, a sada je uspješno završen.

— Na obrazloženi prijedlog Centra jedan je stručni suradnik, kemičar VŠS, integrirani radnik bivšeg Instituta za kemiju Sveučilišta, premješten s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u laboratorij Centra 16. studenog 1984, prema odobrenju Republičke zajednice za znanstveni rad i Skupštine SIZ-a II, uz odobrenje potrebnih sredstava za osobni dohodak. Savjet Radne zajednice Istraživačkog centra Akademije odlukom na svojoj 8. sjednici održanoj 14. studenog 1984. odobrio je taj prijelaz.

— Sporazum Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva Akademije i poduzeća »Fotokemika« sklopljen prošle godine proširen je time što je »Fotoke-

mika« namjestila posebnog tehničkog suradnika sa svrhom da stalno radi u laboratoriju Centra, Strossmayerov trg 14, na području sinteze fotoaktivnih agensa u okviru postojećeg ugovora o suradnji.

— Na molbu Dekana Kemijskog fakulteta Univerziteta »Ćiril i Metodije« u Skoplju započeo je u laboratoriju Centra svoju specijalizaciju iz organske kemije na području znanstvene problematike Centra mr. Ivančo Janev. Prema traženju, ta bi se specijalizacija nastavila u idućoj godini.

— Centar je sudjelovao u raspisanom natječaju za asistente pripravnike, pa će jedno mjesto popuniti tijekom školske godine 1984/85. jednim diplomiranim kemičarom.

U organizaciji Razreda i Centra održao je Krešimir Balenović krajem svibnja 1984. u Akademiji predavanje pod nazivom: »Zašto istraživati prirodne spojeve«.

Centar je u 1984. godini nastavio svoj znanstveni rad prema prihvaćenom programu.

INTERNACIONALNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJE BOKSITA, GLINICE I ALUMINIJA (ICSOBA)

Organizacijska djelatnost

Izvršene su pripreme za održavanje Internacionalnog simpozija ICSOBA-e u Tapolci, Mađarska, od 2. do 5. X. 1985. s temom: »On Bauxite Prospecting and Mining«. Simpozij će raditi u pet sekcija:

— Geological and Technical Problems of Bauxite Prospecting,
— Genetic Problems of Bauxite Deposits,
— Mining Geology,
— Open Pit and Underground Bauxite Mining,
— Hydrogeology of Bauxite Deposits and Waterprotection of Bauxite Mines.

Nakon simpozija organizirat će se stručna ekskurzija na nalazišta i u rudnike boksita.

Na sastanku s predstavnicima ICSOBA-e u Francuskoj razmatrala se mogućnost organiziranja Internacionalnog simpozija ICSOBA-e u Francuskoj.

Izdavačka djelatnost

U 1984. godini izašao je iz tiska vol. 13, broj 18. časopisa Travaux de l'ICSOBA, koji sadržava, osim znanstvenih radova, 11 preglednih članaka, a od toga 13 radova domaćih autora. Volumen je tiskan u 36 araka, tj. 572 strane. Radovi su tiskani na engleskom jeziku, s izuzetkom jednoga na francuskom jeziku.

Održana predavanja

Na poziv ICSOBA-e održana su u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu dva predavanja:

— Dr. J. E. O. Mayne, University of Cambridge, Department of Metallurgy and Materials Science, Velika Britanija: »The Protection of Metals by Organic

Coatings«. Predavanje se odnosilo na rezultate istraživanja autora o mehanizmima korozije i zaštite metala, specijalno aluminija organskim prevlakama. Predavanje je održano 11. V. 1984. godine.

— Prof. dr. W. D. Johns, University of Missouri — Columbia, Geology Department, U. S. A.: »Maturation of Organic Matter in Vienna Basin, Tertiary Shales and the Occurence of Petroleum«.

Predavanje se odnosilo na organsko-geokemijske studije autora profila iz tercijara u akumulacijama ugljikovodika, tj. nafte. Originalan i nov pristup detekciji ugljikovodika značajan je znanstveni doprinos geološkoj praksi. Predavanje je održano 14. V. 1984. godine.

JUGOSLAVENSKI CENTAR ZA KRISTALOGRAFIJU

Plenum Centra

19. Plenum Jugoslavenskog centra za kristalografiju održan je 31. svibnja 1984. u Ljubljani, Cankarjev dom, prilikom 19. konferencije Jugoslavenskog centra za kristalografiju. Plenum je razmatrao rad odbora Centra u razdoblju od 18. do 19. plenuma. U skladu sa statutom Centra jednoglasno su ponovo izabrani s trogodišnjim mandatom akademik Drago Grdenić za predsjednika i prof. dr. Boris Kamenar za tajnika Centra. Također jednoglasno ponovo je izabran dosadašnji Odbor: prof. dr. Stjepan Šćavničar, prof. dr. Katarina Kranjc, prof. dr. Aleksandar Bezjak, dr. Stanko Popović (iz Zagreba), prof. dr. Ljubo Golič, prof. dr. Albert Prodan (iz Ljubljane), prof. dr. Ilija Krstanović, dr. Rajna Herak (iz Beograda), prof. dr. Bela Ribár (Novi Sad). Plenum je zaključio da se XX. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju održi u Sarajevu početkom lipnja 1985. Za delegata Jugoslavenskog centra za kristalografiju na 13. kongresu Međunarodne unije za kristalografiju izabran je prof. dr. Boris Kamenar, a zamjenik mu je dr. Biserka Kojić-Prodić (Zagreb).

13. kongres Međunarodne unije za kristalografiju (IUCr)

Redoviti 13. kongres Unije, koji se održava svake treće godine, održan je u Hamburgu od 9. do 18. kolovoza 1984. Na Kongresu je bilo preko 1500 sudionika iz više od 40 zemalja. Za vrijeme kongresa održano je i zasjedanje Međunarodne unije za kristalografiju. Posebna pažnja posvećena je časopisima što ih izdaje Unija. Idući kongres održat će se u kolovozu 1987. u Perthu, Australija.

Zasjedanje Evropskog kristalografskog komiteta

Pod predsjedavanjem prof. dr. B. Kamenara istovremeno s kongresom Međunarodne unije održano je i zasjedanje Evropskog kristalografskog komiteta. Iduće zasjedanje i Sastanak evropskih kristalografa održat će se rujna 1985. godine u Torinu. Za novog predsjednika Komiteta izabran je akademik K. Łukaszewicz iz Poljske, dok je prof. B. Kamenar kao neporsedno bivši predsjednik izabran za počasnog člana komiteta.

19. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju

Redovita godišnja konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju održana je u Ljubljani, Cankarjev dom, od 31. svibnja do 2. lipnja 1984. Održana su četiri plenarna predavanja: K. Schlögl (Universität, Wien), Axial and planarchiral aromatic molecular structures — useful models for stereochemical research; I. Vicković (Sveučilišni računski centar, Zagreb), Some experiences with direct methods in organic crystal structure determination; K. W. Muir and Lj. Manojlović-Muir (University, Glasgow), Diphosphinomethane complexes of platinum and palladium: molecular structure and reactivity; V. Kaučić (Univerza E. Kardelja, Ljubljana), Chalcogenohalides of the transition metals. Na Konferenciji je održano 49 usmenih znanstvenih priopćenja.

Publikacije

U godini 1984. tiskan je »Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju«, sv. 18 (1983). Godišnjak je tiskan na 80 stranica. Sadrži tri obzorna članka, 49 sažetaka znanstvenih priopćenja i izvještaj o radu 18. plenuma Jugoslavenskog centra za kristalografiju. Svi članci objavljeni u tom svesku Godišnjaka osnivaju se na predavanjima i priopćenjima održanim na 18. konferenciji jugoslavenskog centra za kristalografiju, Plitvice, od 1. do 3. lipnja 1983.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Jugoslavenski centar za kristalografiju je, u okviru znanstvenoistraživačkog programa »Preparacija i struktura istraživanja spojeva posebnih svojstava«, poticao je kristalografska i strukturna istraživanja s obzirom na ovisnosti kemijskih, fizičkih i bioloških svojstava te na kristalnu i molekulsku strukturu. Istraživani su najpovoljniji uvjeti sinteze i kristalizacije, te identifikacija i struktura novih spojeva i materijala.

Članstvo u Centru

Jugoslavenski centar za kristalografiju u god. 1984. okupljao je 157 pojedinačnih članova i 11 učlanjenih radnih organizacija.

ODBOR ZA NARODNI ŽIVOT I OBIČAJE

Rad Odbora za narodni život i običaje odvijao se tijekom 1984. g. u dva pravca. Kao prvo, obavljao se redoviti recenzentski postupak radova koji su stigli za objavljivanje u Zborniku za narodni život i običaje. U 50. knjizi Zbornika objavit će se monografija A. Sekulića, Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca. Za recenzentski postupak ili za otkup za arhiv stiglo je nekoliko novih rukopisa.

Nadalje se rad Odbora odvijao na realizaciji teme »Život i tradicionalna kultura Hrvata«. Radna grupa stručnjaka koja radi na tome zadatku sastajala se radi usklađivanja rada. Do početka 1985. g. očekuju se dogotovljeni rukopisi. Započeo je i rad na prikupljanju likovne i grafičke građe za spomenuto djelo. Voditelj toga programa je akademik Andre Mohorovičić.

Odbor je tijekom 1984. g. djelovao u slijedećem sastavu: Predsjednik akad. Andre Mohorovičić. Članovi Odbora: akademici L. Horvat, E. Pusić i J. Roglić; izvanredni članovi: R. Katičić, M. Peić i N. Reiser; članovi suradnici: B. Belicza, J. Bezić, M. Sironić, A. Vulin i M. Marković (tajnik).

SAVJET ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti navršava 6 godina rada. Savjet je poticao znanstveni i stručni rad svojih članova na području daljinskih istraživanja i fotointerpretacije i popularizirao ove moderne metode u istraživanju naše zemlje.

Djelatnost Savjeta u 1984. g. odvijala je prema planu rada prihvaćenom na 4. redovnom plenumu Savjeta, a 24. travnja 1984. održan je 5. redovni plenum, na kojem je izabran prof. dr. Ante Polšak, izv. član JAZU, za predsjedatelja Savjeta, a izabrana su i ostala tijela Savjeta. Održano je šest sjednica Izvršnog odbora na kojima su se redovno razmatrali tajnički i blagajnički izvještaji, te izvještaji Uredničkog odbora. Na sjednicama je koordinator komisije Savjeta redovno izvještavao Izvršni odbor o znanstvenom i istraživalačkom radu Savjeta, koji se odvijao po komisijama i radnim grupama.

Savjet je organizirao stručna predavanja s područja daljinskih istraživanja, radio na publikaciji »Biltena« kao i na prezentaciji i distribuciji knjige autora Donassy—Oluić—Tomašegović »Daljinska istraživanja u geoznanostima«.

Izvršni odbor vodio je korespondenciju sa srodnim ustanovama u svijetu kao i u našoj zemlji, a članovi Savjeta su sudjelovali u radu znanstvenih skupova i kongresa iz područja daljinskih istraživanja.

Broj članova Savjeta svakim danom se povećava, te danas Savjet ima 31 radnu organizaciju — članicu, sa 145 članova. U 1984. g. učlanjen je u Savjet Vojnotehnički institut iz Beograda.

1. Predavanja

Na 5. redovnom plenumu Savjeta dr. J. Martinović i mr. A. Vranković održali su predavanje: »Primjena fotointerpretacije u izradi karte ekotopa«, a 7. lipnja 1984. g. prof. S. Kristof (Purdue University, Indiana, SAD) održao je na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu u Zagrebu predavanje »LANDSAT-4, tematski kartograf — novi senzor za ispitivanje Zemlje«.

2. Publikacije i članci

Tijekom godine 1984. izdan je Bilten br. 5 posvećen 4. redovnom plenumu Savjeta na kojemu je dr. A. Faber održala predavanje: »Tragovi poljoprivredne djelatnosti u prethistorijsko i antičko doba na zračnim snimcima tla Hrvatske«.

Prof. dr. F. Braum dao je opširan prikaz javnog predavanja Hans Writha iz Akademije znanosti Njemačke Demokratske Republike iz Berlina i Gerharda Nicolaia znanstvenog suradnika »Carla Zeissa« iz Jene.

Tiskan je pregled satelitskih snimaka i magnetskih traka u radnim organizacijama Jugoslavije. U tom broju dan je prikaz o sudjelovanju članova Savjeta na jugoslavenskim i međunarodnim skupovima, te bibliografija radova. Dužnost predsjednika uredničkog odbora »Biltena« Savjeta preuzeo je Milan Tonejec, dipl. inž., a zamjenika doc. dr. Petrica Novosel-Žic.

Na sastanku Uredničkog odbora 14. studenog razrađen je materijal za Bilten br. 6 koji je pripremljen za tisak.

3. Ostali rad

Ostali znanstvenoistraživački rad Savjeta odvijao se po komisijama i radnim grupama:

Komisija za tehnologiju snimanja radila je na pribavljanju sredstava za nabavku opreme za foto-laboratorij prema planu formiranja službe aerosnimanja SR Hrvatske. Zbog teškoća nabave deviza plan se nije realizirao. Izvršeni su pripremni radovi za izdavanje pregledne karte izvedenih aerosnimanja od 1977—1984. godine na području SRH. Članovi Komisije održali su više predavanja na 4. jugoslavenskom savjetovanju o fotogrametriji.

Komisija za geologiju i geofiziku. Različite vrste aerosnimaka i satelitskih skanograma upotrebljavani su pri mnogim istraživanjima kao što su: izrada Osnovne geološke karte SFRJ; naftno-geološka istraživanja; istraživanja mineralnih sirovina; inženjersko-geološka ispitivanja tla; istraživanje podzemnih voda i dr. Više članova te komisije podnijeli su referate na domaćim i međunarodnim skupovima.

Komisija za vegetaciju s ekologijom radila je na različitim zadacima kao npr.: primjena fotointerpretacije u izradi karte ekotopa; istraživanja o primjeni aerosnimaka »pseudokolor« za potrebe zaštite šuma; doprinos fotointerpretacijske analize vegetacijskom istraživanju i kartiranju šumskih zajednica Nacionalnog parka Risnjak.

Komisija za oceanografiju radila je uglavnom na uspostavljanju pismenih kontakata sa srodnim institucijama i stručnjacima iz ove djelatnosti.

Komisija za inženjerstvo i prostorno planiranje radila je na iznalaženju mogućnosti dobivanja aerosnimaka i satelitskih snimaka kao osnove za rad na zadacima.

Komisija za arheologiju radila je na izvršavanju slijedećih zadataka: fortifikacije istarskih gradova; arheološko istraživanje Velebita; topografska studija Danila kod Šibenika i Vučedola. Uz navedeno održano je nekoliko predavanja na stručnim skupovima.

Radna grupa za pedologiju. Njezina djelatnost odvijala se na izradi fotointerpretativne karte pojedinih područja SRH, uz stručna predavanja pojedinih članova.

ZNANSTVENI SAVJET ZA NAFTU

Znanstveni savjet za naftu navršio je tijekom godine 1984. petnaest godina postojanja, te je nakon 15. redovitog plenuma održanog 23. travnja 1984. godine nastavio svoju znanstvenu djelatnost i učvrstio organizacijske oblike svojih sekcija, skupina i odbora.

Povećan je broj individualnih članova u pojedinim sekcijama, pa je krajem godine 1984. bilo u Znanstvenom savjetu za naftu 350 redovitih članova, 154 izvanrednih članova, 17 članova suradnika, 35 inozemnih članova i 16 članova utemeljitelja radnih organizacija.

U Znanstvenom savjetu za naftu okupljeno je ukupno 520 individualnih članova i 16 članova organizacija. Predsjednik Savjeta je akademik *Hrvoje Požar.*

Individualno članstvo djeluje u 5 sekcija po područjima naftne i petrokemijske djelatnosti.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za naftu održao je u godini 1984. pet sjednica na kojima se raspravljalo o radu Savjeta, pojedinih sekcija i odbora. Savjet je potvrđivao izbor novih članova, razmatrao plan rada i njegovo izvršavanje i pripremao plenarno zasjedanje.

Na 15. plenumu inž. Ivan Gjetvaj održao je predavanje pod naslovom »Energetski potencijal Podravine«.

I. sekcija (za primjenu geologije, geofizike i geokemije)

U Sekciji djeluje: 134 redovita člana, 69 izvanrednih članova i 10 članova suradnika — ukupno 213 članova. Pročelnik Sekcije je *dr. Marko Šparica.*

U okviru plana za 1984. godinu Sekcija je organizirala radni sastanak na temu: »Geološka problematika uljnih glinaca i bituminoznih stijena Jugoslavije«. Ovim sastankom željela se prikazati znanstvenoj i stručnoj javnosti kompleksna geološka problematika ovih pojava na području Jugoslavije, metodološki pristup istraživanjima i upozoriti na gospodarsko vrednovanje tih stijena. Prezentirani referati (bilo ih je šest), diskusije o referatima, te opća diskusija na temu »O pitanjima geneze bitumena u Dinaridima« bili su sadržajni i uglavnom su ispunili očekivanja organizatora ovog sastanka i prisutnih članova Sekcije.

Tijekom 1984. godine započet je rad na prikupljanju podataka za izradu Bibliografije znanstvenih i stručnih radova članova Sekcije.

Radna grupa formirana od strane Upravnog odbora Sekcije izradila je prijedlog plana rada Sekcije za iduće, dugoročnije, razdoblje.

II. sekcija (za naftno rudarstvo)

U Sekciji djeluje 47 redovitih i 40 izvanrednih članova — ukupno 87 članova. Pročelnik Sekcije je *Josip Sečen.*

Održan je radni sastanak u prostorijama Jugoslavenske akademije pod naslovom »Aktualni problemi istraživanja i proizvodnje plina iz dubokih ležišta«, na kojem su održana 4 referata.

Suradnja u organizaciji radnog sastanka međusekcijskog odbora za geotermiku pod naslovom »Geološke, hidrodinamičke i termodinamičke karakteristike nalazište geotermičke energije u jugoslavenskom dijelu Panonskog bazena« na kojem su 21. XII. 1983. održana 3 referata.

Sudjelovanje u izradi studije za Opće udruženje organizacija naftne privrede Jugoslavije pod nazivom »Dokumentacija naftne privrede Jugoslavije«.

Ponovno je pokrenuta akcija tiskanja referata s radnog sastanka »Mogućnosti povećanja iscrpka naftnih ležišta u SR Hrvatskoj«.

Aktivno sudjelovanje dijela članstva u organizaciji seminara o plinskoj tehnologiji na morskim prostranstvima, koji je održan od 8. do 12. listopada u Dubrovniku u organizaciji Economic Commision for Europe, Committee on Gas.

III. sekcija (za preradu i primjenu nafte)

U Sekciji djeluje 76 redovitih, 16 izvanrednih i 6 članova suradnika — ukupno 98 članova. Pročelnik Sekcije je *F. Šef.*

Rad Sekcije odvijao se na sjednici Sekcije, radnim sastancima i na javnim stručnim skupovima, te angažiranjem članova na konkretnom stručnom radu. Održana je jedna sjednica Sekcije na kojoj je, osim rješavanja tekućih pitanja, održano prigodno predavanje »Ispitivanje katalizatora za FCC« (N. Grbenić).

Članovi Sekcije su bili aktivni na »Jugomi 84« i na »Jugoslavenskom simpoziju o bitumenu i asfaltu«.

Skup »Jugoma 84« bio je održan u litopadu 1984. u Zadru, i na njemu je 11 članova sudjelovalo s referatima.

Simpozij o bitumenu je održan u listopadu u Poreču i na njemu je sudjelovalo 14 članova Savjeta s referatima. Ukupno je izneseno 35 referata iz ovih područja:

— Proizvodnja bitumena — kemijski sastav i fizikalna svojstva,
— Prirodni asfalti i bituminozni škriljci,
— Projektiranja i svojstva asfaltnih mješavina,
— Proizvodnja i održavanje asfaltnih kolovoza.

Prije održavanja Simpozija tiskan je Zbornik i podijeljen svim sudionicima. Članovi Savjeta radili su na studiji o problematici proizvodnje, distribucije i potrošnje ukapljenog plina. Rad je bio usporen zbog teškoća u vezi s procjenom raspoloživosti nafte u razdoblju 1985—1990. godine. Studija je sada pred završetkom.

IV. sekcija (za petrokemiju)

U Sekciji djeluje 60 redovnih članova i 9 izvanrednih — ukupno 69 članova. Pročelnik Sekcije je *Zorica Veksli.*

Predavanja stranih stručnjaka:

— Prof. *Anton Peterlin,* U. S. Department of Commerce, National Bureau of Standards, Washington, D. C., SAD, »Time dependence of the mechanical properties of polymers«, travanj.

— Prof. *Nicolas Spassky,* Université Pierre et Marie Curie, Laboratoire de Chimie Macromoleculaire, Paris, »Recent results in the field of ring-opening polymerization of racemic and optically active three four-membered heterocycles«, listopad.

U svibnju je održan kolokvij »Korištenje C_3 i C_4 frakcije u petrokemijskoj industriji« s ovim uvodnim izlaganjima:

— *S. Jurjašević,* Petrokemijske sirovine na osnovi C_3—C_4 frakcije.
— *M. Bravar,* Kemikalije i intermedijeri na osnovi C_3—C_4 frakcije.
— *D. Fleš,* Propilen kao ishodni olefin za proizvodnju polimera.
— *Z. Janović,* Polimeri na osnovi butadiena.

Moderator: B. Prohaska.

Za kolokvij su bili prethodno pripremljeni sažeci izlaganja.

Sekcija je preko svojih predstavnika sudjelovala na nekoliko skupova s referatima:

— 8. jugoslavenski simpozij za kemijo in tehnologijo makromolekul, Bled, travanj 1984.
— 3. jugoslavensko savjetovanje o dugoročnom razvoju kemijske industrije, Dubrovnik, svibanj 1984.
— »Ružičkini dani«, Borovo—Vukovar, svibanj 1984.
— 13. međunarodni simpozij iz područja plastike i gume, Sarajevo, studeni, 1984.
— Savjetovanje u organizaciji Društva plastičara i gumaraca.

Suradnja Sekcije sa SKTH i HKD (Sekcija za makromolekule) i DPG. Suradnja s ostalim srodnim društvima u zemlji.

V. sekcija (za ekonomiku naftne privrede)

U Sekciji djeluju 33 redovita člana, 20 izvanrednih i 1 član suradnik — ukupno 56 članova. Pročelnik Sekcije je *Ante Lešić.*

U okviru predviđenih aktivnosti za 1984. godinu, Sekcija za ekonomiku naftne privrede Znanstvenog savjeta za naftu organizirala je:

— predavanje i raspravu o 11. Svjetskom kongresu za naftu i 12. Svjetskoj konferenciji o energiji.
Predavanje i rasprava održani su 14. lipnja 1984. godine u Zagrebu a predavači su bili dr. Ifet Ibrahimpašić, mr. Stjepan Lisjak i Zlatko Hill.
— Okrugli stol na temu: »Tehno-ekonomski aspekti rafinerijskih cijena«.

Okrugli stol je je održan u Zagrebu 28. ožujka 1984. godine, a uvodno izlaganje održao je Zlatko Hill.

Tijekom 1984. godine dio članova Sekcije sudjelovao je u dovršenju rada: »Statistika naftne privrede Jugoslavije«.

Dio članova javljao se svojim radovima u stručnoj periodici, tisku i na raznim stručnim skupovima.

* * *

U 1984. godini Uredrički odbor sastao se dva puta (30. V. 1984. i 12. VI. 1984). Osim već tradicionalne suradnje s časopisom »Nafta« u ovoj godini ostvarena je suradnja i s časopisom »Građevinar«. Tako je u ovoj godini izašla publikacija (redovita) serije C, knjiga 8, »Zbornik radova 3. jugoslavenskog simpozija o bitumenu i asfaltu«, Poreč 1984, Znanstveni savjet za naftu JAZU, Zagreb 1984 (Format A4, stranica 264), koja sadržava radove tiskane u suplementu 9, 36. godište časopisa »Građevinar«. Osim poslova vezanih za navedeno izdanje, Uredrički odbor je na svom sastanku pripremio prijedlog za izdanje Bibliografije Znanstvenog savjeta za naftu u povodu godišnjice osnivanja. Taj prijedlog Izvršni odbor Znanstvenog savjeta nije prihvatio.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ZAŠTITU PRIRODE

U godini 1984. održan je jedan sastanak na kojem je razmatran problem potapanja kanjona rijeke Tare i zauzet stav da se podrži nastojanje za očuvanje tog kanjona.

Predloženi su članovi Savjeta u različita društvena tijela koja se bave zaštitom prirode, te je polovicom ove godine izabran novi predsjednik Savjeta nakon zahvale akademika J. Roglića na dužnost predsjednika zbog bolesti.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POMORSTVO

Dana 22. ožujka 1984. održan je II. redoviti plenum, na kojem su podneseni izvještaji o radu Znanstvenog savjeta u razdoblju od I. do II. redovitog plenuma, izvještaj Nadzornog odbora, prijedlog programa i plana rada Savjeta do III. redovitog plenuma, čije je održavanje predviđeno 20. ožujka 1985. i financijski plan za razdoblje do III. redovitog plenuma. Plenum je prije navedene izvještaje raspravio i prihvatio.

Tijekom rada Plenuma redovni suradnik Savjeta Ljubomir Jeftić podnio je zapaženo izlaganje o mediteranskom akcionom planu i o njegovu provođenju u Jadranu.

Na drugom redovitom plenumu sudjelovao je velik broj redovnih i izvanrednih suradnika Savjeta, pozvani gosti i članovi Akademije na čelu s glavnim tajnikom akademikom Hrvojem Požarom.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za pomorstvo: predsjednik akademik Vladislav Brajković, potpredsjednici Ivo Vrandečić, dipl. inž., admiral Bogdan Pecotić, tajnik prof. dr. Zlatko Winkler, delegirani članovi od strane Predsjedništva JAZU: prof. dr. Vladimir Matković, prof. dr. Dragovan Šepić, prof. dr. Vladimir Ibler, pročelnici sekcija: dr. Drago Crnković, pročelnik I. sekcije za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva, prof. dr. Ivo Grabovac, pročelnik II. sekcije za društvenoznanstvene aspekte pomorstva, dr. Ladislav Zobundžija, pročelnik III. sekcije za luke, dr. Jozo Lovrić, pročelnik IV. sekcije za brodarstvo, prof. dr. Želimir Sladoljev, pročelnik V. sekcije za brodogradnju, Josip Tolja, dipl. inž., pročelnik VI. sekcije za morsku tehnologiju.

U 1984. održane su 4 sjednice Izvršnog odbora 23. II, 14. VI, 20. IX. i 6. XII. 1984. Na sjednicama Izvršnog odbora raspravljana su pitanja predviđena dnevnim redom i o njima donesene odgovarajuće odluke.

U ovoj fazi djelovanja Znanstveni savjet je posebnu pozornost poklonio organiziranju savjetovanja o aktualnim temama iz područja pomorstva. Izvršni odbor dao je suglasnost za održavanje ovih savjetovanja:

— savjetovanje na temu: »Problematika procjene opasnosti od štetnih tvari u Jadranu«, koji će se održati 20. i 21. ožujka 1985. u povodu održavanja III. redovitog plenuma 20. ožujka 1985;

— savjetovanje na temu: »Međunarodnopravni aspekti plovidbenih putova u Jadranu«, koje će se održati u prvom polugodištu 1985;

— savjetovanje na temu: »Potrebe i interes Slavonije i Baranje za bolje pomorsko povezivanje Podunavlja s Jadranom«, koje će se održati 15. i 16. svibnja 1985;

— kolokvij na temu: »Visokoškolsko obrazovanje u području inženjerstva morske tehnologije«, koje će se održati u IV. kvartalu 1985.

Izvršni odbor raspravljao je i odobrio plan i program rada Savjeta odnosno pojedinih sekcija za razdoblje od III. do IV. plenuma. Radi proširenja djelatnosti Znanstvenog savjeta i obuhvaćanja većeg broja stručnjaka i znanstvenih radnika Izvršni odbor potvrdio je na sjednici u prosincu 1984. prijedloge Uprava sekcija za izbor novih redovnih i izvanrednih suradnika ostvarujući time svoju odluku da se potvrđivanje izbora novih suradnika izvrši jedanput godišnje, i to u prosincu svake godine.

Na sjednici Izvršnog odbora dana 6. XII. 1984. utvrđen je dnevni red III. redovitog plenuma koji će se održati dana 20. ožujka 1985. Radna tema redovitog plenuma nosi naslov »Turizam — značajan faktor društveno-ekonomskog razvoja obale i jadranskih otoka Jugoslavije«. Izlaganje o navedenoj temi održat će prof. dr. Neda Andrić, redoviti suradnik Znanstvenog savjeta za pomorstvo u II. sekciji za društveno-znanstvene aspekte pomorstva. Istog dana u 16.30 sati započet će savjetovanje na temu: »Problematika procjene opasnosti od štetnih tvari u Jadranu«.

Izvršni odbor razmotrio je odgovore organizacija udruženog rada privrednih i društvenih djelatnosti na pozive Znanstvenog savjeta da postanu članovi utemeljitelji i da odrede svoje predstavnike koji će ih zastupati u Plenumu Savjeta.

Izvršni odbor potvrdio je ove članove utemeljitelje: Brodogradilište »Viktor Lenac«, Rijeka; Titovo brodogradilište Kraljevica; Brodogradilište »Jozo Lozovina — Mosor«, Trogir; Jugoslavenska tankerska plovidba, Zadar; Jadranska linijska plovidba, Rijeka; RO Luka Rijeka; RO Vulkan, Rijeka; Ekonomski institut, Zagreb; Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb; Institut za zemlje u razvoju, Zagreb; Rijeka-projekt, Rijeka; Vojnopomorska oblast, Split; Jadroagent, Rijeka; Riječka banka, Rijeka; Jugoslavenska banka za međunarodnu ekonomsku suradnju, Beograd; Sveučilište u Zagrebu; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Fakultet političkih nauka Sveučilišta u Zagrebu; Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu; Sveučilište u Splitu; Pravni fakultet Sveučilišta »Vladimir Bakarić« u Rijeci.

Na sjednici 20. 9. 1984. Izvršni odbor razmatrao je mogućnost organiziranja savjetovanja na temu »Znanost i znanstvena djelatnost u ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvoja pomorstva do 2000. godine« (radni naslov).

Rasprava o prije spomenutom pitanju polazila je od načela koja su istaknuta u čl. 2. Pravilnika o organizaciji i radu Znanstvenog savjeta, u kojem se utvrđuje da je zadatak Savjeta poticanje, unapređivanje, koordiniranje, pomaganje i organiziranje znanstvenih i stručnih istraživanja koja se odnose na pomorstvo, i u čl. 4. spomenutog Pravilnika da će Savjet izvršavati svoje zadatke razvijanjem suradnje i koordiniranjem znanstvenog rada i organiziranjem simpozija, savjetovanja i sličnih oblika znanstvenih skupova radi razmatranja značajnih i aktualnih pitanja iz područja pomorstva.

Sabor SRH donio je odluku o pripremanju i donošenju dugoročnog plana SR Hrvatske za razdoblje do 1995. i do 2000. godine pa je izrađen projekt znanstvene osnove dugoročnog razvoja.

U spomenutim materijalima i u drugim planskim dokumentima obrađena su pitanja razvoja pomorstva kao i načelna pitanja uloge znanosti i znanstvene djelatnosti u ostvarivanju ciljeva razvoja.

Izvršni odbor je ocijenio da je organiziranje spomenutog savjetovanja veoma aktualno jer će ono omogućiti provjeru, na znanstvenim osnovama, već utvrđenih ciljeva razvoja pomorstva i uspostavljanje koordinacije znanstvene djelatnosti u smjeru ostvarivanja ciljeva razvoja pomorstva u nas. Imajući ovo na umu Izvršni odbor je donio odluku o formiranju Radne grupe sastavljene od pročelnika sekcija i tajnika Savjeta sa zadatkom izrade prijedloga programa i organizacije savjetovanja.

Radna grupa održala je svoju prvu sjednicu 22. XI. 1984. i uz sudjelovanje i pomoć predsjednika Savjeta akademika Brajkovića pripremila prijedlog za sjednicu Izvršnog odbora 6. XII. 1984. Tijekom rasprave Radna grupa je utvrdila opravdanost organiziranja spomenutog savjetovanja i predložila da se program kao i organizacija savjetovanja razrade na jugoslavenskoj razini. Iz toga slijedi potreba uske suradnje s akademijama i znanstvenim ustanovama SR Slovenije i SR Crne Gore.

Na sjednici Izvršnog odbora, koja je održana 6. XII. 1984, donesena je odluka o formiranju Odbora za jadranski turizam koji će djelovati unutar II. sekcije za društveno-znanstvene aspekte pomorstva. Za predsjednicu ovog Odbora Uprava II. sekcije predložila je prof. dr. Nedu Andrić, redovnog suradnika Savjeta kao i devet novih suradnika kao članova Odbora, koji je izbor Izvršni odbor potvrdio.

U vezi sa sazivanjem III. redovnog plenuma Izvršni odbor je donio odluku da se uz poziv za ovaj Plenum priloži publikacija koja bi osim sažete informacije o radu Savjeta i pojedinih sekcija sadržavala popis redovnih i izvanrednih suradnika i predstavnika članova utemeljitelja. Za izradu te publikacije Izvršni odbor je zadužio tajnika Savjeta.

I. sekcija za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju: 24 redovna i 3 izvanredna suradnika, ukupno 27 suradnika. Pročelnik Sekcije: dr. Drago Crnković.

S obzirom na dislokaciju suradnika djelatnost Sekcije odvija se u tri grupe, i to: u Rovinju u Centru za istraživanje mora Instituta »R. Bošković«, u Splitu u Institutu za oceanografiju i ribarstvo i u Zagrebu u Centru za istraživanje mora Instituta »R. Bošković«.

Voditelji grupa održavali su kontakte s pročelnikom Sekcije. U izvještajnom razdoblju pročelnik i suradnici Sekcije bili su angažirani na pripremama za održavanje savjetovanja na temu »Problematika procjene opasnosti od štetnih tvari u Jadranu« za koje je otposlana prva obavijest na 500 adresa. Kao opravdanje za održavanje toga savjetovanja može se navesti činjenica da je u posljednjih petnaestak godina održan veći broj znanstvenih skupova, među njima i međunarodnih, na kojima su se razmatrala pitanja zaštite čovjekova okoliša i problematika bioloških resursa u našem dijelu Jadrana. Međutim, toksikološka problematika nije do danas bila cjelovitije sagledavana. Svrha ovog savjetovanja je da se u uvodnim referatima, koreferatima i u raspravi sintetiziraju sve dosadašnje spoznaje o količini štetnih tvari koje se unose odnosno koje se dopušta unositi u more, njihovu utjecaju na pojedine biljne i životinjske vrste i ekosustave, te sagledaju napori koji su poduzimani i da se utvrdi ono što treba još poduzimati za zaštitu integriteta spomenutih morskih ekosustava i pojedinih vrsta jer se to

u krajnim konzekvencijama odnosi i na zaštitu čovjeka. Spomenuto savjetovanje održat će se u povodu III. redovnog plenuma Znanstvenog savjeta za pomorstvo u ožujku 1985.

Pripreme za savjetovanje odnosile su se na izbor pozvanih referenata i utvrđivanje tema referata kojih je predviđeno osam. Za pripreme Savjetovanja formiran je Organizacijski odbor, sastavljen od pročelnika i suradnika Sekcije.

II. sekcija za društveno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju: 22 redovna i 5 izvanrednih suradnika, ukupno 27 suradnika. Pročelnik Sekcije: prof. dr. Ivo Grabovac.

Održane su tri sjednice Uprave Sekcije: 14. svibnja, 10. rujna i 5. studenog 1984. Uprava Sekcije predložila je Izvršnom odboru organiziranje savjetovanja na temu »Međunarodnopravni aspekti plovidbenih putova u Jadranu« u suradnji sa Savezom društava za proučavanje i unapređivanje pomorstva Jugoslavije.

Na temelju prethodnih rasprava na Izvršnom odboru i Upravi Sekcije pristupilo se unutar Sekcije formiranju Odbora za jadranski turizam. Uprava Sekcije je predložila za predsjednicu ovog Odbora prof. dr. Nedu Andrić i devet novih suradnika za članove Odbora.

U Zagrebu je 22. i 23. ožujka 1984. godine, u suradnji sa Savezom društava za proučavanje i unapređivanje pomorstva Jugoslavije, održano Savjetovanje o položaju, pravima i interesima Jugoslavije koji nastaju iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (1982). Bilo je podneseno šest referata. Referati su se prethodno tiskali u Pomorskom zborniku 21, Rijeka 1983. Separati su pravovremeno dostavljeni na oko 250 adresa. Zaključci sa Savjetovanja, koje je u sklopu rada posebnog Odbora za zaključke izradio prof. dr. B. Vukas, tiskani su u Pomorskom zborniku 22, Rijeka 1984.

Savjetovanju je prisustvovalo oko 80 sudionika. U radu su sudjelovali poznati znanstvenici i stručnjaci na području prava mora, pomorskog prava, predstavnici ratne mornarice, organa uprave odnosno Saveznog sekretarijata za vanjske poslove, pomorske privrede, a bila je zapažena i rasprava znanstvenika i stručnjaka iz drugih disciplina u vezi s problematikom zaštite morskog okoliša.

III. sekcija za luke

U Sekciji djeluju: 11 redovnih i 16 izvanrednih suradnika, ukupno 27 suradnika. Pročelnik Sekcije: dr. Ladislav Zobundžija.

Sekcija je u 1984. održala 4 sjednice od kojih su neke bile zajedničke s organizacijskim odborom Savjetovanja »Potrebe i interes Slavonije i Baranje za bolje prometno povezivanje Podunavlja s Jadranom«.

Završeno je tiskanje Zbornika radova Savjetovanja »Značenje riječkog pravca kao veze Jadrana s unutrašnjošću Jugoslavije i Evrope«.

IV. sekcija za brodarstvo

U Sekciji djeluju: 13 redovnih i 10 izvanrednih suradnika, ukupno 23 suradnika. Pročelnik Sekcije: dr. Jozo Lovrić.

Prema planu rada za 1984. Sekcija je trebala u prvom polugodištu 1984. organizirati koordinacijsko savjetovanje za dodirna područja koja obrađuje ova sekcija, Sekcija za brodarstvo i Sekcija za morsku tehnologiju. Spomenuto Savjetovanje nije održano, a i drugih djelatnosti nije bilo.

V. sekcija za brodogradnju

U Sekciji djeluju: 31 redovni i 5 izvanrednih suradnika, ukupno 36 suradnika. Pročelnik Sekcije: prof. dr. Želimir Sladoljev.

Uprava Sekcije povremeno je održavala sjednice prema potrebi rješavanja aktualnih pitanja. Zbog dislociranosti suradnika bilo je otežano komuniciranje, što se nadoknađivalo pismenim putem.

Rad Sekcije se uglavnom usmjerio na organizaciju i održavanje stručnih predavanja u Zagrebu, koja su održali suradnici dr. Boris Anzulović, dr. Želimir Sladojev, mr. Ljubomir Beara, Ante Gamulin i Ante Mladineo pod zajedničkim naslovom »Brodogradilišta i neka iskustva u gradnji pomorskih konstrukcija«.

U proteklom razdoblju umro je redovni suradnik prof. dr. h. c. Stanko Šilović, pa su suradnici Sekcije sudjelovali na komemoraciji koja je tim povodom održana na Fakultetu za strojarstvo i brodogradnju u Zagrebu.

Djelatnost Sekcije odvijala se uglavnom u okviru predviđenog programa rada u 1984.

VI. sekcija za morsku tehnologiju

U Sekciji djeluje: 25 redovnih suradnika. Pročelnik Sekcije: Josip Tolja, dipl. inž.

Uprava Sekcije povremeno je održavala sjednice prema potrebi rješavanja aktualnih pitanja.

Djelatnost Sekcije bila je usmjerena na pripreme oko organiziranja kolokvija na temu »Visokoškolsko obrazovanje u području inženjerstva morske tehnologije«, koji će se održati u 1985.

U skladu sa zaključcima II. savjetovanja o morskoj tehnologiji održanog u Opatiji u studenom 1983. održana je u Rijeci u listopadu 1984. uspješna stručna rasprava o programu suradnje talijanske firme Micoperi i Brodogradilišta »Viktor Lenac«.

Uredički odbor

Članovi su Uredničkog odbora: dr. Adam Benović (Dubrovnik), prof. dr. Branko Bonefačić (Rijeka), Anđelko Kalpić, kapetan bojnog broda (Beograd), dr. Tamara Vučetić (Split), prof. dr. Budislav Vukas — predsjednik (Zagreb).

Uredički odbor u ovoj godini nije održao niti jednu sjednicu, već su se njegovi članovi o radu dogovarali pismenim putem. Razlog je tome što se izdavačka djelatnost Savjeta u ovom početnom razdoblju njegova rada svela na pripremanje jednog zbornika radova sa savjetovanja, pri čemu je najveći dio posla izvršio poseban redakcijski odbor toga savjetovanja.

U godini 1984. tek su počeli sazrijevati uvjeti za sustavniju izdavačku djelatnost Savjeta. Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti Savjeta usvojen je na njegovu II. redovnom plenumu, 22. ožujka 1984, a u tisak je predana i prva redovna publikacija: Zbornik radova sa Savjetovanja »Značenje riječkog pravca kao veze

Jadrana s unutrašnjošću Jugoslavije«, održano u Opatiji, 20. do 22. listopada 1983. Referati za Savjetovanje o položaju, pravima i interesima Jugoslavije koji nastaju iz Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (1982), održanog uz II. redoviti plenum, objavljeni su u Pomorskom zborniku (knjiga 21), a zaključci s tog Savjetovanja u Pomorskom zborniku (knjiga 22).

Izvršni odbor Savjeta, u čijem radu sudjeluje i urednik, odlučio je da se pristupi i pripremanju posebnih publikacija, ako to financijske mogućnosti budu dopuštale i ako predložene publikacije budu udovoljavale uvjetima iz Pravilnika. U tom smislu podržan je prijedlog urednika da se prihvati inicijativa članova jugoslavenske delegacije na III. konferenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora da pripreme zbornik materijala o našem sudjelovanju na toj konferenciji. Profesor Vladimir Ibler već je pripremio sinopsis toga rada, a priloge bi za njega dali članovi delegacije: S. Alfirević, B. Bohte, V. Ibler, S. Novaković, Z. Perišić, A. Vratuša i B. Vukas.

Izvršni odbor je prihvatio molbu profesora Davorina Rudolfa da njegova knjiga o međunarodnom pravu mora dobije pokroviteljstvo Znanstvenog savjeta za pomorstvo i da uđe među izdanja Savjeta. S tom odlukom naknadno se suglasio i odgovarajući razred Akademije.

BULLETIN SCIENTIFIQUE — CENTRALNA REDAKCIJA

1. U 1984. godini nastavljeno je redovito izlaženje časopisa. Tiskani su ovi svesci Bulletina scientifique:

Sekcija A: Vol. 28, sv. 7—12 (1983) + Index za 1983.
Vol. 29, sv. 1—6 (1984)

Sekcija B: Vol. 19, sv. 7—12 (1983) + Index za 1983.
Vol. 20, sv. 1—6 (1984)

Iz prethodnog se pregleda vidi da je u potpunosti izvršen predviđeni plan rada od 4 volumena godišnje posebno za svaku sekciju, odnosno 12 svezaka za svaku ediciju. Ovakva je ažurnost plod kontinuiranog rada u republičkim i pokrajinskim redakcijama akademija i dobre suradnje s Centralnom redakcijom. U nastojanju da se u Bulletinu scientifique prikazuju samo znanstveni članci i monografije, što je prvi kriterij u uređivačkoj politici Centralne redakcije, ima još pokatkad problema, ali se svako pitanje rješava dogovorno.

2. U objavljena 24 sveska Bulletina scientifique nalazi se 1865 sažetaka iz publikacija svih republika i pokrajina i 2 indeksa gdje su podaci razvrstani po autorima i po UDK.

3. Sada se pojavljuju dva osnovna problema u uređivanju i referiranju BS, i to: A) neravnomjernost broja apstrakata iz pojedinih republika i pokrajina i B) diskontinuitet u referiranju pojedinih časopisa.

A) Neravnomjernost dolazi otuda što redakcije ne šalju apstrakte kontinuirano nego na mahove. Priređivanje rukopisa za tisak složen je proces vezan za rokove. Princip je rada takav da se najprije obrađuju svi materijali izvan SR Hrvatske. Kad se to obradi, dopunjuje se rukopis s apstraktima iz SR Hrvatske

koji se već nalaze u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu jer je ta ustanova (a ne pojedinci) zadužena i za obradu apstrakata iz SR Hrvatske. Prema tome, pripremajući za tisak rukopis pojedinog toma BS, Centralnoj redakciji uvijek stoje na dispoziciji apstrakti iz SR Hrvatske kojima dopunjava rukopis da bi se dobilo predviđeni broj apstrakata, potrebnih za jedan svezak. Budući da zbog povećanih tiskarskih troškova BS izlazi od prošle godine u dva šesterobroja (a ne u tri četverobroja), razmak se »čekanja« od prispjeća apstrakata do objavljivanja sada povećao. Osim toga valja reći da su pojedine redakcije veoma ažurne, a druge nisu pa se događa da pošalju apstrakte iz časopisa za godišta koja su već bila obrađena te tako odgađaju objavljivanje novopridošlog materijala. Sve to dovodi do neujednačenosti. Bilo bi dobro kad bi sve redakcije slale materijal kontinuirano, i to ono što je objavljeno samo u znanstvenim časopisima u protekloj godini.

B) Redovitost referiranja časopisa u razdoblju 1980—1983. pokazuje slijedeća tablica izrađena u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu, koji već nekoliko godina radi na kompletnom uređenju Bulletina scientifique.

Časopisi iz SR/SAP	Broj časopisa u BS (A + B) ukupno (od toga novi u 1983)	Redovitost izlaženja			
		4 god.	3 god.	2 god.	1 god. %
BiH	13 (3)	—	1	5	7 (54%)
Crna Gora	19 (1)	3	1	3	12 (63%)
Hrvatska[a]	126 (17)	36	19	25	46 (36%)
Kosovo	2 (—)	∅	1	1	—
Makedonija	14 (2)	—	2	2	10 (71%)
Slovenija	18 (1)	—	6	2	10 (55%)
Srbija	78 (18)[c]	∅	5	19	54 (69%)
Vojvodina[b]	18 (16)	∅	∅	1	17 (94%)
Ukupno %	288 (58)[d] (20)	39[e] (14)	35 (12)	58 (20)	156 [f] (54)

[a] U pogledu redovitosti referiranja, stanje u sekciji A bitno se razlikuje od stanja u sekciji B: — od ukupno 61 časopisa u sekciji A, redovito je kroz 4 godine referirano 29 časopisa (48%), dok u sekciji B svega 11%, — prirast novih časopisa u 1983. također je različit; u sekciji A — 5 novih (8%), u B — 12 novih (18%).

[b] Vojvodina sudjeluje u sekciji A od 1982, a u sekciji B tek od 1983. Zato su u rubrikama 4 i 3 godine oznake ∅; isto vrijedi i za Kosovo i Srbiju.

[c] Najveće pristizanje novih časopisa — 23%.

[d] Ukupan prirast časopisa u 1983. vrlo je visok (20%). Osim te činjenice valja istaći da su od 58 novih časopisa samo 4 od njih financirana od SZNJ (3 iz Srbije, 1 iz Vojvodine).

[e] Potpuno redovito referiraju se, uz časopise iz Hrvatske, samo još 3 časopisa iz Crne Gore.

[f] Visoki postotak časopisa koje se u BS pojavljuju samo jednom nedvojbeno govori o stihijnosti u pristizanju materijala. Iako stanje u Vojvodini uzrokuje porast u podatku za ukupan uzorak, taj utjecaj ipak nije bitan: bez Vojvodine dobivamo 51% (umjesto 54%).

4. Rad na podizanju kvalitete našega časopisa doveo je BS na razinu onih koji služe kao diseminatori informacija za svjetske sekundarne službe. Tako je je npr., koliko nam je dosad poznato, sekundarni časopis »Art and Archeology Technical Abstracts« počeo direktno preuzimati sažetke objavljene u Bulletinu scientifique, a nastavlja se suradnja i sa »R. R. Bowker Company«, koja u New Yorku izdaje »Ulrich's International Periodicals Directory«. Valja se nadati da će takvih primjera biti sve više.

5. U toku je redovita godišnja revizija i ažuriranje adresara. Zbog boljeg pregleda cijeli je adresar upisan u kompjutor. Osobita se pažnja poklanja inozemnim korisnicima jer veliko povišenje poštarine za inozemstvo znatno opterećuje financiranje BS.

6. Financiranje je BS postavljeno tako da ne bi trebalo smetati kontinuiranom radu ukoliko se sudionici drže dogovorenih obveza. Činjenica je, međutim, da sve jugoslavenske akademije ispunjavaju svoje financijske obveze, ali Savez zajednica za nauku Jugoslavije, kao sufinancijer, neprestano kasni s dotacijama. Tako teškoće stvara i neredovito isplaćivanje već odobrenih sredstava. Za godinu 1983. bilo je odobreno 1.277.535,00 dinara, a do danas je još nepodmireno 318.004,00 dinara. Za godinu 1984. traženo je 1.650.000,00 dinara, a dosad je isplaćeno samo 638.768,00 dinara. Kako se sredstvima Saveza zajednica za nauku Jugoslavije podmiruju tiskarski troškovi, to je ova stavka uvijek u deficitu.

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE AKADEMIJE

GLIPTOTEKA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Gliptoteka je radna jedinica Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U fundusu Gliptoteke nalazile su se u 1984. godini: zbirka antičke skulpture, zbirka srednjeg vijeka, galerija kopija fresaka i zbirka moderne skulpture (19. i 20. stoljeće). Te zbirke bile su otvorene za javnost, dok zbirka romaničke skulpture srednjeg vijeka nije bila otvorena zato što njezine prostore zaprema Znanstvena knjižara »Mladost«. Zbog manjka financijskih sredstava nisu bile otvorene ni zbirka crteža ni numizmatička zbirka.

Gliptoteka, od listopada 1984. godine, ima 14 zaposlenih, i to: dva muzejska savjetnika, od kojih je jedan v. d. upravitelj Gliptoteke, jednog višeg kustosa, tri kustosa, dva restauratora preparatora, od kojih je jedan pripravnik, jednog muzejskog tehničara, jednog stolara, dva pomoćna radnika, jednog pomoćnog službenika i jednu spremačicu.

Stručna i znanstvena djelatnost

Stručna i znanstvena djelatnost Gliptoteke odvijala se u samostalnom radu stručnjaka.

Muzejski savjetnik mr. Ana Adamec radila je u povodu jubileja 100. obljetnice rođenja Ivana Meštrovića na pripremi izložbe u Galeriji SANU (18. VII — 29. VIII. 1984). Za tu prigodu izvršila je izbor djela i autor je teksta u katalogu. Osim tog opsežnog posla do 15. IX. 1984. bila je na dužnosti upravitelja Gliptoteke, te je vodila brigu o svim potrebnim organizacijskim poslovima. Radila je i na realizaciji izložbe Tomislava Hruškovca i ostalim poslovima Gliptoteke.

Viši kustos Mirjana Sakač radila je za izložbu grbova starih primorskih i dalmatinskih gradova. Izvršila je izbor materijala, razradila koncepciju za plakat, katalog i postavu. Također je organizirala fotografsko snimanje materijala za izložbu, a rad na tekstu kataloga je u toku. Istovremeno je radila na reviziji fundusa zbirke antičke skulpture, zbirke srednjeg vijeka, zbirke stećaka i galerije kopija fresaka. Rad je završen. Za izložbu na »Interliberu« u Zagrebačkom velesajmu izvršila je izbor skulptura i napisala popratni tekst.

Kustos Vesna Mažuran-Subotić radila je na kategorizaciji moderne zbirke (B i C) i na reviziji skulpture 19. i 20. stoljeća. Rad na reviziji je dovršen i prema inventarnim knjigama revidirano je 2512 izložaka. Istovremeno je radila na sređivanju arhiva kipara zbirke moderne i suvremene skulpture. Organizirala je i vodila predavanja o kiparskim tehnikama s demonstracijama procesa rada. Održano je i predavanje: »Budistička pećinska skulptura Kine«.

Kustos Božena Kličinović dovršava poslove vezane za izložbu Ive Lozice. Priredila je tekst o Vojti Branišu, te radi na zajedničkom pravilniku Gliptoteke. Radila je i na katalogizaciji djela Tomislava Hruškovca.

Kustos Lida Roje-Depolo radila je na kategorizaciji moderne zbirke i djelomice na reviziji fundusa zbirke antičke i srednjovjekovne skulpture.

Izložbena djelatnost

Za jubilej stote obljetnice rođenja Ivana Meštrovića priređena je izložba odabranih skulptura (46) u Galeriji SANU, Beograd (18. VII — 29. VII. 1984). Budući da je kipar Ivan Meštrović bio član i JAZU i SANU, bio je to povod da se ovom manifestacijom ostvari suradnja Galerije SANU i Gliptoteke JAZU. Doprinos Gliptoteke bio je u posudbi skulptura (24), dok su ostale skulpture posuđene iz fundusa Narodnog muzeja — Beograd (22). Gliptoteka je snosila troškove transporta (pakiranje, pratnja skulptura i osiguranje). Postavu izložbe načinila je voditeljica Galerije SANU prof. Gordana Harašić, a izbor djela A. Adamec. Uz izložbu je publiciran katalog o životu i djelu Ivana Meštrovića s težištem na ranom razdoblju stvaranja od početka do zaključno 1918. godine pod naslovom »Secesija i secesijsko u skulpturi Ivana Meštrovića«. Bogato opremljena publikacija (oko 300 kartica) sastoji se od teksta i kataloga svih skulptura ostvarenih do 1918. godine. Autor je izložbe i kataloga A. Adamec. Izložbu je razgledalo 75 000 posjetitelja.

Prigodnom izložbom Gliptoteka je sudjelovala na »Interliberu« u Zagrebačkom velesajmu. Bilo je izloženo 27 skulptura iz fundusa Gliptoteke.

Dana 20. prosinca 1984. godine otvorena je u Gliptoteci samostalna izložba Tomislava Hruškovca (slike i skulpture). Uz izložbu je tiskan katalog s predgovorima V. Bužančića, L. Roje-Depolo i A. Adamec. Tekst obuhvaća i mnoštvo podataka vezanih za bibliografiju, biobibliografiju i biografiju autora. Na poslovima vezanim za realizaciju izložbe, uz A. Adamec, radio je Juraj Ivandić, novoprimljeni radnik Gliptoteke (zamjena S. Igreca).

Muzejska djelatnost

Stalnu postavu Gliptoteke u godini 1984. razgledalo je 2976 posjetilaca.

Pedagoški rad u Gliptoteci nije se odnosio samo na organizirana vođenja grupa nego su se učenici upoznavali i s radom restauratorske radionice u kojoj su se u trajanju od 15 dana nalazili na praksi učenici Škole za primijenjenu umjetnost. Restauratorska radionica je tijekom godine 1984. radila i na izradi skulptura.

Radnici restauratorske radionice B. Sakač i M. Iveković radili su i na reviziji fundusa Gliptoteke.

Tijekom godine 1984. Gliptoteka je obogatila fundus priručne knjižnice mnogim katalozima i knjigama. Za potrebe arhiva pojedinih zbirki prikupljeno je

mnoštvo bibliografskih jedinica koje su dobivene od Knjižnice na »Krvavom mostu« u Zagrebu. Na poslovima vezanim za normalno odvijanje priručne knjižnice, te na poslovima vezanim za sustavno popunjavanje arhiva uz ostale tekuće poslove radila je N. Greblički.

Stolarska radionica je tijekom 1984. godine radila za potrebe održavanja zgrada Gliptoteke. Stolar S. Hodak radio je za Strossmayerovu galeriju (popravak i lijepljenje okvira za slike, vješanje slika, izrada okvira za vitrine).

Protekla godina obogatila je zbirku skulptura 19. i 20. stoljeća brojnim skulpturama otkupom i poklonima autora, a prvi puta su inventirane i neke skulpture koje su se već dulje vrijeme nalazile u Gliptoteci.

Ističemo vrlo uspješnu suradnju s RTV-Zagreb i Jadran-filmom Zagreb.

KABINET GRAFIKE U ZAGREBU

Organizacija jedinice

U sastavu jedinice djeluju dva stručnjaka: muzejski savjetnik — upravitelj i kustos, muzejski tehničar, potom tehnički pomoćnik i čistačica.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Ostvareni su ovi zadaci:

Pripremljen potpun katalog radova iz Bogišićeve grafičke zbirke (16. i poč. 17. st.) oko pedeset radova i iscrtani pripadni vodeni znakovi; pregledan je originalni materijal i izvršen izbor grafika za dalju obradu listova Bogišićeve grafičke zbirke (16. poč. 17. st.); izvršena djelomična obrada listova obitelji Perlle iz Valvasorove zbirke i ispisana najnovija literatura; izvršene su pripreme za znanstveni skup u povodu 150. god. rođenja Baltazara Bogišića u SANU (Beograd) u vezi s temom »Problemi atribuiranja listova Bogišićeve grafičke zbirke« (Renata Gotthardi-Škiljan).

Započeti su: prikupljanje, izbor i obrada materijala tzv. osječke slikarske škole iz fundusa Kabineta grafike; ponovno je revidiran katalog radova Tomislava Krizmana iz Kabineta grafike (Marija Grbić).

Za ustanove i za pojedince davane su na njihov zahtjev usmene ekspertize i stručna mišljenja o staroj i suvremenoj grafici i crtežima, o grafičkim tehnikama, o inventarizaciji lista i mape (R. Gotthardi-Škiljan).

Napisani su stručni zapisnici (njih oko 350) o stanju umjetnina u vezi s posudbom ili s preuzimanjem radova za izložbu (M. Grbić).

Inventirane su i ispisane na 3 kartice i u kartoteke uvedene sve prinove i pokloni, i to: 3 otkupne nagrade Kabineta grafike, nadalje pokloni: 2 crteža i 3 grafike I. Lackovića, 2 grafike I. Lovrenčića, 1 grafika J. Dobrovića, 2 grafike I. Picelja, 1 crtež V. Paraća, 2 grafike I. Antolčića, 3 grafike H. Čavrka, 8 listova Trude Braun-Šaban i 1 list A. Kumana od izvanrednog člana L. Šabana, zatim 21 otkup USIZ-a kulture grada Zagreba i 9 otkupa RSIZ-a kulture SR Hrvatske za fundus Kabineta grafike, ukupno 55 radova.

Na osnovi izbora i pripreme stručnjaka foto-služba JAZU snimila je i izradila povećanja 356 listova iz fundusa Kabineta grafike, i to iz Valvasorove zbirke 200 listova i iz Bogišićeve grafičke zbirke 159 listova.

Restaurirano je god. 1984. u Laboratoriju Arhiva JAZU iz fundusa Kabineta grafike 59, a iz Bogišićeve grafičke zbirke 191 list. Kabinet grafike posudio je iz fundusa za izlaganje 12 crteža ili grafika.

Na zahtjev pojedinaca pripremljen je i dan na uvid materijal fundusa Kabineta grafike Valvasorove zbirke (originalni radovi i kartoteka).

Upravitelj Kabineta grafike boravila je 14 dana u Beču radi studija u Grafičkoj zbirci Albertina, te u Nacionalnoj biblioteci i Vojnom muzeju, i 8 dana u Cavtatu na radu u Bogišićevoj grafičkoj zbirci.

U tijeku 1984. stručnjaci Kabineta razgledali su 9. međunarodnu izložbu originalnih crteža na Rijeci i izložbu »Tuji slikarji od 14. do 19. st.« u Ljubljani.

Izložbena i izdavačka djelatnost

U okviru izložbene i izdavačke djelatnosti Kabineta grafike održane su i katalozima popraćene ove izložbe:

1. *XIII. zagrebačka izložba jugoslavenske grafike,* 11. V. do 10. VI. Tradicionalna bienalna smotra upriličena u čast obljetnice oslobođenja Zagreba; izlagalo je 76 autora 182 grafička lista u redovnim izložbenim prostorijama, u čitaonici i u studiju u podrumu; podijeljene su dvije premije, 7 otkupnih nagrada i dvije nagrade kolonija OSZ-a likovnih umjetnika »Željezare Sisak« — Sisak i ULUBiH-a — Sarajevo; katalog s predgovorom, s biografskim podacima i sa stručnim popisom izloženih radova izradila je i izložbu postavila Renata Gotthardi-Škiljan.

2. Bivši ravnatelji — likovni umjetnici: I. Kršnjavi, N. Mašić, M. Cl. Crnčić, Lj. Babić — grafike i crteži, 14. XI. — 9. XII. Izložba je organizirana u čast 100. obljetnice Strossmayerove galerije; katalog s predgovorom, s biografskim podacima s detaljnim popisom izloženih radova priredila je i izložbu postavila Renata Gotthardi-Škiljan.

Sve administrativno-organizacijske poslove radila su oba stručnjaka; od 1. XI. o. g. preuzeo je dio poslova muzejski tehničar.

MAJSTORSKE RADIONICE LIKOVNIH UMJETNOSTI U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Skupština Jugoslavenske akademije na zasjedanju održanom 29. ožujka 1984. donijela je zaključke o statusnim i imovinskim pitanjima Majstorskih radionica:

1. Nekretnine Majstorske radionice na Zmajevcu prenose se na korištenje Zavodu za restauraciju umjetnina koji će u zamjenu osloboditi prostor kojim se koristi u zgradi Akademije, Braće Kavurića 1. To će se provesti sukcesivno, jer je veći dio prostorija u Majstorskoj radionici zapečaćen zbog neriješenih ostavinskih pitanja nakon smrti akademika Vanje Radauša, a tek manji dio raspoloživ za prijenos u posjed Zavoda za restauraciju umjetnina.

2. Majstorska radionica u Zamenhofovoj ulici prenosi se na upravljanje i korištenje Akademiji likovnih umjetnosti radi osiguranja uvjeta za organizaciju postdiplomskog studija u okviru majstorske radionice.

3. Radnici, čiji rad je vezan uz djelovanje određenih majstorskih radionica, prelaze na rad u organizacije koje preuzimaju brigu o tim radionicama.

4. Jugoslavenska akademija zatražit će regres utrošenih sredstava za djelovanje Majstorskih radionica za vrijeme dok za njihov rad nisu bila osigurana sredstva.

5. Jugoslavenska akademija zadržava i nadalje objekte majstorskih radionica u Ulici Gorana Kovačića i na Jabukovcu, s time da se tim objektima koriste članovi Razreda za likovne umjetnosti za svoj rad i za usavršavanje mladih umjetnika teorijskim i praktičnim djelovanjem, te za druge potrebe Akademije, o čemu će se naknadno donijeti podrobnije odredbe, te će slijedom ovog zaključka Jugoslavenska akademija zadržati pravo upravljanja i korištenja navedenih nekretnina.

U smislu zaključka Skupštine Akademije pod 1. Zavodu za restauraciju umjetnina predane su u posjed raspoložive prostorije u zgradi na Zmajevcu. Ukupna čista površina svih prostorija tog objekta iznosi 760 m².

Prema zaključku pod 2. pozvana je Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu da preuzme zgradu u Zamenhofovoj ulici. Budući da su predstavnici Akademije likovnih umjetnosti izjavili da prema nalogu Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SRH ne smiju preuzeti samo taj već jedino sve objekte Majstorskih radionica zajedno, do izvršenja tog zaključka zasad nije došlo.

Za zgradu na Jabukovcu 10. Umjetničko vijeće je zaključilo da se koristi ne samo za rad Majstorske radionice kipara Sabolića i za smještaj memorijalne studijske zbirke sadrenih odljeva pok. akademika Augustinčića već i za rad Majstorske radionice slikara Ivančića i Reisera. Nadalje će se dio prostorija tog objekta upotrijebiti kao spremište sadrenih odljeva djela pok. akademika Augustinčića, koje Galerija A. Augustinčića u Klanjcu još uvijek nije mogla preuzeti i otpremiti zbog pomanjkanja prostora za njihov smještaj. Predstavnici JAZU dogovorili su se s predstavnicima Galerije A. Augustinčića, Klanjec, da Majstorske radionice likovnih umjetnosti JAZU, u smislu svojedobnog odobrenja akademika Augustinčića u izložbenim prostorima zgrade na Jabukovcu formiraju memorijalnu zbirku sadrenih odljeva nekih njegovih odabranih djela u odgojne i studijske svrhe. Podroban popis odljeva djela pok. akademika Augustinčića koja se još nalaze u tom objektu izvršile su u ime Galerije A. Augustinčića direktor Slavica Marković, a u ime JAZU kustos Mirna Kump.

Osim redovitog rada članova Razreda za likovne umjetnosti i Majstorske radionice arhitekta Galića u Ulici I. Gorana Kovačića 37 Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu sklopili su Samoupravni sporazum o udruživanju rada i sredstava, kojim su utvrđeni zajednički ciljevi, interesi i zadaci u znanstvenoj i nastavnoj djelatnosti na području znanstvenih tema i postdiplomskih studija.

Umjetnička, znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Kako su svi voditelji majstorskih radionica članovi VII. razreda (akademik D. Galić i izvanredni članovi Lj. Ivančić, N. Reiser i I. Sabolić) njihove aktivnosti izvan Akademije prikazane su u izvještaju Razreda za likovne umjetnosti JAZU.

U izvještajnoj 1984. godini Majstorska radionica Ljube Ivančića i Nikole Reisera imala je ukupno devet polaznika. Studij usavršavanja likovnih umjetnosti završila su četvorica polaznika: Marina Ercegović, Dušan Jurić, Diana Sokolić-Kovačević i Jakov Žaper.

Umjetničko vijeće Majstorskih radionica odobrilo je u šk. g. 1983/84. radni prostor petorici kandidata, to su: Alem Biočić, Anto Jerković, Davorin Radić, Dražen Trogrlić i Vlatko Vincek. Biočić, Jerković i Trogrlić nastavljaju rad u šk. g. 1984/85, dok Radić i Vincek nastupaju služenje vojnog roka u JNA.

Uz redoviti praktični rad u radionici polaznici su nastupali u javnosti na brojnim samostalnim i skupnim izložbama. M. Ercegović, D. Jurić, A. Biočić, A. Jerković, D. Radić, D. Trogrlić i J. Žaper bili su stipendisti Fonda »Moša Pijade«.

Samostalne izložbe održali su ovi polaznici:

Marina Ercegović, Karlovac, Zorin dom, 22—31. 5. 1984.

Milun Garčević, Zagreb, Galerija Ulrich, 14. 8—9. 9. 1984.

Anto Jerković, Zagreb, Studio galerije Forum, 26. 9—15. 10. 1984.

Dušan Jurić, Zagreb, Galerija Vladimir Nazor, 26. 1—12. 2. 1984; Zagreb, Galerija studentskog centra, 11/1984; Rijeka, Galerija Omladinskog kluba, 11/1984.

Jasna de Lourdes Fertilio Yakšić, Zagreb, Galerija Buljat, 6—20. 4. 1984.

Diana Sokolić-Kovačević, Zagreb, Studio galerije Karas, 26. 1—15. 2. 1984.

Dražen Trogrlić, Zagreb, Galerija Buljat, 23—30. 9. 1984; Varaždin, Narodno kazalište »A. Cesarec«; Zagreb, Studio galerije »Forum«, 11/1984. Skoplje, Galerija »25. maj«, 12/1984.

Vlatko Vincek, Koprivnica, Galerija Koprivnica, 8—30. 6. 1984.

Na skupnim izložbama sudjelovali su:

M. Ercegović, V. Jerković, D. Trogrlić na izložbi XVI. salon mladih, Zagreb, Umjetnički paviljon

A. Jerković, D. Jurić, D. Sokolić-Kovačević, D. Trogrlić, XII. izložba recentnih radova članova SHDLU i HDLUZ, Zagreb, Galerija »Karas«

D. Trogrlić, XIII. zagrebačka izložba Jugoslavenske grafike, Kabinet grafike JA; Mlada hrvatska grafika i crtež, Galerija Studentskog centra, Zagreb; Izložba grafika, Crikvenica

M. Ercegović, Treći bijenale jugoslavenskog slikarstva, New York, Galerija »YAVA«; Crtež »nove slike«, Subotica

D. Sokolić-Kovačević, Ljudi, more, obale, Primošten i Šibenik

J. Žaper, Slikari malog formata, Split, Umjetnički paviljon.

Republički komitet za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu dodijelio je stipendiju za usavršavanje u inozemstvu Mirni Krešić. Stipendija je dodijeljena u 1984. godini za vrijeme od osam mjeseci specijalno u Parizu.

U Majstorskoj radionici kipara Ivana Sabolića studij je bio sasvim poremećen, jer cijelu zimu nije bilo ogrjeva. Pet mjeseci se nije radilo, pa se ni plan i program nije mogao izvršiti. Praktički je radio samo student Veno Jerković, koji se priprema za samostalnu izložbu.

V. Jerković je bio pozvan i radio za natječaj podizanja spomenika Đuri Pucaru Starom u Sarajevu. Natječaj nije završen.

U radionici arhitekta Drage Galića osim redovitih radova u smislu programa i planova rada održana je nastava dvogodišnjeg postdiplomskog studija Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s temom: »Arhitektura turizma — planiranje, projektiranje i izgradnja«, i to u ljetnom semestru 1983/84. godine od 7. do 23. svibnja, dok je nastava zimskog semestra školske godine 1984/85. održana u prosincu 1984. godine.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Strossmayerova galerija starih majstora djelovala je kao muzejsko-galerijska jedinica u djelokrugu Predsjedništva Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, udružujući rad u Radnoj zajednici muzejsko-galerijskih jedinica. Znanstvene i stručne zadatke izvršavala su dva muzejska savjetnika (jedan od njih upravitelj galerije), dva kustosa pripravnika, jedan knjižničar administrator i jedan pomoćni službenik. Čuvarsku službu u stalnoj postavi Galerije obavljala su tri studenta povijesti umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Proučeni, nadopunjeni i sistematizirani podaci o umjetninama za izlaganje na izložbi »Sto godina Strossmayerove galerije« (650 umjetnina), koncipiran karakter izložbe i napisani tekstovi za opsežni katalog. Pregledom odabranih umjetnina utvrđeno njihovo stanje očuvanosti i izvršena selekcija djela koja treba očistiti, restaurirati i konzervirati. Organizirano restauriranje 278 slika, a za 127 umjetnina izrađeni potrebni okviri.

Prikupljena literatura i građa o životu i djelu biskupa J. J. Strossmayera i ostalih brojnih donatora galerije (78 darovatelja stvorili su fundus od blizu 4.000 umjetnina) iskorištena je za izradu »Kronologije« ustanove i pisanje znanstveno informativnih tekstova kao uvodnih poglavlja za 12 cjelovito zaokruženih dionica izložbe. Poklonjene zbirke umjetnina izložene su kao zasebne cjeline (dar donatora: dr. Ivana Ružića iz Zagreba, Marquis Etienne de Piennesa iz Vrbovca, Ante Topića Mimare iz Salzburga, Zlatka i Joyce Baloković iz SAD, Julija i Marijane Čikoš iz Zagreba, Božene Šulentić iz Zagreba, te djela iz donacije biskupa Strossmayera koja nisu izložena u stalnoj postavi Galerije). Posebne sekcije komponirane su od djela iz legata skromnijeg opsega, i to: »Manje donacije i otkupi«, »Djela slavenskih i jugoslavenskih umjetnika« i dokumentarna izložba »Život i djelo J. J. Strossmayera«.

Sabrana je preliminarna dokumentacija o svim slikama, skulpturama, grafikama i predmetima primijenjenih umjetnosti koje su vlasništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ali se nalaze u posudbi ili privremenoj pohrani u drugim muzejsko-galerijskim ustanovama diljem Hrvatske.

Znanstveno su obrađeni i reinterpretirani atributivni problemi slika: Girolamo dai Carpi — »Bogorodica s Isusom i svecima«, Matteo da Milano — »Minijature iz brevijara i oficija ferarskog vojvode Alfonsa I. d'Este«, Cavaliere

d'Arpino — »Sv. Juraj ubija zmaja«, »Stigmatizacija sv. Franje« i »Anđeo tješi sv. Franju«, Škola Reichenau — »Ranosrednjovjekovni bjelokosni diptih«, Jean Fouquet — »Liber Officii Beatae Mariae Virginis« i Johan Georg Trautmann — »Žena pali svijeću«. Originali umjetnina i bogata komparativna građa poslužili su za organiziranje popratnih povremenih izložbi u okviru izložbe »Sto godina Strossmayerove galerije« u Muzejskom prostoru i izdavanje prigodnih kataloga manjeg opsega.

U vremenu od početka lipnja do 9. XI. 1984, kad je održana svečana sjednica Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u povodu stote obljetnice otvaranja Strossmayerove galerije, radni ljudi galerije su djelatno sudjelovali u programiranju i ostvarivanju novog alarmnog sustava u izložbenim dvoranama i spremištima, na uređenju izložbenog prostora (ličilački radovi i presvlačenje izložbenih zona novim dekorativnim tkaninama), a posebno zamašan i odgovoran postao predstavljalo je koncipiranje i realizacija nove postave umjetnina u deset izložbenih dvorana. Za razliku od već prije izlagane 213 umjetnine, nova postava sada obuhvaća 288 slikarskih i kiparskih radova. Trebalo je, naime, uključiti u domišljeno sistematiziranu stalnu izložbu umjetnina sva značajnija i likovno vrijedna djela koja su tijekom godine očišćena, restaurirana i konzervirana. Restauratorske zahvate izvršili su stručnjaci Restauratorskog zavoda Hrvatske, Muzeja za umjetnost i obrt, Moderne galerije i Muzejskog prostora na Jezuitskom trgu. Nova postava je izvršena na temelju koncepcije i sistematizacije umjetnina upravitelja Galerije dr. Vinka Zlamalika, uz suradnju stručnjaka Galerije mr. Ljerke Gašparović, Đure Vanđura, Damira Grubića i Miroslava Gašparovića. Za uži krug članova i gostiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti galerijska postava je otvorena nakon svečane sjednice, 9. XI. 1984, dok je otvaranje za javnost izvršeno na svečan način 16. XI. 1984. Tom zgodom uzvanicima, čiji je broj bio veći od pet stotina posjetilaca, predstavljena su posebna jubilarna izdanja serije poštanskih maraka s pet reproduciranih slika iz Galerije, kao i emisija jubilarnih zlatnika (radovi prof. Želimira Janeša, Stipe Sikirice i Damira Matušića) i ukusnih otkova istih likovnih rješenja na srebrnim medaljama.

Za vrijeme trajanja izložbe »Sto godina Strossmayerove galerije« u Muzejskom prostoru (17. V. do 12. VIII. 1984), koju je posjetilo 75.000 posjetilaca, osoblje je obavilo nekoliko stručnih vođenja kroz izložbu.

Inventar knjižnice Strossmayerove galerije povećan je za 102 knjige i 5 godišta časopisa. Poklonom dr. Đure Kokše primljeno je 95 vrijednih knjiga i 28 primjeraka časopisa, dok je zamjenom primljeno 20 brojeva časopisa, a u zamjenu poslano 280 primjeraka »Bulletina VII. razreda za likovne umjetnosti«. U čitaonici knjigama knjižnice koristilo se 98 stručnjaka i studenata, posudivši za rad 428 knjiga i časopisa.

Predavanja, izložbe i izdavačka djelatnost

1. U suradnji s ambasadom Španjolske organizirana je izložba »Francisco Goya i španjolski grafičari 18. i 19. st.« u pet dvorana Strossmayerove galerije (20. II. do 20. III. 1984). Osim kataloga na španjolskom jeziku (dar Ministarstva kulture Španjolske) izdan je i manji katalog na prijeklop na hrvatskom jeziku s predgovorom V. Zlamalika. Izložbu je posjetilo 5.277 posjetilaca.

2. Reprezentativna izložba »Sto godina Strossmayerove galerije« u Muzejskom prostoru, Jezuitski trg 4, ostvarena je kao zajedničko djelo stručnog osoblja Strossmayerove galerije i Muzejskog prostora. Izloženo 650 slika i skulptura dokumentiranih u specijalnom katalogu uzorne grafičke opreme (vel. 38,5 ×22,5 cm, opseg: 216 str. sa 28 reprodukcija u boji i 180 crnobijelih reprodukcija). Uvodni tekst dr. Jakov Sirotković, predsjednik JAZU, autori znanstvenoinformativnih tekstova: Lj. Gašparović, V. Zlamalik, T. Lukšić, M. Gašparović, D. Grubić i Đ. Vanđura. Likovna oprema: I. Picelj. Naklada kataloga 5.000 kom. Izložbu posjetilo 75.000 posjetilaca.

U okviru izložbe održao je predavanje »Život i djelo biskupa J. J. Strossmayera« prof. Božidar Gagro, predsjednik Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu.

Za trajanja izložbe organizirano je sedam povremenih studijskih izložbi, popraćenih manjim katalogom na prijeklop.

Objelodanjena je mapa sa 28 reprodukcija u boji s predgovorom i stručnim komentarom o umjetninama, tiskana dva izvanredna plakata u boji te sedam reprodukcija odabranih slika s izložbe.

3. Organizirana je izložba slika Zlatka Šulentića u Glini, u okviru proslave 700. obljetnice utemeljenja Gline. Autor izložbe i kataloga D. Grubić. Izložba predstavljena i u Sisku.

4. U Narodnom sveučilištu na Rooseveltovom trgu održano predavanje »Biseri Strossmayerove galerije« (V. Zlamalik).

5. U zajednici s Društvom povjesničara umjetnosti SR Hrvatske Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti objavila monografiju V. Zlamalika: »Bela Čikoš Sesija — začetnik simbolizma u Hrvatskoj« (vel. 30 × 23,5 cm, opseg: 276 str. sa 220 crnobijelih i 25 reprodukcija u boji).

6. Dovršeni pripremni radovi za izložbu »Umjetnici akademici — članovi VII. razreda za likovne umjetnosti«.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI AKADEMIJE

ARHIV U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Tijekom godine 1984. Arhiv je radio u sastavu:

1. *Osnovna zbirka,*
2. *Orijentalna zbirka,*
3. *Laboratorij za restauraciju rukopisa i arhivalija,*
4. *Foto-služba,*
5. *Knjigovežnica.*

1. Osnovna zbirka

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Nastavljen je rad na pripremanju za tisak regesta iz arhiva Jugoslavenskog odbora u Londonu, te na prikupljanju građe iz arhiva Jugoslavenskog odbora o djelatnosti Ivana Meštrovića (1914—1938), te na sređivanju registrature JAZU (1866—1941) (Z. P a s s e k).

Popisane su i signirane Acta prinove DCCVII. Nastavljen je rad na sređivanju arhiva Matice hrvatske te rad na izradi registra regeste Arhiva JAZU (1018—1526). Regestirana su i katalogizirana četiri rukopisa pisana bosančicom iz 18. i 19. st. koja su uvedena pod signaturom III a 54 — 57. Započet je rad na opisu latinskih i hrvatsko-latiničkih rukopisa Arhiva JAZU. Izrađena su regesta ćirilskih isprava koja su nedostajala za izradu kompletnog kataloga. Izvršena je revizija biblioteke i periodike Arhiva JAZU te Strossmayerove ostavštine (M. J a š o i mr. T. M r š i ć).

Izrađen je katalog ostavštine Franje Kuhača (L j. M a d i r a z z a). Pružana je stručna pomoć domaćim i stranim znanstvenim radnicima i ustanovama, praćena znanstvena i stručna literatura. Izvršeno je sređivanje, inventariziranje i katalogiziranje novonabavljenih arhivalija.

U čitaonici je radilo 200 čitača, a izdano je 600 arhivalija.

Novonabavljene arhivalije

Arhiv je primio na poklon dva rukopisa prof. Ive Morovića iz Zagreba: »Pleme Morović iz Igrana« (1980) i »Igrane« (1982), koji su arhivirani pod signaturom XVI 73 i 74.

U Arhivu su naknadno pronađena četiri rukopisa pisana bosančicom:

III a 54 — Bilježnica don Mije Gojsalića iz sela Kostanja (1829—1850)
III a 55 — Molitveni kalendar Ivana Čotića iz Dubrave (1846)
III a 56 — Troškovnik i zapisi o rođenju i krštenju djece (1744—1770)
III a 57 — Matična knjiga iz mjesta Sitno (1725—1839).

2. Orijentalna zbirka

Dr. Muhamed Ždralović radio je na prvom svesku kataloga djela na arapskom jeziku iz rukopisa Orijentalne zbirke JAZU. Radio je na izložbi arabičkih rukopisa iz fundusa Orijentalne zbirke. Pratio je znanstvenu i stručnu literaturu iz orijentalne filologije. Pružao je znanstvenu i stručnu pomoć pojedincima i ustanovama. Od 4. lipnja 1984. odsutan zbog boravka u Libiji.

3. Laboratorij za restauraciju rukopisa i arhivalija

Radovi na restauriranju i konzerviranju u Laboratoriju Arhiva JAZU izvršeni su prema planu rada, i to za Arhiv JAZU, Knjižnicu JAZU i Grafički kabinet.

Temeljem ugovora br. 054-1336/1 od 15. 4. 1983. s RSIZ-om u oblasti kulture izvršeni su radovi na restauriranju 11 rukopisa i 3 inkunabule za Muzejske zbirke »Baltazar Bogišić« u Cavtatu.

Građa koja je bila u Laboratoriju obrađena metodama klasičnog restauriranja obuhvaćala je rukopise i dokumente na papiru i pergameni, inkunabule, rijetke knjige, geografske karte i grafike raznog stupnja oštećenosti i raznog formata. Preračunato u listove njihov ukupni broj iznosi 7.715 listova.

Paralelno s radovima na restauriranju i konzerviranju ispitivan je aciditet papira, ljepila i pomoćnog materijala za obradu listova.

Za pojedine institucije JAZU izvršeno je slijedeće:

Za Arhiv JAZU restaurirano je ukupno 2.015 listova:

1. Acta Jelačićiana, Fasc. 71—83
2. Acta diplomatica, Fasc. XIV i XV
3. Ćirilski rukopis na pergameni iz XIII. st. sign. IVd 107
4. Rukopis na papiru, Ib 16
5. Veprinac, sign. IId 123 (restauriran je dio rukopisa)
6. Geografske karte sign. C 40 i A 28
7. Rukopisi bosančicom bez signature (5 rukopisa)
8. Pismo Strossmayera.

Za Knjižnicu JAZU restaurirano je 36 rijetkih knjiga s ukupno 3.627 listova.

Signature knjiga s opisom izvršenih radova nalaze se u kartoteci Laboratorija.

Za Grafički kabinet JAZU restaurirano je 59 grafičkih listova iz 17. i 18. st. Signature grafika s opisom izvršenog rada nalazi se u kartoteci Laboratorija.

Za Muzejske zbirke »Baltazar Bogišić« restaurirano je 1.925 listova rukopisa i inkunabula. Signature su bile ove: Ms-4, Ms-65, Ms-125, Ms-19, Ms-88, Ms-144, Ms-148, Ms-116, Ms-33, Ms-57 i Ms-95 (ukupno 11 rukopisa). Ink. br. 8, Ink. br. 12 i Ink. II-20 (3 inkunabule).

Restaurirano je i 87 grafika starih majstora 16. i 17. st. Signature grafika nalaze se u kartoteci Laboratorija (dipl. inž. V. Hršak-Flajšman i S. Prelčec).

4. Foto-služba

U Foto-službi JAZU obavljano je snimanje u laboratoriju i na terenu, razvijani su filmovi, izrađivane fotografije i dijapozitivi (crnobijeli i u koloru) za pojedince i ustanove.

Foto-služba je bila prisutna pri održavanju predavanja koja je organizirala Jugoslavenska akademija radi snimanja ili projekcije.

U Foto-laboratoriju je izrađeno 29.378 snimaka, 8.267 fotografija raznih veličina te 902 crnobijela i 340 kolor dijapozitiva (I. Buzjak i G. Kos).

5. Knjigovežnica

Radila je za potrebe: Arhiva, Uprave, Knjižnice, Kabineta grafike, Laboratorija za restauraciju rukopisa i arhivalija i Foto-službe JAZU.

U Knjigovežnici su uvezane 162 knjige (koža, platno). Načinjeno je 140 kutija, 11 mapa, 5 fascikla, 755 kartica, 2 rame za grafike i kašírano 14 slika i fotografija (E. Marojević i G. Šepak).

KNJIŽNICA U ZAGREBU

Knjižnica je povećala svoj spremišni prostor: u podrumu palače JAZU stavljene su joj na raspolaganje tri prostorije, kojima se je do tada koristila »Mladost« kao skladištem knjiga. U jednu su prostoriju smještene knjižnice Ante Trumbića i Jovana Banjanina, a u druge dvije smjestit će se časopisi. Nabavljeno je 1950 tekućih metara knjižnih polica, a u prvoj prostoriji spremišta u prizemlju napravljena je galerija i time znatno olakšan pristup knjigama. Izrada galerija u ostale tri prostorije u planu je za 1985. godinu. Provedeno je temeljito čišćenje i uređivanje svih spremišta Knjižnice. Pred kraj godine uslijedila je u Knjižnici reorganizacija poslova: skladište knjiga JAZU pripojeno je Knjižnici, uređen je ekspedit knjiga koji će ubuduće odašiljati ne samo knjige za zamjenu nego će preuzeti i distribuciju preko pošte besplatnih izdanja JAZU. Distribucija besplatnih izdanja onima koji žive u Zagrebu obavlja se u prostorijama Knjižnice.

S odobrenjem Uprave JAZU proveden je otpis 56 naslova časopisa. Izvršen je prijedlog za otpis određenog broja primjeraka pojedinih naslova izdanja

JAZU koji već godinama leže u skladištima Akademije neprodani. Suvišni su primjerci uglavnom poklonjeni zainteresiranim bibliotekama.

Tijekom godine u Knjižnici je boravilo 85 učenika na praksi. Oni su pod nadzorom radnika Knjižnice selili knjige, ulagali kataložne listiće u stručni katalog, priređivali časopise za odlaganje na spremište. Svakoj je skupini učenika posljednji dan prakse održano predavanje u trezoru Knjižnice.

Izvršena je revizija trezora i ugrađeni su protupožarni i protuprovalni uređaji. Dovršena je izrada popisa »Izdanja JAZU 1867—1984« (potrebno je još izraditi kazalo autora). Tijekom godine izrađivani su popisi novih izdanja Akademije, koji su tiskani u »Vijestima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« i u »Ljetopisu«.

Radnici Knjižnice i ove su godine sudjelovali na stručnim i znanstvenim skupovima te išli na stručna putovanja. Upraviteljica Ljerka Filaković boravila je 21—25. V. u Antwerpenu i 22—26. 10. u Berlinu (DDR) na sjednicama Komiteta za društvena pitanja i povijest Međunarodne federacije za dokumentaciju, kao potpredsjednica Komiteta za sociologiju i opća pitanja društvenih znanosti (FID/C 30+31/39).

Skupštini Hrvatskog bibliotekarskog društva u Opatiji, u svibnju 1984. prisustvovali su Ljerka Filaković i Mirko Kratofil. Od 20. do 22. XII. M. Kratofil sudjelovao je s referatom »Baltazar Bogišić kao bibliofil« na znanstvenom skupu povodom 150. obljetnice rođenja Baltazara Bogišića, što ga je organizirala Srpska akademija nauka i umetnosti.

Krajem godine personalno stanje Knjižnice bilo je: 3 bibliotekara, 5 knjižničara, 1 administrator, 2 bibliotečna manipulanta i 1 čistačica; ukupno 12 radnika. Od toga broja 1 bibliotekar, 1 knjižničar i čistačica rade sa skraćenim radnim vremenom. U kolovozu, nakon dugotrajnog bolovanja, otišla je u mirovinu knjižničarka Ana Kušić, a na njezino mjesto došla je Ljiljana Bugarin. Jedna knjižničarka nalazi se već 16 mjeseci na bolovanju, a 2 radnika rade sa skraćenim radnim vremenom, te su Knjižnici odobrena tri radnika na određeno vrijeme (1 bibliotekar s pola radnog vremena, 1 knjižničar i 1 manipulant).

Nabava knjižnog fonda

Najveći broj knjiga i serijskih publikacija Knjižnica nabavlja zamjenom s domaćim i inozemnim akademijama, znanstvenim institucijama te bibliotekama. Strani časopisi na koje je Knjižnica bila pretplaćena, zbog nedostatka deviza, počeli su stizati tek u drugoj polovici godine.

a) Zamjena

U 1984. godini Knjižnica je zamjenjivala Akademijine publikacije s 568 institucija, od toga 400 stranih i 168 domaćih. Tijekom godine razmjena je uspostavljena sa ovim institucijama:

Italija

1) Biblioteca statale di Cremona, Cremona

Jugoslavija

2) Univerzitetska biblioteka »Nikola Tesla« — Niš
3) Gradska knjižnica — Zagreb,

4) Seizmološki zavod SR Slovenije — Ljubljana,
5) Arhiv Hercegovine Mostar — Mostar,
6) Pravni fakultet — Split,
7) Etnografski muzej — Zagreb,
8) Spomen-biblioteka Njegošu — Cetinje,
9) Arhiv — Zadar,
10) Arhiv — Karlovac,
11) Arhiv — Osijek,
12) Škola narodnog zdravlja »A. Štampar« — Zagreb,
13) Muzikološki institut — Beograd,
14) Muzej grada Perasta — Perast,
15) Geološko-paleontološki muzej — Zagreb,
16) Narodni muzej — Pazin.

Nastavljena je suradnja s Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom na zamjeni dubleta.

b) Kupnja

Knjižnica je bila pretplaćena na 163 časopisa, od toga 81 domaći i 82 strana, te na 10 naslova novina. Kupljeno je 256 novih knjiga.

c) Darovi

Knjižnica je tijekom 1984. dobila na dar 158 svezaka knjiga. Posebno ističemo da je posredovanjem dr. Kokše nabavljena vrlo vrijedna publikacija Enciclopedia cattolica, 13 sv.

Izraelska akademija znanosti (The Israel Academy of Sciences and Humanities) darovala je: Index of Jewish Art. Ichonographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts. The Rothschild Miscellany. Jerusalem, 1983. 3 vol.; Hebrew Illuminated Manuscripts in the British Isles. 1982. 2 vol.; Manuscrits médiévaux en caractères hébraïques. 1979. 2 vol.

Navedenim poklonima, nabavom nekoliko novih bibliografija te kupnjom 8 rječnika, upotpunjen je fond referativne literature Knjižnice.

Obrada knjižnog fonda

Ukupno je fond Knjižnice povećan za 6260 svezaka (knjige i časopisi). Zbog nedovoljnog broja radnika u Knjižnici nije obrađena sva knjižna građa prispjela tijekom 1984. Izvršena je selekcija prioritetne literature, te je potpuno obrađeno (klasificirano, katalogizirano i inventarizirano) 849 naslova. Obrađeno je također 1000 naslova nabavljenih prijašnjih godina. Kontinuacija časopisa i serijskih publikacija nije ažurna jer je prvo bilo potrebno obraditi sva neobrađena prijašnja godišta. Sređeni su abecedni i stručni katalog (uloženo je cca 4000 kataložnih listića; katalozi su presloženi). Nabavljeno je 70 kataložnih kutija, tako da će se u 1985. god. srediti matični i topografski katalog. Na matrice je prepisano 1720 kataložnih listića i u Gradskoj knjižnici umnožen je na ninigrafu potreban broj kopija. Izrađena je kartoteka akcesije časopisa (do sada je obrađeno 650 časopisa). Restaurirano je 47 knjiga i 350 je uvezano; časopisi se već nekoliko godina ne uvezuju, nego se stavljaju u ovitke i tako

pohranjuju na spremište. Dnevne novine i tjednici, zbog pomanjkanja prostora, više se ne uvezuju i ne čuvaju (korisnicima su na raspolaganju samo prethodna tri mjeseca).

Uporaba Knjižnice

Tijekom 1984. godine u čitaonici je boravilo 310 čitača, a na čitanje je dano 1150 svezaka knjiga i periodika. Izvan Knjižnice posuđeno je 1506 svezaka (putem međubibliotečne posudbe 50 svezaka), te je ukupno posuđeno 2606 svezaka.

U djelokrug poslovanja Knjižnice ulazi, osim navedenih, još cijeli niz poslova. Obavljani su točno i na vrijeme.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Trsteno je organizacijska jedinica JAZU. Rad u Arboretumu odvija se u sklopu Radne zajednice stručnih službi, a u okviru III. razreda za prirodne znanosti. Predstojnik Arboreta je redovni član JAZU akademik Mirko Vidaković, a .v d. upravitelj dipl. inž. Petar Đurasović. Organizacijska jedinica broji 11 radnika, od čega 2 s visokom školskom spremom, 2 sa srednjom školskom spremom, 1 kvalificirani i 6 polukvalificiranih ili nekvalificiranih radnika.

Znanstveni rad

1. Introdukcije stranih vrsta drveća i grmlja za naše područje Mediterana

Međunarodnom razmjenom sjemena nabavljeno je sjeme drveća i grmlja iz suptropskog područja i područja klimatski sličnih mediteranskom, sjeme je obrađeno odgovarajućim metodama za ubrzanje i poboljšanje klijavosti. Sijanje je izvršeno u srpnju u tri odvojene ekološke grupe. Tijekom klijanja i rasta vođena je svakodnevna njega i kontrola i dobiveni su ovi rezultati: izniklo je 25% od posijanih vrsta, što je ukupno 340 biljaka. Neke biljke bit će presađene u kontejnere, a sve će biti prikladno priređeno za prezimljavanje.

2. Oplemenjivanje mediteranskih i submediteranskih borova i proučavanje citologije pojedinih mediteranskih vrsta

Međuvrsnom hibridizacijom borova izvršenom 1982. godine dobiveno je zrelo sjeme slijedećih kombinacija: *Pinus pinea* × *Pinus pinaster, Pinus pinea* × *Pinus brutia.* U daljem radu potrebno je provjeriti jesu li uzgojene biljke hibridi ili su čiste vrste nastale kontasinacijom polena. Pokus vrsta i hibrida nekih mediteranskih borova postavljen je u Arboretu u jesen 1981. godine. U pokus su uključene vrste *Pinus halepensis, Pinus brutia, Pinus brutia* × *Pinus halepensis, Pinus pinaster* i *Pinus nigra* ssp. *dalmatica.* Tip eksperimenta je latinski kvadrat s pet ponavljanja. Tijekom 1984. g. obavljana je redovita njega i kontrola borovih biljaka. Izmjerom visine biljaka na kraju 3 godine plantažne starosti odnosno 6 godina ukupne starosti biljaka, vidljivo je da najbolje prirašćuje alepski bor, na drugom mjestu je hibrid između brucijskog i

alepskog bora, dok je na trećem mjestu čisti brucijski bor. Iza njega slijedi primorski bor, a najslabiji rast pokazuje dalmatinski crni bor. Hibrid između brucijskog i alepskog bora ima prosječnu visinu 106 cm (120 + 88) 2 = 104. Taj rezultat ukazuje na pojavu editivnog efekta gena na rast kod hibrida brucijski × alepski bor.

3. *Proučavanje vegetativnog razmnažanja hortikulturnog drvenastog bilja podesnog za uzgoj u eumediteranu*

Pokus vegetativnog razmnožavanja vršnim reznicama crnogoričnih vrsta *Pinus halepensis, P. pinaster* i *P. pinea* postavljen u srpnju 1983. g. dao je negativne rezultate oživljavanja. Da bi se što većom točnošću moglo odrediti je li neki od varijabilnih faktora utječu i izazivaju negativan rezultat, pokus je ponovljen u istom razdoblju 1984. g. U pokus su uvrštene iste vrste crnogorice, također i ista matična stabla čija se starost kreće u tri klase starosti: 3 g.; od 3—15 g.; od 15—30 g. Unutar svake starosne klase u pokus su uključene bazalne reznice i reznice s talonom. Rezultati postavljenog pokusa očekuju se u proljeće 1985. g.

4. *Razvoj perivoja u obalnim dijelovima Hrvatske, perivoj — ljetnikovac Gučetić u sklopu Arboreta Trsteno*

5. *Čuvanje genofonda šumskog drveća*

Tijekom 1982. i 1983. godine sabrano je sjeme dalmatinskog crnog bora u izabranim populacijama na Hvaru, Korčuli i Pelješcu. Na svakom lokalitetu sjeme je sabrano s deset stabala. To sjeme je pripremljeno za sjetvu, posijano u klijalište i uzgojeno u Arboretu Trsteno. Tijekom 1983. i 1984. godine borove biljčice presađene su u manje plastične posude i redovito zalijevane. Tijekom listopada biljčice dalmatinskog crnog bora pripremljene su za sadnju i prevezene u Makarsku, u organizaciji Šumskog gospodarstva Makarska i sudjelovanja vrtlara Arboreta u listopadu je izvršena sadnja borovih biljčica na Biokovu. Ukupno je posađeno 673 biljke na lokalitetu Lađena. Ovim je postavljen živi arhiv dalmatinskog crnog bora na Biokovu. Arhiv je podignut na nadmorskoj visini od oko 1300 m. U arhivu su zastupljene 2 populacije (Žrnovica i Križ) s Pelješca, 3 populacije s Hvara (Hum, Vrh i Sv. Nikola) i 1 populacija (Progon u području Vrsi) s otoka Korčule.

Stručni rad

U 1984. godini nastavljeno je stručno usavršavanje radnika Arboreta na razne načine: postdiplomskim studijem, sudjelovanjem na stručnim kongresima i stručnim posjetama srodnim institucijama u Dubrovniku: Šumskom gospodarstvu, Vrtlaru i Biološkom zavodu. Predstojnik Arboreta akademik M. Vidaković posebno je inicirao suradnju sa Stanicom za južne kulture u Dubrovniku i Šumskim gospodarstvom u Makarskoj.

Ostali rad

Od važnijih radova, poslova i zadataka u Arboretu je u 1984. godini napravljeno slijedeće:

— Osnovno održavanje Arboreta: starog parka i arboretskih nasada, dvorca Gučetić, kapelice, mlinice i drugih građevinskih objekata i vrtno-arhitektonskih spomenika u Arboretu.

— Prosijecanje rezervne zaštitne protupožarne prosjeke u zaraslom masliniku i makiji na Crvenim stijenama, zbog bolje protupožarne zaštite Arboreta Trsteno.

— Ostvaren je vlastiti prihod od 50 milijuna starih dinara od prodanih ulaznica i sadnica.

— Organizirana je danonoćna pojačana protupožarna i čuvarska služba u ljetnoj turističkoj, s obzirom na požar, opasnoj sezoni od 18. lipnja do 16. rujna ove godine.

— Izvršeni su značajniji zaštitni radovi koje sufinancira Republička SIZ-a u oblasti kulture, preko Republičkog zavoda za zaštitu prirode u Zagrebu: podizanje i učvršćivanje urušenih terasa u starom parku u dužini od cca 200 m i proširenje glavne zaštitne protupožarne presjeke prema Brsečinama uklanjanjem raznog grmlja i borovih stabala u dužini od cca 800, a širini od cca 10 m.

— Redovito su obavljana tijekom cijele godine meteorološka mjerenja i motrenja fenoloških pojava na području Arboreta Trsteno.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD — VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar je djelovao kao i proteklih godina u sklopu Radne zajednice stručnih službi Akademije. Radni prostor, uključivši knjižnicu i arhiv, nalazi se u ulici JNA 11/I.

Suosnivači Centra su uz Akademiju kao osnivača (1969), Skupština općine Vinkovci i za SŠRO »Slavonska šuma« OOUR »Hrast« Vinkovci.

Znanstveno vijeće je razmotrilo problematiku znanstvenog i stručnog rada te izbor (terenskih) suradnika. Isto tako su u izradi plana rada uključeni prijedlozi sponzora.

Znanstveno vijeće činili su: voditelj Centra izv. član Dušan Klepac, te članovi: akademik Mirko Vidaković, akademik Dragutin Tadijanović, akademik Marijan Matković, zatim glavni tajnik Akademije akademik Hrvoje Požar, upravitelj Centra Dionizije Švagelj i predstavnici suosnivača po funkciji: predsjednik Skupštine općine Krunoslav Jelčić, predsjednik Izvršnog vijeća općine Nikola Delaš, generalni direktor SOUR-a Mirko Andrašek i direktor Šumskog gospodarstva »Hrast« Zvonimir Koščević.

U konzultativnom dijelu rada sudjeluju suradnici: primarijus Martin Rašić, voditelj ORL odjela Medicinskog centra Vinkovci, za radove iz područja humanih medicinskih znanosti, dr. Marko Kadić, za područje veterinarskih znanosti i za organizacijska pitanja savjetnik SO Dragutin Žanić.

Struktura rada Centra obuhvatila je i u ovoj godini znanstvenu i stručnu djelatnost prema Statutu Centra, to znači osobito istraživački rad iz povijesti

književnosti, jezika, djelatnosti u šumarstvu, problematiku specifične regionalne medicinske patologije, povijesti zdravstvene kulture područja, istraživanja iz etnologije, te povijesna istraživanja vezana za razdoblje ilirizma i Slavonske vojne krajine.

Centar sudjeluje stalnim radom na produbljivanju društvenog programa znanstvenoistraživačkog rada, vezanog osobito za osnovne pravce razvitka šumarstva ovog područja, nekih društvenih znanosti i posebno prethodna istraživanja u vezi monografije Vinkovaca.

Rezultate istraživanja predočili su suradnici Centra za znanstveni rad na znanstvenim skupovima, tribini Centra, odnosno publiciranim prilozima u Radovima Centra.

Centar je surađivao s nekoliko znanstvenih institucija u regiji i Republici.

Poseban je zadatak Centra istraživanje, odnosno pronalaženje i publiciranje nepoznatih izvora iz književno-povijesne problematike.

U šumarstvu je stalno težište na problemima unapređivanja gospodarenja hrastovim šumama, što uključuje i šire probleme uzgoja, obnove i zaštite šuma ovog područja, te niz pitanja iz ekonomsko-organizacijske problematike.

U filologiji je završena prva etapa istraživanja iz područja sintakse najznačajnijih književnih djela regije i dio predan u tisak.

Na istraživanju u području regionalne medicinske patologije završena su dva rada.

Postavljen je mobilijar knjižnice šumarskog odjela Centra, koja u narednom razdoblju čeka temeljito uređenje poslije prijenosa fundusa iz šumarskog gospodarstva »Hrast« odnosno SOUR-a »Slavonska šuma«.

Isto je tako dovršena postava knjižnice Akademijih izdanja u konferencijskoj dvorani Centra. I ovdje tek predstoji temeljno uređenje i katalogizacija poslije preseljenja fonda.

Pripremljen je radni prostor za asistenta šumarskog odjela Centra, te prostor za građu iz šumarske problematike i za arhiv Centra. Ovaj prostor zahtijeva određene adaptacije u slijedećem razdoblju, ali je već sada upotrebljiv u radu.

Održano je nekoliko konzultacija na razini predstavnika općinske privrede, te Skupštine općine, a u vezi s pripremnim radovima za istraživanja vezana za monografiju grada. Ovdje i u idućem razdoblju predstoje veći zadaci. Isto tako održana su savjetovanja i okrugli stol Centra iz problematike šumarstva 8. i 9. studenoga 1984.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

I. 1. Istraživanja u šumarstvu

Voditelj izv. član D. Klepac završio je rad »Etatne mogućnosti slavonske šume«, o kojoj je problematici održan i okrugli stol Centra 8. studenoga 1984. u Vinkovcima za sve tehničke direktore SOUR »Slavonska šuma«. Ovaj rad je predan u tisak u okviru izdanja »Predavanja Centra za znanstveni rad u Vinkovcima«.

Akademik M. Vidaković i dalje je obavljao nadzor u okviru istraživačkog poligona Lisičine Podravska Slatina.

U ostvarivanju zadatka sudjeluju znanstveni radnici sa Sveučilišta u Zagrebu i predstavnici udruženog rada u šumarstvu Slavonije.

Područje istraživanja su nizinske šume područja SŠRO »Slavonska šuma«, odnosno osobito ŠG »Hrast« Vinkovci.

U toku su pripremni radovi specifičnih monografskih priloga vezanih za XVIII. kongres IUFRO 1986. u Ljubljani iz problematike šumarstva Slavonije (A n d r a š e k i dr.).

Razmatrana su i pitanja ekskurzije sudionika kongresa u šumarska područja SOUR »Slavonska šuma«.

Uz monografska istraživanja (npr. o lužnjaku hrastu, R a u š) razmatrana je mogućnost izdavanja posebnog izdanja Radova Centra s prilozima za Kongres.

Završeno je skupljanje građe za studiju o slavonskoj šumi u književnosti, glazbi i likovnoj umjetnosti (Š v a g e l j)

2. Istraživanja iz jezika i književnosti

Nastavljeni su radovi na daljim istraživanjima sintakse fundamentalnih književnih ostvarenja regije (S e k e r e š).

Rad na većem znanstvenom projektu »Ilirci iz Slavonije« nastavljen je i ove godine (Švagelj). Istraživana je korespondencija Mate Topalovića sa J. J. Strossmayerom (Dijecezanski arhiv), pisma Sreznjevskog Marjanoviću i dr.

Pripremljena je za tisak II. knjiga Kozarčeve proze »Zbogom Slavonijo«, te nastavljen rad na opsežnom komentaru »Satira« za kritičko izdanje ovoga djela (Švagelj).

Znatan dio istraživačke aktivnosti odnosio se na istraživanja različitih književnopovijesnih izvora i građe. Taj je rad obavljen u muzejima i arhivima regije, knjižnicama i privatnim fondovima.

Uz voditelja zadatka u književnopovijesnim, jezičnim istraživanjima surađivali su: Stana Vukovac, Filip Potrebica, Živko Mandić, Stjepan Sekereš, Miroslav Čizmek i Marko Landeka.

3. Istraživanja u povijesti

F. P o t r e b i c a je u povijesnim istraživanjima obrađivao:

a) Razvoj obrtničke proizvodnje u Požeškoj županiji od 1873. do 1918; b) Djelovanje vinogradarskih i vinarskih zadruga u Požegi i Kutjevu; c) Pisma Svetozara Kuševića upućena gradu Požegi iz Zagreba, Varaždina, Beča i Požuna 1848;

A. D o r n dovršava: Rimski epigrafski spomenici vukovarskog područja (sintetički rad s rezultatima novijih nalaza).

4. Istraživanja iz etnografske problematike

Ž. M a n d i ć dovršio je rad Obiteljski nadimci šokačkih Hrvata u Mađarskoj.

5. Istraživanja iz medicinskih znanosti

Š. K r i ž a n a c je sa S. J u k i ć e m dovršio rad Učestalost multicentričnog javljanja karcinoma *plancellulare cervicis* s obzirom na zrelost stanica. Rad je dostavljen Medicinskom razredu Akademije na ocjenu.

M. R a š i ć je u suradnji sa D. Švageljom dovršio rad Akutna upala epiglotisa simptomatologija, klinički nalaz, etiologija i dijagnoza, patoloških stanja

koja diferencijalno dijagnostički dolaze u obzir uz akutni epiglotitis, diferencijalna dijagnoza i simptomi između laringotraheobronhitisa i akutne upale epiglotisa (liječenje, literatura) i predočio ga na znanstvenom skupu u Beogradu.

D. Švagelj je po pozivu u pripremi referata za ICP (Evropski kongres o prevenciji 1985). Isti je autor pružio pomoć F. Špiceru u pripremi izdanja o povijesti bolnice u Vinkovcima.

V. Utvić nastavio je rad iz povijesti zdravstvene kulture ove regije: Najstariji recepti u Slavoniji.

M. Kadić je pripremio za tisak svoje životno djelo iz povijesti veterinarstva Slavonije. Djelo je u pripremi za tisak u okviru edicija stručnog udruženja veterinara.

U SO Vinkovci razmotrena je ova problematika u Komitetu za privredu, Komitetu za društvene djelatnosti i na skupu privrednika Općine.

II. Ostala istraživanja

Upravitelj Centra dovršio je referat »Relković i kazalište« za znanstveni skup »Vrijeme i djelo M. A. Relkovića«, Nova Gradiška 25—27. X. 1984. Isto tako izradio je i priloge za bibliografski leksikon (Benešić i dr.).

Izvršena su predavanja za pripremu specifičnih istraživanja za monografiju Vinkovaca, koja predstoji po osiguranju sredstava od strane sponzora Skupštine općine Vinkovci.

III. Izdavačka djelatnost

Završen je tisak 5. sveska Radova Centra.

Centar je bio jedan od organizatora znanstvenog skupa o M. A. Relkoviću 24.—27. listopada 1984. Predviđen je za tisak zbornik referata poslije postupka recenzije.

IV. Ostali rad

Suradnici Centra sudjelovali su 1984. referatima na različitim znanstvenim skupovima, konferencijama, tribinama i sl. u Beogradu, Zagrebu, Koprivnici, Novoj Gradiški, Sl. Brodu i dr.

Nastavljena je suradnja s Komitetom za društvene djelatnosti zajednice općina Osijek, s organizacijama udruženog rada osobito u šumarstvu i drvnoj industriji, općinskim skupštinama u regiji, te fakultetima, knjižnicama i arhivima u zemlji i inozemstvu (razmjena izdanja).

Nastavljen je rad okruglog stoga Centra (Klepac, Švagelj i dr.).

Pružena je pomoć doktorantima u istraživačkom radu.

Sudjelovalo se u kulturnim, znanstvenim i društvenopolitičkim manifestacijama u Slavoniji.

Nastavljena je suradnja s 5. znanstvenim saborom Slavonije i Baranje u organizaciji Centra u Osijeku — pružanjem pomoći pojedinim referentima (Hunjadi i dr.).